

מבחר עירונים

חקת
שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
09:05	08:43	08:30	07:12	ירושלים
09:02	08:40	08:33	07:27	בני ברק
09:06	08:44	08:34	07:20	חיפה
09:02	08:40	08:32	07:27	אשדוד
09:04	08:42	08:31	07:11	בית שמש
09:03	08:41	08:31	07:28	קרית גת
09:06	08:44	08:33	07:23	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**



כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופ MATOP
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

כרך חדש בסדרה המשובחת אשר תשדרג לכם את שולחן השבת

אוצר רעיונות סיפורים ועצות
ממעניי פרשת השבוע
מתוך שיעוריו של
הרב אשר קובלסקי
שליט"א



מוטיבנאה

חדש!
כרך ג'

להשיג בחנויות הספרים המובחרות | או בטל': 055-677-8160

הקוראים הנכבדים מתבקשים להתפלל וללמוד לזכות הנדיב הדגול רגב בן מרים, שיזכה לשמירה והצלחה

גיליון מס' 459

פרשת חוקת, ט' בתמוז תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

זאת הקת התורה אשר יצאה ה' (יט, ב) - התבות הן בגימטריה 2,160 כמנין התבות כי בנורה היא מלפני ואין לה רשות להרהר אחריה, כפי שפרש רש"י, ולכן נקרא חק. (מגדנות)

זאת נוטריקון זאת אין תורה, זאת אין תפלה, זאת אין תשובה, שצריך האדם להיות שפל ולדעת שלא יצא ידי חובתו. (ישמח ישראל)

פרה אדמה (שם) - סופי התבות בגימטריה 10, כדברי הרמב"ם ששבע פרות נעשו משנצטוו במצוה זו והעשירית יעשה המלך המשיח, וכתב המימה היא נוטריקון תשע משנצטוו, העשירית יעשה משיח. (פניני הפרשה)

פרשת פרה אדמה נאמרה באחד בניסן ביום שהיוקם המשכן, כפי שאמרו חז"ל במסכת גטין, ורמז לזה בתבות זאת הקת התורה אשר שהן בגימטריה ופרשה זו נאמרה באחד בניסן ביום שהיוקם משכן ה' (ה. מגדנות)

אלימחוי למחנה ושחט אתה לפניו (יט, א) - מפרש רש"י שהוציאה מחוי לשלש מחנות, ורמז לזה בתבות אלימחוי למחנה ושחט שהן בגימטריה שלש, הן שלש המחנות. (שם)

ולקח הכהן עץ ארז ואזוב (יט, ו) - הארז הוא הגבוה מכל האילנות והאזוב נמוך מכלם, סמן שהגבוה שנתגאה וחסא ישפיל עצמו פאזוב ותולעת ויתפפר לו, כפי שמפרש רש"י. ואם תתמה מדוע שורפים גם את האזוב הקרמז לענינה? כי לעתים הענינה פסולה ויש לבערה, וכן כתב בעל 'כלי יקר' שאין לאדם להגביה עצמו פארז, אך אין לו גם להשפיל עצמו פאזוב כמו שנאמר אליהי צדיק הרבה, אליה תרשע הרבה. ורמז יש פאן לדברי חז"ל בגטין, כי ענותנותו של זכריה בן אבקולס הקריבה ביתנו ושרפה היכלנו והגליתנו מארצנו, כי אזב נוטריקון זכריה בן אבקולס, שענינה פוז יש לשרף ולבער. (מולד ערב)

כי גוע אהרן (כ, ט) - באותה שעה נסתלקו עניי הכבוד שהיו בזכותו, ובמיתת מרים הסתלקה הבאר שנגעה בזכותה, ותזרו בזכות משה רבנו כפי שאמרו חז"ל בתענית. ורמז לדבר בראשי התבות משה בן-עמרם, שהם מן, באר, ענינים ששבו בזכותו. (שופריה דיעקב)

ספורים בפרשה

עץ ארז ואזוב (יט, ו) - אזוב נמוך מכלם, שהגבוה שנתגאה ישפיל עצמו (רש"י) כשבא רבי שלמה איגור לקוצק, לחפש את בנו רבי ליבל, ראה תכונה גדולה לקראת אורח שבא. "מי הוא?" תמה, "שמה למךן הוא?" ואחד התסידים השיב בשלילה. כך השיב גם על השאלות אם הלה עשיר או יחסן, "ואם-כן למה מכבדים אותו?" והתסיד הסביר: "מפני שהוא ענו". תמה רבי שלמה: "אם אינו למךן ולא עשיר, לא רבי ולא יחסן, במה יתגאה!?" ונענה: "במה יתגאה?! במה שגאים בו כל הגאותנים, במה שאין להם...."

והוצאת להם מים מרהפלט (כ, ח)

רבי יצחק איזיק מקומרנא בעל "היכל הברכה", התאכסן פעם בביתו של יהודי נגיד שהתגורר בעירה סוברניץ שבהנגריה, אליו נסע למנוחה ומרגוע. לאחר שנפרד ממנו והודה לו על מדת הכנסת אורחים היפה שנהג בו, בקש הרבי לדעת במה מבקש בעלי-הבית להתברך. "לא חסר לי מאומה ברוך השם, וזכותי בברכת שמים לבני, חיי ומזוני רויחי" אמר הנגיד, "אולם האמת שיש דבר אחד אשר נחוץ לי מאד, כי בכל אהזתי נעדר מקור מים חיים, ועלינו להביא מים מקרחק בהוצאה גדולה". יצא הרבי אל חצר האהזה, נעמד במרפז וסמן במקלו עגול פאדמה. "פאן תחפר", צוה על בעל האהזה, והלה הזעיק מיד את פועליו שהחלו בחפירה מהירה. זמן מה לאחר מכן, החלו לפתע לנבע מהאדמה מים זכים, ובעלי-הבית לא ידעו את-נפשם מרב גיל ושמחה והודה לרבי בנגשות על השפע שבא בזכותו. עברו ימים ושנים, המעין הלך והתגבר ובעלי-הבית שאב ממנו מלוא חפנים, אך בעשרה באיר תרל"ד, ראה לתרדתו כי המעין הולך ופוחת, עד שהתנבש לחלוטין. מהר הנגיד לשגר מברק אל חצר הרבי בקומרנא, ולצערו נודע לו, כי ביום זה הוסרה העטרה והצדיק עלה לגנו מרומים.

וישלה מלאך ויצאנו ממצרים (כ, טו)

ומיהו המלאך? מפרש רש"י: "זה משה. מפאן שהנביאים קרויים מלאכים, ואמר ויהיו מלעבים במלאכי האלהים". ישב פעם רבי זלמן סודוצקין מלוצק, ואמר: "הרי לכאורה הדבר קשה להבנה. פיצד יתכן, שמשוה רבנו העני מכל אדם, יתפאר לפני מלאך אדום ויקרא לעצמו מלאך?" וכדי לבאר את הענין ספר רבי זלמן ספור נפלא שארע עם רבי אברהם אבלי פוסקלך ראב"ד וילנא, שעבר פעם מחוי לעיר וראה שם יהודי פפרי שרתם לעגלתו סוס ופרה. נחרד רבי אבלי לראות את אסור הפלאים החמור לנגד עיניו, והחל להסביר לפפרי הנבער על האסור החמור מן-התורה, אך הלה אטם את-אזניו משמוע. לכסוף לבש הרב עזות, והרעים על הפפרי בקולו: "אני הוא רבה הנודע של וילנא, ואם לא תצית לדברי אכריז עליך נדוי וחרם". נבהל הפפרי, ומיד התיר את הפרה מעגלתו ובטל את האסור. "הרי לנו דגמה", הטעים רבי זלמן, "פיצד לבש רבה של וילנא עז ותעצומות פדי להפריש אדם מישראל מן-העברה. וכיצא בדבר עשה משה רבנו בדברו עם מלאך אדום, שהתפאר בפניו בכנותו את עצמו 'מלאך', פדי להטיל עליו אימתה ופחד על-מנת שיתיר לישראל עבוד פארצו". ורבי זלמן סיס: "ואף אם לא הועיל הדבר, אין זה אלא משום שטובה צפרנו של פפרי יהודי

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חוקת

"אדם כי ימות באוהל" (יט, יד)

קופה מיוחדת לגמילות חסדים הייתה בעיר ברודי, חלק מתושבי העיר לא נענו לקריאות הגבאים לתרום לקופה. בכל פעם שביקשו מהם לתרום עבור מקרה מסוים, הערימו הללו חבילות קושיות על הנחיצות והצורך לתרום מהונם וחיפשו סיבות מדוע המקרה הזה אינו מצדיק צדקה מכספי ציבור. הגיעו הגבאים אל רבי שלמה קלוגר, רבה של ברודי, ושחו לו דברים כהווייתן.

נענה רבי שלמה ואמר שעתה מבין הוא את שחילקו חז"ל: בגמרא דרשו חז"ל את הפסוק "והודעת להם את הדרך ילכו בה" -

זו גמילות חסדים. ואילו את החסד שעושים עם המתים כינו חז"ל "חסד של אמת", לפי שאינו מצפה לתשלום גמול".

מעודי תמהתי - הסביר רבי שלמה - מדוע חילקו חז"ל את שני סוגי החסד לשניים. עתה נתחוויר לי שמשמבקים לתרום עבור חולים ועניים, יש שבודקים "את הדרך ילכו בה", הם מחפשים ומדקדקים לראות שמא ימצאו דרך לפיה הנזק איננו נזק באמת ולא חייבים לתת לו. מה שאין כן כאשר מדובר ב"חסד שעושים עם המתים" שם ברי לכולם שהמת הזה הוא מת "מהודר" ומוכרחים לעשות עמו חסד...

(במחשבה תחילה)

"יען לא האמנתם בי" (כ, יב)

בגמרא (שבת נד: נה.) נאמר "אין מיתה בלא חטא", מקשה הגמרא והרי משה ואהרן קיימו כל התורה ומתו, ומתוצאת הגמרא שחטאו במי מריבה כדכתיב "יען לא האמנתם בי", וחטא זה גרם למיתתם. ומסיימת הגמרא "הא {אם} האמנתם בי, עדיין לא הגיע זמנכם ליפטר מן העולם".

בספר "תולדות יעקב יוסף" הביא בשם "גדול אחד" ששאל: מה הצורך להאריך ולהרחיב שאם משה ואהרן היו מאמינים - לא הגיע זמנם להיפטר מן העולם. הרי מספיק לכתוב "יען לא האמנתם בי", זהו החטא וזוהי הסיבה למיתה.

ומתרץ באופן נפלא: קיימא לן שכיון שעברו רוב שנותיו של אדם ולא חטא, שוב אינו חוטא. אם כן, משה רבינו שהוציא את ישראל ממצרים בגיל שמונים ונפטר בגיל מאה ועשרים, הרי שעברו רוב שנותיו בלא חטא קודם מי מריבה - כיצד אם כן חטא, לכן נאמר שלולא חטא מי מריבה לא הגיע זמנם לעזוב את העולם. או אז ייתכן שהיה משה חי הרבה מעבר לק"כ שנה, ואם כן יוצא שבגיל שמונים ואף מאה עשרים, עדיין לא מוכרח שעברו רוב שנותיו. (במחשבה תחילה)

"קח את אהרן ואת אלעזר בנו" (כ, כה)

קח את אהרן - בדברי

ניחומים. אמור לו אשריך שתראה כדרך נתון לבנך מה שאין אני זכאי לכך. (רש"י) הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל המתין בתחנה לאוטובוס, והנה ניגש אליו אדם ושאל: "אני חוזר בתשובה, מקיים מצוות, אבל עדין מרגיש כל כך רחוק... וזה מדכדך אותי מאוד..." השיב רבי בן ציון: "כבר למדתי ב"ה את כל התורה. הכל אני מבין ויודע. תוכל לבחון אותי. חוץ מדבר אחד שאיני מבין: את בעלי התשובה..."

והסביר: "אילו הייתי אני בעל תשובה, הייתי יוצא לרחוב ורוקד מרוב שמחה! יצחקו עלי כמה שרוצים. ילעגו בשפע. הם לא יבינו, אבל אני יודע במה זכיתי! המעט בעיניך מה שכתב הרמב"ם (תשובה ז, ו): "אמש היה זה שנאוי לפני המקום. משוקץ ומרוחק ותועבה. והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד... אמש היה זה מובדל

"מה אָנוּ מֵה חַיִּינוּ"

בְּחֹר אֶחָד נִכְנַס לְרֵה"ק מִצְאֲנֵז זי"ע.

שָׁאַל אוֹתוֹ הַרְבִּי, אֵיךְ קוֹרְאִים לָךְ?

מֹשֶׁה, עֲנֵה הַבְּחֹר.

אָמַר לוֹ הַרְבִּי - אֵיזֶה מֹשֶׁה?

מֹשֶׁה, הֵבֵן שֶׁל יַעֲקֹב - עֲנֵה הַבְּחֹר.

אֵיזֶה יַעֲקֹב? שָׁאַל הַרְבִּי.

אָמַר הַבְּחֹר - רְבִי, הֲרִי אֲנִי מְסֻתָּבֵב כָּאֵן כְּבָר

הֶמוֹן שְׁנַיִם, הֵיִתְכֵן שֶׁהַרְבִּי לֹא מְכִיר אוֹתִי?

שָׁאַל הַרְבִּי שׁוֹב, מִי אֲתָה?

לְבִסוּף עֲנֵה הַבְּחֹר - רְבִי, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מִי אֲנִי!

אָמַר לוֹ הַרְבִּי, לְמָה לֹא אֲמַרְתִּי עַד עַכְשָׁו מִי

אֲתָה.

(שִׁיחוֹת קֹדֶשׁ - סְפִינְקָא)

"קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן

אחיד ודברתם אל הסלע לעיניהם" (כ, ח)

בספר עטרה לראש צדיק מובא, אמר הרה"ק רבי יעקב צבי מפוריסוב זי"ע, נרמז כי דרך הצדיק שרוצה לעורר אדם לתשובה ולהחזירו למוטב הוא מדבר עמו במילי דעלמא, בלי שאותו איש מרגיש שמדברים עליו, ורק אחר כך נכנסים דברי הצדיק בלב, ומעצמו מתעורר לעשות תשובה.

זהו "קח את המטה" - לשון 'להטות לבבנו אליו' (מלכים א' ח, נח), כלומר: כשתרצה להטות לבבות בני ישראל לה' יתברך, ודברתם אל הסלע לעיניהם - כשתדבר עמהם יהיה בעיניהם כאילו אתה מדבר אל הסלע ואין כוונתך עליהם, וכך תפעל בדבריך שתתעורר נשמתם לתשובה.

(ילקוט מאיש לרעהו)

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין ביוש

רוזנבוים צוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חוקת

כשהגיע למקום הברית, התברר שהורי האם עדיין לא הגיעו, אוטובוס מתל אביב התאחר, הגיב רבי בן ציון בנועם "נחכה", וכך המתין והמתין שעה ארוכה. "לא חבל על הזמן?" שאל מלווהו. "וודאי שלא" - השיב רבי בן ציון - "תראה כמה אבי הבן לחוץ וכמה היולדת נבוכה. בכל דקה שאני כאן, אני שומר על שלום הבית..."!
(יגילו במלכם)

"ויבנו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (כ, כט)

מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום ומטיל אהבה בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה, בכו "כל בית ישראל" זכרים ונקבות. (רש"י) בוקר אחד הגיע רבה של טבריה - רבי אשר זאב וורנר זצ"ל למניינו הקבוע לתפלת שחרית כוותיקין, והנה רואה הוא אברך - שלא מן המקום - מסתובב בבית הכנסת ברוח נכאה. הרב וורנר הרגיש בפיקחותו כי משהו אינו כשורה אצל האברך. הוא חשב לעצמו, כנראה אברך זה מסובך בעיית שלום בית וברח מביתו, וכשכך הדבר, לאן יפנה אם לא לטבריה או מירון וכיו"ב.

לאחר התפלה הזמינו הרב וורנר לביתו, והאברך נדהם לראות את הרבנית יושבת בראש השולחן... ואת הרב וורנר מגיש לה כוס קפה... אחר כך מבקש ממנה ליטול ידים, ומגיש לפניה לחם וגבינה.

תמה האברך לנפשו: האם זהו רבה של טבריה והאם כך צריכה לנהוג הרבנית, אך לא הוציא הגה מפיו. לאחר הסעודה שהשתתף בה גם האברך, נתן לו הרב וורנר דמי נסיעה ופטרו לשלום.

באומרו: "אם תנהג כמוני לא תצטרך לברוח"... הדברים נכנסו היטב ללבו של האברך, ומאז שינה את מהותו לגמרי ושלום הבית שב על כנו.

(בית ומנוחה)

"ויבנו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (כ, כט)

מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום (רש"י) לתושב קרית מטרסדורף, שהיה בתהליך הרחבת דירתו, התברר שאחד השכנים מעכב את ההרחבה בטענה של מניעת ראייה וכיו"ב.

הוא ניגש לגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל והציג בפניו את בעייתו.

חלפו כמה ימים והרב שיינברג עלה בבניין ההוא ודפק בדלת של השכן המתנגד וביקש לראות את תוכנית הבניה וכמה זה יכול להפריע...

כמובן הלה התרגש מהביקור המפתיע. הוא הוליך את הרב שיינברג מפניה לפינה, מרצפת

מה'... והיום הוא מדובק בשכינה, צועק ונענה מיד... ואתה עוד מדוכדך"?!
"אינך מושלם? אבל זכית לאור האמת. להדבק בשכינה! איפה חבריך לשעבר ואיפה אתה! היאך אינך שש ושמת. איך אינך יוצא במחול"?...!
(יגילו במלכם)

"קח את אהרן ואת אלעזר" (כ, כה)

בדברי ניהומים (רש"י) פעם התייצב יהודי ממורמר לפני הצדיק רבי אליהו ראטה זצ"ל ובפיו טענה קשה וצודקת כלפי חתנו: נולד לו נכד, בן לבתו, זמן הברית קרב ובא, והנה חתנו אבי הבן, עשה כבר ב"ה כמה בריתות ועדיין לא כיבדו אף פעם בסנדקאות האם כדאי להעיר לחתנו על כך?

רבי אליהו שהבין ללבו וחשש על "שלום בית" פייס וניחם את האיש בדברים הבאים: "כאשר מופיעים בסעודת חתונה ומכבדים את הקרואים בכמה סוגי מנות, מצינו שפלוגי מעדיף את המנה הראשונה ואלמוני את המנה השנייה ואילו אני - מטעים רבי אליהו - מעדיף דווקא את המנה העיקרית".

"ובכן" - הפטיר רבי אליהו - "מה לך לחשוב על המנות הקטנות על הדברים הצדדיים. הרי זכית בס"ד שנוולד לך נכד וזו המנה העיקרית! שמח עמו ותן תודה לה'. קח את העיקר והסח דעתך מכל הדברים הטפלים והפחות חשובים ביחס לעיקר".

(איש חסיד היה)

"קח את אהרן ואת אלעזר" (כ, כה)

בדברי ניהומים (רש"י) יהודי שבור ורצוף התייצב לפני כ"ק האדמו"ר רבי מאיר מפרימישלאן זצ"ל ותינה צרתו: חנות הייתה לו, הוא הקדיש לה את מיטב שנות חייו, עמל למענה כחמישים שנה, ועתה בערוב ימיו נשרפה. "למה לי חיים בלי החנות?" בכה האיש.

"אסביר לך" - ניחמו הרבי - "אתה אהבת את החנות יותר משאהבת את עצמך, ולכן רצית שהחנות תאריך ימים יותר ממך - אבל הקב"ה אוהב אותך יותר משאהב את חנותך, ולכן רצה שאתה תאריך ימים יותר מהחנות..."
נתקבלו הדברים על לבו של האיש ויצא מבית הרבי כשהוא מאושש ומרוצה.

"ויבנו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (כ, כט)

מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום (רש"י) אחרי שאמר הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל שיעור עמוק במשך כארבע שעות רצופות ועדיין לא סעד את לבו, מלבד מעט מזונות, הוזמן לברית מילה ע"מ להכניס ילד קט בבריתו של אאע"ה.

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד נ"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חוקת

את ידו של הילד, ואילו הבעל והילד מחזיקים בידי האשה... ר' יוסף לא ידע את נפשו מרוב תדהמה, לנוכח חזיון בלתי שכיח זה וכולו היה תמיהה גדולה.

כאשר נסתיים הריקוד והלכו לביתם, הואיל רבי מאיר שמחה להפיג את פליאתו הרבה של ר' יוסף וסיפר לו מה שאירע, ומעשה שהיה כך היה: הבעל ואשתו באו אתמול לפני רבי מאיר שמחה, כדי לקבל גט.

הבעל הרצה את טענותיו והאשה אף היא שטחה מצידה את טענותיה. ואז שאל אותם רבי מאיר שמחה: "וילדים יש לכם?" השיבו: "כן. יש לנו בן אחד".

חזר רבי מאיר שמחה ושאל: "אצל מי יהיה הילד אחרי שינתן הגט, אצל האב או אצל האמא?" ומיד ענה להם הוא בעצמו: "תבואו אלי מחר ביחד עם הילד".

ואכן, למחרת הופיעו שוב הבעל ואשתו, ועמם ילדם הקטן. נטל רבי מאיר שמחה את הילד, הושיבו על ברכיו וכשעיניו זולגות דמעות החל לדבר אל הילד, וכה אמר לו: "ילדי הקטן, יש להורים שלך תכנית לעשות אותך מהיום ואילך יתום חי - בלי אבא ובלי אמא, אם הם יעשו אותך יתום, בבקשה ממך אל תסתובב ברחובות, אלא תבוא אלי ותהיה הילד שלי".

מיד פרץ הילד גם הוא, בבכי תמרורים, ומיד אחריו פרצה האמא בבכי מר. וכשכולם בכו התייפח גם האבא, ואז צעקו ההורים בבת אחת "לא מתגרשים, לא מתגרשים!" "ואז" - סיים רבי מאיר שמחה את סיפורו - "התחלנו כולנו יחד לרקוד מרוב שמחה".

(ברינה יקצורו)

"וישמע הכנעני מלך ערד... וידר ישראל נדר לה' ויאמר אם נתון תתן את העם הזה בידי..." (כא, א-ב)

כתב רש"י: "וישמע הכנעני" - זה עמלק שנאמר "עמלק יושב בדרך הנגב", ושינה את לשונו לדבר בלשון כנען כדי שיהיו ישראל מתפללים להקב"ה שימסור כנענים בידיהם והם אינם כנענים. ראו ישראל לבושיהם כלבושי עמלקים ולשונם כלשון כנען. אמרו: נתפלל סתם, שנאמר: אם נתון תתן את העם הזה בידי.

הרה"ק רבי יצחק מוורקא זי"ע אמר: מדברי רש"י הנ"ל ישנו ראייה שהלבוש והדיבור של האדם הם הקובעים את מהותו! מניין? כי לכאורה צריכים להבין, מדוע לא שינו העמלקים גם את מלבושם ואז היו מטעים באמת את ישראל להתפלל על הכנענים?

אלא התירוץ הוא: שאילו היו העמלקים משנים את לשונם וגם את מלבושיהם אז היה עצם מהותם משתנה על ידי זה והיו נעשים באמת לכנענים, והייתה מועילה תפילת ישראל נגד הכנענים. כי אם משנים את הלשון ואת הלבוש, משתנית על ידם גם התכונה והאופי המיוחד!... (פנינים)

אחר מרצפת, כשהם מודדים ובודקים. ואכן הוברר שישנה פינה קטנה בודדת בפינת הבית שמופרעת על ידי הרחבתו של השכן. פנה אליו הרב שיינברג ואמר: "אכן הנך צודק, ההרחבה מפריע לך והנך יכול למנוע הרחבתו, אך הרי לשכנך יש ילדים בבית ויתכן שבפינה זו שמפריע לך יעמידו כסא וסטנדר... וילמדו שם תורה, וא"כ במידה ותוותר, הלימוד שם יהיה לזכות שלך, ולכן כדאי שתשקול את הדבר".

לאחר מספר רגעים הודיע השכן שהתרצה בלב שלם להרחבתו של השכן. כששמע זאת הרב שיינברג תפס בידו של השכן ונשקו כשהוא אומר וחוזר בהתרגשות: "איזו זכות גדולה יש לך. איזו זכות".

(מתוך מאמר)

"ויבנו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (כ, כט)

מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום (רש"י) הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל היה נוהג במידתו של אהרן הכהן, אוהב שלום ורודף שלום. עושה שלום בין איש לאשתו ובין אדם לחברו.

כאשר נוכח הרב זוננפלד כי הריב הוא על דברים פעוטים וזוטרים, היה משמיע מספר דברי תוכחה לבעל, וכך היה אומר לו: "האם הנך חושב שאתה פטור ממצווה זו של השכנת שלום בין איש לאשתו... וכי רק עלי מוטלת מצווה זו?! חזור נא לביתך ושמע בקול אשתך, כי במילי דעלמא יש לעשות את רצון האשה, ובלבד שישרור שלום ואחוה בבית". עפ"י רוב היה די בזה כדי שיחזור השלום לשרור ביניהם.

(חכמת חיים)

"ויבנו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (כ, כט)

חז"ל מדייקים מכך שאת אהרן בכו "כל בית ישראל", מה שלא נאמר במיתתו של משה רבנו ע"ה, אלא רק "ויבכו בני ישראל את משה" (דברים לד, ח) ולא נאמר "כל".

באמת יש להבין, מדוע לא נאמר "כל בית ישראל" לאחר פטירת משה כשם שנאמר אצל אהרן?

ומתרצים שזאת משום שעל משה בכו בני ישראל - רק הזכרים, ואילו על אהרן, מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום ומטיל אהבה בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה, אזי בכו "כל בית ישראל" - זכרים ונקבות.

הגביר ר' יוסף שרשבסקי, מקורבו של הגאון רבי מאיר שמחה זצ"ל מדווינסק (בעל ה'אור שמח') סיפר, כי פעם הזדמן לו להיכנס למעונו של רבי מאיר שמחה, ולעיניו נתגלה מחזה תמוה

שלא יאמן: גדול הדור בעל ה'אור שמח', רוקד במעגל באמצע החדר עם בעל ואשה וילד קטן. הרב מחזיק בידו האחת את ידו של הבעל ובידו השנייה

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חוקת

בהבטה בנחש הנחושת הבטיחו לעצמם חיים... מעשה מעין זה אירע אצל הרבי הקדוש בעל ה"דברי חיים" מצאנו ז"ע בעת הטיש של שמחת תורה: בכל שנה היה מנהגו לזרוק תפוחים לקהל בעת הטיש של שמחת תורה. והיה ידוע שכל מי שהצליח לתפוס תפוח, היה מתעשר... כאשר נתפרסם הדבר, החלו החסידים דוחקים ביותר בכדי לקבל תפוח ולזכות בעשירות. הגיע הדבר ממש לידי סכנת נפשות. נכנס לרבי בנו הגדול רבי יחזקאל משינאווא ז"ע בערב החג הבא, וביקש מאביו להפסיק את חלוקת התפוחים שכן הדבר מביא לידי סכנת נפשות. נענה ה"דברי חיים" ואמר: הכיצד אוכל להפסיק זאת והלא חש אני שבידי להביא שפע ליהודים ביום נשגב זה. אמר לו רבי יחזקאל: אם כך, צריך להכריז שמי שידחוף וידחוק אחרים בכדי להשיג תפוח, מובטח לו שיקבל עשר שנות עניות! הרבי יזרוק כהרגלו ומי שיגיע אליו תפוח מבלי לדחוף, יזכה בו ויתברך בעשירות אולם מי שינסה בכח להשיג תפוח, יקבל הבטחה מהרבי שיקבל עשר שנות עניות.

נתכרכמו פניו של הרבי ואמר: עשר שנות עניות? והלא כל עבודתי להביא שפע ועשירות לציבור ואתה אומר עשר שנות עניות?

אמר ר' יחזקאל: ופיקוח נפש של הציבור מה יהא עליו? נו, הפטיר הרבי, אם אין ברירה אחרת, כך נעשה. ואמנם לפני הטיש נעמד הגבאי

במצוות הרבי והכריז כי מי שיהין לדחוק ולסכן אחרים בכדי להשיג תפוח מהרבי, נגזר עליו עשר שנות עניות. החסידים שעמדו הכן לנסות ולהשיג תפוח בכל מחיר, נעצרו ביראה גדולה ולא ההינו לזוז ממקומותיהם כשכל אחד מיחל שיגיע אליו תפוח גם מבלי לדחוק. והנה החל הרבי לזרוק תפוחים כהרגלו ואמנם שקט וסדר מופתי שררו במקום. ולפתע, קם זקן ישיש אחד והחל דוחק ודוחף ומנסה להשיג תפוח. הכל נשאו עיניהם בפליאה והסתכלו בזקן. הכיצד מרהיב עוז לאחר פקודת האדמו"ר והגזירה על עשר שנות עניות? הגבאי התרומם ופנה לגעור בזקן: האם לא שמעת את ההכרזה המפורשת של הרבי? האינך ירא מגזר הדין של עשר שנות עניות? אוי, זעק הזקן, לגזר דין זה אנכי משתוקק. יתן לי הרבי מקודם את עשר השנים, ויהיו אלו שנות עניות אולם עשר שנים לחיות? בגילי הרי זוהי ברכה גדולה!... שחקו כל החסידים והרבי בינותם ונהנו מדברי הזקן ומאמונתו התמימה...

(פנינים)

"ונפשנו קצה בלחם הקלוקל" (כא, ה)

אינן מכירין טובה לבעלים (רש"י) מעשה שהיה ביהודי נכבד מירושלים שנאלץ לצאת לחו"ל בשליחות ציבורית.

הוא התייצב לפני רבה של ירושלים הגאון רבי צבי פסח פרנק זצ"ל ותינה בפניו את הבעיות שמציקות לו וביקש שימליץ טוב עבורו אצל רב פלוני.

רבי צבי פסח קיבלו בסבר פנים יפות וכיבדו בכבוד גדול ואף הפליג בשבחו, וכמוכן נענה לבקשתו והכין לו מכתב המלצה. האיש שנדהם מקבלת הפנים החמה ומהכבוד הגדול שרחש לו, היה בטוח שבטעות מחליפו הרב באחר והביע תמיהתו: "במה זכיתי לכזו קבלת פנים, הרי אני איש פשוט וכבוד הרב אינו מכירני כלל..."

השיב לו הרב פרנק: "ודאי שאני מכיר וגם מוקיר אותך! הרי אני חייב לך הכרת הטוב גדולה משום מעשה שהיה: לפני עשרים ושתים שנה יצאתי מלשכת בית הדין ב'חורבה', וביקשתי מקבוצת נערים ששיחקה בחצר, האם מישהו מוכן לגשת לחנותו של ר' איצ'ה יעקב

ברחוב היהודים כדי לקנות עבורי בול. אתה אמרת שאמנם החנות סגורה, אבל התנדבת ללכת לסניף הדואר המרוחק יותר והבאת לי את הבול. סיים הרב פרנק ואמר: "כל הימים אני מחכה להזדמנות לגמול לך

כחסדך שעשית עמי, טובה תחת טובה. עכשיו שבאה לידי הזדמנות כזו, האם לא אקיימנה בשמחה?"

"והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחושת וחי" (כא, ט)

שאל הגה"ק בעל ה"אור שמח" זי"ע: ידוע שמילת "והיה" הוא לשון שמחה, ומה השמחה כאן? אילו היה כתוב שלאחר שנשך איש, והיה אם הביט אל נחש הנחושת וחי, היה ניחא שהוא לשון שמחה על שנתרפא מהנשיכה, אך התורה כותבת את לשון "והיה" על הנשיכה של הנחש: "והיה אם נשך הנחש", מה מקום לשמחה יש בנשיכה, עדיף היה לא לקבל נשיכה ולא לקבל את התרופה של נחש הנחושת!?

אלא הסביר: כאשר שמעו בני ישראל את ההבטחה הזו של משה רבינו שמי שיביט בנחש הנחושת מובטח לו שיחיה, שמחו כל החולים. הם הלכו לקראת הנחשים בכדי שינשכו אותם ואז הביטו אל נחש הנחושת ונרפאו לא רק מן הנשיכה אלא מכל מחלותיהם, שהרי התורה מבטיחה להם "וחי"!

אשר על כן הייתה גם הנשיכה לשמחה גדולה לחולים הקשים שידעו כי זמנם קצר, ואילו

גלין 471
שנה י' תשפ"א

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ק ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל



סיפורי חז"ל

חלום טוב חלמת

פעם אחת ישב תלמיד אחד לפני רבי עקיבא ופניו זועפות. על שאלתו של רבי עקיבא מדוע פניו אינם כתמול שלשום? ענה התלמיד, מפני שראיתי בחלומי שלושה דברים רעים, ראיתי שאמות בחודש אדר, ראיתי שאת חודש ניסן איני רואה. וגם ראיתי שמה שאני זורע לא אקצור ולא אאסוף. שמע רבי עקיבא את החלום ואמר: שלושת הדברים שראית אינם רעים, להיפך טובים הם. ראית שאתה מת בחודש אדר, אות וסימן הוא שיתחוק כוחך בהדרה של תורה עד יום מותך. ראית שאת חודש ניסן אינך רואה, ומכך סימן הוא שאין הקדוש ברוך הוא מביא אותך לידי נסיון, ומה שראית שאתה זורע ואינך קוצר סימן שתוליד בנים ולא תקבור אותם.

(ירושלמי מעשר שני (פ"ד – ה"ו))

פרשת השבוע

קח את אהרן ואת אלעזר בנו והעל אתם
הר ההר (כ' – כ"ה)

וברש"י "קח את אהרן" בדברי ניהומים, אמור לו אשריך שתראה כתרך נתון לבנך מה שאין אני זוכה לכך. מפסוק זה אנו למדים על החיוב לעודד ולנחם כל יהודי מישראל השרוי בצער. מסופר על יהודי שבא אל הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א כשעל פניו הבעת צער גדול. רבי! אמר בבכי, חנות היתה לי בה עמלתי ולה הקדשתי את מיטב זמני במשך למעלה מחמישים שנה, ועתה אירע לי אסון כבוד והחנות נשרפה, וללא החנות למה לי חיים. ניחמו רבי מאיר ואמר: אל תצטער, הקב"ה רוצה את טובתך, אתה אהבת את החנות יותר מאשר את עצמך, ולכן רצית שהחנות תאריך ימים יותר ממך, ואילו הקב"ה אוהב אותך יותר משאוהב את חנותך, ולכן רצה שאתה תאריך ימים יותר מהחנות.

וידבר העם באלקים ובמשה

(כ"א – ה')

ובגמרא (סנהדרין ק"ב) כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה שנאמר "וידבר העם באלקים ובמשה". מסופר: הרה"ק רבי משה מקאברין זיע"א

היה פעם בעיר אחת ברייסיין, ונתאבסן ב"שטיבל" של חסידי רייסיין, עשו לכבודו סעודה גדולה, וכל החסידים וראשי הקהילה נתאספו ובאו לכבודו, הצדיק אמר תורה, וכל המסובים ישבו והקשיבו בדרך-ארץ. ובקצה השולחן עמד חסיד אחד ושוחח בחשאי עם חברו, אמר לו חברו: הס! אין זו ממידת דרך-ארץ לשוחח בשעת ה"שולחן", האיש המשוחח שתק ולא השיב כלום, אבל בלבו חשב הלא הוא איננו רבי שלי, פתאום באמצע התורה, אמר הרה"ק מקאברין: המהרהר אחר רבו, כמהרהר אחר השכינה. לא הבינו המסובים למי התכווין הצדיק, ואותו המשוחח חשב בלבו, האומנם התכווין אליי, הלא לי יש רבי אחר. והצדיק אמר שנית: המהרהר אחר רבו, כלומר, הוא מהרהר שרבו הוא אחר, ולא זה, כמהרהר אחר השכינה. הרגיש האיש שכנראה מתכווין אליו, ובכל זאת חשב בלבו, הרי יתכן שבין כל הקהל הגדול הזה, יש מי שהוא אחר שאליו נתכווין, ולא אלי, שהרי הוא אינו מכיר אותי כלל, והצדיק אמר בשלישית: המהרהר אחר רבו, כלומר, הוא מהרהר שהרבי התכווין לאחר ולא אליו, כמהרהר אחר השכינה. ואז הבין האיש היטב שאליו מתכוונים דברי הצדיק.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:30 ת"א: 8:33 ר"ת: 9:02

פרשת חקת

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:12 ת"א: 7:27

התבונן ביתר עיון והנה מחזה מבעית לעד עיניו. המשנה למלך יושב בחברת גדולי המלוכה, ופורט באוזניהם תכנית כיצד עם שובו ירעילו את המלך וייתנו בראשו את כתר המלוכה, כשהמשנה למלך מבטיח יקר וגדולה מיוחדים לכל המצטרפים לקשר. המלך נבעת והתבונן ברבנו אחוז פלצות, "האומנם כך מתרחש כעת בארמוני? האוכל לעשות דבר מה?". ורבנו הורה למלך לאחוז את הרובה שעל שכמו, לכוון אל ראשו של המשנה למלך הנראה במראה שעל הקיר ולירות בו. כדברי רבנו עשה המלך, ומשנהו נפל ארצה, כשרבי המלוכה מתבוננים בתימהון הכיצד אירע הדבר. מבוהלים וחרדים שלחו בבהילות את אחד המשרתים לקרוא לכומר הארמון, ולהיוועץ בו מה לעשות. ראה זאת הכומר ובמוחו נרקמה תכנית שטנית. "עתה נטמין את גופת המשנה באחד ממרתפי הארמון, וכשהמלך ישוב נציג לפניו שני עדים שיספרו לו כי ראהו את משנהו נכנס לרחוב היהודים, ומאז לא שב." ולפתע שבה המראה למלאכתה הקבועה, מראה היא את המלך ורבנו העומדים בחדר, ורק חור הירי שבוצע דרכה מקודם מעיד על המחזה המופלא שנראה דרכה בדקות האחרונות. המלך רשם לעצמו את השעה המדויקת בה אירעו הדברים, והבטיח לרבנו כי אם אכן קרו הדברים במציאות, אזי בשובו אל ארצו יראה לקיים משפט צדק. ולאחר מכן קם ונסע לביתו.

בשובו לארצו, והנה כאשר ראה כן היה, המשנה למלך נעדר, ובמהרה התייצבה בפניו משלחת של שרים ונכבדי המלוכה ובראשם הכומר כשבפי הכל סיפור אחיד. המשנה למלך נכנס לרחוב היהודים ומאז לא שב, ועתה יש לגרש את כל יהודי הממלכה ויפה שעה אחת קודם. "אכן כך" – הביע המלך את הסכמתו, "ברם, כראוי במדינה מתוקנת יש לערוך משפט מסודר, לזמן חבר שופטים, קטגור וסנגור ואם אכן ישתכנעו השופטים כי היהודים הם ששלחו יד במשנה למלך, או אז יגורשו מארצי לבלתי השאיר כאן בארץ ולו אחד מהם." שליח קל רגליים נשלח בבהילות אל בית רבנו לזמנו לשמש כסנגור ליהודי הממלכה, ובינתיים קרא המלך בסתר לאחר מהנוכחים בעצת המשנה למלך לברר אצלו את שאירע. תחילה דבק הלה בעלילה שרקם הכומר, אבל המלך לא הניחו לנפשו ובאיומים קשים הוציא מפיו את האמת לאמיתה – וזו כמובן תאמה להפליא את המחזה שראה בבית רבנו.

חלפו מספר שבועות ורבנו הגיע לארמון המלוכה ושוכן בו אחר כבוד, ואילו המלך זימן את חבר השופטים וקבע את הדיון הראשון למחרת בצהרי היום, כאשר לפני כן תיערך סעודה גדולה כדי שחבר השופטים יוכל לעשות את מלאכתו בצלילות הדעת

סיפור מופלא על ה"אור החיים" הקדוש זיע"א

שנה אחת בחודש טבת חלם רבנו חיים בן עטר זיע"א, ה"אור החיים" הקדוש (יומא דהילולא ט"ו תמוז), חלום, ובחלומו הוא רואה כי גזירה חמורה נגזרה על בני ישראל הדורים באחת ממדינות הים. בכה רבנו, התפלל וצם ימים רבים לביטול הגזרה המרה. באותה מדינה התגורר מלך אדיר שהיה בקי בחכמת המזלות. יום אחד עלתה במחשבתו לבדוק אם יש מי שנולד באותה שעה ובאותו מזל כמוהו. ולאחר שבדק באצטגנינות, גילה כי ישנו אדם כזה והוא רבי חיים בן משה ממשפחת בן עטר, הדר בעיר פאס שבמרוקו. אותו מלך השתומם על כך שבן גילו ומזלו יהיה דווקא יהודי, והחליט לנסוע לפאס על מנת להכיר את בן מזלו. קרא לכל שריו והודיע להם כי על מנת להשתלם במדעי המלוכה החליט לצאת למסע בן חודשיים בממלכות השכנות, ולאחר מכן ישוב אל כס ממלכתו, ובינתיים משנהו ימלא את מקומו.

כאשר אמר כן עשה, החליף את בגדי מלכותו לבגדים פשוטים, לקח עימו עבד אחד, מרכבה רתומה לשני סוסים ויצא לדרך. לאחר מסע בן כמה ימים הגיע לעיר פאס ושם חיפש ומצא את ביתו של רבנו. רבנו עצמו שהה אותה עת מחוץ לבית, ולשאלת המלך השיבה הרבנית כי ישוב לאחר חצות היום. בינתיים המתין המלך בביתו של רבנו כשהוא מתבונן סביבו בתימהון – האמנם בן מזלו חי בעוני שכזה? בינתיים הגיע חצות היום ואל הבית נכנס אדם עני הלבוש בבגדים דלים, ובראותו את אורחו השתחוה אפיים באומרו "אדוני המלך, בוא ברוך ה'". – "מדוע תקראני מלך?" שאל האורח בפליאה, ורבנו השיבו כי לכל אדם מתלווה מלאך לשומרו, "ולפי מדרגתו של אותו שר של מעלה המתלווה אל כבודו לשומרו, הבנתי כי מלך הוא." "ועתה ספר לי" – פנה רבנו אל אורחו "מדוע טרחת לבוא אלי מארצך?". והמלך השיבו, שראה באצטגנינות שבן גילו ומזלו הוא ולפיכך הסתקרן להכירו. "אך פלא בעיני", המשיך המלך, "מדוע חי אתה בעוני מחפיר שכזה?" ואילו רבנו השיב בפשטות "גדול אני מהמלך." כאשר צחק המלך כשהוא מחווה על העוני והדלות בו שרוי רבנו, הוציא רבנו מראה ואמר למלך "הבה ונתבונן בתוכה".

הביט המלך במראה והנה מפת העולם נגד עיניו, ורבנו שואלו אם יוכל למצוא במפה את ארץ מלכותו. "אם אתבונן דקה קצרה אמצאנה", השיב המלך, אך רבנו הורה לו להסב את פניו אל הקיר ואחר כך להתבונן במראה שוב. והנה כאשר הסב את פניו מהקיר והנה במראה רק מדינת מלכותו. "עתה יסב המלך את פניו שנית ואראהו את עיר המלוכה בפרוטרוט". המלך עשה כדבר רבנו ואז נגלה לנגד עיניו ארמונו המפואר.

משל ונמשל

אם ראית דור שצרות רבות באות עליו כנהר,

חכה לו

מסופר על הרה"ק רבי משה סופר בעל "חתם סופר" זיע"א, שכאשר העניק מלך אוסטריה שיווי זכויות לתושבי המדינה היהודים, והיו כל ישראל שמחים וחוגגים את המאורע בשמחה רבה, ראו תלמידיו של ר' משה והנה רבם בוכה, אמרו לו: רבנו מדוע כל העם שמחים ואתה בוכה? אמר להם:

אמשול לכם משל: היה מלך אדיר ונאור שהיה לו שר גדול שהמלך היה מקרבו ומחבבו. לימים חטא שר זה ונתחייב ראשו למלכות, אלא שהמלך היה חנון ורחום ומרבה לסלוח, לפיכך לא ביצע את גזר הדין והחליף את עונש השר במאסר לזמן בלתי קצוב. ואף הבטיח לו, כי לקץ הימים רחם ירחמנו וישחרר אותו. נמסר השר למפקד בית הסוהר, והלה השליכו באכזריות לתוך בור חשוך מלא עקרבים ונחשים, ישב השר בכלאו שבור ורצוף, אלא שתמיד זכר את הבטחת המלך שישחרר אותו, ותקוה זו חיזקה אותו. לאחר ימים מרובים שמע השר תכונה רבה מסביב לכלאו, נפעמה רוחו בקרבו, כי חשב שהנה הוא משתחרר, ואמנם מיד נפתחה הדלת ושליחי המלך הגיעו ומכושים בידם, ואף בשורה בפייהם, באנו מטעם המלך לנקות את בור כלאך, ואף לקבוע בו חלון כדי להקל את מצוקתך. מששמע השר דבריהם פרץ בבכי גדול, אמרו לו שליחי המלך סבורים היינו שתשמח על הקלה זו, ולבסוף אתה בוכה? אמר להם כל זמן שהייתי במצוקה ידעתי כי ישועתי קרובה לבוא, עכשיו שאתם מתקנים את כלאי יודע אני שנגזר עלי לישב בכלא זה ימים רבים.

אף אני, סיים ה"חתם סופר" אומר כך, חכמינו אמרו (סנהדרין צ"ח) "אם ראית דור שצרות רבות באות עליו כנהר, חכה לו". ואם כן עכשיו שנותנים לנו זכות אזרח בגלות המרה איך לא אבכה?

בעיצומה של הסעודה פנה רבנו אל המלך, "חושבני כי ראוי שהמלך יצווה להביא ממרתפיו יין מלכות משובח שבכוחו לפתוח את הלב". - "אמנם כך", הסכים המלך, "אך במרתפי הארמון ישנם עשרות סוגי יין שכל אחד משובח מרעהו. זה מתוק יותר ובחבית הסמוכה יין עדין. יין לבן לצד יין אדום בטעמים וניחוחות שונים. הבה נרד כולנו למרתפי הארמון וכל אחד מהנוכחים ייבחר לעצמו את היין הטוב ביותר שימצא לנכון".

קמו אפוא המלך, השרים, וגדוד משרתים וירדו כולם אל מרתפי הארמון. ברם לפתע צץ הכומר בראש הקבוצה והוא החל מחווה כי למיטב ידיעתו הרי שהחביות הנמצאות בצד שמאל של המרתף הן הטובות ביותר. ברם רבנו שירד גם כן עם כל הקבוצה, הורה כי לדעתו יש ללכת דווקא לצד ימין ואף המלך הסכים עמו. צעדה הקבוצה לצד ימין והנה במקום שורת צחנה קשה. "מהו הריח החרוף הזה?" שאל המלך בפליאה מעושה, ואילו הכומר משיב "כנראה שיש לאוורר את המקום מכל הטחב". רבנו שידע היטב מה מקור הריח פנה כה וכה עד שמצא פיסת קרקע ריקה בין החביות. "כאן" הצביע רבנו, והמלך ציוה לחפור שם במהרה. בתוך דקות ספורות נמצאה שם גופתו של המשנה למלך כשמדי המלכות עודם עליו. "ומה זה?" שאל המלך בחרון אף, והכומר שוב התייצב להסביר. "כנראה היהודים שהרגוהו בחרו לקבורו דווקא כאן". אך המלך סירב לקבל את ההסברים. "כיצד נכנסו הנה יהודים?!" קרא בזעף. "חוששני" - הצביע על כמה מהשרים שישבו בסוד עצת הקשר של המשנה למלך, "כי אתם הרגתם את חברכם מרוב קנאה, והחלטתם להעליל את הדבר על היהודים". אותם שרים ניסו להכחיש ולנסות לשכנע את המלך כי לא הם שחוללו זאת, אך פניו עטו ארשת קשוחה והוא הודיע כי יוציא להורג את כל חבר השרים, אם לא יודו מי עשה זאת באמת. בלית ברירה נאלצו אלו לגלות את האמת לאמיתה, כי המשנה למלך צנח מת לפתע מירייה שהגיעה ממרחקים באופן בלתי מוסבר, וכי הכומר הוא שהחליט להפוך את הפרשייה המוזרה לעלילה על ראש היהודים.

עד מהרה ציוה המלך לתלות את הכומר שונא היהודים על עמוד בחצר המלך, למען ישמעו ויראו, והמלך הודה לרבנו "אכן גדול אתה ממני".

צ'ין אדם לחברו

הדאגה לזולת

מסופר: כשהנהיג הרה"ק רבי אלחנן וסרמן זיע"א (יומא דהילולא י"א תמוז) בית תבשיל לתלמידים, פנה יום אחד לבחור ושאל איך האוכל? הלה שח לו כי המרק שמחלקים הוא מלוח. למחרת בשעת ארוחת הצהריים ראו לפתע התלמידים את ר' אלחנן נכנס, התיישב ביניהם על הספסל וביקש צלחת מרק. כשהוגש לו, טעם ממנו ומצמץ בשפתיו כמבקש לעמוד על הטעם האמיתי, באמת מלוח, הגיב, הוא קם, פנה לעבר המטבח והסביר לטבחת בדברי נועם ופיוס, כי מסתבר שרצוי למעט כלשהו בכמות המלח שהיא שמה בתבשיל.

אני לא מסכים לזה! לא, לא אמשיך

סיפר אחד מצעירי החסידים בימים ההם: היה זה בסעודת עתיקא קדישא סעודת יום השבת קודש, רבינו הרה"ק רבי דוד משה מקרעטשניף זיע"א (יומא דהילולא ט"ו תמוז) יושב בראש השולחן וסועד כמנהגו את סעודת היום בצוותא חדא עם החסידים, רוחו הטהורה של רבינו מרוממת, לעתים קצרות הינו מזמר ניגוני דביקות ושמחה, אחר כך משמיע דברי תורה עמוקים ונפלאים, וממשיכים בסעודת השבת עוד, ורבינו ממשיך את דבריו המתוקים מדבש וחוזר חלילה, האוזניים נטויות אל רבינו מקשיבים בערגה לדבריו הקדושים, ופתאום שקט, רבינו מפסיק לדבר, "אני לא

מסכים לזה! לא, לא אמשיך" רועם קולו הרך בהחלטיות, "רק אם אתם תמשיכו לאכול, אני ימשיך לדבר." קהל הנוכחים מפנים מבטים תמהים זה אל זה ולא מבינים מה קרה, אך רבינו בשלו, אתם תמשיכו לאכול את הטשולנט ואני ימשיך לדבר. לאחר סיום סעודת השבת מסביר בתמימות אחד הנערים הצעירים, בחזר בר מצוה שזה עתה מלאו לו שלוש עשרה שנים, ואך עתה בא ללמוד בישיבה. אני ישבתי לי במקומי בירכתי השולחן, ולא שמתי לב כי רבינו אומר דברי תורה, ולכן התחלתי לאכול מהצלחת שלפני, לפתע שמתי לבי כי הנני סועד לבד וכולם יושבים דרוכים ומקשיבים לדברי הרבי, מיד השמטתי את המזולג מהיד, הבחין הרבי בכך ואז אמר את מה ששמעתם.

מסופר: ביום חתונת בנו הצעיר בשעה שהכל עמדו לנסוע לחתונה, קרא אליו רבי הגה"ק חיים שמואלביץ זיע"א את אחד מתלמידי הישיבה בחזר מבוגר שהשתהה בשידוכים, ושעה ארוכה ישב והדריך את הבחור בעניינים שונים הקשורים לנושא. בחוץ המתינה המונית אולם רבי חיים עסק בשלו ואמר לבחור: היום אני מחתן את בני הצעיר ושמחתי גדולה, חשבתי בלבי עם מי ביום הזה אני יכול לחלק את השמחה בהובילי בן לחופה, על מי אני צריך לחשוב? אני חושב עליך.

הילולא דצדקיא

שבת קודש ט' תמוז הרה"ק רבי יעקב מטעמילש ב"ר אליעזר ליפמן (ספרא דצניעותא דיעקב - תכ"ז) הרה"ק יקותיאל יהודה מצאנז-קלויזנבורג ב"ר צבי הירש (תשנ"ד) יום שני י"א תמוז רבנו יעקב יצחק חיות ב"ר אברהם (אפי רברבא - שמ"ה) הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב ב"ר יצחק אייזיק (עטרת צבי - תקצ"א) הרה"ק רבי אלחנן וסרמן הז"ד (תש"א) הרה"ק רבי אהרן טביש ב"ר יעקב (קרני ראם - תרי"ב) יום שלישי י"ב תמוז רבי יעקב ב"ר אשר (בעל הטורים-ה"א - ק"ח) יום רביעי י"ג תמוז הרה"ק רבי מרדכי מקרעמניץ ב"ר יחיאל מיכל מולאטשוב (תקע"ז) הרה"ק רבי מרדכי ב"ר פינחס מקאריץ (אב"ד קאריץ - תקע"ז) יום חמישי י"ד תמוז הרה"ק רבי פנחס שפירא מסלאוויטא ב"ר משה (תרל"ב) יום שישי ט"ו תמוז הרה"ק רבי חיים ב"ר משה בן עטר ("אור החיים" הקדוש - תק"ג) רבי אריה לייבוש הלברשטאם ב"ר שמחה אבי הד"ח תקצ"א הרה"ק רבי יעקב משה מקאמאראנא ב"ר אליעזר צבי (תרפ"ט) הרה"ק רבי דוד משה מקרעטשניף ב"ר אליעזר זאב הז"ד (תשכ"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס "גם אני אור" ו"סדרים ימים הדרים" על המצוות.

הגבהת התורה (ו')

א) גם הכריעה שכורעים בשעת ההגבהה, צריך להיות דווקא נגד כתב הספר תורה. (לדוד אמת, למרן החיד"א זיע"א, סימן ד', סעיף ג')

ב) אם האדם עומד בתפילה במקום שאינו יכול להפסיק בדיבור, ולומר וזאת התורה וגו', יעשה רק הכריעה בלבד נגד הכתב של הספר תורה. (בן איש חי, שנה ב', פרשת תולדות, אות ט"ז)

ג) בשעת ההגבהה חייבים הכל לעמוד, אפילו אם המגביה עומד עם הספר תורה על בימה המוקפת מחיצות, דהרי הוא מגביה להראותה לעם, וחייבים לכבדה. (שער הציון, סימן קמ"ו, ס"ק י"ח)

לע"נ

הרה"ק רבי דוד משה מקרעטשניף ב"ר אליעזר זאב זיע"א נלב"ע ט"ו תמוז תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ט תמוז תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 7:12 תל-אביב: 7:27 חיפה 7:20 מוצאי שבת: ירושלים: 8:30 תל-אביב: 8:33 חיפה: 8:34 ר"ת: 9:04

פרשת חוקת

פיוס ומחילה

"הנני מבקש מחילה על זה..."

בקץ תרמ"ד ביקר הגאון רבי עזריאל הידלסהיימר זצ"ל בבריסק. הוא הציע באחת משיחותיו עם הגרי"ד סולובייצ'יק זצ"ל (בעל הביה"ל) קושיה בדברי הר"ן בנדרים, בתוך הדברים פלט הגרי"ד שכבר שמע את הקושיה הזו. ויהי אך הדברים יצאו מפיו ומיד החל הספק לכרסם בלבו שמע פגע בהערתו זו, בכבודו של אורחו הדגול.

הוא כמובן ביקש במקום, את סליחתו של רבי עזריאל, אולם עדיין לא נתקררה דעתו ובמכתב ששלח לרבי עזריאל בתאריך א' דסליחות תרמ"ד, לאחר ששב האורח לביתו, כתב לו בתוך הדברים תרוץ לקושייתו והוסיף בין השאר: "עוד אבקש מכת"ר מחילה, אשר בעת התחיל להציע הקושיה, נזרקה מפי שלא במתכוון חלילה, כי כבר שמעתי הקושיה, ובאמת כי עברתי בזה על מדת המוסר והדרך ארץ, והנני מבקש מטו על זה, ומחכה אנכי על מכתב כת"ר בהקדם..."

משולחנו של הביה"ל

"רבש"ע תמחול לאיש שהכה אותי..."

פעם התאכסן הרה"צ רבי זושא מאניפולי זצ"ל באחת האכסניות והיה זה ביום תענית ציבור, והנה כאשר הוציאו אנשי האכסניה את הלחמים מן התנור, הבחינו כי חסר שם לחם אחד גדול. נתנו עיניהם על רבי זושא וחשבו בו שהוא זה שנטל את הלחם והלך לדרכו.

כשבא בעל האכסניה סיפרו לו שחסר לחם אחד וכי חושדים בעני שהיה כאן והלך. חרה אפו ובמיוחד שזה יום תענית והחל לרדוף אחריו כשהוא רוכב על סוסו. הוא תפסו והחל מכה אותו מכות קשות ושב לאכסניתו.

עמד רבי זושא ואמר: "רבנו של עולם. אני לא אעמוד להתפלל מנחה עד שתמחול לאיש הזה שהכה אותי..." באמת אמרו שנעשה אז עת רצון בשמים למחילת עוונות כללית...

הליכות החיים

המצער את חברו עליו לפייסו ולבקש סליחתו!

נלמד מהפסוק: "ויאמרו חטאנו כי דיברנו בה' ובך התפלל אל ה'... ויתפלל משה בעד העם" (פרק כא-ז)

וכתב רש"י: מכאן למי שמבקשים ממנו מחילה שלא יהא אכזרי מלמחול. ואמרו חז"ל במדרש: "ידעו שדברו במשה ונשתטחו לפניו ואמרו התפלל אל ה' ויסר מעלינו את הנחש - ויתפלל" - להודיע ענוותנותו של משה שלא נשתהה לבקש עליהם רחמים, ולהודיע כח התשובה, כיון שאמרו חטאנו מיד נתרצה להם שאין המוחל נעשה אכזרי. וכן הוא אומר "ויתפלל אברהם אל האלוקים וירפא אלוקים את אבימלך".

החוטא לחברו ורוצה לפייסו ולבקש מחילתו, מוכרח להכיר קודם לכן את חטאו ומה פגע בחברו ועד כמה. זה תנאי הכרחי לבקש מחילה אמיתית ובלב שלם, אם חפץ שעברות שבין אדם לחברו תמחלנה לו.

וכלל הוא בכל מכשול שנכשל בו האדם, שקודם שמחפש "אשמים" יבדוק עצמו. ניתן ללמוד זאת מאחי יוסף במצרים. הם לא האשימו את רשותו של המושל שחשדם כמרגלים וכו' אלא אמרו "אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו" וגו' וכן אצל יונה שאמר באניה שחישה להשבר בסערת היס: "בשלי הסער הזה". ועוד כיו"ב.

וכך ביאר הגרי"ד סולובייצ'יק זצ"ל את מה שמספרים חז"ל (גיטין נח). על רבי יהושע בן חנניה שראה תינוק בבית האסורים ואמר לו הפסוק "מי נתן למשיסה יעקב" וכו' וענה לו התינוק: "הלא ה' זו חטאנו לו" ואמר עליו רבי יהושע שמובטח הוא שאותו תינוק ייצא מורה הוראה בישראל.

ולכאורה מה דבר מיוחד ראה בתשובתו של התינוק עד שקבע עליו מעלה נשגבה כזו? וביאר הגרי"ד כי בזמן החורבן היו תרוצים רבים לחורבן. אף אחד לא רצה לתלות הסיבה בעצמו "שהוא חטא" אלא תלו את הדבר בסיבות מקריות. ורק אותו תינוק תלה החורבן באשמה עצמית. הוא לא אמר "כי בני ישראל חטאו" אל אמר "הלא ה' זו חטאנו לו" שאנחנו חטאנו. מי שמכיר בכך, הוא שמסוגל לצאת מורה הוראה...

גם בזמן שניתכים אסונות ומכות גשמיות ורוחניות על הציבור החרדי, לא חסר את מי להאשים. אפשר בקלות להאשים את כל גורמי השילטון מחוץ למחנה, או שיש המוצאים את האשמים באותם שלא שמעו בשעתו לגדולי ישראל. ומשוים אותם ל"סיקריקים" בתקופת החורבן ששרפו על דעת עצמם את התבואה וכו', אבל למען האמת, כל אחד ראוי שיערוך את חשבון נפשו האישי, כאמור, האם הצליח לעמוד במבחנה הקשה של הקורונה בנושאי "בין אדם לחברו" או שמא יש עדיין את מי לפייס וממי לבקש מחילה [וכגון: האם הוא מאלה שביישו ברבים את "מגולי הפנים"... או שהוא מאלה שציערו והפחידו בפניהם המגולות את "מכוכסי הפנים"... ומה עוד שמסיתי התקשורת "חגגו" על זה] וידוע שהפגיעה בזולת היא כמו "אש שורפת", וראוי להתבונן היטב בכל המאורעות שאירעו לאחר גזירת הקורונה ולא לומר ח"ו שכל מאורע "מקרה" הוא לעצמו.

עלון השבוע פרשת חוקת הוקדש לעילוי נשמת

ר' אהרן יעקב בן ר' אליעזר קורנוזר ז"ל

נלב"ע ז' תמוז תשס"ב

ת.נ.צ.ב.ה.



לנחם ולעודד הזולת השרוי בצער ובדאגה ולחזק את רוחו !

נלמד מהפסוק: "קח את אהרן ואת אלעזר בנו" (פרק כ-כה)

וכתב רש"י: "קח את אהרן - בדברי ניחומים. אמור לו אשריך שתראה כתרך נתון לבנך מה שאין אני זכאי לכך. עכ"ל. למדנו הנהגת מדותיו של הקב"ה עם אהרן לנחמו בשעתו הקשה. הנהגה זו מחייבת אותנו, מתוך חובת ההתנדבות במדותיו וההליכה בדרכיו של הקב"ה לעודד לחזק ולנחם את חברנו בשעה שדואג ומצטער. ואף זה נכלל במצוות הצדקה והחסד כמו שכתב החינוך (במצוה תעט).

וכמש"כ החפץ חיים (בספרו אהבת חסד ח"ג פ"ה) שאם רואה בחברו שהוא עצוב מפני דלותו או מאיזה צרה ח"ו, מצוה לדבר על ליבו ולהרגיעו מדאגתו. וזה נכלל בגמילות חסדים, וכמו שכתב רבינו יונה ז"ל (באגרת התשובה) שאפילו אם דל הוא ואין ידו משגת לעסוק בגמילות חסדים ממש, מכל מקום, יוכל להשיג מדה הטובה הזו בלא כסף, על ידי שידבר על לבו של העני והמדוכא וינחמנו בעצבון לבו. עכ"ד.

לעת כזו אשר ישנם רבים מבני התורה הנרעשים והנחרדים והמודאגים, מהגזירות הנוראות על עולם התורה והיהדות, שפקידי הממשל מאיימים בהם [מתוך הסתה ארסית רבת השנים של "שליטי המדינה", הלא הם אנשי התקשורת החילונית], חובה היא על כל בעלי האמונה והבטחון בהש"ת לעודד ולחזק איש את רעהו בדברים האמיתיים והנצחיים שלימדונו הז"ל לאורך כל שנות הגלות [אולי נציין מעט מהם בס"ד, בעלון פרשת בלק עה"פ "מה טובו אהלך"]. ותמציתם, שאין לנו לחשב חשבונות של צרת המחור אלא לעשות את המוטל עלינו היום, כפי שנצטוונו, בחיזוק התורה והתפלה, וזה תלוי רק בנו, ולה' הישועה.

וכפי שכתב הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי - הסטייפלער זצ"ל לאחד מגדולי ישראל בדור האחרון [שהורה הוראה שהיה בה תיקון גדול לחיזוק הדת בארץ ישראל. אך לא שמעו להוראתו ועקב כך יצא קילקול ומכשול וצערו ואכזבתו מכך היתה רבה מאוד]. ועל כך שלח לו הסטייפלער את דברי החיזוק דלהלן:

"התורה מספרת לנו באריכות, כיצד אברהם אבינו האריך להתפלל בנסיון להציל את סדום. פרשה שלימה נאמרה על כך בתורה. אברהם אבינו התחיל לטעון: "אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר". אחר כך ביקש על ארבעים, שלושים, עשרים. אבל לא נמצאו גם עשרה. ומאחר שלא נמצאו ונגזרה הגזירה, מעידה שם התורה (בראשית יח-לג) "וילך ה' כאשר כילה לדבר אל אברהם ואברהם שם למקומו". מה מלמדות אותנו המילים האלו "ואברהם שב למקומו"? מה כתוב כאן? הרי לכאורה אין כאן שום לימוד?!

"אלא הפשט הוא" - אמר הסטייפלער - "שהתורה באה ללמדנו שכאשר עשו הכל כדי להציל ולא השיגו את המבוקש, צריך לקיים "ואברהם שם למקומו"! צריך לחזור ולהמשיך לפעול במה שחייבים. להמשיך [במילוי עבודת ה'] כאילו לא קרה דבר. אי-הצלחה אינה מצדיקה, בשום אופן, שהאדם ישבר ולא יהיה מסוגל להמשיך בעבודתו הקדושה". עכ"ד. ואכן דברים אלו היו עידוד וחיזוק לאותו גדול בישראל.

ולענין עצם הגזירות, שגוזרים נגד התורה והיהדות, יש לדעת שאין להם יכולת לעשות מאומה שלא לפי רצון השי"ת. וכפי שפירש מהר"ש אלגאזי זצ"ל את דרשת הז"ל על הפסוק "היו צריה לראש" (גיטין נו:): שכל המיצר לישראל נעשה ראש. וכל כך למה? פירש המהר"ש שהטעם לכך משום שהנהגת השי"ת בבריאה שנותן לכל אדם כח בחירה, ורק למלכים אין ה' מניח את בחירתו בידם, שנאמר במשלי (כא-א) "לב מלך ביד ה'" וממילא לא כל דבר שרוצה להנהיג במדינתו יוצא לפועל. ורק רצון ה' נותן בלבו שכך יעשה.

ועל כן, כל אדם שמיצר לישראל שהרי הבחירה בידו, מיד הקב"ה ברוב חסדיו שם אותו לראש, ונוטל ממנו את בחירתו, זאת כדי שלא יוכל לבחור כשאפתו הרעה ולהמשיך להצר לעם ישראל. [וכמובן הכל תלוי בנו עד כמה נתחזק ביתר שאת בתורה ובתפלה, כאמור].

ומצאנו דוגמה מוחשית לכך ממה שאירע במציאות כפי שהעיד הרב שלמה לורינץ ז"ל (בהקדמת ספרו) ששאל פעם את ראש הממשלה הראשון ב.ג. אחרי שכבר יצא לפנסיה, אם יש משהו שמתחרט עליו במשך עשרות השנים ששלט כאן. האם לא עשה טעות כלשהי? והשיב: "טעות אחת עשיתי שהסכמתי לתת דיחוי לבחורי הישיבה. אני מתחרט ע"י שלא גייסתי אותם מיד. זוהי הטעות היחידה שעשיתי!"

לעודד, לחזק ולתמוך...

במשך שנים נהג כ"ק האדמו"ר רבי דוד מטאלנא זצ"ל להצטרף אל חסידי קרלין סטאלין העולים בשירת אוטובוסים לטבריה ביום כ"א בכסליו, אל ציונו של כ"ק האדמו"ר רבי יוחנן מקרלין סטאלין זצ"ל הטמון בבית העלמין העתיק שעל גדות הכינרת.

סיפרו החסידים על יהודי גלמוד ושבור-לב מתושבי ירושלים שהיה אף הוא מצטרף מדי שנה לנסיעה. היהודי הלז, לא שמר באדיקות על חוקי ההיגיינה, בלשון המעטה, וריח לא טוב נדף ממנו. מטבע הדברים המקום לידו היה נשאר ריק. עד שהרבי מטאלנא היה עולה לאוטובוס.

והנה מיד בעלותו לאוטובוס החל הרבי לתור בעיניו אחר אותו יהודי וממהר להתיישב לצידו בחביבות כאשר לאורך הנסיעה כולה - נסיעה בת שעות, במיוחד בימים ההם - לא פסק מלגלג עמו שיחה על דא ועל הא, לחזקו ולתמוכו ולתת לו הרגשה שאינו בודד בעולם.

הלמות עמלים

"כל יום מאה פעמים במשבר..."

פעם התעוררו קשיים בלימודו של אחד מבני ישיבת "כנסת חזקיהו" - כפר חסידים. הוא חש משבר קשה. אמרו לו חבריו: "גש אל המרא דאתרא הגאון רבי אליהו מישקובסקי זצ"ל ותשאל לעצתו". לאחר התלבטות הלך הבחור להוועץ עם רבי אליהו כדת מה לעשות.

כנס הבחור למקום לימודו של הרב בכפר חסידים, עד סמוך אליו. הרים רבי אליהו את ראשו מהגמרא ושאל: "מה רצונך?" ענה הבחור: "אני במשבר..."

שאג רבי אליהו בקול גדול: "מה? אתה במשבר?!" נבהל הבחור, ובו ברגע התחרט על מה שניגש לרבי אליהו. הנה עכשיו יגער בו... ואולם רבי אליהו המשיך מיד ואמר לבחור: "תדע לך שאני כל יום מאה פעמים במשבר", והוסיף ברוב ענוותנות: "כשאני רואה שאני לא יודע מספיק ללמוד, אני מאה פעמים ביום במשבר... ואם אתה רוצה לדעת מה אני עושה כשאני במשבר? אני מיד מתחיל מחדש בכל הכח..."

חזר הבחור להיכל הישיבה מעודד ומחוזק בכוחות חדשים להמשיך ההתעלות בתורה. הלמות עמלים-ח"ב

זכותם של "שבורי הלב"...

כ"ק האדמו"ר רבי שלום מבעלז זצ"ל שמע פעם את האנשים הדלים מפשוטי העם, היושבים ליד התנור בביהמ"ד, כיצד מתאוננים הם מרה ומביעים זה לזה את צערם הגדול על כך שהתאמצו וטרחו מאוד לבוא ממרחקים אל הצדיק ולבסוף שבים הם לביתם ריקם מבלי להרגיש כל התעלות...

פנה אליהם האדמו"ר והחל לעודדם בדברים הבאים: "הידעתם, פעם הביאו לפני בית דין של מעלה את זכויותיהם של ישראל, צדקה, הכנסת אורחים, גמילות חסדים והכנסת כלה. נזדרז השטן והביא מבין אומות העולם מעשים דומים, כי מצא בקרב הגוים כמה וכמה גומלי חסדים ומכניסי אורחים.

התעורר המלאך, סניגורם של ישראל, והביא "לבבות נשברים" אשר הכריעו לזכות את כף המאזנים שלנו, כי השטן לא היה מסוגל להביא כמוהו מבין הגוים..."

"ולמה סיפרתי זאת לכם" - הוסיף הרבי - "כדי שתדעו כמה ספון וחביב לפני רבונו של עולם יהודי בעל לב נשבר, גם כשהוא פרטילאי מכל מעשים ומדריגות. וכן כתוב "לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה" אפילו באדם הראוי שיבוזהו."

ממענה"נ - אבות

השפעת העידוד ופירותיו...

המשגיח הגה"צ רבי הירש פאלי זצ"ל, נהג שלא להשתתף אישית בשמחות נישואין של תלמידיו (בישיבת חברון) שנערכו מחוץ לירושלים. זאת כדי שלא יפקד מקומו ב"סדר מוסר". בהיכל הישיבה.

על כן, מה מאוד התפלאו תלמידי הישיבה כאשר בערב אחד ב"סדר מוסר" נפקד מושבו של רבי הירש. ביררו מה אירע למשגיח עד שנפתרה התעלומה: המשגיח יצא את העיר להשתתף בשמחת נישואין של תלמיד פלוני. כאשר נשאל מה ראה על ככה לשנות מסדריו ולצאת את העיר לשמחתו, השיב: "זהו בחור יתום!" חובת העידוד והחיזוק לאותו בחור שינו אצלו סדרי בראשית...

ואכן התוצאה המבורכת של נסיעה זו לא איחרה לבוא: היה זה באותם ימים קדושים של ראש השנה ויום כיפור שאחרי נשואיו. בני הישיבה הופתעו לראות את אותו חתן צעיר משתתף עמם בתפילות. והדבר היה כחידה בעיניהם שכן הנהגתו ואופיו של אותו תלמיד כלל לא תאמה לאפשרות כזו.... משנשאל התלמיד על בואו להתפלל בישיבה, הפתיע בתשובתו שנאמרה בכנות ובפשטות: "רבי הירש בא לחתונה שלי, על חשבון סדר מוסר. אני חייב לבוא לחסות בצילו ובצל הישיבה בימים הנוראים!"

ר' הירש

שאל אותו הרב לורנץ: "למה באמת עשית טעות כזאת?" ולא היתה תשובה בפיו. אמר לו הרב לורנץ: לי יש תשובה. עכשיו אתה ככל אדם שיכול לבחור בין טוב לרע, אבל אז היית בבחינת "מלך" [שולט בהנהגת המדינה] וכתוב (במשלי כא) "פלגי מים לב מלך ביד ה' על כל אשר יחפוץ יטנו". כלומר, ה' לא נותן לעשות מה שאדם רוצה, ה' רוצה שילמדו תורה וממילא לא היה לך אפשרות בחירה בזה, ולכן מנע ממך לעשות אז, את מה שעכשיו היית רוצה לעשות..."

הדברים מדברים בעד עצמם ומלמדים גם לזמננו, ובכל מקרה הכל תלוי בנו, עד כמה נקבל על עצמנו עול תורה וזה יעביר מעלינו עול אחר, כפי שהיה רגיל החפץ חיים לומר שלפי מדת ה"מקבל" כך מדת ה"מעבירין". הא בהא תליא. תוקפו של זה כתוקפו של זה!

ותמיד צריך לזכור את דברי החזון איש באיגרותיו (ת"ג-ס"ב): "ואם היו בני תורה עמלים בתורה לאמיתה, היו מצילים ילדים הרבה ואנשים רבים, מהרהור עבירה וכפירה וכיו"ב, בשפע קדשם בהשתפך רוח טהרה בעולם..."

השכנת שלום

להשכין אחוה ושלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו!

נלמד מהפסוק "ויבכו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (פרק כ-כט)

ואילו במיתת משה רבינו נאמר: "ויבכו בני ישראל את משה" (דברים לד-ח). מדוע לא נאמר "כל בית ישראל" כשם שנאמר אצל אהרן: אלא, מפרש רש"י הטעם, משום שעל משה בכו בני ישראל - רק הזכרים, ואילו על אהרן, מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום ומטיל אהבה בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה, בכו "כל בית ישראל". זכרים ונקבות.

על הפסוק "השם גבולך שלום חלב חטים ישיבעך", אומרים חז"ל (ב"מ נט) כי אין מריבה מצויה אלא על עסקי תבואה. וכשיש שפע יש שלום. זה מרומז גם בפסוק של חלום פרעה: "עולות שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר" - סמל הברכה והשפע, וממילא "ותרעינה באחו" - לשון אחוה ורעות. הוא שנאמר בפרשת בחוקותי: "ואכלתם לחמכם לשובע" וממילא "ונתתי שלום בארץ".

עוד דרשו חז"ל (במדרש תהלים - תת"ה) עה"פ "ישאו הרים שלום לעם". וכי ההרים נושאים שלום? אלא בזמן שהפירות מרובין, השלום בעולם, ובזמן שאין מרובין מריבה בעולם, כיצד? אדם נכנס לתוך כרם של חברו, הוא אומר לו מה אתה עושה בתוך כרמי, ומריבין זה עם זה, ובזמן שהפירות מרובין, עין טובה בעולם ושלום בעולם שנאמר "ביום ההוא תקראו איש לרעהו אל תחת גפן" וגו'.

פעמים רבות רואים שמשתוללת לה המחלוקת ואין איש יודע להסביר על מה ולמה. כי אכן אין לה סיבה אמיתית וברורה אלא איזשהי טעות או דמיון גרמו להצתה.

דוגמא לכך סיפר כ"ק האדמו"ר מטשערנאביל (בשיחות ויחי תשס"ח) במעשה שאירע אצל כ"ק האדמו"ר רבי משה מלעלוב זצ"ל שהיה דרכו לנדוד ולגלות ממקום למקום. ועם רעו הרה"ק רבי יצחק מוורקא זצ"ל, פעם נכנסו לבית מלון, ולפתע לקחה בעלת האכסניה מקל והחלה להכות את רבי משה מכות נמרצות עד שפסקה.

התברר שאותה אשה היתה עגונה כמה שנים, ובטעות חשבה שרבי משה הוא בעלה שהיה דומה לו, עד שנתבררה טעותה ופסקה להכותו. ובקושי ביקשה מחילתו. הדבר חרה מאוד לרבי יצחק מוורקא: היתכן כך לקבל אורח בהפלאות מכות ללא אבחנה?!

הרגיע אותו רבי משה ואמר: "לא ירע בעיניך, תדע שכמו שראית, כל מחלוקת כך היא! תחילתה בטעות, מכים ומכים, ורק לאחר מכן רואים שאין כל בסיס למחלוקת".

"רוח לבשה אותי הצעיר..."

בכל הזדמנות אליה נקלע רבינו החיד"א זצ"ל ומצא שהשלום רעוע או ישנה מחלוקת ח"ו, מיד אזר כגבר חלציו ושינס מתנניו להשכין שלום בין איש לרעהו ובין איש לאשתו. בין קהילות שהיו במחלוקת או בין משפחות יריבות.

אירע שבאנקונה היו שתי משפחות שזה להם י"ב שנים שהיו שרויים במחלוקת עצומה. רבים ניסו להשכין שלום ביניהם אך לשוא. גם שליחים ורבנים לא יכלו לשים שלום ביניהם, כי גדלה מאוד שנאתם. ואולם החיד"א הכניס עצמו בעובי הקורה כמו שהוא עצמו העיד: "רוח לבשה אותי הצעיר ודברתי תוכחות... ופייסתי לעשות שלום עם כולם".

תולדות החיד"א

"בזכות ויתורך למעל השלום..."

פעם יצא רבינו הגרא"מ שך זצ"ל מגידרו כדי למחות בתופעה פסולה, אחד ממקורביו התבקש לערוך חיבור מקיף להוקיע תופעה זו ולהוכיח שגדולי ישראל בכל הדורות הסתייגו ממנה ושללו אותה.

ואכן הספר נערך, הודפס ונכרך והיה מוכן להפצה. ואולם אז נמלך הרב שך בדעתו והחליט שיהיה כאלו שיפגעו ויתמרמו ועלול הדבר לפגוע בשלום ולעורר מחלוקת.

קרא הרב שך לאותו אברך וביקשו לגנוז את הספרים. נענה האברך ואמר: "אקבל שכר על הפרישה, כמו שקיוויתי לקבל שכר על הדרישה". שמח הרב שך למשמע דבריו.

לאותו אברך היה בן תינוק שסבל מקשיי נשימה והרופאים חששו לחייו. פעמים אחדות התבקש הרב שך להתפלל לרפואתו. עתה אמר לאברך: "בזכות ויתורך למען השלום, יבריא בנך. ואי"ה אבוא לבר מצוה שלו ואשא דרשה!" יש לציין שבאותה עת היה הרב שך כבן שמונים וחמש.

מאותו יום, פסקו יסוריו של התינוק. הוא התפתח והתחזק. השנים חלפו והגיע הילד למצוות. הקהל הוזמן לסעודת הבר-מצוה בשעה שמונה. בשעה היעודה לא נכחו אלא ההורים, הבן ועוד שני אורחים...

והנה בדיוק בשעה שמונה נכנס הרב שך כשהוא נשרך בכבידות, נעמד לפני האולם הריק ונשא דרשה מלבבת... רק אז נזכר האב ההמום באותה הבטחה נושנה...

קנין תורה

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

'תעודת עשירות'

שביעות רצון גדולה. בהזדמנות זו למדתי שלרב יש, לעיתים, יותר כוח משהוא חושב".

וכך נפתרה הבעיה עם חלפן הכספים: "היו לי בחסדי השם, קשרים טובים עם רבני הקהילות בשכונה מכל החוגים, וזה היה ידוע. ובכן, פניתי אל החלפן והזהרתיו ב"לשון של זהורית", שאני עומד מאחורי חבר פלוני, ואם הוא לא ישלם לו את הכסף מיד, אפעיל נגדו את רבני הקהילות בשכונה".

וראה זה פלא: הלה שילם תוך 48 שעות את מלוא הסכום.

* * *

תחום נוסף אודותיו הוא מספר, זה ביקור-חולים. וכך כתב החפץ-חיים: "כבר נהגו כן בכמה קהילות קדושות, שיש להם חברה ביקור-חולים... אבל מה טוב ויפה אם היה נמצא כן בכל העיירות, כי לפעמים נוגע דבר זה לפיקוח נפש ממש..."

וכאן עשוי אדם לחשוב שהקשר ההדוק בין ביקור-חולים לפיקוח-נפש היה נכון בתקופת החפץ-חיים, אי שם בעיירות שלפני 100 שנה. אבל היום? הלא ישנה מערכת בריאות מפותחת!

אך מסתבר שההקשר של פיקוח-נפש בהחלט תקף גם בעידן המודרני:

"הכל יודעים שבבתי החולים בארץ יש, בדרך כלל, מחסור חמור באנשי צוות, וחלק מהחולים אינם מקבלים את מידת תשומת הלב הדרושה להם. לא לכולם יש בני משפחה שיכולים לדאוג לכל צרכיהם. בשנים שבהן ביקרתי את חולי קהילתנו בבתי החולים בירושלים, הקפדתי לפנות לאנשי צוות הרפואה הבכירים ביותר בשטח, להציג את עצמי כרב הקהילה של החולה, להודות להם על הטיפול המסור בו, ולומר להם שהחבר הזה הוא חבר חשוב בקהילתנו ושחשוב לנו מאוד שיטפלו בו על הצד הטוב ביותר. בדרך כלל, דבריי עשו רושם כביר על הרופאים ועל האחיות. אמירה כזאת יצרה מחויבות מצידם לשים לב לחולה המדובר".

* * *

נכון. לא כולנו רבני קהילות, לרובנו אין השפעה כה חזקה אבל נשים לב לנקודה חשובה: לכל אדם באשר הוא יש היכרות והשפעה בסביבה הקרובה שלו. פעמים רבות ניתן לנצל זאת לטובת הזולת, אז אם תעודת הרבנים שזמנם עסוק וטרוד "לתבוע עלבונם של גלמודים ועזובים, להגן על כבוד עניים, ולהציל עשוק מיד עושקו" על אחת כמה וכמה שזו תעודתם של אנשים רגילים:

באחת השנים, ימים אחדים לפני חג-הפסח, פנתה אליו אלמנה במצוקה גדולה. היא ביקשה להעסיק צעיר בניקיונות פסח למשך כמה שעות. פנתה ל'סוכנות' שמעסיקה צעירים כאלה. מי שהגיע לביתה בסופו של דבר היה נער צעיר כבן ארבע-עשרה, שלא הצליח מבחינה פיזית לעמוד במשימות, והיא נאלצה לגייס את השכנים כדי לעזור לו לעשות דברים שבחור חסון היה מצליח לעשות בעצמו.

היא לא רצתה לשלם בעבור עבודתו את מלוא הסכום, מכיון שהיא הרגישה מרומה. מבין ריסי עיניה ניכר היה, שהיא הייתה משוכנעת שמכיוון שהיא אלמנה, בעל הסוכנות הרשה לעצמו "לסדר" אותה.

* * *

יהודי הפקיד צ'ק דולרי אצל חלפן כספים, על-דעת שביום מן הימים, כשיבוא להשיא את בתו, יוכל לקבל ממנו סכום זה בשקלים במזומן. בשעה טובה, היא הגיעה לפרקה, אלא שכשהוא ביקש לקבל את הסכום הגדול שהופקד, פטר אותו הלה שוב ושוב בטענות של "לך ושוב". תאריך החתונה התקרר, וכסף אין.

* * *

למי ולאן פנו האלמנה והעשוק, שמא לבית-דין? הם פנו לרב הקהילה, רבי משה לוונטהל - מח"ס 'שררה שהיא עבדות', שימש ומשמש כרב בכמה קהילות - אשר משתמש בהצגת המקרים על מנת לעורר עד כמה אתה יכול, וצריך (וחייב...) להשתמש בכוח שבידך לטובת הזולת.

במקרה שלו מדובר ברב, אך ברור שכל אחד בהתאם למקומו ולמעמדו יכול לנצל את כוחו, היכריותיו וקשריו על מנת לעזור לזולת. הוא מצטט בהקשר לכך את פתגמו של רבי חיים סולוביצ'יק לפיה תעודת הרב בישראל היא: "לתבוע עלבונם של גלמודים ועזובים, להגן על כבוד עניים, ולהציל עשוק מיד עושקו".

* * *

וכעת נשמע כיצד הוא זכה להציל עשוק מיד עושקו בשני המקרים האמורים.

במקרה של האלמנה "פניתי לבעל הסוכנות וביקשתי שיתקשר אליה, יקשיב לה, ואחר כך גם יבוא לקראתה. הייתי משוכנע שהוא יתווכח איתי, וכבר הייתי מוכן להציע לשלם את ההפרש מדמי מעשר הכספים שלי. הופתעתי כשהבחור הסכים וביצע מיד את מה שביקשתי, ותוך פחות משעה היא התקשרה אלי מתוך

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁת חֻקֵּת - מַעֲלַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה

"זאת חקת התדורה אשר צִוָּה ה' לאמר דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֵיהֶּ פָּרָה אֲדָמָה" (במדבר יט, ב)

עימר. מידת הדין לא תוכל להזיק לך מכיוון שהיא תתהפך למידת רחמים עליך.

יהודי אחד נכנס לרב הקדוש האדמו"ר רבי משה מרדכי בידרמן מלעלוב זיע"א ואמר לו: "כבוד הרב, ידוע שצדיקים יכולים לראות את כל מעשה האדם ופעולותיו על ידי הבטה במצח. עיניי נא הרב במצחי ויאמר לי מה עלי לתקן ועל מה עלי לחזור בתשובה."

הרבי הסתכל עליו ואחרי הרהור קל אמר לו: "הרי היום למדת דף גמרא, לכן אינני רואה כלום על המצח שלך".

אותו אדם למד תורה והמצח שלו היה נקי! לא רואים עליו כלום מפני שהתורה מטהרת ומכפרת! אין מעלה גדולה יותר מהתורה הקדושה!

הרבי מלעלוב זיע"א היה חוזר ומזהיר בכל הזדמנות על חשיבות לימוד הגמרא. הצדיק אמר, שאין חשיבות למעלה ממנה. כל מה שכתוב בספרי ההלכה ובספרי המוסר, הכל מבוסס על הגמרא.

פעם אחת רבינו אמר: "אינני מסוגל להביט בפניו של אברך שלא למד היום גמרא!".

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צמני לבת

שעה	כניסת לבת	צאת לבת	היגיון תפ
19:12	20:25	21:20	י"ג
19:30	20:22	21:17	ט"ד
19:33	20:26	21:21	ט"ה
19:30	20:22	21:17	ט"ז

המקובל הגאון רבי יעקב אביחצירא (ה'אביר יעקב' זיע"א. רבה של תאפילאלת שבמרוקו. סבו של ה'בבא סאלי'. מגדולי רבני מרוקו. זכה לגילוי אליהו הנביא) היקשה בספרו 'פתוחי חותם':

ידוע על פי תורת הסוד שצבע אדום רומז על מידת הדין (כמבואר בזוהר הקדוש ח"ג דף לוט). על פי הקבלה זה הטעם שצריך לזלף ג' טיפות מים בכוס הקידוש. כדי למתק את הדין. (היין בצבע אדום- רומז על מידת הדין. על ידי הוספת שלוש טיפות מים, ממתקים את היין ממידת הדין למידת החסד).

מידת הדין קשה ותקיפה ובפרט בזמן שיש דין בעולם. מאחר שנתנה רשות למשחית לחבל אינו מבחין בין צדיק לרשע, כמבואר בגמרא (ב"ק ס"ב). מי הוא האיש אשר יוכל לעמוד כנגד מידת הדין הזו?

יש דבר אחד, שיכול לעמוד כנגד מידת הדין והוא התורה הקדושה. בזוהר הקדוש כתוב (הקדמה דף יא) שהעוסק בתורה לא צריך לפחד ממקטרגים וממזיקים.

התורה הקדושה רמזה על כך: "זאת חקת התורה- אֲשֶׁר צִוָּה הַשֵּׁם" (במדבר יט, ב). כלומר זה כוחה של התורה הקדושה, שמגינה ושומרת על לומדיה מכל צרה וצוקה. כי כך ציווה ה' יתברך.

גם אם וַיִּקְחוּ אֵלֵיהֶּ פָּרָה אֲדָמָה" (במדבר יט, ב)- דהיינו, אף על פי שתבוא אליך מידת הדין הנרמזת בפרה אדומה ותנסה לקטרג עליך- הרי שבכח התורה הקדושה שאתה לומד, תתהפך מידת הדין להיות "תמימה", ושלמה

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחמיה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - שבת- הטמנה - חלק ב'



מה דין הטמנה במקצת והאם יש איסור הטמנה בכלי שני?

שאלה:

תשובה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

יש איסור הטמנה ביום שבת גם אם הכיסוי מונח על גבי המכסה של הסיר ואינו יורד על צידי הסיר. זה נקרא 'הטמנה במקצת' ואסור לעשות כן. **מקורות:** שו"ע (סימן רנג ס"א). כן למד בספר 'מנוחת אהבה' ח"א (פ"ג אות יט הערה סא) בדעת מרן ה'בית יוסף' להחמיר בנתינת בגדים ע"ג מכסה הקדירה, אפילו כשאינם יורדים על צידי הקדירה. כן למד הרב 'הלכה ברורה' ח"ד (סימן רנז ה"ל). ודעת המקילים לבני ספרד. כ"כ בספר 'שמירת שבת כהלכתה' (פ"א דפ"ח אות עח ובהערה רלו). כ"כ בספר 'הלכות שבת בשבת' ח"א (פ"ה עמוד רעא) בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל שכל שאין הבגדים יורדים מסביב לצידי הקדירה לא הוי הטמנה כלל, ולכן יש להקל בכיסוי מלמעלה. ע"ע בשו"ת 'אור לציון' ח"ב (פ"ז אות יב) שכתב שאיסור הטמנה במקצת לדעת השו"ע הוא רק בדבר המוסיף הבל, מכיוון שטעם הגזירה משום חשש חיתוי, וזה שייך גם בהטמנה במקצת. משא"כ בהטמנה שאינה מוסיפה הבל, מכיוון שטעם הגזירה שמא ימצא קדירתו שהצטננה וירתיחה, א"כ דווקא באופן שהטמין את כולה יש לחשוש לכך. ע"ש. מה שמונחת ע"ג מקור חום חשיב מוסיף הבל.

איסור זה שייך גם בקדירה, שהסירו אותה מעל גבי אש מכוסה או פלטה חשמלית, שהרי חכמים אסרו להטמין בשבת עצמה אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל. יש מקילים אף לדעת בני ספרד כדעת בני אשכנז, שכאשר הקדירה מונחת על פלטה חשמלית או אש מכוסה, ומניח בגדים על מכסה הקדירה כך שאינם יורדים על צידי הקדירה, יש להקל. **מקורות:** הרמ"א בהגהה (סימן רנג ס"א). בשו"ת 'אור לציון' ח"ב (עמוד קסב) כתב שכל דברי השו"ע לאסור הטמנה במקצת. זה דווקא בערב שבת שגזרו שמא יחתה בגחלים, אולם איסור הטמנה בשבת שמא ימצא קדירתו שהצטננה שייך דווקא במטמין כולו ולא מקצתו. החזון אי"ש (סימן לז ס"ק יט) החמיר כדעת השולחן ערוך.

איסור הטמנה שייך רק בכלי ראשון, כלומר כלי שמבשל בו [סיר]. אבל מותר להעביר תבשיל מכלי ראשון לכלי שני ולהטמין אותו. **מקורות:** שו"ע (סימן רנז ס"ה) ובמשנה ברורה (ס"ק כח) כתב, שמותר להחזיר את התבשיל לכלי ראשון ולהטמינו.

מותר למלא בשבת בקבוק טרמוס במים חמים מכלי ראשון. **מקורות:** הראש"ל בספרו 'לוויית חן' (סימן ד) ושו"ת 'אגרות משה' (או"ח ח"א סימן צה). ראוי שהטרמוס יהיה יבש שלא יוצר מצב של בישול טיפות המים שבתוכו. ע"ע שו"ת 'שבט הלוי' ח"א (סימן צג). כן פסק בשו"ת 'אור לציון' ח"ב (פ"ז אות יא).

חשיבות דף גמרא



הגאון ר' חיים זצ"ק זצ"ל סיפר: "כשהייתי בסיביר סופחתי לקבוצה, שעבדה בהרכבת טנקים. ההספק שנדרש היה שלושים ושישה טנקים ליום! התנאים היו איומים. קיבלנו חמש מאות גרם לחם ליום ופעם בשבוע מי מרק דלוחים. הגויים ניחמו את עצמם בדרכים משלהם. הם שתו לשוכרה ספירט מכוניות ועישנו עלי עשב מיובשים".

"אנשים רבים לא החזיקו מעמד ומתו מתת תזונה. מהרכבת טנקים. עברנו לסלילת כבישים בביצות. נכנסנו עד הצוואר במים כדי לבנות גשרים. היו אלו חיי בלהות. היינו מוזנחים. לבשנו בגדים קרועים, שלא חיממו אותנו בקור הצורב. חשנו מותשים עד אובדן כוחות".

"המים בשטח לא היו ראויים לשתייה אלא היו מעופשים ומורעלים. נאלצנו להביא מים בדליים ממעין ביער, שהיה רחוק כשלושה ק"מ מהמחנה. יום אחד התנדבתי ללכת להביא מים מהיער. עשיתי זאת, כי נודע לי שמאחורי היער יש כפר שבו גרים יהודים. הלכתי למעין והמשכתי לעבר הכפר".

"נקשתי על הדלת הראשונה שנקרתה בדרכי. בעלת הבית פתחה. היא נבהלה מאוד כשראתה אותי. אני מתאר לעצמי כיצד נראיתי בעיניה. היא הושיטה לעברי פרוסת לחם, שהיה נחשב אז לאוצר זהב. אני אמרתי לה: 'אני יהודי, אני לא רוצה לחם. אני רוצה ספר!'. "

"היא קראה לבעלה, שאמר לי: 'ראה, יש בידי ספר אחד בלבד, גמרא קטנה נדרים ונזיר. אני לומד בה בזמן הפנאי. סוף כל סוף גם אני יהודי!'. בכיתי לפניו: 'תן לי לפחות דף. אל תשאיר אותי כך'. הוא ריחם עלי. חצה את הכרך לשניים ונתן לי את מסכת נדרים. מרוב שמחה, כמעט שרקדתי עם הדליים כשחזרתי למחנה".

"יום אחד עבדנו בניסור עצים והפועלים לא השגיחו. חיי אדם לא נחשבו שם. לפתע ענף ענק נחת על ראשי. נפלתי ודם רב ירד ממני. זה היה נורא. היו לי כאבים עצומים! כשנשאו אותי לבית החולים, התחננת: 'אנא, עברו ליד בקתתי'. נכנסתי לבקתה שטוף דם ומלא אימה. לקחתי את הגמרא היקרה והחבאתי אותה מתחת לבגדי. כך נשאו אותי לבית החולים. גם כשאדם מובל לבית חולים, אסור לו לשכוח שהחולי האמיתי, הנצחי, הוא של הנשמה. התרופה היחידה והבלעדית היא דף הגמרא!".

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

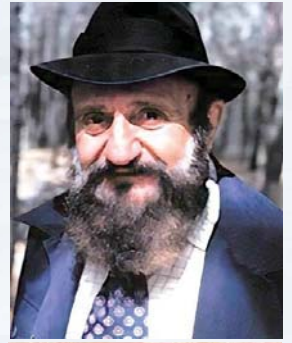
לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - החסיד הרב אליהו נענה זצ"ל



החסיד הרב אליהו נענה זצ"ל - נולד בשנת ה'תת"ר (1910) בירושלים. משפחתו עלתה לארץ ישראל מבבל חמישה דורות קודם לכן. כבר בתקופת הבריטים מסר את נפשו על עריכת תפילות בהר-ציון. ערבים ניסו לפגוע בו לא פעם, אך בניסי ניסים ניצל מידיהם. כאשר ירושלים העתיקה נפלה במלחמת השחרור, הר-ציון נותר המקום הקרוב ביותר להר-הבית אליו ניתן היה להגיע.



רבינו לקח על עצמו 'לשרת את דוד המלך' ואת כל העולים אליו. הוא למד ולימד שם תורה. טיפח את המקום. ארגן את המניין היומי ודבק באמירת תהילים על קברו של דוד המלך ע"ה. רבינו ערך פעמיים בשבוע תפילות, תיקונים, סעודות מצווה ולימוד בהר-ציון. רבינו ערך במסירות נפש סעודת 'מלווה מלכה' עם הרב אורי אברישה בשירה, בכל מוצ"ש ובכל מזג אוויר.



רבינו חילק אוכל למשתתפים למרות המצב הקשה ותקופת הצנע. המבוגרים קיבלו פרוסת לחם וסרדין אחד ואילו הילדים קיבלו פרוסת לחם לטבול בשמן הדגים. בנוסף, נתן להם דמי נסיעה כדי שיוכלו לחזור באוטובוס. שימש בתפקיד זה למעלה מ-45 שנה. חי בפשטות והלך ברגל כדי לחסוך את דמי הנסיעה באוטובוס. העביר את הכסף שחסך למתן בסתר וסיוע לנזקקים, בני תורה ומשפחות ברוכות ילדים. אנשים רבים פנו אל הצדיק והוא בירך אותם.

הם נהגו להגיד: "**הרב אליהו נענה - נענה לכל אחד, ותפילותיו נענות בשמיים**". כל חייו מסר את נפשו לעבודת הבורא בתפילה, לימוד תורה ומעשים טובים. ענוותן. נפטר בי"ח תמוז ה'תשנ"ז (1997) בפרשת פינחס (הוא אליהו), שמסר את נפשו למען עם ישראל, והוא מסר את נשמתו הזכה והטהורה, בקדושה ובטהרה, לבוראו. חי כ-87 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.



אביו: ר' יעקב. **אמו:** מרת שמחה. **אשתו:** מרת לינדה. **מרביתיו:** המקובל ר' מרדכי שרעבי, הגאון ר' עזרא עטייה (ראש ישיבת 'פורת יוסף'). **מתלמידיו:** ר' שמואל שמואלי, ר' שמואל ישראלי, ר' שלמה ועקנין, ר' יוסף ועקנין, ר' חיים גזית, החזן ר' משה חבושה, המוהל ר' יוסף אורן, ר' ראובן אדרי, ר' צרלי ממירון, ר' ישראל גליס, ר' יעקב השמש, ר' יעקב לוי, ר' אליהו דגן, ר' מתתיהו דגן שיש דוד, ר' משה דרעי ז"ל, הגאון ר' יהודה מוצפי זצ"ל. **ילדיו:** הבן ר' יעקב ובנות.



גם בתקופות של מתח ביטחוני שכללו הפגזות, רבינו התמיד להגיע להר ציון כדי להתפלל ולהעביר בעד כלל ישראל. פעם אחת כשהגיע סמוך לציון קודשו של דוד המלך ע"ה, התפלא לראות זקן יושב שם מכיוון שבאותה תקופה אף אחד לא העז לצאת מביתו בגלל המתרחשות הביטחוניות והחשש שמא יפגעו על ידי פגז או כדור. רבינו ביקש מאותו זקן שיצטרף אליו לתפילות ולקריאת תהילים. הזקן ענה: "אני אתפלל מלמטה ואתה מלמעלה". רבי אליהו דאג לזקן לאוכל, ואותו זקן בירך אותו שבנו, ר' יעקב, יתחתן באותה שנה - ברכה שהתקיימה בתוך שלושה חודשים.

לאחר מכן הזקן נפרד ממנו. רבינו הלך יחד עם אשתו למורו ורבו המקובל הצדיק הרה"ג מרדכי שרעבי זיע"א, כדי לשאול לפשר הזקן שפגש. לפני שהגיעו לחצר בית הרב, יצאה לקראתם אשת הרב הצדקת מרים בת מרים ע"ה ואמרה: "היכנסו, הרב ממתין לכם!". כשנכנסו לבית הרב, עוד לפני שפתחו את פיהם, הרב ביקש ממנו: "ספרו, ספרו, מה ראיתם?".

רבינו סיפר לצדיק את כל מה שקרה עימו ומיד הרב שרעבי צחק"ל אמר: "אשריך ר' אליהו. זכית לראות את דוד המלך ע"ה, אולם אני אוסר עליך לגלות זאת במשך חמש השנים הבאות!". רבינו אכן שמר את הסוד של גילוי דוד המלך שהיה לו במשך כל אותן השנים. ידוע כי הרה"ג הצדיק מרדכי שרעבי צחק"ל הפנה אנשים שבאו אליו לקבל ברכה אל רבינו ואמר: "חבל על הזמן. לכו מהר אל ר' אליהו שנמצא ליד ציונו של דוד המלך ע"ה ותיושעו יותר מהר", וידוע שרבים נושעו מברכותיו ותפילותיו.

מעל קברו של דוד המלך ע"ה ניצב חדר הנשיא. **בין החפצים הרבים המצויים בחדר יש כינורות שהובאו מגיא ההריגה וממחנות ההשמדה.** בנו ר' יעקב סיפר: "לפני מלחמת ששת הימים אבא ואמא באו להגיד תהילים בחדר הנשיא כדי שלא תפרוץ מלחמה ואם חלילה תפרוץ - אז שנצח בה. לפתע הפסיק אבא מקריאתו ושאל את אמא: 'את שומעת את מה שאני שומע?'". היא ענתה בתגובה: 'השאלה היא האם אתה שומע את מה שאני שומעת?'". 'ומה את שומעת?' - 'אני שומעת כינור מנגן!'. **שניהם הרימו את עיניהם והנה אחד הכינורות התחיל לנגן מעצמו! הם המשיכו לקרוא תהילים והכינור המשיך לנגן. כשסיימו לקרוא תהילים - הפסיק הכינור לנגן.**

הגאון רבי עזרא עטייה זיע"א (ראש ישיבת 'פורת יוסף') ובנו הגאון רבי דוד סיפרו: "חמישים שנה גרנו בשכנות לר' אליהו (היה להם קיר משותף). מעולם לא שמענו אותו מרים את קולו מלבד קול של תורה, תפילה ותהילים".

הצדיקים הנסתרים הרב יוסף דיין והרב יוסף וולטוך סיפרו לרב שמואל שמואלי הי"ו (היה שמשו של המקובל הרב מרדכי שרעבי זצ"ל) כי בלוויה של רבינו, הם ראו כתר של זהב מונח מעל הראש של הנפטר. כתר מלכות של דוד המלך ע"ה.

בנו, ר' יעקב, סיפר לנו על אדם בשם מיכאל לוי מאופקים שהיה מגיע לרב באופן קבוע. הוא סיפר כי הצדיק היה מניח את ידו על ראשו ומברך מכל הלב וברכותיו התקיימו! לאחר שרבינו נפטר, שאל את בנו, כיצד הוא יכול להגיע לרבינו. הוא הגיע לבית-העלמין גבעת שאול. לאחר שמצא את הציון, התכופף ושם נר בפתח המיועד כדי להדליק. לפתע הרגיש יד מונחת על ראשו כאילו מישהו מברך אותו. הוא לא זז במשך זמן מה עד שכבר לא חש את היד. הוא הביט לכל הכיוונים ולא ראה דבר.

כשחזר מהר-המנוחות, סיפר לבן ר' יעקב, כי מנהגו של הרב לאחר פטירתו כפי שהתנהג בחייו. רבינו הבטיח לכל מי שיפקוד את ציונו, להיות תמיד שליח טוב לפני כיסא הכבוד. עוד הוסיף: "בחיי הצדיק, הוא היה 10 וברכותיו התקיימו 100%. ציונו הוא 1014. עתה, לאחר פטירתו הוא 100% וברכותיו 1000% מתקבלות וה-14 זו היד המברכת. אם הייתם מבקשים לקבל קבר מס' 1014, לא הייתם מקבלים. מהשמיים נתנו לו מספר זה והוא מדויק".

כְּחָה שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה



המעשה היה תמוה ביותר. איש לא הבין את המניעים והסיבות לכך. מאמרי התקפה חריפים נכתבו על הנשיא בגלל הצעד הזה. עיתון בעיר הולדתו קנזס סיטי אף הגדיל לעשות וכינה אותו 'בוגד' מכיון שלא התחשב באינטרסים של ארצות-הברית.

הנשיא אף הגדיל לעשות והסכים להעניק לישראל הלוואה בסך של 135 מיליון דולר! על ידי הבנק ליבוא ויצוא של ארצות-הברית. היה בסיוע זה חשיבות קיומית אמיתית עבור מדינת ישראל.

בשנת ה'תשי"א הרב שלמה לורנץ היה בארה"ב. הוא והרב סלומון זצ"ל (רבה של קנזס סיטי) שוחחו עם מר טרומן על הצעד הזה. כך סיפר נשיא ארה"ב:

"בילדותי גרתי בשכנות למשפחות יהודיות ומאוד הערכתי אותן" (מר טרומן לא למד בבית-הספר עד גיל שמונה. באותו זמן שימש כגוי של שבת' עבור שכניו היהודים).

"אבא (אביו היה חקלאי והוא נולד למשפחה נוצרית) היה קורא איתי תנ"ך באופן קבוע ואני מאוד הושפעתי מהתנ"ך".

"כאשר קראנו יחד על המלך כורש (השני) מפרס, שנתן ליהודים הגולים בבבל את הזכות לחזור לישראל ולבנות את ביתם בארץ יהודה ואת בית-המקדש השני בירושלים, אמרתי לעצמי: 'אם יום יבוא ותהיה לי יכולת ואפשרות, גם אני אתן בית ליהודים'."

"אבל, כמובן, שהחלק הרגשי הזה לא היה עומד מול האחריות שלי כלפי האינטרסים של אמריקה, והיה אסור לי לעשות זאת".

"אם כן אתה לבטח שואל, למה בכל זאת הוריתי לשגריר להצביע עבורכם? הסיבה היא, כי רק אני וסטאלין יודעים עד כמה העולם נמצא בסכנה קיומית". (לאחר החרבת הערים היפניות הירושימה ונגאסקי ע"י פצצות אטום).

"מלחמה אטומית עלולה לפרוץ בכל רגע ולהחריב את כל העולם. רק אתם היהודים, שיש לכם תורה ומוסר, מסוגלים להציל את העולם מהרס ומחורבן".

"בדיוק כמו שהשפעתם על העולם, שהיה מורכב בעבר מאנשים פראים, ואתם נתתם לו ערכי מוסר. אני מצפה מכם שתעשו זאת שוב ותלמדו את העולם צדק ומוסר".

"ברור לי, שבלי מדינה משלכם, קולכם לא ישמע והשפעתכם לא תהיה ניכרת. לכן הוריתי אישית לתת לכם מדינה, כי זה אינטרס ישיר של אמריקה!".

עד כמה עלינו להפנים את תשובת נשיא ארצות-הברית ולשמש 'אור לגויים' במעשינו.

האם כשאנחנו מברכים את ברכות התורה: "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו... נתן התורה", אנחנו מרגישים בני-מזל, שבזאת עולם בכבודו ובעצמו נתן לנו את התורה הקדושה?

ידוע, שהתורה הקדושה מעדנת את האדם ואת מידותיו. היא מגבירה את האמונה במי שאמר והיה העולם ועוזרת לאדם להתמודד במצבים שונים בחיים ועוד. התורה הקדושה מכוונת אותנו להיות 'אור לגויים' במעשינו.

האם אנחנו יודעים עד כמה הגויים עצמם מודעים לחשיבות של העם היהודי ולצורך הקיומי וההכרחי של עם ישראל בעולם?

הרב שלמה לורנץ זצ"ל סיפר: כידוע ב-י"ז כסליו ה'תש"ח (האירוע ידוע כ"ט בנובמבר) התקיימה הצבעה באו"ם על ההחלטה הגורלית- האם תוקם מדינה עבור היהודים וכן עניין חלוקת הארץ לשני עמים (יהודים וערבים).

הסובייטים סברו, שתהיה להם השפעה במזרח-התיכון (מדינות ערב המוסלמיות לא חיבבו את האתאיסטים ממוסקבה) דרך היהודים.

בנוסף, אם אפשר בדרך גם 'לעקוץ' קצת את אנגליה שתמכו בערבים, מדוע לא לעשות כן? לכן הם הצביעו באו"ם בעד הקמתה של מדינת ישראל.

'הגוש הערבי' כמובן התנגד בחריפות והצביע נגד. בנוסף הוא איים על המדינות המצביעות באו"ם כי הם יתנקמו בכל מדינה, שתצביע בעד הקמת מדינת היהודים ולא ימכרו להם נפט

בכלל מה ההיגיון לתת ל-650,000 אנשים מדינה, כאשר מסביבה יש מאות מיליונים שמתנגדים ומאיימים להחריבה מיד לאחר הקמתה?

בעקבות המצב, הצבעתה של ארה"ב בעד הקמת מדינת היהודים הייתה כמובן מאוד קריטית. משרד החוץ, שהיה חשוף יותר לאימונים של ארצות ערב, בחן את הנושא 'במשקפיים ריאליות' של טובת ארה"ב. גם הוא התנגד בחריפות להקמת המדינה.

גם מזכיר ההגנה, מר ג'יימס פורסטל, הזהיר את הממשל, שלא לתמוך בהקמת המדינה בגלל האיום של ערב הסעודית שלא ימכרו נפט לארצות-הברית.

לתדהמת הכל, נשיא ארצות-הברית, מר הארי ס' טרומן, התעלם מכל ההמלצות שקיבל והעביר הוראה ישירה לשגריר באו"ם מעל לראשי הממונים עליו להצביע בעד הקמת מדינה ישראל.

הרב הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שבתי בן אסטריא אטון זצ"ל וולד יחיא בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל אביבה בת איירין ע"ה זהבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה אברהם בן יונה ז"ל עמירם בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל שני בת אסתר ע"ה דב בן יצחק ז"ל מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה סוליקה בת עישה ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה סלים בן פרחת ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל לטיף בן פרחת ז"ל שלום בן אסתר ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה דניאל רפאל בן חגית ז"ל מרים בת שרה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה אביבה לוי ע"ה אברהם בן טובה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה כל נשמות עם ישראל



הרב הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל דוד בר חסיבה ז"ל חווה בת יעקב צבי ע"ה יצחק יצקן בן רחל ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל שרה בת מורברי רחל ע"ה אלון בן סעדה ז"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל מסעוד בן יקוט ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'ה ע"ה חי יזיז בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה דוד יצחק בן פרחת ז"ל גורג'ה בת נעימה ע"ה

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

בס"ד גיליון: 965

הדלקת הנר: 19:27 צאת השבת: 20:33 רבינו תם: 21:18 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויפתח הגלעדי (שופטים יא).

או צרות הפרשה

פרישת "חקת"

"זאת התורה אדם כי ימות באוהל" [יט, יד]. כי הם חיינו.

אלכסנדר מוקדון, הכובש הגדול, שאל את חכמי ישראל: "מה יעשה אדם ויחיה? תשובתם היתה מופלאה: "ימית עצמו!" רק אלכסנדר מוקדון עצמו ידע למה הם מתכוונים, ורק הוא ידע כמה הם צודקים! משום שהוא, אלכסנדר הגדול, לא ידע מנוחה. מגיל צעיר רצה "לחיות", לתור עולם, לכבוש ארצות, להשיג, לחטוף, לבלוע, למשול. יום מנוחה אחד לא היה לו. כל חייו התנסה במלחמות, כיבושים, ניצחונות. רק דבר אחד חסר לו: מנוחת הנפש. שלוה, מרגוע, סיפוק! לבסוף כרע נפל במחלת הקדחת, אי שם בגבול הודו, והוא בן... שלושים ושלוש!

"מה יעשה אדם ויחיה?" שאל. וענו לו: יעצור לרגע, יתנתק מהעולם, מהטרדות והלחץ, יאטום אוזניו מפני העולם שבחוץ כדי לחוות את העולם הפנימי הרוחני. ילמד דף גמרא, ישמע שיעור תורני, יחווה שעה של עונג כה רב, כובש ומציף. שלא לדבר על כך ששעה זו תנחילו עולם הבא – אבל על ידה יהיה "בן העולם הזה!"

בפרשתנו נאמר: "זאת התורה, אדם כי ימות באוהל". ודרשו חז"ל שאין התורה מתקיימת אלא על מי שממית עצמו עליה. והסוד הוא, שמי שממית עצמו עליה – חי בה! מאושר הוא!

ומעשה שהיה, בדורנו: הרבי מאז'ירוב זצ"ל חלה, והרופאים קבעו: אפיסת כוחות. הוא לומד מבוקר עד ערב, בעומק העיון, כאשר בעין אחת הוא עיוור לחלוטין, ובשנייה רואה כבעשרה אחוזים מכוחה! איך אפשר ללמוד כך? גזרו עליו מנוחה. רותק למיטתו יום ויומיים, ולפליאת הרופאים הלך ונחלש יותר ויותר. התחנן שירושהו להיכנס לחדר לימודו, ולו לשעה קלה.

הירושהו, ישב לשולחן, פתח ספר – וראה זה פלא, כוחותיו שבו אליו, והחל ללמוד בשקיקה ובשקידה! "כלום אינך מבין", אמר לרופא המשתומם: "כי הם חיינו – התורה עבורי היא כאוויר לנשימה!"... (מעין השבוע).

"להקדישני לעיני בני ישראל" [כ, יב]. סעודת המלא(א)כים.

את המעשה המרגש והמפעים שלפנינו סיפר תלמיד חכם אחד: בימי בין הזמנים, יצאנו כל בני המשפחה לטיול מהנה בצפון. בשעת הערב, כאשר עמדנו לחזור לכיוון ביתנו, אחד מילדיי הוצרך להתפנות. חיפשנו אחר מקום בו נוכל להיכנס לנוחיות, עד שאיתרנו בסמוך מסעדה כשרה למהדרין. פנינו אל העובדת שעמדה בפתח (תפקידה היה לשמש כימארחת), ושאלנו האם יש לנו רשות להיכנס לנוחיות. היא השיבה בחיוב.

כשיצאנו מהנוחיות, נתקלנו בבעל המסעדה. הוא הבין שלא נכנסנו על מנת לסעוד במסעדה והתחיל לצעוק: "זו מסעדה כאן, לא שירותים ציבוריים, באיזו רשות נכנסתם לכאן?!"

לא ענית לו, והוא המשיך לגעור: "אתם אנשים דתיים, איך אתם מרשים לעצמכם להשתמש בשירותים בלי רשות?!", נכנסתי לפלונטר רציני, הדבר הפשוט והמתבקש ביותר לעשות היה לומר לו: "אדוני, אתה טועה, נכנסנו ברשות, קיבלנו רשות מהאחראית הנצבת בפתח המסעדה". אך ידעתי שאם אגלה זאת, האיש יפגע בעובדת ההיא, שבסך הכל עזרה לנו. זו תהיה גם כפיות טובה וגם לשון הרע. העובדת, אגב, עקבה מבחוץ אחרי הנעשה והיא נראתה מתוחה ומפחדת מאד.

מצד שני מה שקורה כעת, זה חילול ה'... אני חייב להוכיח לבעל הבית, כמו גם לסועדים ששמעו את הגערות שלו, שלא השתמשו בנוחיות ללא רשות. איך עושים את זה מבלי לפגוע בעובדת שעשתה לנו טובה?

בסייעתא דשמיא, בהבזק של רגע הבריק רעיון במוחי: "אדוני היקר", פניתי אליו, "חבל שאתה כועס לחינם, אנחנו הרי מתכננים לאכול כאן, לא רק שנינו, כל המשפחה שלנו תיכף תיכנס לכאן". (לא אמרתי 'תכננו', מלכתחילה, אלא אנחנו 'מתכננים'...).

"הו הו, סליחה!" התנצל האיש, "אני ממש מצטער. תבין אותי, פשוט יש אנשים שנכנסים לכאן בלי רשות לשירותים, ואני בטעות חשבתי..." "זה בסדר", קטעתי אותו, "רק תגיד לנו איפה אנחנו יושבים".

"כמה אתם?" שאל. "תשע נפשות", השבתי, וביקשתי מבני לרוץ לחוץ ולקרוא לשאר בני המשפחה... המלצר ניגש אלינו ושאל: "מה תרצו להזמין?". שאלתי אותו: "תסביר לי איך זה עובד כאן?". הוא הסביר שצריך לקרוא את התפריט ולהזמין ממנו. עיינו בתפריט, ואחרי שהתאוששנו מההלם של המחירים, החלטנו להזמין מנות עבור כל בני המשפחה.

בתום הסעודה הדשנה, בעל המסעדה התיישב ליד, וסיפר: "תקשיב, בשעה שהתיישבתם, קלטתי שהעובדת שיושבת בכניסה בוכה. שאלתי אותה מה קרה, והיא סיפרה בחשש, שהיא זו שנתנה לכם רשות להיכנס לשירותים, וכאשר צעקתי עליך, היא הייתה בטוחה שכעת יפטרו אותה, ופרצה בבכי... ואז, להפתעתה קלטה שנהגת כצדיק אמיתי, והחלטת לשלם סכום כה רב עבור ארוחה לכל המשפחה הענקית שלך, העיקר שלא לפגוע בה... וכאן היא שוב התחילה לבכות, מהתרגשות. היא סיפרה שבחיים לא התחשבו בה ככה. אין בני אדם כאלה בעולם!"

בעל הבית המשיך וסיפר: "בזמן שאתם אכלתם כאן, אנחנו במטבח, כל הצוות, התרגשנו מהמעשה הנאצל והמתחשב שלך..." בתום דבריו הוא הניח את החשבון על השולחן. פתחתי את כרית העור שבתוכה מגלים את החשבון, ואז גילתי שאין שם שום חשבון. היה שם כרטיס הנחה של חמישים אחוז לפעם הבאה שנגיע למסעדה.

קראתי לבעל המסעדה ואמרתי: "תודה רבה על הפעם הבאה, אבל מה עם התשלום על הארוחה הזו?"

"הארוחה הזו היא בחינם", השיב, "המדיניות במסעדה שלנו שתשלום לוקחים מבני אדם, לא ממלאכים..."

עד כאן המעשה שחולל קידוש ה' גדול, אך עכשיו ברצוני לשאול: על פי הדין, כיצד היה עלי לנהוג בסיטואציה בה הייתי נתון כאשר בעל המסעדה שפך עלי קיתונות של זעם, על לא עוול בכפי?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: אדם הנצרך להתפנות, רשאי להשתמש בנוחיות שבתוך מסעדה, על סמך דברי עובד או פקיד המקום שמשיב לו שהדבר מותר. וניתן לסמוך על פקיד זה, כי מן הסתם הוא קיבל סמכות להרשות ולוותר על

דברים פעוטים כעין אלו מבעל הבית (וגם ניתן להניח שבעל הבית הורה לו בפירוש להרשות זאת, שכן זהו דבר שמתרחש מידי יום). אומנם, לאחר שאנו רואים שמגיע המנהל ומודיע שהוא מקפיד שלא ישתמשו זרים בנוחיות שלו, הרי התברר למפרע שלא היתה רשות להשתמש בנוחיות, ולכן צריך המשתמש לרכוש דבר מה מהמסעדה. אבל בוודאי שאין צריך להזמין סעודה דשינה, אלא ניתן להסתפק במוצר הזול ביותר, כגון פחית שתייה (ופריו מתוק).

"אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו" [נא, לד]. הציפור והים.

יש משל במדרש שעלול להביא לייאוש, ולהתייאש הרי אסור! המשל בציפור שבנתה קן על שפת הים. בא גל ענק ושטף את הקן. כעסה הציפור והחליטה לנקום בים. לייבשו. לקחה במקורה טיפת מי ים, ושפכה לחול. שאבה עוד טיפה, ושפכה לחול... הציפור ודאי מתה מזמן. הים, עד כמה שראינו לאחרונה, עדיין מלא...

גל של משטמה ועוינות, גל של הטמעה וכפירה, עלה ושטף את עולי יהדות המזרח. שלושת אלפי שנות יהדות מושרשת, מסורות מפוארות, מורשת נפלאה, מנהגים והליכות, נשטפו בגל של "כור היתוך" מתנשא, של "אנחנו יודעים מה טוב עבורכם". אתם הפראים ואנו המתורבתים, אתם הבורים ואנו המלומדים. אתם המחזיקים באמונת אבות ואנו היוצרים עם חדש, תרבות חדשה. בא גל ושטף את הקן, עם הגוזלים הרכים. הטביעם! בתי הסוהר מלאים בגוזלינו.

זה לא היה במרוקו, לא בתוניסיה, לא בבלב. לא בפרס ועירק, לא בארם צובה ובטורקיה, לא בתימן ובעדן. בנינו לא היו שם גנבים ושוודים, לא פושעים ורוצחים. לא סוחרים בסמים. ישרי דרך היו, טהורי לב וזכי מעש. טובים לשמיים וטובים לבריות. נהנים מיגיע כפיהם, נשמעים לרבותיהם, שלמים עם עצמם, עם משפחתם, עם קהילתם, עם אלוהיהם. בא גל, ושטף את הקן המשפחתי, הרס ולא חמל! היכן הליכוד המשפחתי, התא המשפחתי החם, הכבוד ההדדי? היכן כיבוד ההורים, נשיקת ידיהם, הרכנות הראש לברכה? היכן כיבוד הזקנים, הידור פניהם בהערצה? ים החילוניות, ים הריקנות, ים התנוה הנבוב, תרבות הכלום, בא ושטף! באה הציפור, אם האפרוחים, ומבקשת... לייבש את הים! את ים החולין, ים החילוניות. להציל את האפרוחים, להשיבם אל חוף המבטחים. מה כוחה של הציפור? לייבש טיפה, ועוד טיפה – והים כה גדול ורחב ידיים, על מעמקי מצולותיו וגובה גליו!

במה מייבשים את המים הזדונים (תהלים קכד, ה)? בייסוד שיעור תורה, ועוד אחד. בהקמת בית כנסת, ועוד אחד. ועוד אחד, ועוד אחד. ולא פעם מתגנבת המחשבה: טיפה ועוד טיפה, שיעור ועוד שיעור – כלום אלו ייבשו את הים!

את התשובה מצאנו בפרשת השבוע. משה רבינו עליו השלום יוצא למלחמה כנגד עוג מלך הבשן. עוג, שעקד הר בן שלוש פרסאות ונשא על ראשו, לקבור תחתיו את כל מחנה ישראל, חלילה (ברכות נד ע"ב). מה כוחו של משה רבינו כנגדו? כנגד נפיל ענק, גורד שחקים אנושי? הרי זו שאלתנו. וה' מצווה: "אל תירא אותו, כי בידך נתתי אותו!" הכיצד? מספרים חז"ל (ברכות נד ע"ב): ראשית, החר העצום ירד עד לצווארו של עוג. הוא היה לענק עיוור, חסר ישע, אובד דרך. הרי זו ממש תסמונת התרבות המערבית המבולבלת, התוהה, האובדת! ושנית: "משה, כמה גובה – עשר אמות. נטל כידון בן עשר אמות, וקפץ עשר אמות, והיכה את עוג בקרסולו – והרגו!"

ראית אדם שמת מדקירה בקרסולו? נפיל שמת מדקירת מחט? ודאי שלא. אבל זו הנהגת הבורא עימו: אתם עשו את שלכם – ואני אשלים: "אקרא לאל גומר עלי" (תהלים נז, ג), אני אגמור בעדכם (תהלים קלח, ח)... אתם תפרשו רשת שיעורי תורה – אני אחולל את המהפך, אביא את הגאולה! (מעין השבוע).

"ויפתח הגלעדי היה גיבור חיל" [שופטים יא, הפטרת חוקת].

מעשה באיש עסקים בשם שמואל, שבאחד הימים הסתכסך עם חבירו יעקב. בין השניים פרצה אש המחלוקת והלכה והתלהטה במלוא עוזה.

והנה, שמואל ויעקב קובעים עיתים לתורה בכולל ערב, שם הם לומדים גמרא בעיון והלכה מפי תלמיד חכם מובהק. כעת, בא שמואל ושואל: לאחר המתיחות הקשה ששוררת ביני לבין יעקב, קיים חשש שכאשר אפגוש אותו בכניסה או ביציאה מבית המדרש, תפרוץ בינינו שוב המחלוקת, כי הכעס עליו עדיין בוער בקרבי, וגם הוא זועם עלי ומטיל עלי האשמות-שוא.

שאלתי היא, האם כדאי שאחפש לי כולל ערב אחר, על מנת שלא להיתקל באיש, או שמא מכיון שליבי חפץ להמשיך ללמוד באיכות, בכולל בו רגיל אני ללמוד מפי המגיד שיעור הנפלא שלנו, יש להמשיך ללמוד שם על אף חשש המחלוקת?

השיב מו"ר הגאון זילברשטיין שליט"א: מסופר בספר שופטים (פרק י"א): גלעד נשא אשה משבט אחר (שלא כפי הנהוג באותם ימים לישא אשה מאותו שבט) והוליד ממנה את יפתח הגלעדי. שמו היה "יפתח", משום שעל ידו יפתח הקב"ה לישראל פתח של ישועה (רמ"ד ואלו!) לאחר מכן, נולדו לגלעד בנים מאשתו (אשר משבטו), ומספר הנביא: "ויגדלו בני האשה, ויגרשו את יפתח, ויאמרו לו: לא נתחל בבית אבינו כי בן אשה אחרת אתה! ויברח יפתח מפני אחיו וישב בארץ טוב".

נשאלת השאלה: יפתח הלוא היה "גיבור חיל" כה גדול, ומדוע ברח מפני אחיו? הרי על כל חיל עמון גבר בכוחו האדיר, וכי לא יכול היה לגבור על אחיו הקטנים!?

כותב על כך רבינו החיד"א (ביומות אנך): יפתח היה גיבור חיל, ועם כל זה השפיל עצמו, ולא עשה שום מחלוקת ולא בלבול, ונדחה מפני השעה וברח מפני אחיו. ואם היה הולך לאיזו עיר מארץ ישראל, היה מחוייב לעלות לרגל ולאכול מעשר שני בירושלים, ומדי העלותו, חשש שמא יבוא להתגרות ולחלוק עם אחיו, ולפיכך ברח לארץ טוב שהיא בחו"ל (כמבואר בירושלמי), והדר בחו"ל אינו חייב לעלות לרגל (כמבואר בתוס' בפסחים ג'): ופטר ממעשרות. בוא וראה כמה זרזו ונשכר הבורח מהמחלוקת. כי כך היא המידה - האלוקים יבקש את הנרדף. הנדחה מפני השעה ובורח מהמחלוקת, השעה עומדת לו ופותחים לו פתח לישועה! הרי לנו, שגם במחיר הפסד קיום מצוות, יש לברוח מן המחלוקת.

אולם, אין לדון מדברי החיד"א לנידונו, שכן הדר בחו"ל פטור ממצות עלייה לרגל ומעשר שני, אבל מתלמוד תורה, אין פטור לאף אדם ובאף מקום! וגם שמואל דן חייב בתלמוד תורה, ואסור לו בשום אופן לעזוב את רבו ממנו לומד תורה באיכות, ואם יפוש ממנו הריהו כפורש מן החיים, כפי שאמר רבי טרפון לרבי עקיבא (קידושין ס"ו): "כל הפורש ממצד כפורש מן החיים!" ובגמרא בעירובין (מ"ז). מבואר שכהן שרוצה לילך ללמוד תורה מפי רבו, ומותר לו לצאת לחוץ לארץ (על אף שגזרו חכמים טומאה על ארץ העמים), ואפילו בזמן שיכול למצוא חכם אחר וללמוד ממנו, בכל זאת רשאי לצאת לחו"ל כדי ללמוד מרבו, לפי שאין אדם זוכה ללמוד מכל אדם, אלא מרבו. וביאר רש"י: "אין אדם זוכה ללמוד מכל מלמדיו, שיש רב משמנתו סדורה בפיו, ושונה לתלמידיו דרך קצרה".

וידועים דברי הרמב"ם (הל' רוצח ז'-א'): "תלמיד שגלה לערי מקלט, מגלים רבו עמו, שנאמר 'וחי' - עשה לו כדי שיחיה, וחי בעלי חכמה ומבקשיה בלא תלמוד תורה - כמיתה חשובים". ולכן חס ושלוש מלעזוב את בית המדרש ואת הרב ממנו הוא רגיל לינוק תורה ויראה!

ובאשר לחשש המחלוקת, צריך שמואל לדעת ולשנן היטב: באפס עצים תכבה אש - כשאין צד שני, לא יכולה להיות שום מריבה ומחלוקת! ולכן, אם יעבוד על מידת ההבלגה ובלימת פיו, וירבה בתפילה לבוראו שיצילו ממחלוקות, הוא יזכה בעזה"י להמשיך לעסוק בתורה והמחלוקת תשקע ותעלם.

לסיכום: שמואל ימשיך ללמוד בכולל אצל רבו, וישמור עצמו ככל שניתן מהמחלוקת (אחת שאלתי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן שפרה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, וע"נ כל נפסרי עם ישראל.

פרשת חוקת

"דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֵיךְ פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה" (י"ט, ב).
מה כוננת המילה "אליך"?

ביאר זאת הגאון רבי אהרון ייטלש זצ"ל, דומ"ץ בק"ק פראג, בספרו 'זרע אהרון', על פי דברי הגמרא בשבת (פ"ט): "אמר רבי יהושע בן לוי: מאי דכתיב 'וירא העם כי בושש משה?' אל תיקרי בושש, אלא בא שש. בשעה שעלה משה למרום אמר להן לישראל: לסוף ארבעים יום, בתחילת שש, אני בא. לסוף ארבעים יום בא שטן ועירבב את העולם. אמר להן: משה רבכם היכן הוא? אמרו לו: עלה למרום. אמר להם: בא שש - ולא השגיחו עליו. מת - ולא השגיחו עליו. הראה להם דמות מיטתו".

רש"י מפרש: "הם סבורים שאותו יום שעלה בו מן המנין הוה, והוא אמר להם ארבעים יום שלמים, יום ולילו עימו, ויום עליותו אין לילו עימו וכו'".
הרי לנו שטעונתם של בני ישראל בעגל נבעה מהבנה מוטעת של דברי משה. והנה, המשנה באבות (א, יא) אומרת: "אבטליון אומר: חכמים היזהרו בדבריכם", ואם כן היה לו למשה להזהר בדבריו ולומר להם בפירוש שכוונתו לארבעים יום שלמים, כדי שלא יטעו, ומאחר שלא נזהר בדבריו, הרי אף הוא צריך כפרה על עוון חטא העגל. ומי מכפר? פרה אדומה, וכדברי רש"י לפנינו: "משל לבן שפחה שטינף פלטיין של מלך. אמרו: תבוא אמו ותקנה הצואה, כך תבוא פרה ותכפר על העגל".

ועל כן אומר לו הקב"ה: "ויקחו אליך פרה אדומה" - שתכפר אף עליך...

(כמוצא של רב)

"וַתִּמַּת שָׁם מְרִים וַתִּקְבֶּר שָׁם. וְלֹא הָיָה מִיִּם לַעֲדָה... וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֲלֵיהֶם" (כ, א-ו).

דרשו חז"ל (ילקוט שמעוני במדבר, תש"ג): "אמר להם הקב"ה למשרתי צבור: צאו מכאן במהרה! בניי מתים בצמא ואתם יושבין ומתאבלין על הזקנה?!
ורבו התמיהות במדרש זה: א. מדוע המדרש מכנה כאן את משה ואהרן "משרתי ציבור"? ב. מהו "צאו מכאן" - מהיכן יצאו ולהיכן יצאו? ג. מדוע הקב"ה אמר שישראל "מתים בצמא"? ד. מדוע הקב"ה מכנה כאן את מרים כ"זקנה"?

ביאר באופן נפלא בספר ליקוטי מוהר"ם:

בבדי ליישב מדרש זה, יש להקדים כמה הלכות בהלכות אבלות: משרת שהוא אבל מותר לו לעשות את כל המלאכות בשביל בעל הבית (טור י"ד סי' שה). והש"ך (סי' ש"יא) כתב שיעשה את אותן מלאכות בצנעה, אך לא בפרהסיא. וכן נפסקה הלכה שבדבר האבד מותר לאבל לעשות מלאכה. ומצינו שכתב בעל הטורים על הפסוק "ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכתה" (בראשית כג, ג) - שהאות כ' היא קטנה מפני "שלא בכה אלא מעט לפי שזקנה היתה".

מענת דברי המדרש מזדקקים ביותר: "אמר להם הקב"ה למשרתי ציבור, הואיל ומשרתים מותרים לעשות מלאכה לבעל הבית אף בשעת אבלם: צאו מכאן" - צאו לציבור ועשו מלאכתכם אפילו בפרהסיא! ואם תאמרו: הלא צריך לעשות את המלאכה דוקא בצנעה? - הרי "בניי מתים בצמא" והרי זה דבר האבד והאבל מותר בו במלאכה אפילו בפרהסיא! ועוד: מדוע "אתם יושבין ומתאבלין על הזקנה", הרי אין להתאבל הזקנה יותר על מדי... (מתוקים מדבש)

"וְלֹמָה הַבְּאֵתֶם אֶת קֶהֱל ה' אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְמוֹת שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירָנוּ" (כ, ז).

ותמוה, בשעה שעם ישראל צמאו למים וחייהם תלויים מנגד, איך עלה על ליבם לחוס על בעירם, הלא אם ימותו בצמא מה יועילו להם בעירם?

ביאר בספר 'בנין אריאל': ידוע המעשה (ירושלמי ב"מ ה, ובר"ג, א) באלכסנדרוס מוקדון והמלך קציא, שלאחר שגילה אלכסנדרוס מוקדון את דרכי הנהגתו הקלוקלת אמר מלך קציא: לא בזכותכם גשמים יורדים עליכם, ולא בזכותכם השמש זורח עליכם, אלא בזכות הבהמה הדקה שלכם, שנאמר: "אדם ובהמה תושיע ה'" (תהלים לו, ז) - אדם בזכות בהמה, תושיע ה'.

נמצא שאפילו כאשר רבה רעת האדם בארץ עד שלפי מדת הדין היה ראוי למנוע מהם הגשמים ושהול בשבילים סדרי עולם, בכל זאת הקב"ה חס על הבהמה שלא תיעקר מן העולם מחמת האדם, כי היא לא חטאה, ובשביל הבהמה עצמה הגשם יורד ומצמיח חציר לבהמה, ואז נושע גם האדם ונותן זרע לזרע ולחם לאוכל.

אמנם הדבר הזה לא יתכן אלא בדבר שהוא בטבע ומנהגו של עולם, אלא שמצד מדת הדין היה ראוי לשנות את הטבע מפני עוון האדם כי רב הוא, ואף על פי כן לא כלו רחמי הקב"ה, שהוא מרחם על הארץ בשביל הבהמה ולא ישנה טבעו של עולם, ואז ממילא גם האדם נושע. ברם דבר שאינו ראוי להיות על פי טבעו וסדרו של עולם אלא בדרך נס, או אז בוודאי שלא יעשה כן אלא בזכות בני האדם אם הם צדיקים וראויים לכך. אבל אם בני האדם אינם ראויים, פשיטא ופשיטא שאין הקב"ה עושה נס בשביל בהמה, שהרי כמו שאין בה חטא כך גם אין בה זכות.

והן הן הדברים אשר אמרו ישראל בתלונתם: יודעים אנו בעצמנו כי אשמים אנחנו ושורת הדין נותנת למנוע הטוב מאיתנו, ומכל מקום אם הייתם מוליכים אותנו במקום זרע ובארץ נחלי מים, אז לא היה הקב"ה משנה הטבע למנוע הגשם ולסתום המעינות אף אם עווננו ענו בנו, כי לא כלו רחמי בשביל בעירנו ומקננו ההולך עמנו. אבל אתם הולכתם אותנו בארץ לא זרועה אין משען לחם ומשען מים בדרך הטבע אם לא על פי נס, והלא אין אנו ראויים לנס כי אין בנו מעשים, וכל שכן בבהמתנו, אם כן **"ולמה הבאתם את קהל ה' אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו"** - כי בדרך הטבע אין לחם ואין מים במקום הזה.

"וַיֵּרָאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גִועַ אֶהְרֹן" (כ, כט).

מפסוק זה למדה הגמ' (תענית ט). שעמוד הענן היה בזכות אהרן, אשר על כן בני ישראל פחדו ["ויראו"] כאשר מת אהרן, כיון שסר מהם עמוד הענן שהגן עליה, ומשום כך אהרן נחשב כאחד משלושת הפרנסים שהיו לעם ישראל, וכך לשון הגמ': "שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל, אלו הן: משה ואהרן ומרים, וג' מתנות טובות ניתנו על ידם, ואלו הן: באר וענן ומן. באו בזכות מרים; עמוד ענן בזכות אהרן; מן בזכות משה".

ויש להקשות: בשלמא משה ומרים נקראו "פרנסים", משום שהם זנו וכלכלו את ישראל באוכל, משה במן ומרים במים, אך מדוע אהרן נקרא "פרנס", וכי עמוד הענן הוא אוכל?!

ונראה לבאר זאת ע"פ הנפסק להלכה שאדם שהתחייב לזון את חברו, הרי הוא חייב להאכילו, אך פטור מלדאוג לו לבגדים ולבוש, אך אם התחייב לפרנס את חברו, הוא חייב גם להאכילו וגם לדאוג לבגדים.

לפיכך, מאחר והענן - שהיה בזכות אהרן - היה מגהץ את בגדיהם של ישראל כמבואר ברש"י (דברים ה, ז), לכן אהרן נחשב כ"פרנס", הואיל ועל ידי עמוד הענן היו ישראל מתפרנסים...

"וַיִּבְכּוּ אֶת אֶהְרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל" (כ, כט).

מפרש רש"י: האנשים והנשים, לפי שהיה רודף שלום ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו.

מובא בספר 'טובך יביעו': בשכונת בית ישראל בירושלים התגורר יהודי שהיתה לו רפת פרות סמוכה לביתו והדיפה ריחות רעים לבית כנסת שהיה בקרבת מקום. פנו אליו הגבאים בדרישה שיעביר את הרפת מהשכונה, אך היהודי טען שהרפת היא מקור פרנסתו, ואין להם סמכות לדרוש ממנו דבר כזה.

שני הצדדים התווכחו והתדיינו, עד שהחליטו להביא את טענותיהם לפני רב השכונה הגאון הרב שמשון פולונסקי זצ"ל, והרב אמר שהוא רוצה לשמוע את כל אחד מהם בנפרד. בתחילה נכנסו אליו הגבאים ושטחו טענותיהם, והרב גער בהם: "איך עלה על דעתכם לנשל פרנסתו של יהודי?! הגבאים יצאו מפניו בבושת פנים. מיד אחריהם נכנס בעל הרפת. וגם עליו גער הרב: "כיצד מעיז הנין לחלל את קדושת המקום ולהפריע למתפללים?! וגם הוא יצא בבושת פנים, ונפגש עם הגבאים בחוץ. מאחר ששני הצדדים היו מבוישים בשל גערותיו של הרב והבינו שהצדק לא לגמרי עמם, מיהרו להגיע לפשרה.

אחרי כן, כאשר התברר לכל אחד מהם שהרב גער לא רק בו אלא גם בצד השני, ניגשו אליו ושאלוהו לפשר פסק הדין. ענה להם הרב: "אני השבתי לכל אחד והוריתי לו מה הוא צריך לעשות. על הגבאים להבין שאסור להם לנשל ולקפח פרנסתו של יהודי, ואילו על הרפתן להבין שעליו להתחשב ואסור לו להפריע למתפללים בבית הכנסת, וידעתי שעל ידי כך תצליחו להתפשר ביניכם". (ילקוט מאיש לרעהו - מאת הרב יצחק שקופ)



לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה



לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מתנת התורה

פרשת חוקת

בס"ד | גיליון מס' 335

איזה הרהור הציל בחור ממוות לחיים?

זאת התורה אדם כי ימות באוהל (י"ט, י"ד)

כולנו לומדים תורה, אם בכל שעות היום, אם בקביעות עתים, אם בשעת שיעור ואם בחברותת קבע. כל יהודי חפץ חיים - חפץ גם בתורה, רוצה שתיצוק משמעות לחייו, שתיתן טעם בעובדה שהוא חי ונושם ופועל ופועם בעולם הזה. אולם כדי שהתורה תתקיים בנו, כדי שתמלא אותנו בסיפוק, כדי שתעניק לנו את הרוממות הנדרשת, כדי שתמלא את חיינו בטעמה המתוק - נדרשים מאמץ, יגיעה, מסירות עבור התורה!

ומכאן נלמד כמה שגויה המחשבה הנפוצה, לפיה אם בחור או אברך לא מבין את השיעור או מתקשה להתמיד בלימודו, הווי אומר שהוא מנותק מהתורה. או למשל, יהודי שמגיע לשיעור היומי ומתקשה להחזיק את אשמורת עיניו פקוחות, או מתקשה לעקוב אחר מהלך השיעור. אלה כמו אלה נוטים לחשוב שהדבר מעיד על חוסר החיבור שלהם לתורה, על העובדה שאין להם קשר אמיתי עימה, ומכאן נובעים הקשיים שלהם.

זו טעות כה קשה ומצערת, כי ההיפך הוא הנכון: דווקא מאחר והקשר שלהם עם התורה במגמת חיזוק, דווקא בגלל שהתורה הולכת ותופסת נתחים בנפשם, דווקא משום שהתורה מחוללת בהם שינוי - בשל כך מעמיד היצר בפניהם חומות של קשיים וניסיונות, מנסה להכניס מורץ בליבם ולשבור את נפשם. ומה שכל כך כדאי לעשות במצבים כאלה - הוא להתגבר, להתאמץ, להילחם, להמית עצמו עליה! - כדי לזכות בתורה באמת!

אחים יקרים, בפרשת השבוע נחשף הסוד, על הדרך והנוסחה להצלחה להתחבר לתורה. כל מה שנדרש מאיתנו, הוא להתאמץ באמת, להתייגע באמת, להיות מוכנים להמית עצמנו על הבנת דבר תורה או על התמדה בלימודה. וככל שנתייגע ונתאמץ על התורה - כך נזכה שבורא עולם יפתח לנו את אוצר ההבנה, יאיר את חיינו באור התורה, ויעניק לנו קשר וחיבור תמידי עם התורה, שימלא אותנו בסיפוק אינסופי בעולם הזה, ויעניק לנו שכר מיטבי בעולם הבא!

תירוץ באישון ליל...

ישיבתו של הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל, בעל ה'ברכת שמואל', נודעה בשערים כישיבה בה למדו אריות שבחבורה. טובי המוחות והכוחות עסקו בתורה בהתמדה בהיכלה, ועליהם מנצח ראש הישיבה הנערץ, שנודע כחריף עצום וכגאון עולם. מעת לעת היה ראש הישיבה מוסר 'שיעור כללי' בהיכל הישיבה, בו היה זן בדברי הראשונים והאחרונים, מלבן סוגיא מראשיתה ועד סופה, מקשה ומתרץ בגאונות על טבעית, עד שהיה מזקק מהלך נפלא, המסביר את הסוגיא היטב...

כל ילד יהודי יודע, כבר משחר ילדותו, שהערך הנעלה ביותר ביהדות הינו 'קדושת החיים'. למעט 3 עבירות חמורות במיוחד, אנו יודעים כי 'פיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה', אנתנו מצווים לשמור על חיינו, ולעשות הכל להצלת חיי זולתנו. קדושת החיים היא ערך העומד מעל ערכים רבים ורמים, כי אנו מצווים 'וחי בהם', בראש ובראשונה - לשמור על החיים.

דווקא לכן, מדהימה העובדה שיש מקום אחד בו חז"ל נוקטים בדרך הפוכה, ובכדי לבטא עד כמה אנו מחוייבים להתמסר ולהתאמץ - בוחרים הם בביטוי 'ממית עצמו' על ערך נעלה. ואין הכוונה למצוה שאנו מצווים למסור נפשנו עליה, אלא למצוה שנראית כביכול רגילה, אין חובה למסור נפש כפשוטו כדי לקיימה, ובכל זאת - חז"ל מגדירים את המצוה הזו במילים 'ממית עצמו עליה', ורואים בהתנהגות כזו - תנאי להצלחה בקיום המצוה הזו כראוי.

המצוה האמורה היא המצוה ללמוד תורה. בפרשת השבוע, במילים 'זאת התורה אדם כי ימות באוהל', מגלים חז"ל משמעות עמוקה: 'אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה!' - כלומר, כדי שהתורה תתקיים בלב האדם ותחולל בו שינוי, כדי שיזכה להתחבר אליה באמת ולקנותה קניין נצח, נדרש ממנו 'להמית עצמו עליה' - להתמסר אליה, להתאמץ עבורה, להתייגע בהבנתה, למסור את כל אשר לו למענה!

וכאן נשאלת השאלה: היתכן כדבר הזה? הרי לכל מצוה - כאמור חוץ משלוש העבירות החמורות - יש מגבלה כזו או אחרת. אדם לא מחוייב להוציא על מצוות עשה יותר מסך מסויים מכספו, אדם לא מחוייב למסור נפשו ולאבד את חייו עבור 610 מ-613 המצוות. אז איך יתכן שדווקא המצוה ללמוד תורה, מבטאים את עוצמתה במילים 'ממית עצמו עליה'? איך יתכן שאדם נדרש למסירות כה קיצונית עד כדי מוות כביכול, עבור התורה - שהיא סם החיים?!

אלא שהיא הנותנת: דווקא מפני שהתורה היא סם החיים של יהודי, דווקא מפני שהיא טעם החיים של כלנו, דווקא משום שאין ערך לחיים נטולי תורה - דווקא לכן מבטאים חז"ל את חובת העמל בתורה במילים 'ממית עצמו עליה'. כלומר, חיותו של יהודי היא מהתורה, עד כדי כך - ששווה וכדאי לו להמית עצמו, ובלבד שיזכה באותה תורה נחשקת ואהובה!

'כי הם חיינו ואורך ימינו, ובהם נהגה יומם ולילה!' - אם התורה היא חיינו באמת, אם התורה ממלאת את יישותנו, אם אנו מודעים לתרומתה הכבירה לחיים שלנו, ולעובדה שאין בהם טעם בלי התורה, הרי שפשיטא שבהם נהגה יומם ולילה, כי אין טעם לחיים בלי התורה! רק כשנשקיע בתורה את כל מאמצינו, רק כשניתן לתורה את מיטב יגיעתנו, או אז - כשנמית עצמנו עליה - נזכה בחיים האמיתיים, חיים של תורה!

טיפוס על הסולם...

הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, בעל סדרת הספרים 'אבן האזל', נודע בשקידתו וביגיעתו העצומה בתורה. אולם מתברר, כי לא רק בלימוד התורה עצמו, אלא גם בסובב את הלימוד הירבה להשקיע כוחות, ומעשה שהיה כך היה:

יושב היה הרב מלצר ושוקד על לימודו, ולפתע נתקל בקושיא וביקש לעיין בספר כלשהו, אולי יש בו ישוב על קושייתו. לצידו שהה בחור מתלמידיו, אשר על אתר התנדב לקום ולהביא את הספר ממקומו, בכדי שהרב לא יטרח. נענה לו הרב מלצר: 'אל לך לטרוח, הלא אתה תצטרך לחפש אחר הספר בעוד אני יודע היכן הוא מונח, לפיכך אני אגש להביאו...' - אמו, ומיד טיפס על הסולם כעלם צעיר, והוריד את הספר ממדף גבוה, תוך טירחה לא מועטה...

לימים, הסביר אחיינו - הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז' - את הנהגת הדוד, באומרו: 'לא רק שהרב ביקש למנוע טירחה מזולתו, אלא שבכך ביקש לבטא מסר: להתאמץ עבור התורה זה לא רק לטרוח להבינה, זה גם לטרוח ולהתאמץ סביב התורה, בהבאת ספריה והסדרת כלי לימודה!'

גם את ההנהגה המופלאה הזו כולנו יכולים לאמץ. לבוא כמה דקות לפני השיעור היומי או לפני החברותא, להכין את הספרים, את כוסות התה, לסדר את המזגן מבעוד מועד. כל טירחה סביב התורה - יש בה מימד של מאמץ עבורה וחיבור רגשי איתה, ולכן יש לה כח לסייע בקיום התורה בידינו, ובקניינה בנפשנו לנצח נצחים!

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל) ת.נ.צ.ב.ה.

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רזזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

ה'חיזוק' שהציל ממוות...

הרגעים הקשים בעיצומו של 'אסון מירון', לא יישכחו מקרב מי שהיה שם. זעקות השבר, הפחד המצמית, החרדה האנסופית - כל אלו נותרו בליבם לנצח, כטראומה בלתי נשכחת. אחד מהבחורים שהיה שם - בתוככי האסון ממש, סיפר לחובש שהציל את חייו, הלא הוא ידידנו ר' דוד בלוי הי"ו, את 'הסיפור שלו', את נס הצלתו. ומעשה שהיה כך היה:

אותו בחור, הלומד בישיבה חשובה במרכז הארץ, החליט לנסוע לציון הרשב"י בליל ל"ג בעומר להתפלל להצלחתו האישית בתורה. לא בנקל החליט על כך, הוא וויתר על חתונותיהם של שניים מחבריו, אולם ההחלטה גמלה בלבו לנסוע להתפלל, ולא בכדי. הן הוא ניצב בפני צומת דרכים מרכזי בחייו, ומה מוטל עליו יותר מתפילה...

כי אותו בחור, רוב בני המחזור שלו בישיבה כבר הקימו בתייהם בישראל, ועקב כך אווירת הלימוד נחלשה. הוא החליט שאינו רוצה להישבר ולרדת ברמת הלימוד, וגמר אומר ליצור קשר עם ישיבה בעיר אחרת, ולבקש להתקבל שם ל'חיזוק' - תקופת מה של חיזוק לימוד התורה בישיבה אחרת, כצורך של התחדשות וריענון. עבר זמן מה עד שמצא ישיבה כלבבו שהסכימה לקבלו אליה ל'חיזוק', וזו הישיבה את תשובתה החיובית בערב ל"ג בעומר, והזמינה אותו לבוא למחרת חג השבועות...

עתה, רגע לפני שהוא פותח בפרק הזה בחייו, כשכל כולו מרוכז בניסיון להתעלות בתורה ולהתגבר על כל הקשיים המפריעים, ביקש להתפלל אצל רשב"י. לאחר התפילה השתתף בהדלקה, ואז נכנס ל'מסדרון המוות', ש-45 יהודים שהורים קיפחו בו את חייהם הצעירים בטרagedיה הנוראית. גם הוא ניצב ביניהם, הלחץ והדוחק עשו את שלהם, והוא חש שהוא מאבד את היכולת לנשום, נמחץ בין ההמונים, בתוך ערימת הגופות, כשרק ידיו מבצבצות החוצה...

באותם רגעים, הוא ראה את המוות מול עיניו. במוחו עברו תמונות מחייו הקצרים, ולבו אמר לו שזה הסוף. ואז, עבר בו הרהור כואב ומייסר במיוחד: 'אם נגזר עליי למות כאן - ניחא. אבל מה יהא עם החיזוק בלימוד שקיבלתי על עצמי? מה יהיה עם המקום שהבטחתי לעצמי בישיבה החדשה?! כיצד אני יכול לעלות השמימה בלי שמימתי את שאיפתי הנכספת לזכות להתעלות בתורה במסירות גדולה ויגיעה עילאית?!' - - -

המחשבות הללו עברו במוחו, בשעה שהרגיש שאלו רגעי האחרונים. כאמור - רק ידיו בבצבו החוצה מתוך ערימת הגופות, כשואגות לעזרה שאין סיכוי שתגיע. הוא החל לנסות לומר 'שמע ישראל' ולקבל על עצמו מלכותו יתברך באהבה טרם מותו, אולם הרהור לא הניח לו: 'ומה יהיה על החיזוק בלימוד? והרי קיבלתי על עצמי להתחזק בתורה?!'

'לפתע', כך מספר החובש ר' דוד בלוי, 'ראיתי שתי ידיים זזות מעט אילך ואילך. התקשיתי להאמין שיש שם אדם חי, ובכל מקרה - מגני יהיו לי הכוחות לחלצו מתוך ערימת גופות שהוא מחוץ ביניהן?! ובכל זאת ניסיתי!'

ר' דוד החובש תפס את הבחור הצעיר בידי, ובכוחות לא לו משך אותו החוצה מתוך הערימה. הבחור שחולץ היה מחוסר כח וחסר נשימה, אולם עדיין היה בו דופק. 'קרעתי את בגדיו וביצעתי בו החייה מוצלחת' - מספר ר' דוד, 'מאי שם השגתי חמצן שהיקל עליו בנשימה. כך במשך דקות ארוכות עבדתי להחיות את הבחור, עד שצבעו שב אליו והצלחנו לפנותו לבית החולים 'זיו' שבצפת...'

לאחר ששבו אליו כוחותיו והוא שוחרר מבית החולים, ביקש הבחור להודות למצילו וסיפר לו את סיפורו האישי, כיצד זכה לחיים במקום בו המוות היה כה מוחשי, דווקא בעת שהרהר בכך שהוא מוכן להמית עצמו על התורה, ובכך מנע את מותו מדוחק, וזכה בחיים חדשים - לעסוק בתורה ולעמול בה, להתחזק בה בתמידות.

המסר שבסיפור הזה מאיר את עינינו: אחים יקרים, ההחלטה להתחזק בלימוד התורה אינה קלה כלל וכלל. היא דורשת תעצומות נפש, היא דורשת מאמץ עילאי. אולם הדבר כל כך כדאי - כי ההתחזקות בלימוד התורה היא המפתח לחיים של תורה, הנכונות להתאמץ למען התורה - היא הדרך לזכות בחיים מוארים באור התורה, וגם - לפעמים - בחיים עצמם!

הבה נקבל על עצמנו להתחזק בתורה עד כדי 'להמית עצמנו עליה', להתאמץ בכל הכוחות כדי לקנות קנייני תורה, כדי להבין כל שורה, כדי להרוויח עוד כמה דקות לימוד. ככל שנרבה להתאמץ עבור התורה, כך נזכה בחיים מוארים ושמחים, בחיי תורה אמיתיים!

כל שיעור שכזה היה עשוי מלאכת מחשבת של ממש, ובשל כך - בדרך כלל לא נשאלו שאלות תוך כדי השיעור, הן מפני שהשיעור היה כה מיוסד ובנוי לתלפיות, והן משום שהכל ידעו שכנראה ראש הישיבה - בעת הכנת השיעור - כבר עמד על הקושיא, ולבטח יישבו עמו, אין צורך לקטוע את רצף דבריו בשל קושיא כזו או אחרת. אם אירע ולאחד מבני הישיבה עלתה קושיא, היה מעלה אותה על הכתב תוך כדי השיעור, ולאחר השיעור פונה לרבו אשר היה מיישיבה.

ביום מן הימים, כנהוג לאחר השיעור, פנה אחד התלמידים אל ראש הישיבה ופיתקא בידיו. הוא הזכיר את מה שראש הישיבה העלה בשיעור, והקשה על כך קושיא חריפה וגאונית במיוחד. ראש הישיבה הופתע, ניכר היה שזו לו הפעם הראשונה בה הוא חושב על הקושיא האמורה, הוא קימט את מצחו והשיב: 'זו אכן שאלה טובה, לא חשבתי עליה. אעניין בה ואשיבך דבר!'

התלמיד הוחמא עד אין קץ. לא בכל יום זוכה בחור מהישיבה להפתיע את ראש הישיבה בקושיא שלא חשב עליה, ועל אחת כמה וכמה - בקושיא שאין במוחו הגאוני תירוץ מן המוכן... הבחור המתין כמה דקות, ולאחריהן אורו פני ראש הישיבה, והוא הרצה לפני השואל תירוץ מושלם וגאוני, נתמך בראיות ובדיוקים מופלאים, אור יקרות חדש זרח על הסוגיא כולה והיו הדברים מאירים ושמחים כנתינתם מסיני...

הבחור שב למקומו, ובעודו מהרהר בתירוץ שקיבל זה עתה, שמע רחש מסביבו, היה זה ראש הישיבה שפנה אליו שוב: 'סליחה, איני יודע אם התירוץ שאמרתי לך הוא אמיתי. עדיין עליי לעיין בקושייתך ואשיבך דבר!' - סתם ראש הישיבה ולא פירש מה השתנה בתירוץ והיכן הועם יופיו...

הגיעה שעת ערב, כלל בני הישיבה עולים על יצועם, כמו גם התלמיד. אולם באישון ליל, שמע לפתע נקישות על דלת חדרו, ובפתח ניצב לא אחר מראש הישיבה הנערץ, שהפציר בו ליטול ידיו ולהאזין. מסתבר, שעד שעת לילה מאוחרת זו עוד עמל ראש הישיבה על הסוגיא הנלמדת ועל הקושיא שהעלה התלמיד, והנה הוא כאן ותירוצו בפיו...

'האמת שזה פשוט...! אמר ראש הישיבה בקצרה, 'התירוץ אותו אמרתי לך בצהרי היום - הוא אכן התירוץ האמיתי. בתנתי אותו היטב מכל עבר, הוא אכן התירוץ הנכון!'

'מה?!?!?!' - לא הצליח הבחור להחניק את תמיהתו, 'אינני מבין... אם ראש הישיבה היה מעלה ערעור על התירוץ הקודם ומחליף אותו בתירוץ אחר - כי אז ניחא, הבינותי למה כדאי להיות ער עד שעה כה מאוחרת, ולהיערני לשמוע את התירוץ. אבל אם עסקינן באותו תירוץ בדיוק - מה השתנה בעיצומו של לילה מצהרי היום? מדוע נראה היה שראש הישיבה חזר בו בצהריים, ועתה הוא שב ואומר את אותו התירוץ בדיוק?!'

'העניין פשוט...! השיב ראש הישיבה תשובה שכדאי לזכור, 'מראשית העניין, הבנתי שהתירוץ שאמרתי בצהריים - הוא תירוץ נפלא ממש, מיישב את העניין היטב. אולם תמהתי, הכיצד יתכן להגיע לתירוץ כזה כמעט בלי יגיעה, כמעט בלי מאמץ. תוך כמה דקות של מחשבה כבר להגיע לתירוץ כזה שמאיר את הסוגיא כולה באור חדש?! - זה לא נראה לי הגיוני שיהודי יכול לזכות באור חדש בתורה בלי מאמץ, ולכן - לאחר שאמרתי את התירוץ, אמרתי לך שאינני יודע אם הוא אמיתי...'

אולם עתה, לאחר שליבנתי את התירוץ הדק היטב במשך כמה שעות, לאחר שנדדתי שינה מעיני כדי להתעמק בסוגיא, עתה אני מרגיש שבאמת זהו התירוץ הנכון, ואין ספק בכך! אם מלכתחילה הייתי מסופק כי התירוץ הגיע אליי בלי מאמץ, הרי שעתה אני בטוח שזהו התירוץ הנכון, כי הגעתי אליו דרך יגיעה ועמל!'

העיד אותו בחור, כי יותר משהתירוץ האיר את עיניו בסוגיא, הסברו של ראש הישיבה לתירוץ שממנו חזר ואליו שב בהמשך - האיר את עיניו לכל החיים. הנה כי כן, ראש הישיבה היטיב לבטא כי כדי לזכות להאיר באור התורה, להבינה היטב, לקנותה קניין נצח, לזכות בה באמת - נדרש מאמץ אמיתי, נדרשת יגיעה של ממש.

סיפור מופלא זה, שהביא הגאון רבי ישראל ליוש שליט"א, מאיר את עינינו במסר מרומם: מי שחושב שניתן לזכות בתורה 'על הדרך', באופן אגבי, בלי מאמץ, בלי מסירות - אינו אלא טועה. המסילה העולה בית ה', הדרך המובילה לקניין בתורה, היא רק במאמץ, רק ביגיעה, רק על ידי עמל של ממש. הבה נתמסר לתורה, נתאמץ למענה, נהיה מוכנים להמית עצמנו עליה - רק כך נזכה שהתורה תאיר את חייו באורה הבהיר, רק כך נזכה להגיע לקניין התורה באמת!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס



גליון

385

פרשת זוקת תשפ"א

בדרכיו והנהגותיו! אדם גדול הוא מי שעושה את המוטל עליו בכל זמן לפי מצבו ויכולותיו! גם אברך צעיר יכול להיות אדם גדול!..."

* * *

נקודה זו המחיש המשגיח הגאון הצדיק רבי דן סגל שליט"א בסיפור נפלא: שמעתי על יהודי יקר, שלאחר החתונה, כשרבו הנפשות בבית, נאלץ לעזוב את ספסלי בית המדרש, ויצא לעסוק במסחר בכדי לפרנס את משפחתו הגדולה.

באחד הימים בא אותו אדם לפני מרן ה'סטייפלער', והשיח את צערו כי לאחרונה הוא שבור ורצוף וחש חוסר סיפוק.

"מדוע?" – התעניין ה'סטייפלער' בהשתוממות.

השיב הלה: "כל היום אני יגע לפרנסתי, נוסע מכאן לשם ומשם לכאן. סוף סוף מגיע הערב ואני בא לבית הכנסת להשתתף בשיעור הדף היומי, וגם אז בקושי רב אני מצליח להתרכז מעט... ודקות אחדות לאחר תחילת השיעור תופסת אותי תנומה וכך אני ישן עד סוף השיעור... אם כן למה זה אנוכי? בשביל מה אני נמצא כאן בעולם הזה?"

השיבו ה'סטייפלער' בטון נחרץ: "טעות היא בידך! אתה טועה בכל ההסתכלות שלך!... אינך יודע איזה 'גנרל' חשוב אתה בשמים!... בעולם הזה אולי מחשיבים יותר את ה'למדנים', ה'פלפלנים' וה'עמקנים', אבל שם למעלה משבחים דוקא את מי שעושה את מה שהוא יכול! את מה שהוא מסוגל! ומכיון שאתה עושה את מה שאתה יכול ומה שאתה מסוגל, הרי שנחשב אתה 'גנרל' חשוב בשמים!..."

* * *

סיפר הרה"ג רבי יוסף זייבלד שליט"א, מוותיקי המחנכים בתלמוד תורה 'תשב"ר' בבני-ברק: אבי מורי הרב הגאון רבי שלמה צדוק זצ"ל, היה מוסר שיעור דף היומי לבעלי בתים מידי יום ביומו, בבית הכנסת 'קהל חסידים' בשכונת 'שערי חסד' בירושלים.

אחד המשתתפים הקבועים היה יהודי אומלל ניצול שואה, מוזנח מעט, שהיה טורח להגיע כל יום מתוך רצון ללמוד, אך מיד עם תחילת השיעור היה נרדם עמוקות ומתעורר בסיומו של השיעור. עובדה זו לכשעצמה לא הפריעה

זאת התורה אדם פי ימות באהל (יט, יד)

אמר ריש לקיש, מניין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' (ברכות מג:)

תורתנו אינה כשאר החכמות, תורתנו היא תורת חיים. הדרך לקנותה היא בהקרבת נתחי חיים ובמסירת מאווי העולם עבור התורה. לכן ברור שרמת החיבור לתורה תלויה ביגיעה ומסירות ולא בחכמה וכשרון. וככל שהאדם עושה את כל מה שהוא יכול עד קצה היכולת, כך מתקיימים בו דברי התורה לנצח.

* * *

לפני שנים אחדות נכנס אברך יקר לחדרו של מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שליט"א ופרץ בבכי מר. היה ניכר עליו כי דבר מה מעיק עליו כבר תקופה ארוכה. כאן, במעונו של זקן ראשי הישיבות, בפני הלב הגדול, לב כל ישראל, הוא מצא לנכון לפרוק את כאבו.

לדבריו, הוא חש כי אינו מתקדם ברוחניות כפי שהיה מצפה מעצמו; הלימוד הולך בעצלתיים, התפילה אינה משהו, ובהתאם לכך גם מעמדו החברתי כולל אינו בכי טוב, בינוני ומטה. "באופן כללי הכל הולך קשה" - סיכם את מצבו.

רבי גרשון הרהר מעט, פנה אל האברך ואמר: "ראה, אני יוצא כעת מהחדר ומשאיר לך על השולחן דף ועט. שב ליד השולחן ותתבונן עם עצמך כמה דקות, וכתוב את המעלות הטובות שכן מצויות אצלך. תיכף אשוב".

רבי גרשון יצא מהחדר. האברך ישב וכתב. כששב רבי גרשון ועיין ברשימה הכתובה אורו עיניו, וקרא בהתרגשות: "נו, הרי לפי מצבך אתה עושה את המוטל עליך... אם כן הינך 'אדם גדול!'".

"מאי משמע 'אדם גדול'?", הוסיף רבי גרשון ואמר: "מרן הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל אמר פעם - איזהו אדם גדול? אולי רק מי שלומד שמונה עשרה שעות ביום? או רק מי שחי בפרישות מופלגת, או שהציבור מחזיקים ממנו כאחד מגדולי הדור, הוא אדם גדול? לא ולא! לא רק הם נחשבים אנשים גדולים, אלא אדם גדול הוא מי שאין בו פגם

הגאון הצדיק רבי נתן מאיר ויכטפויגל זצ"ל, משגיח ישיבת לייקווד, היה רגיל לספר על הזכות הגדולה שזכה לה בבחרותו להיפגש עם מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל. היה זה במקום הנופש בו שהה יחד עם עוד שנים מחבריו, הם פנו אל ה'חפץ חיים' וביקשו לשמוע ממנו דברי חיזוק והתעוררות.

ה'חפץ חיים' לא הסכים לדבר לפני שכולם ישבו, אך היות והיו שם במקום רק שני כסאות ולא נמצא בסביבה כסא נוסף, הושיב אותו ה'חפץ חיים' על ידו, באותה ספה קטנה עליה ישב.

לימים התבטא המשגיח: "אנשים צעירים לא מעריכים את מה שיש להם... בזמנו לא הערכתי את הזכות העצומה לשבת שעה ארוכה על כסא אחד יחד עם ה'חפץ חיים'... רק היום אני תופס איזו זכות נפלה אז בחלקי...".

שמע צדקותו וגדולתו של ה'חפץ חיים' הרעישה עולם ומלואו, והבחרים הצעירים ציפו לשמוע מפיו איזה חידוש מבריק או הארה מוסרית עמוקה, אך למעשה הם שמעו ממנו דברים פשוטים ויסודיים שליוו אותם לכל החיים.

ה'חפץ חיים' האריך במשך שעה ארוכה על ענין אחד, על חובתו של כל אדם ואדם לעשות את ה'עשה טוב' מעצמו מבלי לחקות אחרים ומבלי להיות תלוי באחרים. המשגיח היה חוזר על המילים המדוייקות ששמע מה'חפץ חיים' בהטעמת הניגון המיוחד שניגן אז: "יעדער אײנער דאָרף אַרְבֵּעֵטײַן אַלײן! אַרְבֵּעֵטײַן אַלײן!" ["כל אחד מוכרח לעבוד לבד! להתייגע לבד!"].

שנים אחר כך הוסיף המשגיח ואמר: "שני החברים הנוספים ששמעו יחד איתי את הדברים נספו במלחמה, וכנראה שה'חפץ חיים' דיבר את הדיבורים הללו בשביל שאני אשמע אותם, הוא התכוון אלי. הוא רצה שאבנה את עבודתי הרוחנית באופן עצמאי, מבלי לחקות אחרים ובלי לסמוך על אחרים, וגם כאשר אשאר לבד יהיה עלי להמשיך הלאה...".

[מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא']

הממית עצמו על דברי תורה, הרי החליף את חיותו הגשמית בחיים של תורה, ומעתה ואילך התורה היא מקור חיותו. וכיון שתורתנו 'תורת חיים' ומגנא ומצלא, הרי שהוסיף לעצמו חיים נצחיים, הן בעוה"ז והן לעולם הבא - 'כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה'.

* * *

היה זה בקיץ תשע"ו, בעת שיישובי דרום הארץ הופגזו במטחי טילים ורקטות מרצועת עזה. כל אזעקת 'צבע אדום' חוללה אימה בכל לב, כל יירוט של טיל או נפילתו חלילה - הצניחו לבבות בבהלה. בעיר שדרות מוכת הירי חיו התושבים מתוך לחץ ודאגה קיומית, דרוכים בכל שלב לקראת האזעקה הבאה...

למשתתפים האחרים, רק הבעיה היתה שבמהלך השינה היו זבים מפיו של אותו אדם כמויות גדולות של רוק, תופעה שגרמה למיאוס אצל אחרים, שהיו מתיישבים רחוק ממנו, וחלקם אף חדלו מלבוא לשיעור בגללו.

בשלב מסוים הועלתה הצעה על ידי אי מי מהמשתתפים, כי כיוון שבכל מקרה אותו אדם ישן בכל מהלך השיעור, ומאידך גיסא בגללו נמנעים אחרים מלבוא, אולי יש לבקש ממנו בעדינות לחדול מלבוא לשיעור. אולם היות ואבא ידע כי הענין גובל ב'נפשות' ממש, הוא לא הסכים לעשות דבר מבלי שישאלו קודם את דעתו של מרן שר התורה הגאון רבי **דב בעריש ויינפלד מטשיבין** זצ"ל, וכפי שיורה כן יעשו.

הרב מטשיבין שמע את פרטי השאלה והזדעזע עמוקות: "חס ושלום! חס וחלילה! וכי יעלה על הדעת לומר ליהודי כזה הטורח להגיע כל יום לשיעור לחדול מכך?! וכי יש לכם מושג כמה נחת רוח זה גורם לאבינו שבשמים?! הרי באמת הוא רוצה ללמוד והוא בא על מנת כן, ומה שבפועל 'נעבאך' הוא אינו לומד, זה לא מוריד כהוא זה מערכו בשמים...".

הוסיף הרב מטשיבין ואמר לאבא: "תאמר בשמי למשתתפי השיעור, כי במדרש ילקוט החדש (ערך משיח אות כה), מובא בשם אחד הראשונים, רבינו **יחיאל מפאריז** זצ"ל, לפרש את הפייט שאומרים ביוצר של ראש השנה: "אטומים להחיות בטללי שינה". 'אטומים' הם 'עמי הארצות' שהם אטומים ולא יודעים את התורה, שעתיד הקב"ה 'להחיותם בטללי שינה', והיינו שכשלוּמדים וישנים על הספר, לוקח הקב"ה את הריר הנוזל מפיהם ומשמר אותו ועושהו טל להחיות בו מתים עמי הארץ".

"לכן גם הרוק שזב מפיו של אותו יהודי בעת השיעור", סיים הרב מטשיבין את דבריו באוזני אבא, "הוא טל תחיה. לעתיד לבוא הקדוש ברוך הוא יקיץ וירנן עם הרוק הזה את שוכני עפר".

הפשט הוא, שלכל יהודי יש תפקיד שלשמו הוא נועד, והרי הוא מחוייב להשלים את תפקידו לפי האופן והמצב שה' יתברך זימן לו, ובשמיים מסתכלים ובודקים האם הוא עושה את כל מה שהוא יכול ומסוגל כדי למלא את תפקידו, וכלל לא על התוצאות.

לכן כאשר הוא עושה את מיטב יכולתו נחשב הוא בשמים כגנרל חשוב, ורוקו נחשב לטל תחיה, מבלי קשר לתוצאה שאירעה לבסוף. הקדוש ברוך הוא אומר: 'ודגלו עלי אהבה'. עבודתו הרוחנית של כל יחיד ויחיד חביבה אצלי בכל מצב, בכל מקום ותחת כל דגל שיהיה, ובתנאי שיעשה האדם מצדו את כל מה שהיה יכול ומסוגל לפי מצבו. כל פעולה, כל הנהגה, כל דבר, כל פרט, שנעשה לכבוד השם יתברך, הוא חלק בלתי נפרד מצרכי גבוה, ומרבה כבוד שמים בעולם.

* * *

לפיכך, החליט מגיד השיעור, 'אם אין מקום לכולם בחדר המוגן - פשוט נמשיך את השיעור בסלון, והשיעור הוא שיגן עלינו!' - אמר. ובאומרו זאת, ולקול זעקת המשתתפים 'אמן', נשמע 'בום' קולי במיוחד...

באותו רגע ממש, נחת בדיוק מאחורי הבית טיל קאסם הרסני, ורסיסיו התפזרו לכל עבר - אחדים מהם חודרים אל החדר הפנימי, הנחשב 'מוגן' יחסית. כל משתתפי השיעור עמדו המומים בסלון הבית, מבינים היטב מה היתה המשמעות, לו היו מפסיקים את השיעור ונדחקים אל החדר הפנימי, שהפך לזירה זרועת שיירי טיל, רסיסי מתכת וכדוריות ברזל קטלניות...

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב אשר קובלסקי']

**וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּכֶךְ עֶרְדִּי יֵשֶׁב הַנְּגֶב כִּי
בָּא יִשְׂרָאֵל... וַיִּכְלֹזם בְּיִשְׂרָאֵל (כא, א)**

זה עמלק... ושינה את לשונו לדבר בלשון כנען, כדי שיהיו ישראל מתפללים להקב"ה לתת כנענים בידם והם אינם כנענים, ראו ישראל לבושיהם כלבושי עמלקים ולשונם לשון כנען, אמרו נתפלל סתם, שנאמר 'אם נתון תיתן את העם הזה בידי' (רש"י)

סח הגאון רבי ראובן קרלינישטיין זצ"ל: למדנו מדברי רש"י דבר מבהיל: אותם עמלקים מקוללים ימ"ש, ידעו את כוח התפילה של עם ישראל. הם הכירו בכך שאם היהודים יישאו עיניהם למרום בתפילה - הם אבודים, לכן החליטו לתחבל תחבולות כדי לברוח מהבעיה. הגויים העמלקים מאמינים בתפילה של עם ישראל...

כמו כן, כאשר הגלה נבוכדנצר את ישראל לבבל, הזהיר את מפקד הצבא, נבזראדן, שירדוף אחריהם במהלך כל הדרך ולא ייתן להם מנוחה, כי אם היהודים ינוחו, יהיה להם זמן להתפלל לקב"ה, וכל התוכניות בטלות ומבוטלות. על כך נאמר בפסוק: "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון" (תהילים קלז, א) כי עד אותה שעה שהגיעו לבבל לא ישבו לנוח עד שהגיעו לבבל. נבוכדנצר פחד מהתפילה של עם ישראל... וכמו כן גם העמלקים ערכו תכנית שלמה כדי לנסות להתחמק מהתפילה של עם ישראל.

וכן בדור האחרון, בשנת תשכ"ז התנהלה בארץ ישראל מלחמה מסוכנת מאוד, ה' ירחם. כולם יחד: המצרים, הירדנים והסורים - התאספו להילחם בנו. אין לתאר באיזו סכנה היו נתונים יושבי ארץ הקודש - חושך וצלמוות ופחדים נוראים, פשוטו כמשמעו. והם איימו ודיברו באכזריות ויוהרה - איומים וקללות.

למצרים הייתה תחנת שידור בעברית - 'קול קהיר'. השדרנים הערבים היו מדברים בעברית עילגת ומטילים על היהודים פחד ואימה. הם התרברבו ואמרו שהערבים יהרגו

הרב מיכאל זאדה הי"ו, רכז ארגון 'לב לאחים' בעיר, נקלע באחד הימים לשיחת שכנים, ששוחחו על הבהלה האופפת כל פינה, על האימה שמנקרת בלבבות, על החרדה הנוראה. הם דיברו על מערכת האזעקה 'צבע אדום' והשניות הספורות שהיא מעניקה כדי לברוח לממ"ד, וגם על מערכת 'כיפת ברזל', המיירטת טילים בהצלחה די גדולה, אם כי מוגבלת. ואז הבריק במוחו רעיון, והוא פנה אל השכנים ואמר: "ראו נא, כולנו מסכימים שבעת אזעקה יש לברוח למרחב מוגן, ובוודאי שאנו מצפים שמערכת 'כיפת ברזל' תועיל בס"ד ותיירט את הטילים המתעופפים מעלינו. אולם, הבה נתקין לעצמנו מערכת 'כיפת ברזל' נוספת, עוצמתית מאין כמוה, חזקה ואימתנית, שלבטח תגן עלינו ועל משפחותינו..."

הכל הקשיבו לו מרותקים, מבקשים לדעת איזו מערכת הם יכולים להתקין בכוחות עצמם, מערכת שתגן עליהם מפני הטילים... ואז הוסיף ר' מיכאל ואמר: "מורי ורבותי, הלא שנינו בדברי רבותינו 'תורה מגנא ומצלא', התורה מגינה ומצילה, שומרת עלינו, על החיים, על המשפחה, על הבתים. התורה היא 'כיפת ברזל' אמיתית, אין כמוה לעמוד לנו כהגנה מפני כל משחית ומחבל, חי או מעופף, מתכתי או אנושי. הבה נקים שיעור תורה קבוע בבית אחד מכם, והשיעור הזה - בו כולנו נשתתף ונשקע בלימוד התורה, יהיה עבורנו 'כיפת ברזל' מגינה מכל טיל, חזקה מכל איום!"

אחד השכנים, יהודי יקר בשם יובל, קם על אתר והתנדב לקיים את השיעור בביתו, כאות הודאה על כך ששני הבתים שסביב ביתו כבר נפגעו מטילים, ואילו ביתו שלו שרד.

"אני מזמין את כולכם לשיעור, בואו בהמוניכם!" - הכריז, והשיעור נקבע ויצא לדרך, כשמספר משתתפיו הולך ועולה...

באחד הימים, לנוכח החשש מהטילים התכופים, חששו חלק ממשתתפי השיעור לבוא, ושלחו לשאול את מרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל אם נכון להמשיך בשיעור - למרות הסכנה המרחפת. הרב שטיינמן האזין לשאלה בכובד ראש, הבין כי מדובר בחיי אדם, אולם פסק: "התורה מגינה ומצילה, המשיכו בשיעור בכל הכוח, הרבו את משתתפיו ככל יכולתכם, כי זכות התורה תגן ותושיע מכל טיל!"

למותר לציין כי בעקבות תשובתו גדל השיעור עוד ועוד, וכבר נמנו בו למעלה מ-40 לומדים...

ויהי באחד הערבים, בעיצומו של השיעור, נשמעה אזעקת 'צבע אדום'. משתתפי השיעור ביקשו לפעול בהתאם להנחיות ולהיכנס אל חדר פנימי בבית, אולם מספר המשתתפים היה כה גדול - עד שלא היה מקום לכולם בחדר הקטן... איש לא רצה להעדיף את חייו שלו על פני חיי חברו, איש לא הסכים להיכנס אל החדר המוגן - כשחברו יצטרך להישאר מחוצה לו...

את היהודים כמו זבובים, וישליכו אותם לים. רק להיזכר בפחד ששרר באותו זמן - מעורר חלחלה.

אבל היה משהו מיוחד שהם אמרו השכם והערב, ממש מידי יום ביומו: "אבל אתם היהודים של 'מאה שערים' [נדמה שכינו אותנו 'החסידיים ממאה שערים'] - לכם לא נעשה דבר. מטרטנו וכוונתנו רק ל'ציונים'. איתם אנו נלחמים, אבל את היהודים מ'מאה שערים' לא נהרוג!".

הדבר היה נראה תמוה ופלאי: מה להם וליהודים של 'מאה שערים'?! עד שהתברר שפשוט הם פחדו מהתפילות של יהודי 'מאה שערים'... לכן ניסו לגרום להם לא להתפלל.

במלחמת העולם אמר הרבי מגור: "כן, הישועה בוא תבוא, וכשתבוא - יאמרו אלף ואחת סיבות לישועה, אבל תדעו שהיא תבוא בזכות 'מאה שערים'...", היינו בזכות התפילה. כי מרכז התפילות היה בשעתו בבתי הכנסת הגדולים של שכונת 'מאה שערים', שם התאספו לתפילות בוקעות רקיעים.

הנה כאמור, בשנת תשכ"ז ניסו הערבים לרמות את היהודים במטרה להחליש את כוח התפילה של עם ישראל, ולכן דיברו כביכול אל יהודי 'מאה שערים': "אין לכם מה לפחד..."

את ה'חכמה' הזאת הם למדו מעמלק. הם ידעו את כוחה של תפילה, הם ידעו שה' שומע למי שמתפלל אליו מכל הלב - 'קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראהו באמת'. הם לא רצו שהיהודים החרדים לדבר ה' יתאמצו בתפילתם לבורא עולם, ולכן מצאו דרך מתוחכמת לרפות את ידיהם ואת ליבם מן התפילה. אין לכם מה להתפלל - אתם לא בסכנה... אוי, אוי, הגויים האלה יודעים מה כוחה של התפילה, בכל דור. [מתוך הספר 'יחי ראובן']

ברחוב חבקוק 13 בבני ברק, לצד הבניין, יש שני עצי דקל. עץ אחד גבוה ונאה, והעץ שליידו אינו אלא גזע קטן. הפלא הוא, שהגזע הקטן היה עד לפני שנה עץ דקל רב פארות בעל ענפים רחבים במיוחד שהצל על כל הסביבה.

בניסן תש"פ הוכרז מצב חירום בארץ בעקבות הקורונה. אנשים התכנסו בבתיהם, והמבוגרים במיוחד. ברח' חבקוק 13 ישבה אשה מבוגרת ליד החלון. היא הרגישה בודדה, לא היתה לה כל אפשרות לצאת החוצה, והיא חשבה שלפחות תוכל להתבונן בנעשה ברחוב. אלא שלמול חלונה גדל במלוא הדרו עץ דקל שהסתיר את כל הנוף. גם עד אז הפריע לה הדבר, אבל היא לא עשתה דבר בעניין. עכשיו, כשהיה עליה לשבת בבית יום אחר יום בלי לראות נפש חיה, החליטה לפעול.

היא התקשרה לעירייה ושאלה אם יוכלו לשלוח גנן שיגזום את העץ, אבל נענתה בשלילה. אף אחד מהאנשים שדיברה איתם לא התכוון לעשות דבר מה בעניין.

בצר לה פנתה אל בורא העצים בכבודו ובעצמו והתפללה אליו, שיסדר לה נוף נקי מול העיניים, שתוכל לראות את המדרכה ואת האנשים המהלכים עליה, ויקל הדבר על בדידותה הקשה. מעומק הלב היא ביקשה, באמונה גדולה התחננה, והקב"ה שמע לה... עברו שבועיים מאז שהתחילה להתפלל על זה, והנה נשמטו הענפים. העץ נרקב כולו והענפים פשוט נפלו לארץ. הנוף התגלה פלאים ללא מגע יד אדם, ולאשה היתה הרווחה. לאחרונה, לאחר שהעץ נרקב לגמרי, חתכו את העץ והשאירו רק גזע קטן.

ר' יצחק מבני ברק מספר: "הלכתי במיוחד לראות את העצים הללו, וראיתי במו עיני עץ גבוה ונאה, ובסמוך לו גזע קטן. צילמתי את העצים למזכרת, להראות לאחרים ולהזכיר לעצמי שמי שברא את כל העולם יכול גם לשנות מהבריאה כאשר יעלה רצון מלפניו..."

* * *

אני מתגורר היום בעיר באנגליה הנמצאת במרחק שעת נסיעה מלונדון. עד לפני שנה וחצי גרתי בבני ברק, העיר שבה מתגורר חמי. לפני שעברתי לאנגליה ערכתי קנייה בחנות בני תורה, וחסרו לי 240 שקל. אברך חסיד סאטמר שהיה במקום ראה את מצוקתי והציע להלוות לי כסף כדי להשלים את הקנייה. רשמתי בפלאפון שלי את מספרו של המלווה. אולם, דא עקא, המספר אבד לי, ולא היתה לי שום אפשרות להשיגו.

זמן קצר אחר כך עברתי לאנגליה, והחוב המשיך להעיק עלי. לא היה לי שום רעיון איך למצוא אותו, ולכן התפללתי להשם שיעזור לי. בכל יום, בסוף שמונה עשרה, הוספתי משפט קצר של בקשה: 'שאמצא את בעל חובי ואחזיר לו את כספו'.

השנה, הגעתי לחמי לכבוד חג הפסח. עמדתי ליד ביתו של חמי, והנה ניגש אלי אברך והתחיל לשוחח אתי. הוא נראה לי מוכר וגם אני נראיתי לו מוכר. שאלנו זה את זה היכן כל אחד גר. אני באנגליה והוא בפתח תקוה. גם הוא הגיע לחמיו שגר באזור.

לפתע קלטתי מאיפה הפנים שלו מוכרות לי. "תגיד לי", אני שואל אותו, "אתה זוכר שפעם ערכתי קניה ב'בני תורה' ואתה הלווית לי 240 שקל?"

הוא זכר את המקרה, אומנם הוא לא זכר שאני הייתי האיש שלוה ממנו, אבל כל הפרטים התאימו. מיד שילמתי לו את החוב, ברוך השם. [מתוך 'השגחה פרטית']

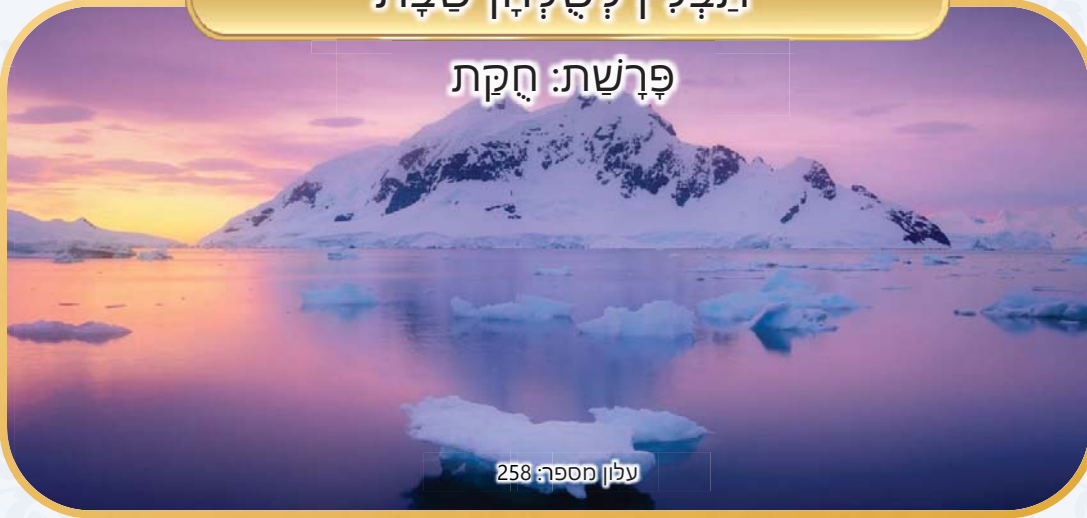
לעילוי נשמת

הרב שלמה רפאל בן אסתר זצ"ל

ת.נ.צ.ב.ה

תְּבִלִּין לְשִׁלְחֵן שֶׁבֶת

פְּרָשָׁת: חֻקַּת



עלון מספר: 258

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול.

כניסת השבת:
7:20
יציאת השבת:
8:34
רבנו תם:
9:17
הזמנים לפי אופק חיפה

העלון לעלוי נשמת: בכור חי' בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה.**

ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: משה בן מזל-טוב, פורטונה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה - **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

נְקוּדָה בַּפְּרָשָׁה

בְּזֻכֹּת הַמְנוּרָה שֶׁבַמְקַרָּר

"**בואו חשבון**" (כ"א, טו) משפּט אַחַד קָטָן שֶׁיִּזְצֵא מִפִּי שֶׁל יְהוּדִי, אִו אֶפְלוּ מִלֵּה אַחַת שֶׁנִּגְמָרָה בְּנֶעֱם וּבְחֵן, וּמִתּוֹךְ רְצוֹן לִסְיַע בְּיַד הַזֹּאֵלֶת, יֵשׁ בְּכַחַהּ לְהַשְׁפִּיעַ שֶׁפַּע רַב, לְבָנוֹת עוֹלָמוֹת שְׁלָמִים, וְלְהַפְּךָ אֶת הַשּׁוֹמְעִים מְרַעִים לְטוֹבִים.

אֶת הַסְּפּוּר הַבָּא סִפֵּר מַחֲנֵף דָּגוּל מִירוּשָׁלַיִם, הַמְכַהֵן בְּאַחַד הַסְּמִינָרִים הַיְדוּעִים.

בְּדִידֵי הוּא עֶבְדָּא, קְרוֹב מִשְׁפָּחָה שֶׁנִּפְטָר, וְזָכָה לְחִזָּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל יְדֵי הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת מִדְּהִימָה שֶׁל 'בואו חשבון', דְּהִינּוּ שֶׁהוֹכַחְתִּי לוֹ עַל יְדֵי חֶשְׁבוֹן פְּשׁוּט שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים שֶׁבְּלָחוּ לַעֲשׂוֹת.

אוֹתוֹ קְרוֹב לֹא זָכָה לְהִיּוֹת שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת. בְּמִשְׁךָ שְׁנַיִם נִסְיָנוּ לְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו שֶׁיִּשְׁנֶה אֶת אֲרָחוֹת חַיָּו, אֲכָל הוּא סָרַב בְּעַקְשָׁנוֹת לְשִׁמּוֹעַ.

גַּם כְּאִשֶּׁר נִפְטָר אַבְיוֹ, עָשָׂה רַק אֶת הַפְּעֻלוֹת הַמִּינִימָלִיּוֹת, יֵשׁב שֶׁבְּעָה, אִמֵּר קְדִישׁ פֶּה וְשֵׁם, אֲכָל הַמִּשְׁיָךְ אֶת חַיָּו כְּהַרְגֵלוֹ, וְלֹא אִבָּה לְשִׁמּוֹעַ עַל שְׁנַיִם דְּרָךְ.

אַחֲרֵי כִפָּה שְׁנַיִם נִפְטָרָה אִמּוֹ. וְהִנֵּה, מִסְּפָר חֲדָשִׁים לְאַחַר מִכּוֹן, הַתְּפִלָּאנּוּ מֵאֵד לְרֵאוֹתוֹ כְּשֶׁלְּרֵאוֹשׁוֹ חֲבוּשָׁה כִּפָּה גְדוּלָה, וְהוּא מִצְהִיר שֶׁהוּא מִתְּפַלֵּל מִדֵּי יוֹם, שׁוֹמֵר עַל כְּשָׁרוֹת וְעַל שֶׁבֶת.

לֹא יַדְעֵנוּ מַה קָרָה, וּמִי הַשְׁפִּיעַ עָלָיו לְשִׁנוֹת אֶת דְּרָכּוֹ. הָרִי גַם אֲנַחְנוּ נִסְיָנוּ וְהַשְׁתַּדְּלָנוּ בְּמִשְׁךָ כָּל הַשְּׁנַיִם לְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו, וְלֹא הִצְלַחְנוּ.

וְהִנֵּה נוֹדַע הַדְּבָר. הוּא עֲצָמוֹ סִפֵּר לָנוּ מִי הִצְלִיחַ לְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו לַעֲשׂוֹת שְׁנַיִם כֹּה דְרָמָטִי בְּחַיָּו.

וְכֵן סִפֵּר: בְּתֵם שֶׁבַעַת יְמֵי הָאֲכָל עַל אִמִּי, נִגַּשׁ אֵלַי אֶחָד מִקְרֹבֵי הַמִּשְׁפָּחָה, יְהוּדִי חֲרָדִי וְנִעְיָם הַלִּיכּוֹת, וְאָמַר לִי: 'הֵאֵם רְצוֹנְךָ לַעֲשׂוֹת דְּבָר פְּשׁוּט וְקָל, לְעֵלְיִי נִשְׁמָתָה שֶׁל אִמְךָ עָלֶיךָ הַשְּׁלוֹם?'

אֲנִי 'נְדַלְקָתִי' מִהַפְּשָׁג 'דְּבָר פְּשׁוּט וְקָל', וְבוֹ בְּמִקּוֹם הַשֶּׁבֶתִּי: אֲנִי מוֹכֵן. וְכִי מִי לֹא יִהְיֶה מוֹכֵן לַעֲשׂוֹת דְּבָר פְּשׁוּט וְקָל לְעֵלְיִי נִשְׁמָת אִמּוֹ!?

מִשְׁשִׁמַּע הַקְּרוֹב הַחֲרָדִי אֶת תְּשׁוּבָתִי הַחַיִּיבִית, אִמֵּר לִי שְׁמַדִּי יוֹם שְׁשִׁי, טָרָם כְּנִיסַת הַשֶּׁבֶת, אֲכַבֶּה אֶת הַמְנוּרָה בְּמִקְרָר, כְּדֵי שֶׁשְׁשִׁמָּאֶפְתַּח אֶת הַמְקַרָּר בְּשֶׁבֶת, לֹא תִדְלַק הַמְנוּרָה. "אֶת שְׁמִירַת הַשֶּׁבֶת הַזֶּה תִּקְדִּישׁ לְעֵלְיִי נִשְׁמָת אִמְךָ", אִמֵּר לִי הַקְּרוֹב.

וְכֵן עָשִׂיתִי. בְּכָל יוֹם שְׁשִׁי, בְּהַתְקַרְבַּת זְמַן הַשֶּׁבֶת, כְּבִיתִי אֶת מְנוֹרַת הַמְקַרָּר, וְיַדְעֵתִי שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה זֹאת לְעֵלְיִי נִשְׁמָתָה שֶׁל אִמִּי. הֵיִשׁ דְּבָר קָל מִזֶּה?

אֲכָל, לֹא עָבְרוּ שְׁתַּיִם וְשִׁלַּשׁ שֶׁבֶתוֹת, עַד שֶׁהִתְחַלַּתִּי לְשַׁאֵל אֶת עֲצָמִי, אִם אֵינְךָ מְדַלֵּק אֶת מְנוֹרַת הַמְקַרָּר - מִדּוּעַ הִנְךָ מְדַלֵּק אֶת הַמְנוּרָה בְּסִלּוֹן וּבִתְרֵי חֲדָרֵי הַבַּיִת?

נִסִּיתִי לְדַחוֹת אֶת הַשְּׁאֵלָה הַזֶּה שֶׁפִּעֲפָעָה בְּתוֹךְ מַעֵי, אֲכָל לֹא עָזַר לִי כְּלוּם. כִּיּוֹן שֶׁאֲנִי אָדָם הַפּוֹעֵל עַל פִּי כְּלָלִי הַהִיּוֹן, הַמְשַׁכְּתִי כָּל הַעֵצָה לְהִטִּיף לְעֲצָמִי, וְלוֹמֵר 'אִם אֵינְךָ מְדַלֵּק אֶת מְנוֹרַת הַמְקַרָּר, אֵל תִּדְלִיק גַּם אֶת הַמְנוֹרוֹת בְּחֲדָרֵי הַבַּיִת'.

עַד שֶׁהִזְמַנְתִּי חֲשֵׁמְלַאי שֶׁיִּתְקִין לְשַׁעוֹן שֶׁבֶת בְּבִיתִי, כְּדֵי שֶׁאֲכַל לְהִסְנַע מִהַדְּלָקַת הָאוֹר בְּחֲדָרִים.

וְאֵז הִגִּיעַ תּוֹר הַרְדִּיּוֹ שֶׁהִיָּה בְּבִיתִי. אִם אֵינְךָ מְדַלֵּק אֶת הַמְנוּרָה בְּמִקְרָר וּבְחֲדָרִים, כִּיצַד אֲנִי מִרְשָׁה לְעֲצָמִי הַדְּלִיק אֶת מְכַשִּׁיר הַרְדִּיּוֹ? כֵּן הַפְּסָקָתִי בְּהַדְרָגָה גַּם אֶת הַהֲאָזְנָה לְרִדְיוֹ.

וְאֵז הִתְחַלַּתִּי לְשַׁאֵל אֶת עֲצָמִי, אִם אֶת הָאוֹרוֹת בְּבִית אֵינְךָ מְדַלֵּק, וְגַם לֹא אֶת מְכַשִּׁיר הַרְדִּיּוֹ, אֵיךְ הִנְךָ מְפַעֵל אֶת הַרְכָּב בְּשֶׁבֶת?

וְכֵן פִּתְחִיתִי בְּתִהְלִיךְ עִקְבֵי שֶׁל מַחִיקַת עוֹד חִלּוּל שֶׁבֶת, וְעוֹד חִלּוּל, וְעוֹד חִלּוּל, עַד שֶׁהִצְלַחְתִּי בְּסִיעָתָא דְשִׁמְיָא לְהַתְנַזֵּר כְּמַעַט מִכָּל אִסּוּרֵי הַשֶּׁבֶת.

וְאֵז בְּלִיל שֶׁבֶת אֶחָד, הִתְחַיל לְשַׁעֲמֵם לִי... הָרִי אֶת הַרְדִּיּוֹ אֵינְךָ

מדליק, בִּרְקָב אֵינִי נֹסֵעַ, אֲזַמָּה עֹשִׂים...?

בְּרָגַע הַהוּא נִזְכָּרְתִּי שֶׁבְּסוּמָךְ מָאֵד לְבִיתִי יֵשׁ בֵּית כְּנֻסָּת. קִמְתִּי וְהִלְכְתִּי לְשָׁם.

הַמִּתְפַּלְלִים וְהַרְבֵּ קְבֻלוֹנִי בְּמֵאוֹר פְּנִים. אֲחֵרֵי הַתְּפִלָּה הַרְגָּשְׁתִּי הַתְּעֵלוֹת מִיְחָדָת, וְאֵז הַלְּהַפְּתֵתִי נִגְשׁ אֵלַי הַרְבֵּ, וְהִזְמִינִי לְאָכֵל אֶת סְעוּדַת הַשְּׂבֵת כְּבִיתוֹ. לְמוֹתֵר לְצִיָּן אֶת הַהַרְגָּשָׁה

שֶׁפָּעַמָּה בִּי, שְׂאֵנִי - 'חֹטְאָ' שֶׁכְּמוֹנִי - זֹכָה לְאָכֵל אֶצֶל רַב הַשְּׂכֻנָּה. הַסְּעוּדָה עֲבָרָה בְּהַתְּעֵלוֹת רַבָּתִי, וּמִיָּד לְאַחַר מִכָּן יֵצְאֵתִי עִם הַרְבֵּ בְּדֶרֶךְ לְאַמִּירַת הַשְּׂעוֹר הַקְּבוּעַ שְׁלוֹ בְּבֵית הַכְּנֻסָּת. הַרְבֵּ הוֹשִׁיבֵנִי לְיָדוֹ, וְהַשְּׂעוֹר עָבַר גַּם הוּא בְּהַרְגָּשָׁה רִוַחְנִית נֶעֱלָה. וְכֹךְ, כְּמִים קְרִים לְנֶפֶשׁ יְצִיָּה, הַחֲלוּתִי לְקַבֵּל עָלַי עַל תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְהַפְּכֵתִי לְכַעַל תְּשׁוּבָה גְּמוּרָה. (בְּרַכִּי נֶפְשִׁי)

ספור לשבת

בזכות השתיקה

לפני שבת זכור, הראה הרה"ח ר' חיים מאיר פיליפ שליט"א לר' דוד קלצקין שליט"א את דברי ה"חתם סופר" שכל שמחת פורים, עיקרה היא השמחה והבטחון בישועתו יתברך. בתוך הדברים ניגש אלינו אברך נרגש, וסיפר על ישועה גדולה ועצומה שהתגלגלה על ידו.

לפני כמה חודשים הוא הלך להתפלל באחד מהמקומות הקדושים. בימינו, אז הפציע הוירוס לעולם, והיה מאבטח שעומד בחוץ ומווסת את כמות האנשים שבפנים. היה מותר שיהיו בפנים מספר מוגבל של אנשים, ורק כשאחד יוצא נכנס הבא. כשהגעתי עמדו עשרות אנשים בתור וניצלו את הזמן באמירת תהלים. גם ר' שמואל נעמד ביניהם וחיכה. לפתע הגיע למקום יהודי, עקף את כל התור הארוך וכמעט נכנס פנימה. "הלו.. הלו...", קרא לו המאבטח. "יש תור! אי אפשר להיכנס עכשיו."

"מה תור? מי תור?" היהודי ששמו יהודה התקצף נוראות. "מה באתם פה להשתלט על המקום? מה רציתי בסך הכל, לבוא להתפלל, זה הכל. מי קרא לך בכלל? מה היה רע עד היום? לך הביתה. נסתדר בלעדיך. אתה לא בעל הבית כאן."

השומר לא נותר חייב. "נכון שאני לא בעל הבית, אבל זה התפקיד שלי. אתה חייב לציית."

חילופי הדברים הלכו והחמירו. נשמעו מילים שאי אפשר לחזור עליהן, וכולם היו המומים מכל המהלך. ר' שמואל, שבאותו יום הקשיב לקו השגחה פרטית ושמע בדיוק את שיעור 141 על ההדרכה של רבנו בחיי להתמודדות עם שונאים ואויבים, שיסבול חרפתו ולא ישיב, החליט לעשות מעשה. הוא ניגש אל הניצים, תפס בידו של יהודה ואמר לו, "יהודי טוב, תירגע, תסלח לשומר ובזכות זה תראה ישועות."

יהודה אינו מסכים בשום אופן, "צריך להעיף את השומר." ר' שמואל אמר עם דמעות בעיניים: "רק תקשיב, יש לי חבר, בחור צדיק כמעט בן שלושים. בבקשה ממך, תתגבר! תשתוק! תסלח! יש לך כוח לברך את חברי שיוושע" הוא פנה גם לשומר עם אותם דיבורים רכים ומתחננים בעד חברו שיזכה להקים בית נאמן בישראל. השניים היו נוקשים ונחרצים. הם לא הסכימו

לשמעו משום דבר, כל אחד היה בטוח שהוא צודק במאה אחוזים ויותר, אבל גם ר' שמואל לא ויתר.

הוא התפלל למלך שהשלום שלו, שישלח לו סיעתא דשמיא ויצליח במשימה, ושוב דיבר עם כל אחד לחוד ועם שניהם ביחד, עד שבסופו של דבר נרגעו הרוחות, נפתחו הלבבות, האויבים נהפכו לאוהבים, סלחו, התפייסו וברכו את חברו המבוגר של ר' שמואל שימצא בקרוב את זיווגו הנכון.

עתה ביקש ר' שמואל שגם כל אחד מהשניים יברכו זה את זה. כל אחד אמר את שמו של חברו החדש וברכו מעומק הלב שיוושע בכל העיניים.

ר' שמואל נכנס פנימה, שם שפך דמעות לישועת החבר הבחור שהוא מתפלל עליו שנים רבות כל כך, וגם לישועתו הוא. כשיצא משם הוא פגש את מאיר, חברו מהישיבה. "אשריך! איזה קידוש ה' עשית", קורא אליו מאיר, "ראיתי מה שהיה. לא שמעתי מה דיברת איתם, אבל ראיתי שהצלחת להשפיע עליהם."

"אמרת לי להם שיברכו את חברנו שימצא במהרה זיווג הגון. תתפלל עליו גם אתה, הוא מתקרב לגיל שלושים ועדיין לא מצא את זיווגו."

ר' מאיר נדהם. הן לר' שמואל יש סאת ייסורים משל עצמו. הוא עדיין לא התברך בילדים, ועם כל זה הוא מקדיש את זכות השלום לחברו. "אני מקנא בך", אמר מאיר, "ככה לחשוב על השני."

"בוא ניכנס ישר לעניין", ממשיך ר' שמואל, "אולי יש לך רעיון בשביל חברנו?"

"אני לא שדכן, הבחורה היחידה שאני מכיר זאת אחותי שמלאו לה תשע עשרה לאחרונה."

"אולי זה מתאים?"

מאיר כמעט התעלף במקום, אבל ר' שמואל 'משום מה' נדלק על הרעיון. הוא המשיך ודיבר בשבח הבחור עוד ועוד, "מה אכפת לך לנסות?" הוא שכנע את מאיר, "תאר לך שכאשר הוא יהיה בן 91 היא תהיה רק בת 80. זאת מעלה גדולה."

התחילו בבדיחות, וכשיש שמחה למטה יש שמחה למעלה. כעבור עשרים יום הבחור המבוגר התארס במזל טוב עם אחותו של מאיר, וליהודים היתה אורה.

קולות המריבה – והפיוס הנהדר שקידש את השם ברכים. מזל טוב! הבחור שברכת התארס!
 השומר כל כך התרגש: "בטח שאני זוכר, ואני רואה שכל הברכות התקיימו! גם אני התארסתי השבוע!"
 מזל טוב! מזל טוב!!! (גליון השגחה פרטית תזריע מצורע התשפא)

כשהגיע הבשורה המשמחת שוב עשה ר' שמואל את דרכו אל המקום הקדוש שמשם צמחה הישועה, והפעם כדי להודות. ואת מי הוא פוגש שם? את השומר הנאמן שמרשה להיכנס רק לפי התור. ר' שמואל ניגש אליו בשמחה, ואומר לו: "זוכר אותי? אתה ודאי זוכר מה שהיה במקום הזה לפני כשלושה שבועות,

מעשי צדיקים:

כפיות טובה

מעשה בבחור ישיבה, שהגיע לגיל שדוכים, ושדכנים החלו להציע בפני הוריו הצעות מהצעות שונות. אחת ההצעות נשאה חן בעיני הבחור. היתה זו בחורה, שנולדה בבית רחוק מתורה וממצוות, אולם, בשנים האחרונות החלה להתקרב ליהדות. לבדה עשתה הבת את דרכה בעולם התשובה, ואט אט נתקה כל קשר עם בני משפחתה. עתה מחפשת היא את זווגה, עם בחור ישיבה, שקדן ובעל מדות טובות.

נפגש הבחור עם הבחורה, והשנים ראו עצמם כמתאימים זה לזה. אלא, שהבחור, קדם שהחליט באפן סופי להשיב בחיוב, קם ועלה אל ביתו של מרן ראש הישיבה, לקבל את ברכתו. הבחור שטח לפני מרן ראש הישיבה את ספורה של הבת, ושאל לדעתו על השדוך.

ראש הישיבה שקע בהרהורים, ואחר כך אמר: "קרא אלי את הבת, ברצוני להחליף עמה כמה מלים".

נרגש עזב הבחור את הבית הצנוע, וכעבר זמן קצר שב עם הבת המדברת.

"שמעתי, בתי, כי חזרת בתשובה לבדך", אמר מרן בנעם. "אכן! אשרה הבת.

"האם ברור לך, כי בהיותך נשואה לבעל בן תורה, תצטרכי להסתפק במועט?" שאל מרן. הבת הנהנה בראשה.

"ומה באשר לקשר עם הורייך, שאינם שומרי תורה ומצוות?" שאל מרן.

"אין לי דבר וחצי דבר אתם!" היתה הבת נחרצת, "איני רואה עצמי קשורה אליהם עוד!"

"האם לא תבקרי אותם, ותשאלי לשלומם?!" התענין מרן. "לא! הם חלוניים, ואיני רוצה לדעת עליהם מאומה!" אמרה הבת.

"אאהה!" לחש מרן, כמו לעצמו. הוא נפרד מן השנים לשלום, ובקש מן הבחור כי יעלה לביתו, בערב של יום. בשעת ערב עלה הבחור אל הבית, ונדהם לשמע דבריו של מרן. "מדותיה של הבת

גרועות ביותר! ברח מן השדוך הזה, כמו מאש!"

"מדוע?!" השתומם הבחור, "והלא היא מוכנה למסר את נפשה למען התורה!"

"כפיות טובה היא כלפי הוריה ומולידיה! זו אינה דרך התורה, וזו אינה דרך התשובה! אין כאן תשובה, אלא מרידה והתרסה!" אמר מרן.

בלב כבד חזר בו מהחלטתו, כהוראתו של מרן, ואולם, כעבר זמן קצר התברר לו בכאב, עד כמה צדקו דבריו של מרן. הבחורה שחזרה בתשובה והתקרבה ליהדות, שבה והתרחקה מכור מחצבתה, ופרקה מעליה על תורה ומצוות... (גליון משכן שילה)

הזהר בגחלתם שלא תכווה

היתה זו שעת צהרים, כאשר הגאון רבי חיים פינטו (השני) – בהיותו נער – יצא אל הנמל, להנפש מעט מעמל הלמוד. הוא טיל על שפת המזח, גמע בעיניו את גלי הים התכלים והתבונן בעשרות הפועלים העמלים לפרק משא מן הספינות.

ולפתע נשמעה לעברו קריאה. "יהודי, מה לך עומד ומתבונן, לא מצאת מקום אחר להסתובב בו?". היה זה אחד מן הפועלים המסלמים, שחמתו בערה בו למראה הנער היהודי.

אך הפועל לא הסתפק בגערה בלבד. הוא הניף את זרועו החסנה והנחית את כפו על לחיו של הנער ההמום.

דמעות עלו בעיניו של רבי חיים, ושולשת חבריו המבהלים, שאף הם הזדמנו למקום, לחשו לו: "הבה ונסתלק מכאן..." אך רבי חיים לא נע.

הוא נשא עיניו הדומעות לשמים ואמר: "רבונו של עולם, לא יכול להיות שבניך יהיו מבזים ומשפלים ולכן איני זז מכאן עד שתנקם את עלבוני ואת עלבון התורה הקדושה בזכות אבותי הקדושים".

ואז ארע הדבר: צוחת כאב נוראה פלחה את האויר, והפועל שסטר לרבי חיים צנח על הקרקע. בתוך כל המהומה שהתרחשה סביב הפועל, הצליחו חבריו של רבי חיים להבין, כי הפועל משך מטען כבד במיוחד בחבל שכרך על זרועו, אותו זרוע שסטרה ללחיו של חברם, ולפתע השתחרר המטען ומשך אחריו את החבל בעצמה רבה והיד החסנה נקטעה באחת!

ימים לא מועטים חלפו עד שהפועל השתחרר מבית החולים ובא לבית המדרש, לבקש את סליחתו של רבי חיים, ולהתחנן

למחילה. (גליון משכן שילה)

חידות

חידת הגיון:

שלמה היה נוהג לתת כסף לכל מבקש צדקה. הגיע אליו יהודי וביקש צדקה, נתן לו יעקב שלמה חצי מהסכום שהיה לו בכיס ועוד שקל אחד. לאחר מכן הגיע אליו יהודי נוסף וביקש צדקה, כעת גם נתן לו חצי ממה שהיה לו בכיס ועוד שקל, כעת נשאר ליעקב שלמה שקל אחד. כמה כסף היה לו בהתחלה?

פתרון לחידה מהעלון הקודם:

500 תלמידים.

חידת בלשים:

יום אחד ראה האריה את השועל מטייל ביער כשבאמתחתו ביצה. שאל אותו האריה מאיפה הביצה, והשועל סיפר: "טילתי ביער ולפתע ראיתי שמתחת עץ גבוה מונחת ביצה. הסתכלתי למעלה וראיתי בראשו קן ציפורים. טיפסתי אל הקן וראיתי שאין בו ציפורים או ביצים נוספות, והבנתי שזהו קן נטוש. כנראה הביצה נפלה מן הקן אל הרצפה, ומכיון שאין למי להחזיר אותה, לקחתי אותה לעצמי". האריה ישע שהשועל נוהג לגנוב ביצים מקינים, וגם כאן הוא גנב, אך לא יכל להוכיח זאת. ומכיון שמאוד רצה שבממלכת החיות יתנהגו בצדק וביושר - החליט לקרוא לבלש, ולשאול את דעתו. כשמע הבלש את הסיפור - אמר מיד שהשועל משקר, והוא גנב את הביצה מקן. כיצד ידע זאת הבלש?

פתרון לבלשות מהעלון הקודם:

אם השותף אכן מת מחלומו - איש לא היה יכול לדעת שמת בגלל החלום.

חידת ההגיון באדיבות חיים כץ a0533180118@gmail.com

ביצות

תייר נבהל ואומר למדריך, "הנה עקבות של אריה, זה מסוכן, לא?". המדריך: "אל דאגה הכל תחת שליטה, פשוט נתחלק, אתה תבדוק לאן העקבות מובילים, ואני אבדוק מאין הגיעו..."

למה אהרן הכהן נפטר דווקא בר"ח אב? כיוון שיש מחלוקת בין החסידים לליטאים האם אומרים תחנון ביארציט של צדיקים, ואהרן הרי אוהב שלום ורודף שלום אז הוא נפטר בר"ח כדי שלא יהיה מחלוקת, ולכולי עלמא לא אומרים תחנון.

שימו לב!

השבת הקרובה משנים קצת בזמירות שבת ושרים: "השומר שבת הבנט עם עבאס"...

אדם שואל את חברו: "למה אתה אף פעם לא מפרגן לי שאני נוהג טוב כשאני לוקח אותך טרמפ?" - "אני לא יכול לפרגן כשאני קורה תהלים"...

מצב העוני הולך ומחפיר. אנשים אוכלים גבינות עם עובש, שותים יין ישן, ונוסעים במכוניות ללא גג. עצוב.

לא להאמין ששאר העולם עוד נמצא בקורונה, אנחנו כבר איזה ארבע אסונות קדימה!

חייל אחד נמצא במגרש אימונים. לאחר מספר פקודות שהחייל לא מבצע אותם, המפקד צועק: "מטוסים בגובה נמוך!", ומיד כל החיילים נשכבים על האדמה, ורק אותו חייל עומד באמצע השדה.

צועק עליו המפקד: "מה אתה עושה חייל?" עונה לו החייל: "אני תפסתי מחסה מתחת לעץ!" שואל אותו המפקד: "איפה אתה רואה את העץ?" עונה לו החייל: "ואיפה אתה רואה את המטוס?"...



היצעת ע:



פתלט:



אור השבת

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

זמני כניסת וציאת השבת

כניסת השבת: 19:26
שקיעה: 19:48
ציאת השבת: 20:29
דבנו תם: 21:01

הגיליון יו"ל בעיה"ק נתיבות



האלון נוסף לפני נשיות: מוצה בת נשיות - לקחתי ויסבחה בת נשיות - לבית כבוד וכן לפני נשיות מקראל בן אלו לנשיות

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א



מעשיות בפרשה

"זאת הקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה ע"ל"

אמר הרה"ק בעל השפע חיים מקלויזנבורג ז"ע, 'חוקת התורה' היינו שהחוקה היא כלל גדול לכל התורה כולה. פעמים שיהודי שהתרחק מהיהדות - בין מאונס ובין מרצון - עלול להירתע מללמוד תורה כי לבו נוקפו שמא אין לו חלק ונחלה בה, בבחינת 'לרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי' (תהלים ג, טז). בא הכתוב ומצוה לאמר ויקחו אליך פרה אדומה' - דהיינו, יש ללמדו פרשת פרה אדומה, שיבין שהכהנים טורחים רבות לטהר את הטמא, ויוצאים מגדר הרגיל ומקריבים למענו קרבן מחוץ למחנה, בכדי שיוכל לשוב למחנה הקדוש. (ליקוטי ד"ת ח"ג גליון מה)

'זאת חוקת התורה' - משמע שמצוה זו מלמדת חוקה על התורה כולה. במצות פרה נרמז על ביטול הישות, כמו שכתב רש"י (להלן פסוק ו) על הפסוק 'ולקח עץ ארז ואזוב ושני תולעת' - שהוא סימן שישפיל את עצמו כאזוב ותולעת ויתכפר לו. אם האדם מבטל עצמו וישותו, הוא חוזר לשורשו ונטהר מטומאתו, ורעיון זה של ביטול הישות הוא שורש כל התורה כולה. (נתיבות שלום)

"וכל כלי פתוח אשר אין נמורה פתיל עליו טמא הוא"

כתב הרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה ז"ע, 'וכל כלי פתוח אשר אין צמיד' - לא רק בכלי שפיו פתוח לדבר דברים בטלים, אלא אפילו אם ירצה לפתוח פיו בחכמה ובדברי תורה, אם אין צמיד פתיל עליו, ואינו חוסם פיו בזמן שצריך לחשות, הרי 'טמא הוא'.

שמעתי בשם הרב ר' ברוך מוכיח זצ"ל, 'לפום צערא אגרא' (אבות פ"ה מ"ג), רוצה לומר, 'לפום' היינו לפה, 'צערא' יכול להיות צערא כשמדבר לשון הרע, אך יכול להיות גם 'אגרא' היינו השכר שמקבל כשלומד תורה. (תולדות יעקב יוסף, פר' צו אבות, חוקת אות א)

אור התורה

לע"נ בנימין בן רחל

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2.
(הזכרים מתמרממים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גדיל תורה ויאיר'.

לפסק: 08-994-1870
או למייל: 7665190@gmail.com

חידה: איזה דבר הקב"ה מעיד עליו שהוא שקר, ובכ"ז אנו מתפללים שהוא יביא לנו אות?
חידה משבוע שעבר: איזה תנא אימו הייתה מוסרת לו מסרים מאביו שנפטר? תשובה לחידה משבוע שעבר: רבינא (ברכות לט ע"ב) [שפה ברורה הערה ב'] המדור מוקדש לרפואת: התינוקות אודיה בת רחל בתושח"י

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

קרטיספר בחנוט 'אור החיים'	נגן איכותי כשר MP3	פרסטר כובעי איכות
-------------------------------------	------------------------------	-----------------------------

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5

העלון ההצלחת הגביר היקר: מר תומר סגרון רעייתו ובנו לביא

להצטרפות לרשימת התפוצה: alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד): alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454 | קו התוכן: 079-5904730

פקס: 08-9941870 | מען למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

האם מותר להוריד מזוזות בערים שפורצות פרעות?

שאלה: הם גרים בלוד ובאו אנשים מבני ישמעאל לעשות בהם פרעות, להשמיד, להרוג ולאבד. הם התכוננו לעזוב את הדירה, ושאלו: "האם להוריד את המזוזה או לא?" החיות האלו, המזוזה עבורם היא סימן היכר גר יהודי. שאלה נוספת היא, חוץ מסימן, הם גם דבר ראשון שורפים את המזוזה. הם שואלים אם מותר להוריד את המזוזה, ובפרט בשבת. להוריד מזוזה בשבת, זו מלאכה דאורייתא, 'סותר'?

תשובה: ניתן להוריד את המזוזה כך שהמלאכה תהיה מדרבנן, או ע"י גוי או ע"י קטן. כתוב [שו"ע יו"ד רצ"א ס"ב]: שאם אדם רואה כתבי הקודש העומדים להישרף, או שעומדים ליפול לידי האויבים, מותר לעבור על איסור דרבנן. "השוכר בית מעכו"ם או ש ה שכירו לעכו"ם, נוטל את המזוזה ויוצא". אומר על זה השאילת יעב"ץ [חלק ב' קכ"ב הובא שם בפתחי תשובה סק"ט] שכונת המחבר שחייב לקחת את המזוזה כדי למנוע ביזיונות.

ומותר לבקש מהנוכרי שיסירה, משום שזה שבות דשבות במקום מצוה, שהרי הסרת המזוזה נחשבת למלאכת 'סותר' שלא על מנת לבנות, שהכוונה בעיקר להצילה מביזיונות, ומחיקת ה', ואולי מותר להסירה גם ע"י יהודי קטן. יש להתיר זאת גם מסיבה נוספת, שכתוב בשו"ע יו"ד [של"ד ס"ח]: משם גאון אחד שמותר לומר לאינו יהודי להציל ספרים מן הדליקה אפילו דרך רשות הרבים. (הר' יוסף אביטבול)

המדריך המלא לנבחן

הנקודות שעולות קודם המבחן לשיבה: א. האם אצליח במבחן. ב. האם אתקבל לשיבה שליבי חפץ בה? ■ **העקה:** על הרבנים והמשגיחים לדעת לבחור את הישיבה המתאימה עבור הבחור ושיש לו את מירב הסיכויים להכנס לשם כבן מלך, על ההורים: גם אם הבן לא התקבל לשיבה שרצה, לדעת להחזיר לו את האמונה באותם שעות בצורה הנכונה והקריאה **למקבלי ההחלטות:** אנא קצרו את עיניו הדין אין עניין להכניס סבל לתוך נפשם של הבחור ■ בהצלחה רבה...

בחור מגיע להבחן, שתי נקודות עומדות לו בראש: א. האם אצליח במבחן. ב. האם יקבלו אותי לשיבה שליבי חפץ בה. ואלו שתי נקודות לא קטנות ולא פשוטות אלה הם נקודות שעומדות ותלויות בעצם ההצלחה שלך האישית והקנין הרוחני אליו הבחור נחשף בימים של ההכנה לקראת המבחן לשיבה.

בתקופה זו מוטלת חובה על כל הרבנים והמשגיחים בשיבות הקטנות, אנא מכם! אל תציעו כלל וכלל לבחור שעומד מולכם ישיבה שלא מתאימה לו או ישיבה שידוע מראש שלא יתקבל אליה, אין עניין בכל המתת חסד הזאת. חשוב להציע לבחור ישיבה שמתאימה לו והסיכויים שלו להתקבל לאותה ישיבה גבוהים וטובים, ובכך למנוע את כל העוגמת נפש שעתידיה להיות לבחור באותם ימים.

ובאותו רוח למקבלי ההחלטות בשיבות גדולות, אין עניין ואולי אסור למרוח את הדין, בחור נבחן באותו היום מקסימום למחרת בבוקר כבר להחזיר תשובה בן או לא. די עם המריחה של השלושה ימים ושל השבוע שלם שבחור לא אוכל לא שותה ולא מתפקד מאומה מה שווה כל זה, אנא מכם! גלו אחריות ואולי השנה יותר מתמיד עת קבעו גדולי ישראל להתחיל לבחון ב"א בתמוז, שהתשובות לא תאחרנה מ"ג בתמוז הרבה עוגמת נפש נחסכת וכמובן עיניו הדין של הבחור מתקצר לו אוטמטית שידע לאיזה כיוונים יש לו להחליט לקראת הצעד המשמעותי ביותר שהוא עושה בחייו בתור בן תורה מן המניין.

וזעקה נוספת, להורים היקרים. אם בנכם לא התקבל לשיבה שבו איתו תפנקו אותו במיני מתיקה ומגדניות ותסבירו לו את המהלך שאת מקום הלימודים ה' יתברך קובע ואף אחד אחר לא. יהיה מי שיהיה הרבנים, המשגיחים והבוחנים. אם מלמעלה הישיבה מתאימה לך אתה תהיה שם ואם לא אתה לא תהיה שם פשוט וברור.

ונחזור שוב לבחור היקר שעומד לקראת הבחינה, מנסיון ומבדיקה מקרוב, לדעת את כל החומר זה לא מספיק צריך שבמקום דם יזרום החומר של הבחינות בדם, זה ההצלחה היחידה וההשתדלות העיקרית שלך לקראת הצעד אותו אתה עומד לצעוד לעיני כל המשפחה החברים והמכרים.

ונזכיר כאן את הסגולה המיוחדת אותה הבאנו בשנה שעברה: לומר לפני הכניסה למבחן "ונח מצא חן בעיני ה'" שבע פעמים עם כוונה ולאט, שאחד מהגדולים התבטא על אותה סגולה: 'לא ראיתי סגולה שפעלה כל כך מהר וכל בדיק רב כמו אותה סגולה של 'נח מצא חן בעיני ה'."

ושוב נזכיר את התפילות, לשבת מול בורא עולם ולהתבודד (כן, גם אם אתה לא ברסלב) לדבר עם אבא שבשמים זה ההשתדלות העילאית שדרושה מנך באותם הגעים שקודם המבחן.

ונאחל לכולם ברכת הצלחה בהמשך הדרך. שאלות ותהיות כמובן ניתן לפנות אלינו למייל המערכת ונשתדל להתייחס א"ה בשבועות הקרובים.

אמכרה

סיפור לשבת
לאור השבת

מלא 30 באותו!

האסון בקרלין - מהצד שלא הכרתם!

לדון אסון לכף זכות

המתגוררת בסמוך, הגיעה גם היא עם הילדים הקטנים, הבית התמלא שמחה, וסעודת החג החלה: קידוש, שהחינו, נטילת ידיים לסעודת החג. ה'איידעם' שומר על עינו, לא מסתכל ככה סתם על האורחים ועל השוויגער, הוא רק משיב ועונה בעדינות ובחביבות, עם עיניים מושפלות - על כל מה ששואלים אותו.

וגם אחרי כמה שאלות, ר' יצחק השיב בפשטות, ועם ניד עפעף: 'אין לי רבי, אני כמעט לבד כאן בירושלים, ואם למעריב לא הלכתי, אני גם לא הולך לומר 'תיקון' בבית המדרש... אפשר לומר 'תיקון' בבית.

נכון, שנתרו כמה מניינים של 'קרלינער סידים' בבית מדרש בירושלים, לא כולם ממש נסעו, אבל אין 'רבי' ואין 'מצב', החלטתי לומר את ה'תיקון' בבית... אלמד כאן, אתם תלכו לישון, וודאי אתן עייפות מכל ערב החג. אני נשאר בבית."

'איזה מין חתן בעלי בחר?!' - תמחה השוויגער, הבת גם היא, החלה להתבלבל מהפלפולים וה'סיפורים' של בעלה, אבל כמובן שלא אמרה מילה. גם השוויגער, לא דיברה דיבורים של ממש, אבל כבר ראו על הפנים, כי מצב הרוח שלה לא 'יוסובדיג'... ולא עוד אלא שהשוויגער השליכה לחלל הבית 'אנחה של שוויגער מבוגרת' אנחה ששוברת חצי ליבו, של ה'איידים',

לא אנחות ולא שאלות, כלום לא פתר את הבעיה. הוא נשאר בבית. הוא אמר את ה'תיקון' ואחרי 'עלות השחר' הוריד את הראש לכשעה, עד לקראת זמן תפילת וותיקין.

עזבה את החדר הגדול, והלכה לחדר הפנימי. לא אנחות ולא שאלות, כלום לא פתר את הבעיה. הוא נשאר בבית. הוא אמר את ה'תיקון' ואחרי 'עלות השחר' הוריד את הראש לכשעה, עד לקראת זמן תפילת וותיקין. אז התרוסס, התחיל פסוקי דזמרה, ברכות ק"ש בהתלהבות קרלינאית. אחר כך קריאת שמע. ונעמד להתפלל שמונה עשרה עם וותיקין: 'יראוך עם שמש מבקשי פניך'.

והנה השוויגער התעוררה היום מוקדם. ו... היא רואה את ה'איידעם' מתנדנד עם הטלית בדביקות. היא כעסה, ושאלה אותו ממרחק, מכיוון המטבח: "מה, מה?! אתה לא הולך להתפלל בבית הכנסת?!"

הוא סימן לה משהו עם האצבע... והמשיך להתנדנד בדביקות (הוא היה רגע לפני תחילת הלל, ולא רצה לדבר). ואתם וודאי יודעים, מה המשמעות של 'הלל' ביום טוב של שבועות, בקרלין. הייתם פעם בקרלין? כשהם מתפללים נדמה כאילו הם נטלים בכנפי המילה, כדי לעלות איתה יחד לשמים... העיניים שלהם, סגורות מבחוץ וקרועות מבפנים, והם צועקים ומתרוססים על קצה אצבעותיהם, והרגלים מתרוממות יחד עם קריאת ה'שם' הנכבד והנורא. כשהם צועקים הפנים מכוסות לגמרי, ידיהם מושטות אל על ויוצאות מחוץ לטלית, וכאילו והנף נשרף בתוך הטלית עם קולות התפילה. כשהייתי ילד קטן ושמעתי את התפילות שלהם, חשבתי שהנה עוד רגע והם יפחו את נשמותיהם מחמת הזעקות המפחידות והנוראות, והכיסופים העולים מהם.

||| << המשך בעמ' הבא

ערב חג השבועות תשפ"א. הם נסעו לרבי - לכ"ק האדמו"ר שליט"א: האבא, השווער, האחים והגיסים. וכי אפשר להישאר בבית, כאשר מקבלים את התורה, בשילוב חנוכה בית המדרש החדש לתורה ולתפלה בגבעת זאב?! - "ובאו כולם".

אחד מהמשפחה נשאר בירושלים. החתן החדש ה'איידעם' הטרי. מדוע נשארו? כי הוראת כ"ק האדמו"ר שליט"א, ש'בשנה ראשונה' לא עוזבים את הבית, גם במחיר הפסד השהייה בצילו של האדמו"ר. 'נקי יהיה לביתו שנה אחת'. שעת התקדש החג מתקרבת, והאברך החתן נעמד לו בצדי החדר הגדול, ושוחח בלהט בפלאפון...

האישה רמזה לו כי היא ניגשת להדליק נרות, והוא בפלאפון. השוויגער גם היא מדליקה נרות, ו... הוא בפלאפון, אינו מתייחס. השוויגער כבר סיימה להדליק, ולהתפלל על הבנים, הבנות, על זיווגיהם, על הנכדים, והחתן הטרי עדיין בפלאפון.

ריבונו של עולם! כמה אפשר לדבר בפלאפון?! שעת השקיעה התקרבה והשוויגער לא מסוגלת לראות את המחזה המביש, היא ניגשה אליו בעדינות והעירה: "עוד ארבע דקות השקיעה..."

הוא התנצל: "אה, אה, כבר השקיעה..." סיים את השיחה, והניח את

הפלאפון במגירה. הוא לא לבש את השטרמל כדי לצאת מהבית. הוציא גמרא קטנה מהארון הגדול, והתיישב לו בחדר הצדדי של הבית. הסתכל על הדפים, או בהם בהם, אולי עיין מעט בגמרא. בכל מקרה, לבית הכנסת הוא לא הלך. עד קרוב למעריב. אשתו שאלה אותו בקול רם: "מתי אתה הולך למעריב?"

"אני לא הולך הלילה למעריב. את לא זוכרת?! כך היה אשתקד - בקורונה, וגם השנה, כיון שאין לנו את הרבי בירושלים, ורוב רובם של החסידים נסעו לגבעת זאב, אתפלל מעריב בבית, והרי אני בשנה ראשונה... וכי אלך סתם כך ל'שטיבל' של חסידות אחרת שאיני מכיר שם איש" - תירוץ מפולפל ולא נאה לאברך משי שרק כעת התחתן.

השוויגער תמחה גם היא ושאלה את בתה: "מדוע יצחק לא הולך למעריב בציובר?!"
"הוא אומר שאין לו 'רבי' ואין לו מה ללכת, וכמו בקורונה, והוא בשנה ראשונה..."

השוויגער לא הבינה את הפילוסופיות, ולא קיבלה את התירוצים, שהרי ר' יצחק חתן דן אינו ה'חתן' הראשון במשפחה, אלא כמעט אחרון, וכבר היה לעולמים שחתינים נשארו בבית 'לשבועות' ול'שביעי של פסח' ואיש מהם לא נתקע ככה בבית בליל יום טוב... וכי אברך חסידי לא הולך למעריב בליל שבועות?! תמיהה. היא הייתה עייפה, וקצת עצבנית.

סעודת ליל יום טוב של שבועות. הוא יצא מהחדר עטוף בטלית כמנהג קרלין, פניו מאירות: גוט יום טוב. והנה הוא אחרי מעריב. מתחיל לפזם את הניגון הקרלינאי הידוע שלפני הקידוש. הבת הגדולה

מומלץ לגזור ולשמור!

באפשרותכם
לזכות את הרבים
ללא כל תממין!
אם אירע אתכם או
מכירים סיפור
מחזק
שלחו אלינו
רי"ח 'אור העזרה'
רח' חזני 1336 תל אביב
ולצ"ח עבור 'אור השבת'
או במכתב:
08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

לגוד השבת

מעולמו של בן הישיבה

מוסד ראשון מחברות הדור

"זאת חקת התורה"

גדלות האדם בעולמו

בספר 'לקוט לקח טוב' הביא משם מרן הגר"מ פינשטיין זצ"ל, שהשמטעות הכוללת של "זאת חקת התורה" הנאמרת לעניין מצווה יחידה, ללמדנו באה, שישנו צד שווה בין מצוות פרה אדומה לשאר מצוות התורה.

הדברים אמורים לגבי מה שנראה לכאורה מיוחד לפרה אדומה - מטרתה טמאים ומטמאת טהורים. ובאמת מפרה אדומה למדים אנחנו לכל התורה שאפשר ואף חובה לקיים מצוותיה בכל מידה ומידה, הן חיובית והן שלילית.

הסברם של דברים: גאוה וענווה, למשל, הינם שני הפכים גמורים. סבור אדם שיש לעבוד את ה' בענווה בלבד ואילו הגאוה נחשבת בעיניו כפסולה לחלוטין.

האמת היא שעל האדם להתנהג בענווה בעצמו, אבל להזהר מאוד בכבוד חברו ולסבור שחברו צריך להקפיד על מה שלא יכבדו כראוי.

ובתוך חיי בן הישיבה לא מעט מקרים מזדמנים של פגיעה בממון חברו פעמים שזה לא בכונה ופעמים שזה בכונה אבל יש היתר.

נמצא, אם כן, שעובד גם במידה במידת הענווה - במה שאינו מקפיד על כבוד עצמו, וגם במידת הגאוה - שעל כבוד חברו מקפיד.

והוא הדין במידת הפיזור לצדקה. במה שנוגע לממונו, הוא, חייב האדם להפריש מעשר ויותר, ובקשר לממון חברו יהיה קמצן גדול עד שיחשוב שגזילת פרוטה היא כאילו נוטל נפשו.

אם אדם הופך את היוצרות, מקפיד על כבודו ועל ממונו, ואילו על של חברו אינו מקפיד, הרי זה חוט בשתי המידות. וזהו פירוש "בשני יצריך" (מסכת ברכות דף נד.).

ובתוך חיי בן הישיבה לא מעט מקרים מזדמנים של פגיעה בממון חברו פעמים שזה לא בכונה ופעמים שזה בכונה אבל יש היתר. כמובן יש לבן תורה לנהוג בתוך כותלי בית היין כהוראותיו של היצרן שהוא ה' יתברך שמכתיב לנו מה לעשות. והעולם כאן הוא לא הפקר לכולם יש את יום הפקדוה, וצריך לשים לב יותר מכל דבר אחר שכן על גזל ללא רחמים חוזרים שוב לעולם הזה ולתקן. וכמובן עדיף לעצור לפני שזה קורה מאשר להתחיל עם כל זה.

ויש להוסיף כאן בס"ד דברי מרנא החזון איש (אמונה ובטחון, פ"א, אות יא) שכתב "... כי תפנקי הנפש מפנקים את בעליהם להיות משמש, למען הטוב המלא, גם בשני הפכים בנושא אחד, ולהיות מאשים את עצמו על כל שעל על חסרון השלימות בסגולת המידות, ולהיות מזכה את אחיו זכות גמורה ומוחלטת אף אם כעבות עגלה חטאיו..." [עיי"ש בהרחבה יותר בדבריו הנפלאים].

סיפור מיוחד מכלי ראשון!

לדון אסון לכף זכות

רצה שניתן עליו חצי דירה בבית שמש... חה, חה, חה' לא הפסיקה לחשוב על כך. מיד עם צאת החג, בעלה התקשר. היא רק שמעה את קולו, והחלה לדבר בשטף: "אתה לא יודע מה שעברתי במשך כל יום החג..."

"בסדר, אני מבין, אבל ב"ה אני חיי... לא קרה לי כלום".

"אבל תשמע, אני עברתי סיטו. ה'איידעם' שלנו ישב כל היממה בבית כמו איזה - - צודרייטער".

"רגע, תשמעי אותי, את לא יודעת מה קרה..."

"אבל החתן היה כל הזמן בבית, זה מה שקרה".

"בגלל שאת לא שומעת אותי, את לא מבינה". והמשיך: "קרה אסון. נורא. לפני כניסת החג - סיפר לה את דבר האסון, את השבר והכאב - "ואולי ה'איידעם' ידע מן - -". אמר לה. קולות היסטריים נשמעו מרגונה, והתגלגלו עד חדר המדרגות, ואז בעודה עם הפלאפון בשיחה עם השווער, פנתה בקולות לר' יצחק: "וכי ידעת מכל הסיפור, לא ראו עליך כלום!"

"כן, ידעתי, זה מה שבישרו לי בפלאפון, לפני כניסת החג".

"ומדוע לא אמרת? ורגע - - מה זה שייך לכך שנשאר בבית, מדוע הוא נשאר לנו בבית כל יממת החג!?"

מיד עם צאת החג, בעלה התקשר. היא רק שמעה את קולו, והחלה לדבר בשטף: "אתה לא יודע מה שעברתי במשך כל יום החג..."

צעקה בסערת רגשות.

ר' יצחק החתן, השיב על ראשון ראשון, ולפי הסדר: "כי אתם רואים, כמה הצער שלכם גדול כעת, וממילא כמה מתח היה אמור להיות, אם הייתי מספר מה שקרה, ושלא ידוע מה מתרחש, וכי יכולתי לומר משהו!"

ובעלה צועק בפלאפון: "ולכן לא הלך לבית כנסת". וה'איידעם' ממשיך בהסברו בניחותא:

"אמרו לי בפלאפון כי ישנם כ 12 הרונים, והרבה פצועים (זו השמועה שרווחה בירושלים במהלך כל יום החג). ואמרת לי לעצמי, אם יבואו לבשר לך - לשוויגער, על משהו חמור חלילה, שאולי נפטר אחד החתנים או אחד הבנים, או ה' ירחם - , לא ידעתי מה ומי יבוא לבשר ובאיזה רגע, והרי את לא בקו הבריאות, אם כן, ודאי שיש צורך שגבר אחד יישאר בבית כל העת. היה ברור לי כי לא כדאי להשאיר את השוויגער לבד, מי יודע באיזה רגע יכולים לבוא לבשר ולצער - -".

ואז התמוטטו כל המחשבות, כל ההטחות, והשוויגער פרצה בככי. בכי על מה שקרה בערב החג, ועל סיפור החג שעבר עליה.

"לכזה חתן לא פיללת" נעתקו המילים מפיה. מעשה שהיה. והוא רק עוד חסיד קרלין אחד צעיר, שהתרומם ביום שבועות' לפסגות גבוהות. ללא שהיה בג'בעת' זאב. החסידים היקרים ששהו עם הרבי, הזדעזעו, התרוממו, הרהרו בתשובה ובמעשים טובים, שמעו היטב מה שכבודו קדושת האדמו"ר אמר להם.

וגם ר' יצחק דן שלא היה בגבעת זאב התרומם. גם הוא לפסגות. וזו השוויגער, שעוד ילמדו מסנה שיוגעים רבות 'הלכה פסוקה' בלימוד לכף זכות".

<<< המשך מעמ' קודם

האברך דנן ר' יצחק, התחיל לומר הלל בקולות וברקים, כשהטלית מתנועעת על ראשו. עד כדי כך שאשתו התעוררה לקול הקורא הלל! "אהבתי כי ישמע ה' את קול תחנוני" בעוד ערפלי שינה על עיניה של האישה בשנה ראשונה, אמה - השוויגער, שאלה אותה: "תראי, הוא מתפלל כל כך טוב, למה שלא ילך לבית כנסת, מה, הוא לא מרגיש טוב?"

מה כבר הסכנה, יכולה לענות לה?...

אחרי שסיים הלל והקולות שבו למקומם בשלום. "כן חייב לא חייב, כן שנה ראשונה כן שנה שניה, אני לא מבינה מה שאתה אומר..." - הפטירה ועזבה אותו. ואז אמרה לעצמה: 'אצודרייטער...'

הוא הסמיק ושתק... הוא שמע היטב את ההגדרה שנאמרה עליו... מחד ניסב הוא מתפלל כראוי ולומד בספרים, ומאידך, הוא תקוע בבית ללא טעם וללא ריח. 'וכי שנה ראשונה היא שנת קורונה!' - שאלה השוויגער את עצמה במחשבותיה.

ואז החלה בבית שתיקה. שתיקה רועמת. אשתו החדשה כבר לא יכלה לסבול את הקושי, ושאלה אותו: "באמת, יצחק, מה קורה?"

"תראי, קרה משהו. נדבר באריכות במוצאי החג, ישנה סיבה שאני מתנהג כך... אל תאמרי מילה לאמא שלך. את

מבינה היטב שאם נשארת בבית, יש לך טעם, אבל לאמא שלך אין לי אפשרות לומר כלום, היא גם לא תבין אותי, לכן, אל תנסי להרגיע אותה, כעת נאכל ונשמח ככל האפשר, והכל יהיה בסדר".

הגיעה שעת סעודת יום טוב. מצב הרוח בבית היה 'זיפט'. השוויגער מיעטה בדיבור. ראו שהיא מנסה להתגבר על עצמה אך ללא הועיל. גם ר' יצחק החתן לא דיבר הרבה, התאמץ לשיר זמירות בנעימות ובשמחה, ולטהר את האווירה כפי האפשר. הוא לא הצליח הרבה.

שעת אחר הצהרים מתקרבת ולפני השקיעה כאשר נשאר בבית ולא יצא למנחה, השוויגער כבר לא שאלה שאלות, ורק הכעס שלה נראה על פניה בשלימות: 'איזה חתן קיבלנו, וי, מראש כבר חשדתי שמשוה איתו לא בסדר, הרי אמא שלו הייתה נראית לי קצת משונה מהרגע הראשון, וגם הוא. אמרתי על כך לבעלי, אך החלטנו לוותר, מי יודע לאיזה פח נפלנו?! הרי כל תירוץ שהוא יאמר, גם הגאוני ביותר לא יכול להתקבל בשכל שלי. שנה ראשונה, שנה שלישית... ואם כואב לו משהו, אולי חולה או ה' ירחם, מסתיר משהו, זה עצמו מפחיד. וכי שמעתם מעולם שאברך חסידי ירא שמים לא הולך לשמוע קריאת התורה בשבועות?! מה גם, שבכלל נראה לי, שהוא ישן על השולחן חצי לילה, אפילו לא אמר 'תיקון'... וגם הבת שלי שותקת כעת, יותר מדי, מי יודע מה היא סובלת בדומיה".

הדמעות כבר החלו לחנוק בגרונה. היא המתינה לצאת השבת, לרגע שתתקשר לבעלה ותטיח באוזניו את הכאב העצור שבליבה המזדקן, על מה שקרה עם ה'איידעם' ששווה פחות מחצי פרוטה... ועוד אבא שלו

מדור תמימות וקדושות אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף די סימן טוב שליט"א

חייזרה

סיפורים מחזקים

אור השבת

היאך התירו הכנאים לסמוך על הנס ולשמוש במוך במהותם סכנה?

ביבמות (יב:) תני רב ביבי קמיה דרב נחמן שלוש נשים משמשות במוך, קטנה מעוברת ומניקה, קטנה שמא תתעבר ותמות, ומעוברת שמא תעשה עוברה סנדל, מניקה שמא תתעבר ותפסיק להניק בנה וימות דברי רבי מאיר, וחכמים אומרים אחת זו ואחת זו משמשת כדרכה והולכת ומן השמים ירחמו, משום שנא' (תהלים קט"ז) שומר פתאים ה'.

וצ"ע היאך חכמים התירו וחיובה לשמש כדרכה ולסמוך על הנס, אפילו שהדבר כרוך בסכנה גדולה, ובמה שונה סכנה זו מכל סכנה אחרת שאין סומכין על הנס?

יישוב א'

סמכו על הנס שלא להקל בעוון ז"ל

שנא י"ל דמכין שעוון שז"ל חמור מאד כנודע, ודבר זה כולו בידי שמים, גם דבר הסכנה שתהיה בהריון, לכן בזה דוקא אמרו חכמים דהכא שעובר בקום ועשה על איסור חמור, ישים מבטחו בהש"ת ומן השמים ירחמו, (על תוד"ה ג' נשים, ובח"י המאירי). ונראה שהדברים מפורשים בתוספות ר"ד (שם) שכתב, ואם תאמר היאך התיר רבי מאיר לעשות כמעשה ער ואונן, תשובה איזהו מעשה ער ואונן כל שכוונתו שלא תתעבר כדי שלא יכחיש וכו' אבל אם כוונתו שלא תבוא לידי סכנה מותר, וחכמים סוברים שאע"פ שכוונתו שלא תתעבר משום סכנה אפ"ה דומה למעשה ער ואונן, אלא משמש כדרכה ויבטח בה' ואל ישחית זרעו, והלכה כחכמים. וע"ע בח"י הריטב"א.

יישוב ב'

על פי רוב אלו השלושה לא יתעברו ויסתכנו

ע"ל בפשיטות שאין הדבר מצוי כל כך שקטנה מעוברת ומניקה יתעברו ויבואו לידי סכנה ולכן בזה אמרו שומר פתאים ה'. שור"ר בשו"ת מהרש"ם (ח"א סימן נ"ח) שתירץ כאמור והוסיף שרבי מאיר לשיטתו החושש למיעוט ורבנן סומכים על הרוב לכן אמרו מן השמים ירחמו, וכתב שאף שאין הולכים בפקדונ' אחר הרוב כדאי' ביומא (פד:), היינו ברוב שהוא מתורת ספק כדברי הרא"ש (ב"מ ו.ו.) כמו בכל דפריש מרובא פריש, משא"כ בדבר שהוא רוב גמור בטבע בזה גם בפקוח נפש סומכים על הרוב. וכן תירץ הנצי"ב מוולאז'ין זצ"ל בשו"ת משיב דבר (ח"ב סי' פ"ח ד"ה כבר נשאל) שלא מצוי שיתעברו, אבל במצויות ודאי לכו"ע מותר. וכ"כ בשו"ת דברי יציב (יו"ד סי' ל"א ד"ה ובפרט) בשם הפוסקים. וכ"כ בשו"ת צמח צדק החדשות (אה"ע סימן פ"ט) הביאו בשו"ת ציץ אליעזר (ח"י סימן כ"ה פרק י"ג) שדוקא בג' נשים אלו שעל פי רוב אינן מתעברות באלו אמרו מן השמים ירחמו שנא' שומר פתאים ה', שלא יקרה כן אפילו על צד המיעוט, אבל באשה שעל פי רוב ראויה להתעבר, ויש בזה חשש גדול לסכנה מודים חכמים לרבי מאיר.

יישוב ג'

אין איסור להכניס עצמו לסכנת שהם ממנה העולם

הקובץ שיעורים כתובות (לט.) מתיירץ שאין האדם חייב להימנע ממנה דרך ארץ, וממילא הוי כאילו אין בידו לשמור את עצמו, ואז נשמר מן השמים, אבל היכן שבידו להזהר אינו בכלל שומר פתאים ה', ואם לא ישמור את עצמו הרי הוא מתחייב בנפשו ולא ישמרוהו מן השמים. וכ"כ כתב בשו"ת נדע ביהודה (מהר"ת יו"ד סי' י') שעני שבשביל פרנסתו ונכנס ביערות במקום גדולי חיות התירה לו התורה, כמו כל סוחר ימים מעבר לים, שכל מה שעושה לצורך מחייתו ופרנסתו אין ברייה בדבר. ובהו גם נחא מ"ש בנדה (לא.) תנא המשמש מטתו ליום תשעים כאילו שופך דמים, ומנא ידע, אלא אמר אביי משמש והולך ושומר פתאים ה'. והיינו טעמא דשאני התם דאינו יכול לידע מתי יום התשעים, והכל מסור בידי שמים, בזה דוקא אמרינן שומר פתאים ה', כמו כל רגע ורגע שאנו נתונים בניסים. אולם נראה שיש חילוק גדול בין הולכי מדברות וימים שבוה בודאי אי אפשר להימנע ממנה דרך ארץ וכאמור לבין קטנה מעוברת ומניקה דהלא יכולים לשמש במוך, ודברי הקו"ש קצ"ע.

האור החיים הקדוש נולד וגדל בעיר סאלי במרוקו בשנת התנ"ו, אשר לחוף האוקיינוס האטלנטי וכבר משחר ילדותו נכרו בו סימני גדלות, (נלב"ע ט"ו תמוז) חכמה ועמקות, הסב הגדול שבגדולים, הענק שבענקים ר' חיים בן עטר שעל שמו הוא קרוי היה מחנכו ורבו המובהק של ה"אור החיים הקדוש" וספג מרבו יראת שמים ומדות נעלות. בתקופת מעמדו של ה"אור חיים" עמד על המשמר ואסר כמה ממנהגי ידות מרוקו וביניהם לאכל את הארבה וכולם קבלו את זה חוץ מיהודי אחד שלא קיבל זאת באחד הלילות חלם והינה הוא אוכל בצלחת וצלחת כולה מלאה שקצים ורמשים ויקץ בבהלה משנתו והלך לאור החיים הקדוש וסיפר לו חלום זה ענה לו האור החיים מה שאתה אוכל ביום מראים לך בלילה מיד הבין שהחגבים אסורים והפסיק.

בשנת התצ"ב בגיל ה-36 לחיו סיים את כתיבת ספרו הראשון "חפץ ה'" שהוא חיבור מעמיק ומקיף על חלק ממסכתות הש"ס: ברכות, שבת, חולין והוריות. הספר הודפס בעיר אמסטרדם שבמדינת הולנד הספר "חפץ ה'" נכתב במילים קצרות, והוא עוסק בעיקר בפרוש הפשוט של המילים, ואינו מרבה להתעמק בשרשי ההלכות, צורת כתיבה זו אינה אופיינית ל"אור החיים" ובהקדמה לספרו הנ"ל כתב על כך, שכיוון (לשוננו) "...כי רבו משערות ראשי רב טרודתי ואנחותי עצמו עצמתי לא יתנוני השב רוחי..." בתקופת חייו היו מריבות קשות בין שני עמים הערבים והברברים ומסיבתם נאלץ לברוח כל הזמן ממקום למקום. ה"אור החיים" הקדוש" זכה לבקר אצל עשרת השבטים שמקומם לא נודע עד היום ר' חיים קילל את הקראים שלעולם לא יזכו שיהיה להם מנין בירושלים ואכן גם לאחר שעשרים משפחות ניסו לבוא לירושלים פרצה בהם מגפה קשה ומתו רובם. נשמתו הטהורה של רבנו ה"אור החיים הקדוש עלתה בסערה השמימה בשבת פרשת פנחס בתאריך ט"ו תמוז בשנת התק"ג, ר' חיים אבולעפיה רבה הישיש של קהילת יהודי הגליל בזמן פטירתו נפל פתאום ללא כל סיבה כשהוא באמצע תפלה כשהוא מעולף בלי הכרה כאשר חזרה אליו ההכרה סיפר לסובביו אותו כי זכה ללוות את ידידו ר' חיים בן עטר לשערי גן עדן ומנוחתו כבוד בעיר ירושלים בהר הזיתים בברכת יבוא גואל צדק אמן ואמן.

בעל ה'אור החיים' שלפני שנפטר פנה לרעייתו הצדקת ואמר שפרנסתה מובטחת כי תוכל למכור את התפילין שלו בשלוש מאות לירות זהב [סכום גדול] אך תזהיר את הקונה שלא יסיח דעתו מהן בהנחתן ולא ישיח בהן אף בשיחה קלה. וכן היה. עשיר אחד שילם תמורת התפילין שלוש מאות לירות זהב וחש התעוררות מרובה ורגשי קודש בהנחתן. פעם ישב העשיר בבית המדרש והגה בתורה כשהוא עטור בתפילין נכנס אחד ממשרתיו והטרידו בדברי חולין. בתחילה לא ענהו אבל אחר כך נגרר לשיחה בסיומה חש שרגשי הקודש פגו וחלפו. נרעש ונפחד מה זאת ארע. חלץ את התפילין ומסרן לבדיקה פתחן הסופר הוציא מהן את הפרשיות והנה הקלף חלק ריק אין בו ולו אות אחת. וכאשר הרב הקדוש רבי יצחק מסקוירא זצ"ל סיפר סיפור זה קם מכיסאו ואמר אין כל ספק בדבר שכאשר העשיר סח בתפילין דברי חולין אירע בהן. מה שאירע בלוחות שנשברו האותיות פרחו באויר ועלו למרום. עד כאן המעשה. ומזה נלמד כמה צריך להזהר מאוד לא לדבר שום דיבור חולין ואפילו בעניני פרנסה כשיש עלינו תפילין וגם לא לחשוב מחשבות של חולין וכ"ש מחשבות רעות. והבא"ח כתב [פרשת לך לך סעיף ו] שהוא מקפיד לא לתת לאחרים שיניחו את התפילין שלו ואפשר שזה מהטעם הזה שלא ידברו איתם דברי חול ולא יחשבו מחשבות חול שזה פוגם בקדושת התפילין. ומי שנזהר לא לדבר דברי חול ומחשבות חול הוא מעלה בזה את קדושת התפילין. ויהי רצון שנזכה לשמור על קדושת התפילין.

מסופר על רבינו חיים בן עטר שהיה אומן בשזירת בגדים מפוארים בחוטי זהב וכסף והתפרנס ממלאכתו. והיה נהוג בידיו: שכאשר ירוויח כדי פרנסתו השבועית, מיד יפסיק במלאכה וימשיך בלימוד התורה. באותם ימים עמד השולטן מושל סאלי להשיא את בתו, וכאשר שמע שעבודתו של רבינו חיים בן עטר בשזירת חוטי כסף וזהב מדויקת ומעולה, ממש מלאכת מחשבת, החליט להטיל עליו את הכנת בגדי הכלה, ודרש ממנו לסיים את שזירת חוטי הכסף והזהב בתוך שבוע. אך פקידי השולטן אשר הביאו את בגדי הכלה, הופתעו לשמוע את סירובו של רבינו חיים בן עטר שאמר כי מילה את מכסתו השבועית ואינו עובד עוד. פקידי השולטן חזרו אליו שנית בפקודת השולטן ואיימו עליו בעונש מות כדון המסרב לפקודת השולטן, אך רבינו השיב את פניהם ריקם. השולטן לא קיבל את סירובו של הרב היהודי וציוה להשליכו לגוב האריות אשר בחצרו. הוא אף ציווה להרעוב את האריות. שאגות האריות הרעבים נשמעו למרחוק, כאשר הובילו שליחי השולטן את רבינו הקדוש לגוב האריות. אך רבינו הקדוש לא התרגש, הוא צעד בצעדים בטוחים לתוך גוב האריות. שליחי השולטן נדהמו לראות כיצד האריות המורעבים קיבלו את פני רבינו כשהם מקשקשים בזנבותיהם וחולקים לו כבוד. רבנו הקדוש הוציא מכיסו את ספר התהלים והחל לקרוא בו. השולטן אשר מיהר להגיע למקום בעצמו, כדי לחזות בפלא הגדול כמו עיניו, הצטער שפגע ברבנו הקדוש, ביקש את סליחתו והורה לשחררו מיד ולהעניק לו מתנת חשובות.

נקדישך

הסגולה היקרה והמעלה הנפלאה של שתיקה בשעת התפילה



ספרו עזו

"הערשי, אתה שומע מה הוא אומר? הוא היה עם שתי הרגלים למעלה וחזר לפה כיון שאיננו מדבר בתפילה."

המום כולו, ואומר לו: "מה, אתה עולה למירון?! איך זה? הרי לפני כמה שעות היית במצב כל כך אנוש, היית כבר למעלה!"

אומר לו הרב קרויס: "כבר אמרתי לך, אני לא מדבר בתפילה." ביררתי את הסיפור ממקור ראשון, וגילינו שהרב קרויס הנ"ל אינו רק דואג על עצמו לא לדבר בתפילה, אלא הוא דואג גם לאחרים שלא ידברו, ומוציא ספרים ועושה חיזוקים. ובאמת כשאדם עושה למען קדושת בתי הכנסת, הקב"ה משאיר אותו למטה להרבות כבוד שמים.

ההשלמה של הסיפור הזה היא: להרב רוטנברג הנ"ל יש שתי בנות שחיו שנים רבות לזש"ק, לאחת נולדה בת בעבר לפני כמעט שבע שנים (בב' סיון מלאו שבע שנים) ומאז לא זכתה להיפקד עוד בזש"ק, ולאחרת לא נולדו בכלל. מספר הרב רוטנברג שהם עשו את כל ההשתדלויות הרפואיות עם טובי הרופאים בארץ, וכמו כן גם רפואות טבעיות וכדו', ועל אף הבטחות הרופאים שהכל יהיה בסדר שום דבר לא עזר.

לפני כשנה בקיץ תש"פ, כשכבר בני המשפחה התייאשו מלעשות את ההשתדלויות הגשמיות, אמר הרב רוטנברג לעצמו: אני אעשה השתדלות רוחנית בענין 'קדושת בתי כנסת'. אך הוא היה בבעיה, כיון שהוא עצמו ב"ה לא מדבר בכלל בבתי הכנסת (שזהו סיפור לעצמו בל"ב בעתיד), אם כן מה הוא יכול לקבל על עצמו כדי להרבות כבוד שמים ולהביא ישועה לבנותיו? החליט הרב רוטנברג שהוא מקבל על עצמו להעיר לאותם אנשים שמדברים בתפילה. ומתאר לנו הרב רוטנברג איך הוא מעיר לאנשים בצורה עדינה ונעימה, ובתחילה מסמן למדברים עם אצבע על הפה, ואח"כ דופק בנחת על השולחן, אך במקרים שלא עוזר כלום הוא פשוט מעלה את הקול ומקיים את דברי השו"ע בסיומן ק"ד ס"ז "לא ישיח שיחת חולין בשעה ששליח-צבור חוזר התפילה, ואם שח הוא חוטא וגדול עונו מנשוא וגוערין בו", שכידוע זה המקום היחיד בשו"ע שכתוב לגעור במישהו, ועוד כשזה ברבים!

קבלה זו היתה בערך לפני כעשרה חדשים, וברוך ד' ביום שלישי כ"ב אייר תשפ"א נולדו לו שני נכדים (בנים) משתי בנותיו הנ"ל, בהפרשים של פחות משעתיים באותו בית חולים.

התפרסם בעולם סיפור על אחד מהאנשים שניצלו מהאסון במירון. ברצוננו לספר את הסיפור מכלי ראשון בצורה מדויקת, וגם חלק נוסף שעדיין לא ידוע ברבים... יהודי יקר בשם הרב אברהם קרויס הי"ו מחסידי 'תולדות אברהם יצחק' תושב העיר בית שמש, שהיה בתוך האירוע המזעזע, נפגע בצורה קשה ואיבד את ההכרה, אנשי ההצלה סימונו אותו בין הגופות שלא אמורות להישאר בין החיים, אך לפתע אחד מאנשי ההצלה הציע שאולי בכל זאת ננסה לבצע בו החייאה, וכך עשו, ובחסד ד' הוא התעורר.

הוא פונה מיד לבית החולים זיו בעיר צפת, אך שם איבד את ההכרה פעמיים נוספות, ובחסד ד' שוב הצליחו להחיותו וחזר לחיים.

למחרת בבוקר (יום שיש עש"ק 'אמור') נכנס אליו יהודי יקר מאוד בשם הרב ישראל יהודה רוטנברג הי"ו אשר חלק מתפקידיו הוא לחלק אוכל כשר לחולים בבתי החולים מטעם ארגון מפעל החסד. הוא רצה להגיש לו אוכל, אך היהודי הפצוע הרב קרויס (שעדיין היה שעות ספורות אחרי שחזר לחיים, ועדיין לא היה בהכרה מלאה), טען שרוצה אוכל דווקא בכשרות מסוימת ומהודרת.

תוך כדי כך הוא אומר לאיש החסד הרב רוטנברג: "איך בין געווען אויף יענע וועלט - איך בין צריק געקומען ווייל איך רעד נישט ביים דאווענען" (=אני כבר הייתי למעלה והחזירו אותי למטה כיון שאיננו מדבר בתפילה)!!!

הרב רוטנברג קורא לבנו שעמד בפתח: "הרשי, אתה שומע מה הוא אומר? הוא היה עם שתי הרגלים למעלה וחזר לפה כיון שאיננו מדבר בתפילה."

הרב קרויס מבקש מהם שיביאו לו בגדים, ומראה את הבגדים הקרועים שנקרעו כשעשו לו את ההחייאה. התחיל הרב רוטנברג לחשוב כיצד ישיג לו בגדים לשבת, ואז אומר לו הרב קרויס: "יש לי מזוודה אצל יהודי במירון עם בגדי שבת."

הרב רוטנברג רצה מאד לעזור להרב קרויס שכ"כ יקר בעיניו בגדי שבת, אך המשטרה סגרה את הכניסה למירון. סמוך לשעה 00:30 כשנפתחו שערי מירון התקשר מיד הרב רוטנברג להרב קרויס ואומר לו: "אני נוסע להביא לך את המזוודה ממירון."

אומר לו הרב קרויס: "אין צורך, אני כעת עולה במעלות מירון, אני בשבת אצל ר' שמעון." הרב רוטנברג

שוא לכם מאחרי שבת

למשפחת גיבוס בפלטבוש, ניו יורק, יש עשרה בנים כ"י. במשך ימי השבוע הם אינם מצליחים כמעט לפגוש זה את זה, אבל יש להם שעה אחת של קורת רוח בסעודת ליל שבת. כולם מתייצבים בזמן לשירת "שלום עליכם", מתברכים על ידי האבא, עונים אמן לברכות הקידוש, לאור הנרות הרבים המאירים את הבית באור יקרות. התרוממות רוח קיימת במהלך הסעודה. זמירות, דברי תורה, ואווירה של קדושה, עד סיום ברכת המזון. בחודשים האחרונים ראתה האמא שינוי בהתנהלותו של בנה ישראל בן החמש-עשרה.

בדיבורו שולבו מילים שהבית לא הסכיין להן. גם בקשר שלו לחוויה המשפחתית חל ריפיון. הוא החל לאחר לשירת "שלום עליכם". הוא אף ביקש מאביו, שלא ימתינו לו לקידוש, אם הוא מאחר, הוא כבר יעשה קידוש לעצמו. אומר ועושה. בתחילה איחר לקידוש, אך משבת לשבת גדל האיחור. הוא מגיע ל-ה ריבון, ממחר לקדש, נוטל ידיים ומספיק להצטרף למנה העיקרית. לאחרונה הוא הפליא לעשות כשכנס הביתה לאחר הקינוח, ובאופן פלאי הספיק לסיים עם כל בני המשפחה. הסיבה להתנהגות המוזרה היא, כך התברר, המפגש בכניסת השבת, לשיחת רעים, עם חברים מפוקפקים. קשה לו להתנתק מהם. דברי המוסר שאמר לו אביו, נפלו על אזניים ערלות, והאב לא ידע את נפשו מרוב צער.

קורא יקר, הפעם מדובר במשל. האבא, הרבש"ע, ממתין לשעת התפילה של בניו. זו שעה של התרוממות רוח. והנה הבן הסורר, מאחר לתפילה. הוא מגיע לאחר שהשלים את כל סידוריו, מדגל על ההרים מקפץ על הגבעות, ומסיים עם כולם את תפילת עליו לשבח. כמה צער נגרם בכך לבורא עולם.

(מתורגם מגלייוניו באידיש
ע"י עלון מורא מקדש)

במה צריך להתעורר? ...

לפני 19 שנה - סיפור הגר"י קולדצקי שליט"א - היה פיגוע נורא בעיצומו של ליל הסדר במלון פארק בנתניה, ונהרגו באמצע ההגדה 32 איש הי"ד. במוצאי יו"ט הלכתי למרן הגר"ש אלישיב זצ"ל ושאלתי אותו במה צריך להתעורר.

אמר לי הגר"ש: "לנת כבוד לה". [קאמר ולא ידע מאי קאמר, שכן "כבוד" - בגימטריא ל"ב, כמנין ההרואים].

שאלתי אותו: מה זה "כבוד לה"?

אמר לי: אם התפילה מתחילה בשבע, אזי מגיעים ברבע לשבע, מתעטפים בטלית ובתפילין, אומרים ברכות השחר וקרבנות - זהו "מכבדי אכבד", כפשוטו ממש.

באופן דומה ממש היה מעשה אצל הסטייפלער באדם שאביו היו חולה מאוד בגיל צעיר, ושאל אותו מה יעשה כדי לחיות. אמר לו הסטייפלער: תתרגל לבוא לתפילה בזמן, שכן איתא בגמ' בברכות (ח). דבניי בבל חיו ארבע מאות שנה בזכות שהיה באים לתפילה בזמן, ומצאו שמך לזה מן הפסוק "אשרי שוקד על דלתות יום יום". אדם רגיל - "אם גבורות שמונים שנה", והם חיו פי חמש, ומדוע? משום שכיבדו את התפילה.

מסופר על בעל האמרי אמת: שהיה רב בורשא לקהילה של מאה אלף חסידים. יום אחד בנו ר' פנחס מנחם, שהיה אז ילד כבן חמש שנים, דיבר באמצע התפילה. קרא לו האמרי אמת ואמר לו: כתוב במדרש שיש מלאך בשמים שאוסף את כל אמירות הברוך הוא וברוך שמו ואמן שאומרים ישראל בעולם, ועושה מזה כתר למלך. וכעת הביא המלאך את הכתר הענק למלך - אך לפתע ניכר חור גדול באמצע... שאלו את המלאך מדוע יש חור. אמר להם המלאך: חור זה, משום שפנחס מנחם דיבר באמצע התפילה...

שמע הילד והחוויד, ובכה במשך שלוש שעות שלא יהיה חור. כאשר גמר לבכות אמר לו אביו, עכשיו שבכית - חזרת בתשובה, והושלם הכתר.

רבינו יונה כותב, איך אפשר לדבר בשעה שנותנים כבוד לשמו יתברך? וא"כ לאחר שגורשנו מבית הכנסת וחזרנו, ראוי להתחזק בלי דיבורים ובלי פלאפונים בתפילה כלל וכלל.

בבני ברק היה פעם צדיק בשם "חכם רפאל ברוך טולדאנו" זצ"ל, שכלל הידוע לי היה האחרון ששמענו בו שזכה לגילוי אליהו. יום אחד קם ממקומו וביקש עט ונייר, ורשם את השיר "אשורר אשירה לכבוד התורה" - כדי שלא ישכח את המילים שזכה להן מאליהו הנביא. על יהודי זה אמר הסטייפלער לבנו ר' חיים שילך מידי פעם לראותו כדי לראות מהי יראת שמים (ר' חיים) - שגדל בביתם של החזו"א והסטייפלער!

ופעם התפלל חכם טולדאנו בבית כנסת אחד, ושמע שמדברים בחזרת הש"ץ; עצר את החזן באמצע התפילה, עלה על כיסא וצעק: "רבותי! גנב, גולן או רוצח - יש להם כפרה; אבל מי שמזלזל ומדבר באמצע חזרת הש"ץ, עליו נאמר גדול עונו מנשוא!" ויגעה בכי, ואחריו בכי כולם...

כאשר סיימו לבכות, הורה לחזן להמשיך את התפילה. כך נתן לכולם את ההרגשה בחומר של דיבורים בתפילה.

(הגר"י קולדצקי שליט"א, קובץ גיליונות)

האיסור שבדבר, כידוע מפי ספרים וסופרים, ועתה לרגל המצב הריני מתחייב עצמי ב'קבלה' שלא לדבר מתחילת התפילה ועד סופה, וביותר בעת קריאת התורה.

תוך כדי דיבור ממש נכנס הרופא ב'נשימה אחת', שאל ותמה - מה היה כאן, ברגע זה נפלו כל ה'מספרים' וירדו מטה מטה עד שה'לב' פועל כאחד האדם. רבי קאפיל, שה'מצות מצוה' בערו בקרבו נענה מיד אל הרופא: אולי תשלחני לביתי מאחר שב"ה כבר התייצב הלב. החזיר לו הרופא: לא ולא, מאחר שעד לפני רגעים ממש היית בסכנת חיים, עלינו להשאיר אותך כאן תחת השגחה ו'שמירה מעולה' לראות שהכל פועל כשורה, ואם תמשיך להרגיש טוב תוכל לחזור אל ביתך בחצות הלילה, אבל לא רגע אחד קודם לכן.

אך רבי קאפיל, שעז היה רצונו להספיק לאפות מצות כדת היום נענה ואמר - הריני מקבל על עצמי לפרסם את הנס שהיה לי בזכות הקבלה שלא לדבר בקריאת התורה, כדי לעזור את הרבים ולהפרישם מאיסורא...

מה עשה הקב"ה, כעבור זמן מועט הובהל לאותו בית חולים איזה נכרי שהיה שרוי במצב קשה ומסוכן ביותר, מרוב 'בהלה' סביב אותו גוי הוציאו את רבי קאפיל מחדרו עם המיטה אשר שכב עליה כשאני לבוש כהוגן רק מכוסה באיזה כיסוי דק, והניחוהו בפרחזר - כי היו צריכים את החדר פנוי לאותו גוי. התרעם ר' קאפיל וגער ברופאים - וכי כך מביישים אותי להניחני ב'רשות הרבים'... הבו לי את בגדי וכו', והללו, שלא היתה להם

סבלנות אליו ולבקשותיו, נענו לעברו: אם ברצונך - לך לך מלאך... ואכן בשעה 1:00 בצהריים כבר היה בקריית יואל כשהוא בריא ושלם. להודיעך כוחה של קבלה טובה שבוקעת רקיעים ומבטלת גזירות קשות ורעות.

(הפחת - דרשו)

הוא התפלל בשברון לב, וביקש שימצא בהקדם פתרון לבעיה הקשה והמוזרה

סיפור מוזר התרחש אצל יהודי יקר, בעל צרכנייה גדולה בפלטבוש. היו לו 10 קופאים ומנהל חשבונות, שעבדו עבורו בצרכנייה, וברוך ה' הייתה לו פרנסה ברווח. יום אחד קיבל לעבודה קופאית חדשה. הקופאית עבדה רק בחודש ניסן, ולאחר מכן לא הגיעה שוב לחנות, אבל גם לא הגיעה לקבל משכורת על החודש שעבדה. בעל הצרכנייה תמה על כך, אך לא עשה דבר.

זמן מה לאחר מכן, צנחו רווחי החנות בפתאומיות. את החודש שלאחר מכן סיים בעל החנות בהפסדים, וכך גם את החודשים הבאים. במשך שמונה חודשים היו ההוצאות גדולות מההכנסות, והחנות צברה עוד ועוד גירעונות.

יהודי לא הבין מה קורה. המכירות התנהלו כסדרן, ולא היו הוצאות מיוחדות, מהי אפוא

ד' יעזור שיזכה לרווח רוב נחת דקדושה ולהמשיך להרבות כבוד שמים, ושנזכה כולנו להתחזק בשמירת קדושת בתי מקדש מעט ולהוסיף כהנה וכנהנה, ומתוך כך נזכה לכל הישועות בבנין ביהמ"ק השלישי במהרה בימינו אמן.

(גיליון 'קדושת בתי מקדש מעט')

*

משכני אחרין

היה בחור, שאינו רוצה לפרסם את שמו. הוא שכב שם בין הנופלים ב"שביל המוות". כפסע היה בינו לבין מיתת חנק וסקילה. ואז הוא צועק, שהוא מקבל על עצמו שלא לדבר כלל בשעת התפילה. תוך מחצית השנייה הוא נמשך החוצה, הוא לא מבין כיצד, וחיי ניצל.

(מתוך דרשה של המשפיע הרה"צ ר' אלימלך בידרמן

שליט"א, - (מתורגם מגיליונו ע"י עלון מורא מקדש)

*

"אינני יודע כמה שעות נשאר לך לחיות, ואתה חולם להשתחרר בצהריים...?!"

סיפור הרבני החסיד המפואר רבי קאפיל שעברוין שליט"א, מחשובי תושבי קריית יואל מאנארא יצ"ו: לפני כשנתיים ימים בערב פסח תשע"ט חש לפנות בוקר בכאבים עזים בליבו, מיד קרא לבנו ר' בעריש שליט"א המתנדב בארגון 'הצלה', רבי בעריש בדק את אביו ומצא שכל המדידות מראים שהמספרים גבוהים באופן נורא ואיום. במהירות עצומה החישו את רבי קאפיל לבית החולים, שם החלו לעשות לו סדרת בדיקות ולתת לו תרופות לסדר את מצבו החמור ל"ע.

והנה תיכף בבואו לבית החולים פנה אל הרופא ואמר לו, שמע נא, עלי להתייצב בשעה 1:00 בצהריים בקריית יואל לצורך אפיית מצת מצוה... שחק עליו הרופא ואמר לו, מה הינך סח, עדיין הנך שרוי בסכנת חיים, כיצד תדבר מ'מצות'. אולם 'הוא באחד ומי ישיבנו'... עד שאמר לו הרופא, דע לך, כי לפי הנראה כעת יש ספק גדול כמה שעות נשאר לך לחיות, ואתה 'חולם' להשתחרר בצהריים...

ואכן, רבי קאפיל ראה את הבהלה הגדולה סביב מיטתו, כשעוד ועוד רופאים באים לנסות להציל אותו... ומטפלים בו בכל מיני טיפולים. בשעה 11:00 יצא בנו מהחדר לזמן מה להספיק להתפלל שחרית, ואמר ר' קאפיל לב"ב. חוששני שהגיע הזמן לעשות 'תשובה' - אני רואה שהמצב לא פשוט, ה'חברה' אינם מצליחים... והכריז בקול שהוא מקבל על עצמו מעתה שלא לדבר כלל בקריאת התורה מתחילה ועד סוף.

אמרה לו נז"ב, והרי בעצמך אמרת לי שמעודך ועד היום לא דברת באמצע קריאת התורה, וכי עתה כש'זכיר לו יום המיתה 'נדועים לי 'סודות' שלא ידעתים עד היום...? השיב לה: אכן מעולם לא דברתי בקריאת התורה, אלא שעד עתה לא קיבלתי זאת על עצמי ב'קבלה', רק הייתי נזהר בכך לחומר

מלחמתו העיקשת של הגה"צ רבי שאול בראך זצ"ל על כבוד התפילה ובית הכנסת

רבי שאול הבין שיהיו תלמידים שירצו למחות על כבודו, והם עלולים לעשות בראש הקהל שפטים, על כן ציווה עליהם שלא יעשו לו דבר, ואף רץ לכיוון בית הכנסת של היבועלי בתים, שם נהג אותו ראש הקהל להתפלל, וצעק על הבחורים שכבר עמדו מחוץ לבית הכנסת מוכנים למחות בראש הקהל, שיחזרו לבית המדרש, ולא יהיו לגרום לו כל צער.

ראש הקהל כלל לא ידע מכל הנעשה, לא מכוונת הבחורים, ולא מהצלת הרב. הוא יצא מבית הכנסת ושב אל ביתו לארוחת הבוקר.

כשנכנס הביתה, מצא את אשתו עומדת במטבח ועל זרועותיה ילדם הקטן כבן שנה. על הכיריים עמד סיר חלב, וכשהבחינה האשה כי הסיר רותח, ביקשה מבעלה שסיר אותו מהאש. הוא מיהר למלאות את מבוקשה, אך כש הוריד את הסיר מהאש, נתקל ראש הקהל, והסיר הרוחת נשפך על התינוק. הכוויות היו קשות, והתינוק לא עמד בהן ופרח את נשמתו. לאחר כמה שעות התקיימה הללויתו, ותהום כל העיר...

בתום שבעת ימי האבל, הגיע האב בשבת קודש לבית הכנסת. היתה זו שבת מברכים, וכפי שהיה נוהג בקהילתם קראו לראש הקהל לעליית שליש. אחר שבייך את ברכת התורה שלאחר קריאת התורה, דפק ראש הקהל על הבימה, וקרא בקול רם: "התחצפתי נגד רבינו ונענשתי על כך קשות... אני מבקש את סליחתו בפני כל הקהל הקדוש..."

עוד הוא מדבר וכל הקהל המום, הפסיק אותו הרב ואמר לו: "איך אתה מעז לדבר בשעה שאסור לדבר..."

התיבה בשבת קודש. כנהוג, לאחר שעבר את בדיקת הגבאים, וקולו היפה ערב לאזנם, שלחו אותו אל המרא דאתרא כדי שיקבל את הסכמתו. הרב דיבר עם החזן, וגילה שאינו רואי להתפלל בקהילתם.

היטב חרה הדבר לראש הקהילה, שנמנה על הדור הצעיר והעשיר שבקהילה, ולא השלים עם כך שדעותיו המיושנות של הרב מכריעות כל דבר בקהילה, אך לא היתה בידו כל ברירה, כי כך הוסכם מראש, ונחתם ע"י כל ראשי הקהילה, שכל דבר קטן כגדול יוכרע אך ורק עפ"י הרב.

בראותו כי כן, החליט ראש הקהל, יחד עם צוות חברים שהתאחדו אליו לרעה, לארגן במוצאי שבת מלווה מלך ה' באחד מאולמות העיר שלא היו שייכים לקהילה, שם יזמר החזן שלא מצא חן בעיני הרב.

ההזמנות לערב נתלו בחוצות, ופשוטי העם שכלל לא ידעו מדעתו של הרב על חזן זה, באו ליהנות מהסעודה ומזמירותיו של החזן.

ראש הקהל נשא את נאום הפתיחה. הוא שיבח את יכולותיו של החזן, ואת כישוריו המוזיקליים, והוסיף: "לצערינו, לא יכולנו לשמוע את תפילותיו בשבת, וכולם הרי יודעים מה הסיבה לכך: חזק ה' עלינו שמצב זה לא ימשך עוד זמן רב, עוד יבואו זמנים בהם לא יתבזו חזנים טובים ומפורסמים כל כך בקהילתנו..."

דברי ראש הקהל לא מצאו חן בעיני חל ק מהקהל שהשתתף במלווה מלכה, וכבר באותו ערב נתפרסמו דבריו בקרב תלמידיו הנאמנים של הרב, ובבוקר ספר אחד מהם לרב את שאירע אתמול ע"י ראש הקהל.

בספר 'שאול בחיר ה' מסופר מעשה מרטיט על הגאון רבי שאול בראך זצ"ל, שכאשר התמנה לכהן כרבה של עיירת 'קראלי', ראה לנכון לתקן תקנות בעיר, כדי לעצב את דמותה הרוחנית של הקהילה, שלא יגררו אחר השפעת המשכילים שכבר נעצו את ציפורני הכפירה בכמה קהילות. לצורך כך קבע הרב כי כל ענייניה הרוחניים של הקהילה יוכרעו רק על פי.

גם כבוד בית הכנסת נרמס ע"י שיחות בטלות בתפילה ובקריאת התורה, וכראות הרב את המצב העגום, עורר ע"כ בדרשותיו הנלהבות. לחיזוק העניין עקר את מקום מושבו מקיר המזרח שליד ארון הקודש, אל בימת קריאת התורה הגבוהה מרצפת בית הכנסת, כדי שיוכל לראות את כל פינות האולם, ולהשגיח שהשקט יישמר, כראוי וכיאה למקום השראת השכינה. פעולות אלו הועילו, כבוד בית הכנסת הורם על נס, והתפילה וקריאת התורה התנהלו בכבוד באין מפריע.

באותם ימים נהגו חזנים ובעלי תפילה להתארך בקהילות שונות, כדי להרוויח מעט את פרנסתם הדלה ממשכורתם הקבועה בקהילתם. גם בזאת קבע הרב את דעתו שלא יזמינו אף חזן לקהילה מבלי להיוועץ עמו. ואף חזן ש השכימו עליו הגבאים, עליו להתייצב אצל הרב כדי שיעמוד על טיבו, ויחליט אם רמת היראת שמים שלו ראויה לשרת בקודש כשליח ציבור.

פעם אחת, כשנה אחרי התמנותו של ר' שאול לרב קהילת 'קראלי', הגיע לקהילה חזן שרצה לעבור לפני



התקשרתי מיד לטכנאי המחשבים שלי, והזמנו מומחה לאבטחת מחשבים, כדי לבטל מיידית את העוקץ ולמנוע גנבה נוספת.

התברר, שהם גנבו יותר מ- 300.000 דולר. פיטרתי את כל הקופאים, ובהתחלה הבנים שלי עבדו ליד הקופות, עד שהשגתי קופאים חדשים, נאמנים וישרי דרך. מאז אני רואה ב"ה ברכה בפרנסה.

*

קיבל קבלה ונמצאה אבדתו

סיפר הרב גריןוואלד שליט"א: יהודי אחד איבד אבדה, שהייתה חשובה מאד עבורו. הפסדים כבדים

האישה הבחינה בהיסוס שלי, ונתנה לי סימן - "בחדוש ניסן עבדה אצלך קופאית, ולא באה לקבל משכורת?" הבנתי, שמדובר בעניין אמיתי, וסיכמנו שאבוא יחד עם אשתי להיפגש - איתה בשעה 9 בבוקר, בחנות מסוימת 133 אבניו. הבאתי איתי שומרים, כי עדיין חששתי.

בשעה 9 בדיוק נכנסה לחנות אישה חרדית, ופנתה אלינו. "העסקתי אותה בבת שלי", היא אמרה, "ושמעתי אותה אומרת בטלפון, 'למה לא שיתפתם אותי ברווחים של החודש הזה? היינו אמורים להתחלק, לא?' זה נשמע חשוד, ולכן המשכתי להקשיב.

התברר לי, שהם עשו איזשהו 'עוקץ' דרך המחשבים שבחנות שלך. הם גונבים מההכנסות שלך, בלי שתוכל לראות את הנתונים'.

הסיבה להפסדים הבלתי פוסקים? הוא חשש, שהוא עומד בפני פשיטת רגל, ושקל לסגור את הצרכנייה. מאחר שהיה אדם ירא שמים, שפשפ במעשיו, והחליט לקבל על עצמו שלא לדבר בבית הכנסת, מתחילת התפילה ועד סופה.

הוא התפלל בשברון לב, וביקש שיימצא בהקדם פתרון לבעיה הקשה והמוחזרה, לפני שעסקיו יתמוטטו כלי.

את אשר אירע לאחר מכן הוא מספר בעצמו: באותו יום, לאחר שקיבלתי על עצמי את הקבלה, התקשרה לחנות אישה שלא הכרתי.

היא ביקשה להיפגש איתי ועם אשתי, אך לא הסכימה לתת שום פרטים בטלפון. חששתי, שאולי מדובר במאפיה, בעולם תחתון.

חסידות!?

בימיו של הרה"ק ה"שפת אמת" ז"ע פרצה פעם שרפה בבית מדרשו, וכלתה כמעט את כל הבניין. כאשר בקשו החסידים להקים את בית המדרש מחדש, הערימו השלטונות קשיים מרובים, ורק אחר מאמצים מרובים ושתדלנות גדולה, עלה בידם לקבל את הרישיון המיוחל. החסידים החלו במסע לגייס משאבים לבניית הבניין, ולאחר עמל ויגיעה רבה הוקם בית המדרש ברב פאר והדר, בבניין גדול ויפה יותר מהקודם.

בסיום הבניה, בקש ה"שפת אמת" מחתנו רבי חנוך צבי הכהן לוי מבנדין, לתלות מודעה כזו על כותלי ביהמ"ד: ביהמ"ד זה נועד לתורה ולתפלה בלבד!

למעשה, הוסיף הרב מבנדין וכתב: "לתורה, לתפלה ולחסידות".

כשראה הרבי את המודעה צווה למחוק את התוספת, ואמר: "אם ייכתב כאן בנסח זה שהמקום נועד גם לחסידות, יתכן והיו אנשים שישוחחו בבית המדרש באמתלה שהם משוחחים בענייני חסידות, מפני שכך דרכו של היצר הרע שהוא מפתה את האדם בדבורים בטלים בבית הכנסת, או בדבורים של לשון הרע ורכילות, בטענת שווא שיש בזה משום מצוה וחסידות".

(שערי הלשון)

נגרמו לו בעטיה של אותה אבדה. במשך שבועיים חיפש בקדחתנות, גם עשה הרבה סגולות והדליק נרות, אך לא מצא את האבדה, והיה שרוי בצער ובעוגמת נפש. בדיוק באותה עת דיברתי בישיבה על הזהירות מדיבור באמצע התפילה. סיפורי כמה סיפורים על אנשים, שקיבלו על עצמם לא לדבר בתפילה, וראו מיד את הישועה, מאחר שאף - הקבלה עוזרת במקום. היהודי הזה חתם, שלא ידבר באמצע התפילה, וכ 10 דקות לאחר מכן, מצא את אבידתו!

אם אדם מדבר בתפילה - גם אם יעשה סגולות שונות ומשונות, ייתכן מאד שלא ייושע. ולמה? תפילה היא עת רצון. "רצון - אותיות "צנור". אם יש סתימה בצנור, אי אפשר להעביר דרכו את השפע. כאשר יש סתימה בצנור, צריך להביא אינסטלטור, לא גנן ולא חייט... אם מדברים בתפילה - יש סתימה בצנורות. לא יעזרו סגולות, מבלי לשחרר את הסתימה. כאשר הצינורות נפתחים, זורמים השפע והעזרה משמיים.

(קובץ דרישה וחקירה)

שלחו אש במקדש

לפני שנים חי בירושלים יהודי בשם אלפנט. הוא היה קנאי ל"מורא מקדש" ולא איפשר לדבר בעת התפילה. הוא הסביר לבנו, שלאחר המלחמה הוא

מספר אחד הגבאים. פגשתי פעם ברחוב אחד החברים שמתפלל בבית הכנסת שלנו, והוא סיפר לי בין השאר, שיש לו בעיה קשה עם אחד הילדים שלו, שמידרדר וגורם חורבן בבית. בשבת שמתי לב שהוא יושב בתוך קבוצה שמדברת בקריאת התורה.

באותו שבוע פגשתי בו שנית ואמרתי לו, בהחלט ייתכן, שיש קשר בין הדיבור שלך, למצב בבית. ואז הוא הפתיע אותי ואמר, שהוא עצמו אינו מדבר, היושבים מסביבו הם כת המדברים. בשבת שלאחר מכן החלטתי שאני עושה מעשה. אומר הגבאי, אמנם, יראתי לגשת אליהם, אך לנגד עיני עמדה הוראת הש"ע שיש למחות במדברים. התקרבותי לשולחן המדברים ואמרתי בקול: ש. ש. ש. הס הושלך. ואכן למרבה ההפתעה המחאה עשתה את שלה. כעבור מספר שבועות שוב פגשתי את החבר ברחוב, הוא שמח לבשר לי, שהמצב בבית הרבה יותר טוב.

(מתורגם מגליוניו באידיש ע"י עלון מורא מקדש)

הגיע לאחת העיירות, וראה שכל בתי הכנסת נחרבו בה, מלבד אחד. כאשר התחקה אחר העניין, התברר לו שבבית כנסת זה התפללו אמנם פשוטי העיירה, אך הקפידו מאד שלא לדבר בשעת התפילה. מי שדיבר שם, סולק מבית הכנסת. לפיכך, כך אמר לבנו, הוא החליט להקדיש את חייו לעניין זה. וכך מספרים גם על בית הכנסת "אייזמן" באנטוורפן, שנותר יחיד לפליטה מהרס הגרמנים.

פגיעתם הרעה לאחורונה, של הפורעים בני ישמעאל בערים המעורבות, מתמקדת באופן בולט בבתי הכנסת.

(חומר למחשבה. הרב מ' גרילק, משפחה)

*

ואוי לשכנו

במסגרת ראיונות שמתקיימים עם גבאי בית כנסת, הם מספרים כיצד הם מתמודדים עם דיבור במהלך התפילה.



בשעת'ן דאזענטן, רעדן מיר בליז צום רבוש"ע



Keren Tosfes Yom Tov

89 Throop Ave Brooklyn NY 11206

212.299.9185

212.244.6551

@ gilyon@kerentosfesyomtov.com

צו באקומען דעם גיליון אדער פאר הירוח אדער איברוצגעבן פרזענלעכע סיפורים. רופס / פעקס / אסמעיל צו די פאלגענדע:

נקדישן

די אומשאבארע סמלה און די געוואלדיגע מעלה פון גישט רעדן ביים דאזענטן



ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

'תורה לשמה' מטהרת את הטמאים

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמור דבר אל בני ישראל ויִקְחוּ אֵלֶיךָ פְּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה" (וי ב)

רבים תמחו על פשר העבדה שפתחה התורה את פרשת פרה אדמה העוסקת בטהרת הטמאים במלים "זאת חקת התורה". הלא מן הדין היה לפתחה במלים: "זאת חקת הטהרה", כעין פתיחת פרשת הפסח (שמות יב מ): "זאת חקת הפסח?"

באר רבי פלב פייבל שלישינו רבה של טופולטשן:

חכמים (במ"ד יט א) הדגישו את הנגוד המפלא שיש בדיני פרה אדמה, שבו בד עם היותה מטהרת את הטמאים, הרי היא מטמאת את הטהורים, וכדמצינו שכל העוסקים בעשייתה נטמאים. והנה, המתבונן ראה שאף ביחס לכת השפעת למוד התורה נמצא נגוד בולט שכזה, כפי שדגשו חכמים (תענית ז א): "כל העוסק בתורה לשמה, תורתו נעשית לו סם חיים... וכל העוסק בתורה שלא לשמה [כדי לקנטר את חברו (תוספות שם ד"ה וכל)], נעשית לו סם המוות". הרי שאותו למוד התורה המטהר ומחיה את הלומד לשמה, הוא גופו מטמא וממית את הלומד שלא לשמה.

כדי ליטב נגוד זה פתחה התורה את פרשת פרה אדמה בפסוק: "זאת חקת התורה", לאמר: בלי יתמה הלומד על הנגוד שיש בדיניה, שהלא אף בלמוד התורה עצמו מצאנו נגוד מעין זה.

ויש להוסיף כי לרב חמרתו של העוסק בתורה שלא לשמה, עד כדי שהוא מביא מיתה על האדם, תקנו לנו לבקש מדי בקר בכרפת התורה בהדגש: "ונהיה אנחנו וצאצאינו... ולומדי תורתך לשמה", שכן רק אם נזכה ללמד לשמה תהיה לנו התורה סם חיים. (תורת בר נש')

הקדוש ברוך הוא עונה: "לחש"!

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמור דבר אל בני ישראל ויִקְחוּ אֵלֶיךָ פְּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה" (וי ב)

ידוע המעשה שהובא בגמרא (דגושין לא א) על אודות גוי ושמו דמא בן נתינה שחכמים בקשו לרכש ממנו אבו שהיתה חסרה באפוד ולשלם תמורתה ממון רב. אולם, כיון שמפתחות אוצרותיו היו מנחים תחת ראשו של אביו שישן באותה שעה, סרב למוכרה והשיב את פניהם ריקם. כשכר על כך

'אפר, מצרע, נדחי' - 'אמן'

"ואסף איש טהור את אפר הפרה" (וי ט)

בעל הטורים הביא כי יש שני פסוקים נוספים שבהם נכתבה המלה "ואסף": א. "ואסף המצרע" (מ"ב ה א); ב. "ואסף נדחי ישראל" (ישעיה יא ב). וכך פרש את הקשר שבין שלשת הפסוקים: כאשר נזכה שיקים בנו "ואסף נדחי ישראל" בעת הגאולה, אזי: "ואסף המצרע" - יסופו ויעלמו מן העולם כל המחלות ובכללן נגע הצרעת, ואף המות יבלע לנצח (ישעיה כה ח), וממילא יתקיים אף: "ואסף... את אפר הפרה", שכן לא יהיה בו יותר צורך לטהר את הנטמאים בטמאת מת.

על דבריו הוסיף רבי מאיר זאב הפה"ז זלצר מדגני מונקאטש, כי ראשי התבות של הנושאים המזכרים בפסוקים אלו: אפר, מצרע, נדחי הם 'אמן' - ללמדנו שבזכות ההקפדה על עגות אמן נזכה לגאולה השלמה ולהבטחות שגרמו בפסוקים אלו.

'דברי מאיר' (לרמ"ז זלצר)

שהתמסר לקיום מצות כבוד אב זכה ונולדה פרה אדמה בעדרו. כאשר באו חכמי ישראל לרכש ממנו את הפרה, אמר להם: "יודע אני בכך שאם אני מבקש מכם כל ממון שבעולם אתם נותנין לי, אלא אין אני מבקש מכם אלא אותו ממון שהפסדתי בשביל כבוד אבא".

מדוע בחר הקדוש ברוך הוא לשלם את שכרו של דמא דוקא בכך שנולדה בעדרו פרה אדמה, הלא הרבה דרכים למקום?

באר השרף מווצק:

באותה שעה שעמד הגוי בנסיון, כשהסכים להפסיד ממון עצום מפני מצות כבוד אב, התעורר קטרוג גדול על כלל ישראל - מפני מה אף הם אינם מהדרים כמוהו במצות כבוד אב ואם? כדי להשתיק את קול המנטרנים, שלם הקדוש ברוך הוא את שכרו של דמא בכך שנולדה ברשותו פרה אדמה. וכשבאו חכמי ישראל והיו מוכנים לשלם בעבורה "כל ממון שבעולם" השתתקו המנטרנים. שכן, אמנם דמא מוכן היה להפסיד הון רב עבור מצות כבוד אב שהיא מצוה שקלית, אבל עם

ישראל מוכנים להוציא "כל ממון שבעולם" כדי לקנות פרה אדמה שהיא מצוה בלי טעם, ובכך נקרת מעלתם על אמות העולם.

רבה של בני ברק רבי אריה מרדכי רבינוביץ הביא כי מאמר זה ממחיש את הסברו של האדמו"ר רבי יעקב אריה מרדכימין ללשון הפיוט: "וכל מאמינים שהוא עונה לחש"; "עניה מבטאת הרמת קול, ככתוב (דברים כז יז): "וענו הלויים ואמרו אל כל איש ישראל קול רם", וכונתנו לשבח בפיוט זה על כך שכביכול הקדוש ברוך הוא אינו מניח למנטרנים לקטרג על ישראל, אלא מיד כשהם פותחים פיהם הוא שואג עליהם: "לחש" - שתקו מיד וחדלו מקטרוכם.

'אהל תורה'; שו"ת 'תירוש ויצהר' סי' קנט אות א; וכתב דאברהם'

תפלה במקום שנטמן אפר הפרה

"וכבס האסף את אפר הפרה את בגדיו וטמא עד הערב והיתה לבני ישראל ולגר ולגר בתוכם לחקת עולם" (וי ט)

בדברי הגמרא (נדה ו ב, ע"פ רש"י שם ד"ה חב"א) מבאר כי בימי האמוראים, שנים רבות לאחר חרבון, עדין נמצאו חכמים בגליל שהיו מוקדקים לעשות את יינם ושמןם בטרה. זאת כדי שאם בפתע פתאום יבנה בית המקדש יהיו מצויים ברשותם שמן למנוחות ויין לנסכים. הראשונים (ר"ש חלה ד ח; רא"ש הלכות לה יד) הוכיחו מפורש שבזמן האמוראים עדין היה מצוי בישראל אפר פרה אדמה, שאם לא כן כיצד היו אותם חכמים מטהרים עצמם מטמאת מת?!

דברים נפלאים בענין זה כתב החיד"א: "ואני בענייני פשיטא לי דרבנו האר"י זצ"ל היה נטהר באפר פרה על ידי אליהו זכור לטוב, ואז נחה עליו רוח הקדש להפליא. והגם כי לא ראיתי פתוב רמז מזה ולא שמעתי, לבי אומר לי שהרב ז"ל היה מעלים הדבר העלם גמרי לרב ענותנותו".

על בעל הדברי יחזקאל' משינאווא מספר כי בבקורו בארץ הקדש, ראוהו מאריך בתפלה על אחד ההרים שבין צפת לטבריה. ואמר רבי שמואל העליר, רבה של צפת, כי קבלה בידיו שבאותו מקום נטמן אפר רגיש בכך ברוח קדשו, ועל כן נעמד להתפלל באותו מקום.

'מדבר קדמות' מערכת אות כו; 'דברי נפתלי'

ביום שני הבא עלינו לטובה, י"א בתמוז, יחול יומא דהלולא של האדמו"ר רבי צבי הירש מזידיטשוב שהיה מכנה בפיו חכמי דורו 'שר בית הזהר'. בספרו 'פרי קדש הלולים' (שער הברכות פ"ד) קורא הוא לברך מדי יום ברכות השחר בחברותא, ואלו דבריו:

"יש לומר ברכות השחר בבית הפנסת, כדי שיענה כל אחד אמן על ברכות חברו. וברכה בלא אמן הוא ממש פלג גופא..."

ברכה בלא אמן - פלג גופא



יגדל' (י): העקר התשיעי - נצחיות התורה

זאת התורה לא תהא מחלפת

העקר התשיעי מחיב אותנו להאמין, שהתורה המצויה בידינו היא נצחית; הקדוש ברוך הוא לא יחליפנה לעולם בתורה אחרת, ואף לא ישנה, יוסיף או יגרע ממנה, כפתיב (דברים יא: א) "את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אתו תשמרו לעשות לא תסף עליו ולא תגרע ממנו". לפיכך צוהת התורה שכל נביא שיכלל בדברי נבואתו הוראה לשנות דבר מן התורה, הרי נבואתו שקר ומיתתו בחנק (רמב"ם פיה"מ סנהדרין הקדמה לפרק י; יסו"ת ט א).

עקר זה הוא המשך לעקר הקודם שבו צהרנו על אמונתנו שהתורה כלה נמסרה למשה מפי השמרו ברוך הוא. עקרו זה אנו מצוהים שזאת התורה, לא רק שלא תשתנה עד עתה, אלא גם לא תשתנה לעולם.

הכופר בעקר זה ואומר שהתורה עשויה חלילה להשתנות, ולו כקוצו של יו"ד, הרי הוא ככופר במציאות ה' חלילה, שהרי 'קודשא בריך' הוא ואוריתא חד הוא' (ראה זורא אחרי ע א). כפי שבבואר יתברר לעולם אין שום שנוי, כך גם התורה לא תשתנה לעולם (מנהגה בלולה בשמן' [בדפוס תרפ"ח] ח"ב עמ' 6).

גם התורה שבעל פה

עקר זה נוגע גם לתורה שבעל פה, וכפי שכתב הרמב"ם (פיה"מ טו): "כי התורה הזאת, מעתקת מאת הבוהא יתברך, לא מוזלתו. ועליה אין להוסיף, וממנה אין לגרע, לא בתורה שכתב ולא בתורה שבעל פה".

יש לצון שהיסוד הקובע שאף בתורה שבעל פה לא תהיה תוספת או גרעון אינו מדבר על דברים וסיגים מדברי חכמים שנועדו לחזק את מצוות התורה. שכן, אדרבה, את הגדרים והסיגים מצוים חכמים לתקן ואף להוסיף עליהם. וכפי שכתב הפאר"י (חבור השוטה בחלק משיב נפש מאמר ב' פרק ח): "בתורתנו הקדושה עליה אין להוסיף וממנה אין לגרע, אם לא דברים וסיגים - ולא להתחדשות ענין, רק לשמירת דרכיה והעמדת מובניה, והוא אקרא (מועד קטן א): 'עשו משמרת למשמרת'".

רבי ברוך מקוסוב אמר כי היסוד הקובע שהו התורה שכתב וזהו התורה שבעל פה הן נצחיות נרמז בכתוב (משלי יב ט): "שפת אמת תכון לעד". 'שפת' ראשי תבות: 'תורה שבעל פה'; 'אמת' ראשי תבות: 'תורת משה אמת'. הן התורה שכתב והן התורה שבעל פה 'תכון לעד' - ללא שנוי או תוספת (נחמד ונעים לקוטי אקרים אות לו).

המציאות כפופה לתורה

חשיבותו היתרה של עקר זה אף בלטה במהלך הדורות, ובפרט בתקופת ההשכלה, כאשר היו 'מחדשים' שנסו לטעון כי יש להתאים את התורה למציאות החיים שהשתנתה במהלך הדורות. גדולי ישראל לעפיתם חגרו חרפם בעו כנגדם ולחמו בהם בכל תקף כחס. צדקתה של מלחמה זו התבררה תוך זמן קצר, כאשר הובח לעין כל להיכן הדרדורו אותם סכלים, הם עצמם, קל וחמר ההולכים בדרכם.

מלך בשר ודם - חכמתו מוגבלת והוא עשוי לשנות גזרותיו בהתאם לנסבות. להבדיל אלף אלפי הבדלות, הבוהא יתברך, קורא הדורות מראש, בחכמתו העצומה ברא את התורה באופן משלים, כך שתתאים לכל אדם בכל זמן ועת, וממלא לא שיער לשנותה בהתאם לזמן מן הזמנים. זאת משום שהמציאות הקיימת בכל זמן מן הזמנים והתורה הקדושה נבראת על ידי אותו בוהא אשר ידע בודאי להתאים את המציאות לתורה ואת התורה למציאות (ראש אמנה [לאברנאל] פ"א).

יכבר היה מעשה באחד מראשי המשכילים שבא לפני הגאון רבי צבי הירש, אב"ד ברלין, ונסה להציע בפניו את שיטתו המסולפת לפיה יש לבטל כמה ממצוות התורה. במקום תשובה אמר לו רבי צבי הירש: דומה אמה לאותו בעל עגלה שנסכר בידי סוחר להוביל את סוחרו לירי. הנה זה בעצמו של החרף. הדרכים הן מלאות בץ ורפש. העגלה החליקה והתהפכה לצדי הדרך, והסוחר שגליה הלכה לאבדון. תבע הסוחר את בעל העגלה לדין תורה, והדין פסק שעל העגלון לשלם.

"מהיכן למדת זאת?" שאל העגלון את הדין בגסות, והלה השיב: "מתורתנו הקדושה".

"אהה..." גחף העגלון הטפש, "מעשה הכל מובן; תורתנו הקדושה נתנה בימות הקיץ, עת הדרכים היו יבשות וסלולות. אלו הייתי מאבד את השליטה על העגלה בימות הקיץ אכן מדין הייתי משלם. אולם עתה הם ימות החרף, והתורה לא דברה על ימים שפאלו..." (לקוטי שם טוב בהשכלה).

וכבר הגדיר זאת המשורר התימני הקדום רבי יחיא אלצארי במלותיו הקולעות: "זמנים משנים, והיא לא תשנה לנצח נצחים" (תפלאא לשמחת תורה, פיוט 'אמונה יצרה').

לא יחליף הא-ל דתו

בפיוט 'יגדל' כתב המשורר עקר זה כך: "לא יחליף הא-ל ולא ימיר דתו לעולמים לזולתו". בכך התייחס המשורר לשני ההדגשים הכלולים בעקר זה: שמלבד ש"לא ימיר דתו לעולמים לזולתו", דהינו שלא ימיר את התורה הקדושה כלה לתורה אחרת, וזולתה, אף "לא יחליף הא-ל" בתורתו אף אחת מהמצוות הפתיבות בה (מגיד צדק' שבסדר שער הרחמים).

לכאורה מדוע נאמר: "ולא ימיר דתו לעולמים... לזולתו", הרי לפי כללי הדקדוק היה צריך לומר 'לזולתה', שהרי המלה 'דת' משמשת בלשון נקבה?

יש שפרש שטלשון עקר זה מתייחסת לעקר הקודם. שלפי שהתורה נתנה לנו על ידי משה אבי הנביאים, בודאי "לא יחליף הא-ל ולא ימיר דתו לעולמים לזולתו" - הינו לתת לנביא אחר תורה, וזולת משה נאמן ביתו (דובר שלום' שבסדר 'אוצר הפתולות').

לא יחליף הא-ל - מצוה אחת ממצוות התורה באחרת ולא ימיר דתו - ולא ימיר את התורה שנתן לעמו ישראל לעולמים - לעולם ועד לזולתו - לתורה אחרת.

ישועה בזמן הנכון ובמקום הנכון

לאחר שנסה רבי אריה בכה וזכה והעלה חרס בידו, לא התיאש כלל, ואדרבה התחזק בכוחו בה'. לנגד עיניו צף ועלה מאמר הפתיב: "אל תבטחו בנדיבים... אשרי שא-ל יעקב בעזרו שברו על ה' אלוקיו", והוא החליט ללכת אל המקום שממנו לא יזה השכינה מעולם, אל הכתל המערבי שריד בית מקדשנו. שם בקש לשפך שיחו ולהתחנן לפני בוהא העולם שיפתח אוצרו הטוב וישלח עזרתו ממרום כדי שתוכל הנהלת הת"ת לשלם למלמדים את משכרם, למען לא ישבת קול התורה חלילה ולו לרגע.

שעה ארפה עשה רבי אריה בתפלתו הזכה, ומשסימיה היה לבו בטוח ורגוע. תחושת פתוח שרתה עליו והמתח שבו היה שרוי התפוגג לחלוטין. הוא פסע לאחוריו כנהוג ועמד לצאת מן הכתל, בטוח בישועת ה'.

בקשי הספיק לצאת מרחבת הכתל אל סמטאות שכונת המוגרבים שהיתה צמודה אליו, ולפתע נגש אליו ישמעאל צעיר, רכוב על חמור. הישמעאלי מסר לו חבילה עטופה בבתון ישן ואמר לו: "קח, קח את זה...".

רבי אריה לקח מידי את החבילה, והעריב עם חמורו נעלמו מן העין, ללא אמר ודברים.

כאשר פתח רבי אריה את החבילה והציץ בתוכה, הפתע למצא בתוכה שטרות כסף רבים. המום ונועש מהר לסגר את החבילה מחשש לעינא בישא והחיש צעידו אל עבר משרדי הנהלת תלמוד התורה שברחוב יפו.

טפס ר' אריה במעלה סמטאות המוגרבים, חצה את הרבע היהודי עד לשער יפו, יצא אל רחוב יפו ותוך זמן קצר הגיע לחדרו שבבנין הת"ת. רק אז התפנה לספר את הכסף. משסיים לספר את הכסף כמעט והתעלף; ערכם הפולל של השטרות התאים במדיק לסכום הגרעון שהיה חסר בקפת הת"ת כדי לשלם את משכורות המלמדים. ויהי לפלא.

שמע הספור המפלא הגיע בדרך לא דרך אל בני המשפחה, וכאמור הגר"ח סניבסקי, מתן חתנו של רבי אריה מן הגר"ש אלישיב זצוק"ל, הורה לפרסמו תוך הדגשת המסר העולה מהספור: כאשר מתפלל האדם מקירות לבבו ומאמין בכל מאודו שרק השם יתברך מסגל להושיעו מצרותיו, ישועתו תגיע במהרה אף במקום בלתי צפוי.

ההשתדלות היא חובתנו, אולם השיועה נמצאת אף ורק בידי ה', והוא לבדו ימציא את הדרך הראויה שבאמצעותה יושיע את בני אהוביו.

קול ברמה' 453

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

ג'ליון מספר 18
פרשת חקת תשפ"א

על הפרשה

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

(במדבר טז, א), ופרה אדומה מרמז על ענוה, כי פרה בחלוף האות פ' עם
אות ב' ששניהם ממוצא אחד כאלו נכתב ברה, שהיא סופי תבות לב
נשבר ונדכה (תהלים נא, יט), שמרמז על ענוה, ולכן נאמרה אחר פרשת
קרח לומר שאם נתגאה שישפיל עצמו ויטהר.

[בת עין]

במצות פרה אדמה קבלו את התורה מחדש

זאת חקת התורה (יט, ב).

צריך להבין למה נאמרה חקה בפרשת פרה אדמה, ודברי רש"י ידועים,
ואפשר לומר דפרה אדמה באה לכפר על חטא העגל כדברי רש"י
(במדבר יט, ב), ואייתא בגמרא המודה בעבודה זרה כאלו כופר בכל
התורה כלה (חולין ה, א), יוצא אם כן שבכדי לכפר על חטא העגל
היו צריכים בני ישראל לקבל את התורה מחדש, לכן נאמרה חקת
התורה במצות פרה אדמה לומר שבני ישראל קבלו את התורה
מחדש.

[שבט מיהודה]

אהרן לא חטא בעגל

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר (יט, א).

צריך להבין למה שתיף הקב"ה את אהרן למצות פרה אדומה, הרי רש"י
אומר לעולם היא נקראת על שמך פרה שעשה משה במדבר ולא נזכר
אהרן, ואפשר לומר שהקב"ה רצה להודיע שאהרן לא חטא בעגל, כי אם
היה בו סדך חטא הרי לא היה יכול להזכר בפרשת פרה אדומה, כי אין
קטגור נעשה סגור (ברכות נט, א), ולכן שתיף הקב"ה את אהרן להודיע
שלא חטא.

[באר מנחם]

פרה אדומה מרמז על ענוה

ויקחו אליך פרה אדמה תמימה (יט, ב).

צריך להבין למה נכתבה פרשת פרה אדומה אחר פרשת קרח בעוד
שפרה אדומה נתנה ביום הקמת המשכן ומעשה קרח הייתה
יותר מאחר, ואפשר לומר שהחטא של קרח הייתה גאוה
כמו שאמר לו למשה כל העדה כלם קדושים

שליחי 'שומע תפילה' יעיתרו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: 0722-81-85-82

ארכיום
כרך
1881



הַחֲטוּפִים

ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המתנה החרדי]

פרק י"ח

קדוש שם שמים ברבים

"בעלי הוא נוצרי אדוק, ואחד ממקורביו של הכומר הראשי המתגורר בכפר הזה."

"בכל יום ראשון בעלי הולך לכנסייה, שמע את הטפותיו של הכומר ומתחזק בקנאותו למען הנצרות. גם הכומר יודע עד כמה בעלי נאמן לדתו, ומדי פעם הוא שולח אותו לצוד נפשות ולהכניסן תחת כנפי הנצרות. בעלי אנו בוחל בשום דרך כדי להגיע למטרתו, לפעמים הוא אפילו משתמש בשיטות אכזריות והכל במסוה (בכיסוי האמת) של דת האהבה והרחמים."

"אבל אתמול, הרגשתי שקרה משהו יותר חמור מהרגיל... בעלי חזר הביתה מההטפה של הכומר בכנסייה כשפניו אדומות ועיניו יורקות גיצי אש. אי אפשר היה לדבר אתו בכלל."

"א"אט הרגעתי אותו, ובקשתי ממנו לספר לי מה קרה, כדי שאבין על מה ולמה הוא נרגז כל כך."

"הלא ידוע לך שהצאר ניקולאי, ירום הודו, כך פתח בעלי האכר ואמר לי, "הוא אחד מגדולי נאמניה של הדת הנוצרית, האמונה ממש זורמת בעורקיו."

"נכון, אמרתי אני, בטוחני ששמו יחרת בהסטוריה תוך ציון לשבח על פעליו הרבים למען הדת."

"האם את יהודיה?" – שאל יצחק את אשת האכר, כששמע את שפת האידיש הקולחת מפיה.

"לא, אינני יהודיה!" – ענתה האכרה, "אך בודאי אתה מתפלא כיצד אני יודעת את שפת היהודים, ובכן דע לך שבעבר הייתי משרתת בבית יהודי ותוך כדי עבודתי שם למדתי את שפתם. למרות שמאז עברו כבר שנים רבות, עדין לא שכחתי את השפה, גם לא מנהגיהם הנפלאים. אני זכרת היטב את השבתות והחגים שבביתם, כיצד הייתי מביטה בהם בקנאה. אני זכרת את הילדים שלהם אשר נהגו בכבוד ובדרך ארץ בהוריהם. אהה! היו אלו הימים הטובים ביותר שלי, משום שמאז שנשאתי לבעלי האכר, חיי אפלים וחסוכים. בעלי הוא מגושם ורע לב, מדי פעם משתכר בבית המרזח ואחר כך חוזר הביתה וגורם לנו הרס וחרבן. אני מתגעגעת לאותם ימים בה נהניתי לעבוד בביתו של היהודי."

יצחק האזין לדבריה אשר נפר היה פי הם דברי אמת. הוא הבין גם שהאכרה אינה רעת לב כמו בעלה.

"אמרי נא לי, בבקשה, פנה אליה יצחק, "מדוע בעלך הכה אותי אתמול וקלל אותי כאלו גרמתי לו אסון נורא, האם הוא היה שכור?"

"לאו" – ענתה האכרה – "הוא לא היה שכור, אבל אם אתה שואל אז אספר לך:"



זכות הרבים תלוי בך!
באפשרותך לזכות את הרבים באלפי שעות לימוד התורה.
הורד אינך פוסט ארכיוו היומי וגלה רבים הנכנסים לך:
DAF.TFILOT.ORG

"אכן", ענה בעלי והמשיך, "את יודעת כי הצאר לא ישקוט ולא ינוח עד שיצליח להעביר על דתם יהודים רבים ככל האפשר... הוא שונא את היהודים שנגאה תהומית, ואין זה פלא הרי בגללם אנו סובלים, הם הרגו את משיחנו, הם אשמים בכל צרותינו, בגללם אין לצאר ירום הודו מנוחת הנפש עלי אדמות. לפני שנים אחדות, כשמלאו שנתים לעלותו לשלטון, הגה מחו הגאוני את הרעיון הנפלא, לגייס נערים יהודים לשרת בצבא, כשהמטרה המקודשת העומדת מאחוריו הוא להעבירם על דתם, שהרי משך 33 שנות שירות צבאי הם ידאי עלולים לשכח את יהדותם לגמרי, וכך מדי שנה בשנה יתוספו נפשות רבות ויבואו לחסות תחת כנפייה של דתנו".

"האמיני לי", כך אמר לי בעלי, "שבכל פעם אני מתפעל מחדש מהרעיון שהיא המציא... אולם, כידוע היהודים הם עם עקשן ולא בכדי הם נקראים 'עם קשה ערף' וכנראה שזו 'מחלה מדבקת' שדבקה גם בילדיהם. יש בנייהם (בין הנערים החטופים) נערים עקשנים מאין כמותם, לא אכפת להם אפילו למסור את נפשם למען אמונתם."

"כשהצאר ניקולאי שמע על כך, הוא הורה באפן אישי כיצד לנהוג עמם. הוא בקש לענות ולסור אותם ככל האפשר, עד שיפגעו. אך, בשום פנים ואפן לא להמית אותם ולא לאפשר להם למסור את נפשם, כי עלינו לקוות שביזם מן הימים הם יסכימו לקבל את דתנו. אסור לנו להיאש מאף יהודי..."

"הצאר, ירום הודו, מתעניין בעצמו באותם נערים ועוקב אחר התקדמותם. בכל פעם שנודע לו על עקשן שזנע סוף סוף, אין גבול לשמחתו וכאשר מתברר לו על סרבן העומד בסרבנותו קשה לתאר כיצד הוא משתולל מרוב זעם."

"והנה", כך ספר הכומר בפנסיה, "היתה קבוצה של עשרות נערים עקשנים אשר עמדו בכל הסבל והענויים שהיו מנת חלקם, אך הם הכריזו שהם נשארים יהודים, הצאר שעקב אחריהם בדאגה רבה, הורה כיצד לשבר את עקשנותם, עד שסוף סוף הוא התבשר שהם נכנעו ומוכנים להמיר את דתם."

"הצאר כל כך התלהב, הוא ממש יצא מכליו מרוב שמחה, ובקש לערוך עבורם את טקס ההטבלה לנצרות בנהר הוולגה תוך הבטחה חגיגית, כי הוא עצמו ישתתף בטקס!"

"היתה זו בשורה חסרת תקדים. ראשי הצבא התכנסו מיד לדון כיצד ומתי לערוך את הטקס ומי יזכה לכבוד הגדול להיות מוזמן לחזות במו עיניו כיצד הנערים היהודים יטבלו

לנצרות בזה אחר זה. טקס אשר ירום את שמו של הצאר לעיני כל."

"ואמנם עד מהרה נקבע מועד מתאים. ליד נהר הוולגה, הוקמה במה ובה הוכנו מקומות עבור הצאר ניקולאי, ראשי השלטון והצבא, ראשי הכנסייה ושאר אורחים נכבדים ורמי מעלה."

"ובהגיע היום הגדול, תפסו כל המוזמנים את מקומותיהם, תזמורת הצבא פצחה בניגונים חגיגיים, נאומים נלהבים נשארו בזה אחר זה, כשנאומו של הצאר ניקולאי בכבודו ובעצמו המשבח את צעדם האמיץ של הנערים, נשמע ביראת כבוד."

"הנערים עצמם עמדו מן הצד כשראשם מרפן, משום מה לא היה נכר שהם מקשיבים ובדאי שלא נלהבים מתוכנם של הנאומים שנשמעו, הם היו נראים מהורהרים ושקועים במחשבות. בתחלה, סברו הכל, כי הדבר מוכיח על רצינותם ועל שיקול הדעת שהם מיחסים להמרת דתם. אך כשהגיע הרגע בו הכריז הכומר בהתרגשות, כי הגיע העת להטבילם במימיו של נהר הוולגה קרה דבר נורא מאין כמוהו..."

"מה קרה!" – שאל יצחק אשר האזין לספורה של האכרה בפה פעור וכלו היה מתוח.

"הנערים", ענתה האכרה, "קראו 'שמע ישראל', קפצו אל המים ו... לא יצאו משם... הם תכננו מראש, כנראה, למסור את נפשם על אמונתם..."

"בתחלה כלם היו המומים ועמדו כמסומרים במקומם. אך כשהתאוששו מתדהמתם החלו להתרוצץ ולהשתולל מרוב זעם. הצאר ניקולאי שפניו האדימו כדם, בקש למשות אותם מיד מהמים ולנסות להחיותם כשהוא זועק: 'חצפה יהודית! יעזות פנים נוראה! חושו להצילם ולהעבירם על דתם בכל מחיר!'"

"אולם כלם טבעו ונמשו (הוצאו) מהמים ללא רוח חיים!"

יצחק התפעל מהזכות הנדירה שנפלה בחלקם של הנערים לקדש שם שמים ברבים, אך הוא גם הבין עתה היטב מדוע האכר היה כה עצבני וכלה בו את זעמו... הלא בסוף הכל גם הוא נער סרבן...

המשך בשבוע הבא בעזרה"ת



לזכרון עולם בהיכל ה'
מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!
 קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת:
0722-81-85-82

לְעֵלוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהֵיִאֲרִצִּיט שְׁלָהֶם חֵל בְּשָׁבוּעַ זֶה

י"ג תמוז - ר' משה ב"ר חנני' מרדכי פוקס
י"ג תמוז - ר' יחיאל מיכל ב"ר עוזר חיים הכהן פריעד
י"ג תמוז - מרת מלכה ב"ר של'
י"ג תמוז - ה'ב' שלום נתן נטע ב"ר ישראל רויזמאן
י"ג תמוז - ה'ב' יונה צבי ב"ר אליעזר דוד הלוי
י"ג תמוז - ה'ב' טובאב ב"ר אהרן
י"ד תמוז - ר' מאיר ב"ר איתמר זאב קליין
י"ד תמוז - ר' דוד ב"ר גרשון
י"ד תמוז - ר' יצחק יעקב ב"ר חיים
י"ד תמוז - ר' שלמה פישל ב"ר יהודא הערש
י"ד תמוז - מרת שרה ב"ר צבי אביגדור זרקובסקי
י"ד תמוז - מרת אדה בת בוריס לוי
י"ד תמוז - מרת פנינה צפורה ב"ר יהושע
י"ד תמוז - מרת רבקה לאה ב"ר חיים
י"ד תמוז - ה'ב' בן ציון ב"ר שמואל
י"ד תמוז - ה'ב' אברהם יהושע ב"ר חיים ארי'
י"ד תמוז - ה'ב' פנחס נפתלי ב"ר יששכר דוב
י"ד תמוז - ה'ב' תמר ב"ר מנחם
ט"ו תמוז - הג"ר אלעזר בהג"ר אלימלך "משנה למלך"
מרישא
ט"ו תמוז - רבי חיים בהג"ר משה "אור החיים"
ט"ו תמוז - ר' צבי ב"ר יצחק יודא רגנבוין
ט"ו תמוז - ר' אברהם יהושע בן ליאון
ט"ו תמוז - ר' משה מאיר ב"ר אלכסנדר רוזנברג

י' תמוז - מרת שפרה ב"ר יוסף שאול אויש
י' תמוז - ה'ב' מרדכי יוסף ברוך ב"ר שמעון ראזענפעלד
י' תמוז - ה'ב' יהודא מרדכי ב"ר מנחם מענדל
י"א תמוז - הג"ר אלחנן בונם בהג"ר נפתלי בינוש
"קובץ הערות" ווסרמאן
י"א תמוז - רבי אהרן ב"ר ישראל מסטולין ווארשא
י"א תמוז - ר' אברהם ב"ר אהרן
י"א תמוז - מרת אסתר צירל ב"ר זאב אלי' הכהן
מאייער
י"א תמוז - ה'ב' יהודא ר"ב נחמן קלעצקי
י"א תמוז - ה'ב' ח'י' יענטא ב"ר נתן דוב
י"ב תמוז - ר' נפתלי ב"ר ישראל חיים פראמאוויטש
י"ב תמוז - ר' צבי ב"ר יוסף יהודה לייב פרומוביץ
י"ב תמוז - מר בוריס בן גינדל
י"ב תמוז - ר' גדליה ב"ר שמעון
י"ב תמוז - ר' יהודא ב"ר אלימלך שלמה ווילינגער
י"ב תמוז - ר' יעקב ב"ר יצחק
י"ב תמוז - ר' ליפא ב"ר זלמן
י"ב תמוז - ר' משה ב"ר מרדכי רובוביץ
י"ב תמוז - מרת דבורה ב"ר יו"ט הלוי
י"ב תמוז - מרת לאה ב"ר אברהם
י"ב תמוז - ה'ב' מנחם זאב ב"ר משה
י"ב תמוז - ה'ב' נחמן ב"ר יוסף אריה פלדמן
י"ג תמוז - ר' משה ב"ר אליהו מונטיפיורי

ט' תמוז - ר' יוסף ב"ר משה קעפניק
ט' תמוז - רבי אברהם מאיר ב"ר יצחק הכהן גלנצר
ט' תמוז - ר' יצחק משה נפתלי ב"ר ראובן
ט' תמוז - מרת אסתר ב"ר אהרן מנחם גרשון גפן
ט' תמוז - מרת ריזל ב"ר אברהם יוסף טויב
ט' תמוז - מרת מרים ב"ר אברהם זאב מערמעלשטיין
ט' תמוז - מרת באשא ב"ר דוד
ט' תמוז - מרת חנה ב"ר זאב
ט' תמוז - ה'ב' שמעון ברוך יואל ב"ר מרדכי אהרן
איתמר
ט' תמוז - ה'ב' ישכר בער ב"ר איתמר
ט' תמוז - ה'ב' הדיא ב"ר יחי'
י' תמוז - ר' חיים ב"ר יצחק אליעזר מושקוביץ
י' תמוז - ר' שלומי רותם ב"ר שולה אוזנה
י' תמוז - אברהם מאיר ב"ר יצחק
י' תמוז - ר' אברהם ב"ר יחזקאל
י' תמוז - ר' בן ציון משה צבי ב"ר ניסן
י' תמוז - ר' יוסף אלטר ב"ר שלמה
י' תמוז - מרת ח'י' גאלדא ב"ר חיים קרויס
י' תמוז - מרת רבקה ב"ר יקותיאל יהודא גלען
י' תמוז - מרת שלומציון בת יצחק
י' תמוז - מרת ברכה בלומא ב"ר מאיר שבח
י' תמוז - מרת יאסה לאה ב"ר אברהם
י' תמוז - מרת סימא ב"ר אלטר משה

קו ההגָרלות - ילְדֵי הַחֶסֶד

ילְדִים יְקָרִים בּוֹאוּ לְקַיֵּם מִצְוַת חֶסֶד שֶׁל אֲמוֹת, וְאוֹלֵי גַם תִּזְכּוּ בְּהִגְרָלָה שְׁתִּתְקַיֵּם בְּסוּף הַחֶדְשׁ!!!



קו ילְדֵי הַחֶסֶד

077-204-9772

נָתַן לְהַרְשֵׁם לְהִגְרָלָה אֶךְ יוֹרֵק עַד יוֹם ד' ב־12:00 בְּלִילָה

אֶפְשָׁר לְהִכָּנֵס מִיּוֹם שְׁבֹעַ 3 פְּעָמִים בְּהִגְרָלָה
הַחֶדְשִׁית (פְּעַם אַחַת עַל כָּל מְשִׁימָה) וּבְסֵךְ
הַכֵּל עַד 12 פְּעָמִים בְּחֶדְשׁ.

אֲזַ קְדִימָה חִיגוּ עִשְׂשׂוּ לְקו ילְדֵי הַחֶסֶד
וְהִשְׁתַּתְּפוּ בְּהִגְרָלָה הַגְּדוֹלָה!

ילְדִים יְקָרִים שִׁמּוּ לִבְ: הַהִגְרָלָה נֶעְרַכֶּת לְפִי
מִסְפְּרֵי הַטֵּלְפּוֹן מִמֶּהם הִתְקַשְׁרֶתֶם, לְכֵן חֲשׂוֹב
מְאוֹד שֶׁתִּתְקַשְׁרוּ בְּכָל פְּעַם מֵאוֹתוֹ מְסָפֵר.

שְׁלֹשֶׁת הַמְשִׁימוֹת הַשְּׁבֻעִיּוֹת הַמִּזְכּוֹת אֲתֶכֶם
בְּהַשְׁתַּתְּפוֹת בְּהִגְרָלָה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה.
- 2 << אומרים בסעודת השבת דבר תורה המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

נאה דורש

פנינים

ממיטב ספרי המגידים בהוצאת "יפה נוף"

כבוד אב - מצוה שכלית, האמנם?!

זאת חקת התורה (י"ב, ב)

וברש"י: "זאת חקת התורה - לפי שהשטן ואמות העולם מונין את ישראל, לומר: מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה 'חקת', גזרה היא מלפני ואין לה רשות להרהר אחריה". מצות פרה אדמה היא בגדר "חק" - מצוה שאין אנו מבינים טעמה בשכלנו.

כך כתב הרמב"ם בשמונה פרקים, שישנן "מצוות שכליות" ו"מצוות שמעיות" - מצוות המובנות על פי השכל האנושי, ומצוות שעושים אנו אותן מתוך שמיעה בלבד, בלי להבין טעמן. מהי מצוה 'שכלית'?

למשל, מצות כבוד אב ואם. הרי כל אדם בר דעת מבין בשכלו שצריך לכבד את מי שהוליד אותו, גדל וחינוך אותו, ומי שלא עושה כן הוא לא מוסרי, משחת וכפוי טובה. כמו שכתב החנוך בשרשי המצוה הזו (מצוה 65): "שראוי לו לאדם שבידו ויגמל חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנבך וכפוי טובה... ושייתן אל לבו כי האב והאם הם סבת היותו בעולם... גם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו".

אולם, למרות שמצוה זו נראית 'שכלית' מאד, בשרשה היא איננה מצוה 'שכלית' כלל וכלל. מצוה זו, ככל שאר מצוות התורה, היא חק ככל חקי התורה ששרשיהם העמקים נסתרים ונפלאים מאתנו, ומה שהיא מגדרת כ'שכלית' אין זה אלא רק כדי לשבר האזן.

אפשר להוכיח זאת בקלות רבה. נתאר לעצמנו את המקרה הבא: יולדת שפרעה ללדת נסעה עם בעלה לבית החולים. בשעה טובה נולד להם תינוק. איזו התרגשות ושמחה... "מזל טוב, מזל טוב"... אולם זמן קצר לאחר מכן השבתה השמחה. נגשת אליהם האחות ומודיעה: "אני מצטערת לבשר לכם שהתינוק נולד עם מום". בבת אחת נהפכת השמחה לצער נורא.

ההורים הודיעו לבית החולים שהם אינם חפצים בתינוק הזה. מני וגמור אתם שהם אינם לוקחים אותו לביתם. בלית ברירה עשה התינוק את דרכו למשפחה מאמצת. הוריו המאמצים גדלוהו כבן לכל דבר, התמסרו אליו והשקיעו בו את כל מרצם וממונם. הם גם הלכו למחמי רפואה גדולים כדי לטפל במום שלו, שלמו הון תועפות. הוא עבר טפולים רבים בארץ ובחו"ל, עד שבחסידי שמים נרפא ממומו.

ומה עם ההורים הביולוגיים? מרגע שנשטשו אותו בבית החולים, מבחינתם הוא היה מחוק. לא הכירו בו ולא הכירו אותו. לא היה להם משג מי אמצ אותו, ומה עלה בגורלו.

הבן נכנס ללמד ב'חידר'. אביו, כלומר האב המאמץ, השקיע בו, למד אותו תורה. בהגיעו לגיל מצוות חגגו לו הוריו בר מצוה מרגשת מאד. הוא נכנס לשיבה קטנה, עלה במעלות התורה, לאחר מכן לשיבה גדולה, שם הוסיף לעלות ולהתעלות, וכשהגיע לפרקו נשא אשה בת טובים וראת שמים, וביחד הקימו משפחה לתפארת.

והוריו הביולוגיים? הם לא יודעים אודותיו מאומה. לא השתתפו בבר מצוה שלו, לא היו בחתנה שלו. הם אינם מכירים את ילדיו, שהם בעצם הנכדים שלהם.

חלפו עשרות שנים. יום אחד, בשעה שהוא יושב בסלון ביתו

ושקוע בתלמודו, נשמעות דפיקות בדלת. הוא ממהר לפתח את הדלת. בפתח עומד אדם זקן, בלתי מזה. "אפשר להכניס? אני רוצה לדבר אתכם כמה מלים..." - "בודאי, בבקשה, תכנסו".

הוא מושב את הזקן האלמוני ליד השלחן, סקרן מאד לדעת מה הביא אותו אליו. ואז פותח הזקן את פיו ומסיל פצצה: "דע לה, אני אביך האמתי!"

הבן נסעה על סף עלפון. אוסף את שארית כחותיו כדי לשמר על אפוקו, ושואל: "מה הביא אותך אלי היום? היכן היית חמשים שנה?" - "שמע, כבר חציתי את גיל שמונים, בתקופה האחרונה חלה הדרדרות במצב בריאותי, אני לא יכול לתפקד בכחות עצמי, אשתי, כלומר אמא שלך, נפטרה לפני שנה. לכן החלטתי לעבר להתגורר בבית אבות".

- "נו, ומה זה קשור אלי?"
ואז הזקן מתפרץ בכעס: "מה זאת אומרת 'מה זה קשור אלי'? אתה הרי הבן שלי, ואתה חייב לדאג לממון עבורי! אתה יודע כמה כסף הם דורשים ממני? הון עתק! אין לי אפשרות לממן זאת!"

הבן מנסה להתחמק: "מה פתאום אני אממן אותך? איפה היית עד היום? נשפת אותי מגיל אפס, השארתי אותי בבית החולים, תינוק מסכן, בעל מום. מחקת אותי מהחיים שלך. לא גדלת אותי, לא טפלת בי, לא הוצאת עלי שקל, וכעת, אחרי חמשים שנה, כשאתה צריך כסף, אתה נזכר בבן האובד שלך? וחוזי מזה, מה אתה חושב, שאני רושיליך? אני אברך, מגדל משפחה ברוכת ילדים, ברוך ה', ועם מעט החסכונות שיש לי אני צריך לחתן אותם, בעזרת ה'..."

התשובה הזאת מכעיסה עוד יותר את הזקן, והוא מרים את קולו: "ככה בן מדבר לאביו? אתה מעיד על עצמך שאתה אברך בן תורה, אם כן אתה בודאי יודע שמצות כבוד אב מחייבת את הבן לפרנס את אביו, בלי תרוצים!"

עד כאן המעשה, וכעת נחשב לרגע: מי מהם צודק?
ובכן, תלוי את מי שואלים: אם פונים אל ההגיון, התשובה היא שאין לבן שום מחייבות כלפי אב כזה שמחק את בנו במשך חמשים שנה, ונזכר בו רק כדי להשתמש בו בתור כספומט לעת זקנה... אבל אם שואלים את הרב, הוא ישיב תשובה חד משמעית: הזקן צודק!

נכון, הוא התנכר לו ונטש אותו מיד לאחר לידתו, נכון גם שבמשך חמשים שנה הוא היה מחוק אצלו לגמרי, לא גדל אותו, לא חנך אותו ולא השקיע בו מאומה. אך למרות כל זאת, הוא אביו או לא? פשיטא, הוא היה אביו והוא ישאר אביו, יהיה מה שיהיה. ואם כן, חלה על הבן מצות כבוד אב מדאורייתא, עם כל הדינים ועם כל ההדורים, והרי נפסק (תוס' קדושין לב ע"א ד"ה אורו) שאם אין לאב - ולבן יש הבן חייב לזון את אביו משל!

נו, עכשיו תאמרו אתם, האם מצות כבוד אב ואם היא מצוה 'שכלית'?

רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן

השמחה תלויה באמונה

משה רבנו, כידוע, חטא בחטא "מי מריבה", כאשר הכה על הסלע במקום לדבר אליו. עקב כך נענש שלא יכנס לארץ המבטחת. כל המפרשים מתחבטים מה היה חטאו הגדול של משה רבנו,

עד שנגזר עליו ענש כה חמור. יש המתמקדים בהכאה על הסלע, אחרים מתמקדים בדבריו החריפים של משה רבנו אל העם: "שמעו נא המרים", אבל בתורה עצמה אומר הקב"ה את סבת הענש (במדבר כ, יב): "וען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל". כמובן, עצמת החטא, היא ביחס לדרגתם המיוחדת של משה ואהרן, אבל עם זאת צריך להבין: מה הקשר בין המעשה שלהם או אי המעשה, לבין חסר אמונה? וכי משה רבנו האמין שאם יכה על הסלע יצאו מים, ואם הוא ידבר אליו המים לא יצאו? האם יש הבדל אצל הסלע אם מכים עליו או מדברים אליו? אומר המהר"ל מפראג בספרו "גבורות השם" דבר נורא: משה רבנו כעס על כלל ישראל, כעס שבא לידי בטוי בדבריו החריפים אליהם. בשעת הכעס הוא לא היה בשמחה, ומי שאינו שמח פראוי, אות הוא שחסר לו באמונה! דברים אלו מחייבים הסבר מעמיק מתברר לנו שאין אנו יודעים מהי אמונה...

בואו וננסה להבין: מה גורם לאדם לאבד את השמחה? יאמרו לה אנשים שישאלו על כך, כי כאשר האדם כאוב, הוא לא יכול להיות שמח. אבל התשובה אינה נכונה, ועבודת החיים יוכיחו. ראו נא אשה הסובלת צירי לידה קשים. רגע אחרי הלידה, האשה עדין מיסרת וכואבת, והנה מראים לה את התינוק שהיה עתה יצא לאור העולם, היש שמחה גדולה יותר מרגע זה? הנה כי כן, אין סתירה בין כאב - גדול ככל שיהיה - לבין שמחה. נסח לרגמה נוספת, אדם שגלו גדול בבטנו, ויש חשש כבד שמדבר בגדול ממאיר, ומי יודע להיכן זה התפשט. האדם עובר נתוח קשה, ומיד כשהוא מתעורר מהנתוח, כל גופו כואב ודואב, הוא מתנסר עד מאד, והנה עומד לידו הרופא, מחייך בלו ואומר לו "מזל טוב". על מה ולמה? מספר לו הרופא שמדבר בגדול שפיה, בלי גרורות, בלי סכנה לעתיד. לו רק יכול היה החולה, היה קם ברגע זה ממשות חליו, עם כל כאביו ויסוריו, ויחד עם המכשירים אליהם הוא מחבר היה יוצא במחול ובשירה. היש שמחה כשמחנתו? הרי שאין כל קשר בין כאב לבין שמחה או העדרה. הגורם לאבדון השמחה, הוא חסר הודאות, תחושת הספק מפני העתיד. כאשר אדם עצוב הוא בוכה, מזיל דמעות, והמלה "דמעות" היא מלשון "דמוע", ערוב, אדם שעתידי מרופל, בלתי ידוע. חכמי ישראל - כך מספרת הגמרא (מכות כד ע"ב) - רואים לאחר רחבן בית המקדש, שועל יוצא מבית קדשי הקדשים. הם בוכים על המראה הנורא, ואלו רבי עקיבא שמח. וכי לרבי עקיבא לא כאב המראה הנורא הזה, כאשר במקום הקדוש אליו היה נכנס הכהן הגדול רק ביום הכפורים, מסתובבים שועלים? האם הוא היה פחות רגיש משאר חכמי ישראל? ודאי שלא. אלא שרבי עקיבא ראה את סוף התמונה. הוא ראה את הזקנים והזקנות שעוד עתידים לשבת בחוצות ירושלים. הוא הבין שאם נבואת "שועלים הלכו בו" התקיימה, תתקיים גם נבואת הגאולה. האמונה הזאת, היא שהביאה אותו לשמחה.

נתן דגמה מהחיים: יש בגני שעשועים "רכבת הרים". בחו"ל יש רכבות כאלו המגיעות לגבה של מאות מטרים, נוסעות במהירות אדירה, עולות לגבהים ויורדות כלפי מטה בזווית תלולה, כאשר הן תלויות בין שמים וארץ. את הקרונות הפתוחות הללו ממלאים כל היום נוסעים רבים, שאינם מתרעים על החוויה הזאת. הם צוחקים וצורחים, אבל יחד עם זאת עליונים ושמחים. מדוע אין הם מפחדים פן יפלו לתוהו? הם יודעים בוודאות שמאחורי הקרונות הללו, יש מרכז בקרה המפסח על הבטיחות,

מישהו יושב ליד מסכים וצופה על הרכבת הנוסעת, ואם חלילה הוא יגלה בעיה כלשהי, הוא יכול לעצור אותה בו ברגע. הכל נמצא תחת השגחה, ואין כל מקום לחשש. ועתה ישאל כל אחד את עצמו: מדוע כאשר הוא יושב בקרונות של אותה "רכבת הרים", הוא אינו חושש וירא, בידיעה שיש מפסח המשגיח על פעילותה, ואלו כאשר הוא נוסע ב"רכבת החיים", הוא חש תחושת פחד וחסר בטחון? התשובה היא: חסר לו באמונה. אם היתה אמונתו שלמה, לא היה חש כל פחד. הוא היה שרוי כל הזמן, בכל מצב, בשמחה. בידיעה ברורה שהכל תחת פסונו. יש מי שמנהל ומנוט את "רכבת החיים". נמצא כי המאמין - שמח, ומי שאינו שמח - יש לו פגם באמונה.

(רבי מרדכי דוד נויגרשל שליט"א - דורש טוב סוכות)

"חשבון" בלמוד התורה

על פן יאמרו המשלים באו חשבון (כא, כז)

מובא במדרש :

"באו חשבון" - אדם ש"עושה חשבון" יודע שאם ישם שני מספרים זה מעל גבי זה, ויחבר אותם ביחד, התוצאה תצא פחותה, בהרבה, מאשר אם ישם את שני המספרים, האחד צמוד לחברו, בשורה אחת. דרך משל: אם תשים את המספר עשרים מתחת למספר שמונים ותחבר אותם ביחד, התוצאה תהיה מאה. אבל אם תשים את המספר עשרים בשורה אחת, ביחד, עם המספר ששים, התוצאה תהיה ששת אלפים ועשרים (0206).

כן הוא בלמוד התורה: הרב שמלמד את תלמידו תורה, אל לו להתנשא מעל גבי תלמידו. עליו לתת לו את התחושה כאלו הוא שווה לו. לעודד אותו, להרבות במלות שבה, זה ינסך בתלמיד את הכח להיות "שוה", כמו שרבו מצפה ממנו. כשהרב משרד לתלמיד "אתה יכול להיות גדול הדור" - הוא נוסף בו את הרצון והכח להיות כזה.

שומה על הרב לעשות "באו חשבון", ולחשבון את הדרך הנכונה, בבאו ללמד תורה לתלמידיו.

פרוש נוסף, שמביא רבנו יוסף חיים זצ"ל:

"באו חשבון" - כל אחד יודע שאם שמים את הספרה אפס לפני הספרה אחת, אפלו תשים כמה אפסים, אין לכך כל משמעות. אבל אם תשים את האפס אחרי האחד, אתה מגדיל אותו בצורה משמעותית, וכל אפס נוסף מגדיל את המספר פי עשרה.

כן הוא בלמוד התורה: אם אדם נותן כבוד ראשון ל"אפס" - כשהוא קם בבוקר, הדבר הראשון הוא העתון, החדשות, אחר כך התפילה... או, עושה את הביזנעס לעקר, ואת למוד התורה לטפל... הפרנסה היא העקר, בה הוא משקיע את כל כוחותיו ומרצו, בסוף היום הוא "נותן" גם משהו קטן לקב"ה, ובא לשעור תורה... הריהו כמי ששם את כל האפסים לפני הספרה אחת.

אבל מי שעקר מעיניו הוא ברוחניות, התפלה אצלו עקר, התורה היא מושח חייו, אלא שמחסר ברה עליו להקדיש כמה שעות ביום לפרנסה, אבל גם כאשר הוא בעבודה הוא אינו הופך אותה לעקר, ולמטרה בפני עצמה - הריהו כמי ששם את כל האפסים אחרי הספרה אחת, והקב"ה מחשיב לו גם את עסקו בעניי העולם הזה כאלו למד תורה, שהרי הן היו טפלות בעיניו, ונסק בהם רק לצורך התורה.

(רבי בן ציון מוצני שליט"א - דורש ציון)

לתגובות והערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:28

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:32

ר"ת: 21:02

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 506 18.6.2021 - ח' תמוז תשפ"א

זֶה הַשָּׁעָר לְהַ' צְדִיקִים יִבְיָאוּ בּוֹ

פְּרִשְׁת - זִקְקַת

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקְּהָל (כו)

על גאון הגאונים, רבי עקיבא איגר, מסופר, שפעם הגיע למעונו יהודי מבני קהילתו וגילה לו, שמזה זמן רב הוא מרגיש מחושים במותניו, וכאשר היה אצל רופא הורה לו ללבוש אפוד על מקום הכאבים, כדי שלא יבוא לידי סכנה, "אבל", הוסיף האורח, "בנוסף לכל הכאבים והצרות, עני אנוכי, ואין בידי פרוטה לפרטה כדי לרכוש את האפוד".

שמע רבי עקיבא איגר כך, והעניק לו מיד את הכסף הדרוש להזמנת החייט הטוב ביותר, אבל בד בבד ציוה עליו לחזור מיד לביתו, "ולא לצאת מן הבית עד שהאפוד יהיה מוכן", כדי שלא יסתכן בבריאותו. עשה האיש כמצוות הגאון, חזר לביתו, והזמין את האפוד. בשעות הערב נשמעות דפיקות על דלת ביתו של האיש. בני הבית נדהמו לראות בפתח את המרא דאתרא, ששמו נודע בכל קצוות תבל. היה זה רבי עקיבא איגר בכבודו ובעצמו.

"באתי לראות אם הנך מציית לי, לבלי לצאת את הבית, עד שהאפוד יהיה מוכן", אמר הגאון. מדברנא דאומתיה, שכל רגע מרגעי חייו היו קודש לה' ולתורתו, מוצא את הפנאי לבוא לביתו של יהודי פשוט, ולבדוק האם הוא אינו יוצא מן הבית, ומסכן את בריאותו... כיצד אפשר להגדיר את המעשה הזה אם לא דאגה לכל בר ישראל?!

ומעשה נוסף על אותו גאון, מלמד אף הוא על דאגתו לכל בריה. פעם נסע רבי עקיבא איגר במשך כל הלילה בדרכו לעיר אחת לענין של מצוה, והיה באותו לילה ריבוי גשמים עד שהתקלקלו הדרכים מאד, ומשרתו של הגאון הרגיש שהעגלה נוטה לשקוע בצד הדרך. לא היתה לו ברירה אלא לרדת מן העגלה, ולתמוך בה מן הצד.

כך צעד המשרת כברת דרך ארוכה ברגל, כשכולו שוקע בתוך המים והבוץ. כאשר חלפה הסכנה, והמשרת חזר אל העגלה אמר לו רבי עקיבא איגר: "הרי מן הסתם, הגרביים שלך התרטבו, הנה לך גרביים יבשות להחלפה", והושיט לו גרביים יבשות. "אדוני החיה את נפש עבדו", אמר המשרת לגאון, ולבש את הגרביים היבשות.

במהלך הדרך התפלא המשרת מהיכן השיג רעק"א את הגרביים היבשות, שהרי הבגדים שנטל עמו הגאון מביתו לפני יציאה לדרך היו בתוך מזוודה, והמפתח של מזוודה זו היה בכיסו של המשרת. ויהי בבוקר, כאשר ירד הגאון מן העגלה, ומשרתו סועדו תחת זרועותיו, נדהם להיווכח שרגליו של רבי עקיבא איגר יחפות... או -או ידע את אשר נעשה, כי ערום-הערים עליו אדונו, ובעודנו הולך בצידי העגלה, פשט את הגרביים מעל רגליו, בהבינו שכאשר ישוב לעגלה תהיינה הגרביים שלו רטובות עד לשד- העצמות, ומסרו לו... (מתוך הגדה של פסח 'חשוקי חמד')

וְתַמַּת שָׁם מְרִים (כ,א)

"אמר רבי אמי: למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה? לומר לך, מה פרה אדומה מכפרת, אף מיתתם של צדיקים מכפרת. אמר רבי אלעזר: למה נסמכה מיתת אהרון לבגדי כהונה? לומר לך, מה בגדי כהונה מכפרים, אף מיתתם של צדיקים מכפרת" (מועד קטן כח) מדוע הוצרכה הגמרא ללמוד שמיתת צדיקים מכפרת גם ממיתת אהרון וגם ממיתת מרים? מיישב הגאון רבי משה לוי זצ"ל (הובאו דבריו בספר "במצוותיך") "שאם היו חז"ל לומדים זאת רק ממיתת אהרון, היה מקום לחשוב שרק מיתת צדיקים מכפרת, שכן עסקו בתורה וזכות התורה מגינה ומצילה, אך מיתתה של אישה צדקת - אין בה הכח לכפר על הדור, שהרי לא עסקה בתורה. לכן לומדת הגמרא גם ממיתת מרים, ללמדך שאף שאישה צדקת אינה עוסקת בתורה, מאחר שהיא מסייעת ללומדי התורה נחשב לה כאילו היא עצמה עוסקת בתורה, עד כדי כך שיש בכוחה לכפר על הדור! (משכן שילה)

דְּבַרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע לְעִינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמֶיךָ וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן הַסֵּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת הָעֵדָה וְאֶת בְּעֵינֵיהֶם. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן יֵעַן לֹא הֵאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל (כ,ח-יב)

הרה"ק ה'בת עין' זי"ע (דיבור הראשון בפרשתו) מבאר בעניין מי מריבה, שמושה רבינו עשה חשבון לעצמו, היות אשר פגם בדיבורו על ידי שקרא לישראל גוי קדוש בשם 'מורים', מעתה אין כוח בדיבורו לפעול להוציא מים מסלע, ולכן לא דיבר אל הסלע, אלא הכהו, וזה היה כביכול הפגם, שלא האמין שבהרהור תשובה אפשר לו למחוק את כל ה'פגם', ועל זה הוכיחו הקב"ה 'היה לך להקדישני, להאמין בי שאני מקבל שבים, והרי תיכף ומיד אחר הפגם חזרת בתשובה בלב נשבר ונדכה ותיכף קיבלתי התשובה, והיה לך להתחזק במידת החסד שבוודאי נתקן הפגם, ותוכל להמשיך בחינת מים על ידי ה'פה' שלך. והגם שאין לנו כלל דעה ובינה בענין נשגב זה, מכל מקום לימוד גדול יש כאן שאף מתוך שפל המצב עדיין הפתח פתוח אם ישוב מיד יתקבל באהבה וחיבה לרחמים ולרצון לפני קונו.

כותב הרב בידרמן ('באר הפרשה'): שמעתי מת"ח מופלג שליט"א, לבאר בפסוק (תהלים פא,ח) בְּצָרָה קָרָאתָ וְאֶחְלָצְךָ: אֶעֱנֶךָ בְּסֵתֶר רַעַם אֶבְחַנְךָ עַל מִי מְרִיבָה סְלֵה, ותמוה, שהרי נסיון ד'מי מריבה' לא היה אלא פעם אחת בדור המדבר, ומדוע אומר 'אֶבְחַנְךָ' על מי מריבה סלה, שהוא נסיון ומבחן לעולם ועד, ומבאר, שקאי על כל הדורות, לכל איש ישראל בכל הקורות אותו, פעמים שרוי במצב קשה כאבן של הסתרה, קושי ויסורים, חולי או שאר צרות, או שרעהו ביזהו או היכהו, באותה שעה ישנם שני מיני אנשים, יש ה'מכה' את עצמו או את סובביו מתוך רוגז ועצבון רוח, ויש מי שרואה בכך כי 'מדברים' אליו מן השמים, או שהוא מדבר לשמים בדיבורי אמונה ובעתון, אבי שבשמים ידעתי גם ידעתי, כי שלחת לי בזה 'הודעה' מן השמים, ואף אם איני יודע מה הנני מאמין שהכל טובתי, וזהו הנסיון לדורות - לראות אם הינך 'מכה' את עצמך או ש'תדבר' אל ה' ותו לא מידי.

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמור דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה (יט,ב)

וברש"י, 'לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצווה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חוקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה' (יומא סז).
ורמזו בזה כי זוהי תכלית הטהרה, שלא יהרהר האדם אחר מידותיו של הקב"ה, אלא יהלך אחריו באמונה תמימה, כדכתיב (דברים יח, יג) 'תמים תהיה עם ה' אלוקיך, ופירש"י, 'התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו'.

בדרך זה ביאר הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע למה נסמכה פרשת חוקת לפר' קרח, שכבר ביאר זקנו הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע (שש"ק, קרח) מה שאמרו חז"ל 'וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו', שהכוונה היא מה ראה לשטות זו גופא – להיות פקח... כי מחובת האדם לילך בתמימות ובפשטות בלי 'חכמות' וחשבונות... וענין זה ממש למדנו גם בפרשתו בעניין פרה אדומה שהתכלית הוא 'תמימה...' (באר הפרשה)

סידור מן השמים

מעשה נפלא היה לאחרונה ממש וכפי שהעידו בעלי המעשה: קבוצת תלמידות מאחד ה'סמינרים' בעיה"ק ירושלים נסעו בראשות המחנכות שלהן לשבות בצוותא בעיה"ק צפת ת"ו, בפניא דמעלי שבתא הלכו להתפלל קבלת שבת בבית הכנסת, בהיותם שמה החל התינוק של המחנכת להשתולל כש 'ידו בכל'... אמו ניסתה להרגיע אותו כדי שלא יפריע לסדר התפילה ולא הצליחה, התינוק המשיך בשלו עד שלפתע השליך את ה' סידור' של אמו מ'מעלה למטה' – לתוככי עזרת הגברים, והיה זה סידור בכריכת עור עבה וכבד, וחששו מאוד שמא נפל הסידור על ראש אחד המתפללים ...

אחר התפילה שלחו לבקש אחר הסידור היקר, ובא להחזירו 'לא פחות ולא יותר' מאשר בעל תשובה אשר כל חזונו מעידה עליו כאלף עדים שזה עתה החל להתקרב, וסיפר בהתרגשות, היום כשנכנסתי לבית הכנסת להתפלל הרגשתי כנטע זר, כי לא ידעתי מה ואיך אומר, התבוננתי מסביבי וראיתי שכולם מתפללים מתוך סידור, אלא שבאותה שעה כבר לא נשאר בארון הספרים אפילו סידור אחד עבורי, מיד נשאתי עיני למרום, ואמרת, אבי שבשמים, זקוק אנכי בנך לסידור, אינני בקי ולא אדע מה מתפללים, אנא שלח לי סידור, תוך כדי דיבור ממש נפל על השולחן אשר לפני סידור מן השמים... מעתה התבונן נא בנפלאות דרכי ההשגחה העליונה, תינוק המבלבל את אמו ואינו נח ושקט עד שזורק את הסידור, והכל מושגח מן שמיא ש'מתקרב' פלוני יקבלנו ברגע אחר תפילתו, למען יעלה בידו להתפלל, ולמען הראותו שהקב"ה מקשיב לתפילתו... (באר הפרשה)

ונפשנו קצה בלחם הקלקל (כא,ה)

העולם מספרים על רב חשוב שנכנס אל הרה"ק מרוז'ין זי"ע והרה"ק כיבדו מאד, בתוך שיחתם החל הרב לשפוך בלשונו אש וגפירת בדיבורי לשון הרע ורכילות על אנשי עירו כי נדמים המה לבני סדום ועמורה... מיד הסב הרה"ק את פניו ולא אבה להמשיך לדבר עמו, סובביו של הרבי תמהו מדוע ריחקו הרבי כל כך, אמר להם הרה"ק: הנה, עם בני ישראל אמרו על המן 'נפשנו קצה בלחם הקלוקל' ולכאורה תמוה כיצד העיזו אנשי דור דעה לקרא בשם זה את הלחם מן השמים שבו היו מרגישים כל טעם טוב שבעולם? אלא ביאורו, עפ"י דברי חז"ל (יומא עה) על הפסוק (שמות טז לא) 'והמן כזרע גד' שהמן היה מגיד עוונותיהם של ישראל כי היה יורד לכל אחד לפי צדקתו וישרת דרכו, וזה הכלל שכל מי שמגיד עוונותיהם של ישראל אפי' שהוא בא מן השמים הרי סימן לדבר שהוא נקרא 'קלוקל'.

וְכָל כְּלֵי פְתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צְמִיד פְּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא (יט, טו)

מסביר בספר הקדוש 'עבודת ישראל' (פרשת פרה) וז"ל: רצה לומר מי שהוא מדבר כל מה שחושק ואין לו מחסום לפיו, בוודאי לא ימלט שאינו מדבר לשון הרע ורכילות וניבול פה. וזהו וְכָל כְּלֵי פְתוּחַ - שפיו פתוח לדבר דברים בטלים, אֲשֶׁר אֵין לוֹ צְמִיד פְּתִיל עָלָיו, רצה לומר שאין לו מחסום לפיו, טָמֵא הוּא אדם כזה טמא הוא.

מבאר הרה"ק ה'חתם סופר' זי"ע (תורת משה ד"ה יען) מדוע הקפיד הקב"ה שידבר משה אל הסלע ולא יכהו, בהקדם מה דאיתא במדרש (הובא בפרשת דרכים דרוש ח' ד"ה עוד נקדים) שאם היה משה נכנס לארץ לא היו בני ישראל עובדים עבודה זרה, וממילא לא היה נחרב בית המקדש, ולכאורה צריך ביאור, בשלמא לגבי בית הראשון שנחרב בגין ע"ז ג"ע ושפיכות דמים (יומא ט) יש מקום לומר שמשה רבינו היה מונעם מעבוד ע"ז וממילא היה נמנע חורבן הבית, אך מה ענין זה לגבי בית שני שנחרב על עוון שנאת חנם שהיא באה על ידי הולכי רכיל ומדברי לשון הרע?

ומבאר בארוכה, שרצה הקב"ה להודיע לישראל כוח הדיבור של האדם, שלא יאמר בעל הלשון - מה עשיתי רק דברתי (כמו שכתב הרמב"ם (טומאת צרעת טז, י) שזה דרכם של בעלי הלשון). על כן אמר למשה 'ודברתם אל הסלע לעיניהם... והשקית את העדה ואת בעירם', ובזה יראו כל העדה את כוחו של דיבור - לספק מים לכל בני ישראל ובעירם. וממילא יזהרו בלשונם מלדבר לשון הרע, ותבטל שנאת חנם מאתם (כי שנאת חנם באה ע"י לשון הרע) וישבו ישראל בטח שאנן בארצם ולא יחרב המקדש.

אך מאחר שהכה משה את הסלע במטוה ולא דיבר אליו, הבינו בני ישראל, שאדרבה, אין כוח בדיבור לפעול מאומה ואך ורק בכח מעשה, ושוב לא יזהרו בלשונם, ושוב יתרבה שנאת חנם ויחרב הבית, על כן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם.

עפ"י פירש החתם סופר את הפסוק 'יען לא האמנתם בי', כפירוש הרמב"ן (פסוק ח) שהכוונה היא שאם היה מדבר אל הסלע היה משריש אמונה בבני ישראל, ולפי דרכו של החתם סופר - שהיו מלמדים אותם כי גדול כוחו של הדיבור, וממילא היו נוהרים מחטא לשון הרע, על זה אמרו להם יען לא האמנתם - שלא חיזקתם את האמונה בבני ישראל בכוח הדיבור, ולא עוד, אלא שנפתח להם מקום לטעות ולומר שאין בדיבור כלום. (באר הפרשה)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.

לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.

לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמות: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.



בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 637 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 523 שנה י"א זכות העלון לע"נ רבי חיים בן עטר זצ"ל - 'אור החיים' [ט' ותמוז] ד' תמוז תשפ"א

פנאי פנאי פנאי

פותרת הפרשה במצוות פרה אדומה ואומרת: "זאת חקת התורה", מצוות פרה אדומה היא חוק - כלומר מצווה שלא נתגלה בה הטעם אלא למשה רבינו ע"ה ואהרן הכהן כפי שאומר ה'אור החיים' הקדוש (ט' תמוז - יום ההילולא). חז"ל (במדרש קהלת רבה ז, ד) אמרו, שאפילו שלמה המלך, לא ידע את סוד 'פרה אדומה'. הכתוב מעיד עליו (מלכים א' ה, א): "וַיִּחְפְּם מִכָּל הָאָדָם", והיה בקי בכל מיני חכמה - גם הוא לא השיג את סודה של פרה אדומה. והנה ביחס לחכמת שלמה הכתוב אומר (שם י): "וַתֵּרֶב חֲכַמַת שְׁלֹמֹה מְחַכְמַת כָּל בְּנֵי קָדֶם וּמְכַל חֲכַמַת מִצְרַיִם". שלמה המלך היה בקי בכל חכמה שבעולם, והיה יודע אף שיחת חיות ועופות ודקלים. הוא יכול היה להתבונן, כהרף עין, על נמלה - או כל חיה אחרת - ולדעת מיד את הנהגותיה והליכותיה, ולומר (משלי ו, ז): "אֲשֶׁר אֵין לָהּ קֶצֶין שֹׁטֵר וּמִשָּׁל". על ריבוי חכמתו של שלמה מספר המדרש (במדבר רבה יט, א): "כשביקש שלמה לבנות את בית המקדש, שלח אצל פרעה נכה, אמר לו: 'שלח לי אומנים בשכרן, שאני מבקש לבנות בית המקדש'. מה עשה פרעה? כנס כל אצטרולוגין שלו. צפו וראו בני אדם שעתידים למות באותה שנה, וישלחם לו. כשהגיעו אצל שלמה צפה ברוח הקודש שעתידים הם למות באותה שנה! נתן להם תכריכיהם וישלחם אצלו חזרה, וכתב לו: 'לא היה לך תכריכים לקבור את מתיך? הרי לך הם ותכריכיהם'". ה' נתן את החכמה לשלמה, וכשה' נותן לאדם את החכמה - הוא יכול להשיג ולדעת הכל מכל דבר וברגע אחד. חז"ל מוסיפים ומספרים, שהיה אדם אחד שעבד אצל שלמה המלך. בכל פעם ששלמה רצה לשלם לו את משכורתו החודשית, העדיף הלה לחסוך את הכסף אצל שלמה, ולקבל את כל שכרו במרוכז בסוף שנות עבודתו. לאחר שבע שנים, כשסיים לעבוד אצל שלמה, ביקש שבמקום לקבל את הכסף המגיע לו עבור שבע שנות העבודה, ילמדו שלמה את שיחת העופות. שלמה ניסה לשכנעו שלטובתו, כדאי לו לוותר על הרעיון הזה, וכי עוד יתחרט אם יידע את השפה הזאת, אך הלה נשאר איתן בדעתו. העמידו שלמה ליד כמה עופות ולימדו להבין את צפצופיהם והבעות פניהם, והלה שב לעירו, שמח וטוב לב. 'מי ידמה לו ומי ישווה לו... אין עשיר ממנו בעולם! כששאלוהו בני עירו מה הביא עימו באמתחתו לאחר שבע שנות עבודה, גילה להם שהוא האדם היחיד בעולם, חוץ משלמה המלך, המבין שיחתם של עופות. כהוכחה "פירש" להם על קרקורו של תרנגול, המייתה של יונה - וכאשר פירש כן היה. דא עקא, "וּבְנֵי אֲנָתוֹ שְׁחָקִים" (דברים לג, כו), הוא החל להתגאות על הבריות. אנשים החלו נוהרים לפתחו ולהוזיל מכספם כדי שיגלה להם שיחתם של החיות והעופות. במקום להישאר עניו ושפל ברך, הוא החל להתגאות, וְכִבְּהָ שָׁמַיִם מְאָרֶץ כִּן גָּבְהוּ דְרַכּוּ מְדַרְכֵי הַבְּרִיּוֹת... בכסף הרב שקיבל מאנשים - שהגיעו אליו מכל קצוות תבל - הפך לעשיר מופלג ורכש לעצמו בית מפואר, לולים, רפתות ועוד. יום אחד הוא שמע תרנגול מקרקר. התרנגול בישר על מגיפה העומדת לבוא, שתגרום לכל התרנגולים למות. והוא, שהבין את השיחה, מיהר למכור את כל הלולים שברשותו בסכום גבוה, וכעבור זמן קצר אכן פרצה מגיפה וכל התרנגולים מתו.

פנאי פנאי פנאי

בפעם אחרת, שמע מהם על מגיפה שעומדת לפרוץ, והיא תכלה את כל הצאן והבקר. שוב מיהר לשחוט את כל הפרות והכבשים מבעוד מועד, ולמכור את בשרם במחיר גבוה, וכך הציל את כספו. בפעם אחרת שמע עורב המבשר שביתו עומד להתמוטט, ושוב מיהר למוכרו בטרם יתרחש האסון - מסכן היה הקונה, באשר לא הספיק לגור בבית זה זמן רב, עד אשר התמוטט... והאיש, בגאוותו, חשב בליבו: "את כל זה רצה שלמה המלך למנוע ממני... הלא בכך שלמדתי את שיחת החיות והעופות הצלתי את כל כספי, ומכרתי את כל רכושי בעוד מועד ברווחים עצומים!" והנה יום אחד הוא שומע את העורב, והפעם התריע על מותו הקרוב של האיש. פחד נוראי אחזו, מיהר ונסע אל שלמה המלך, לשאול בעצתו. נענה שלמה המלך ואמר לו: "הן אמרתי לך שידיעת שיחת העופות תזיק לך, ועוד תתחרט על כך שלמדת אותה! ידיעה זו גרמה לך להתגאות, והקב"ה רצה להשפיל אותך! והנה דרכו של הקב"ה שאינו פוגע בנפשות תחילה. הוא ניסה לבדוק אותך בתרנגולים. ציפה שתבין את הרמז, תשוב בתשובה ותתחיל להתנהג בענווה. משראה שלא הבנת את הרמז, ניסה שוב ושוב "להסביר" לך דרך פגיעה אחרת בממונך. הוא ציפה שאולי, סוף כל סוף, תפשפש במעשיך ותלמד מתוך האירועים שהתגלגלו לפתחך, שהוא - הקב"ה - מדבר אליך! רוצה ממך משהו... אבל אתה, התנהגת בדיק הפוך! השתמשת בהבנה שניתנה לך כדי להוסיף ולהתגאות, ולומר שבזכות ידיעותיך המיוחדת הצלת את ממונך, הרווחת, התעצמת... לא נותר לקב"ה אלא לפגוע בנפשות!" והנה, על פרה אדומה אמר שלמה המלך ע"ה בהתייחסו אליה (קהלת ז, א): "כָּל זֶה נִסִּיתִי בְּחֻכְמָה אֲמַרְתִּי אֲחַפְּמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי". ובדרך רמז אמרו: "והיא רחוקה" - בגימטריה "פרה אדומה" = 341. ועל כך אמר הקב"ה (תנחומא חקת ג'): חֲקָה חֲקַקְתִּי, גָּזַרְהָ גְזַרְתִּי, וְאֵין אֲתָה רִשְׁאֵי לְעֵבֵר עַל גְּזַרְתִּי. דהיינו, לך - משה אני מגלה טעמה ולאחרים היא חוקה.

אלפי תשפ"א

חקת - תוכן ענייני הפרשה

- א. מצות "פרה אדומה" - אופן עשית 'מי חטאת', סדר טהרת אדם שנטמא בטומאת מת דיני המת וטומאת מת (שמטמא אדם, כלים ואהל המת) (ט).
- ב. עם ישראל מגיע למדבר צין. מיתת מרים, נסיון מי מריבה - הוצאת מים מן הסלע, ועונשם של משה ואהרן שלא להיכנס לארץ ישראל (כ, א-יג).
- ג. משה מבקש מאדום לעבור דרך ארצו (שולח מלאכים), ומלך אדום סירב, ובני ישראל הלכו מסביב לאדום (כ, יד-כא).
- ד. פטירת אהרן בהר ההר, ויבכו בני ישראל את אהרן 30 יום (כ, כב-כט).
- ה. חרמה - מלך ערד נלחם בישראל, ישראל התפללו ונדרו שיתנו את השלל לה', וה' נתן אותם בידי ישראל (כא, א-ג).
- ו. 'ויסעו מֵהַר הָהָר' - תלונות בני ישראל על הלחם והמים, ה' שולח בעם נחשים, משה נושא תפילה לה'. וציווי ה' לעשות נחש נחשת, ומי שהביט בו נרפא (כא, ד-ט).
- ז. מסעי בני ישראל והנס בנחלי ארנון (כא, י-יז).
- ח. "אֵז שִׁיר יִשְׂרָאֵל" - שירת הבאר (כא, יז-כ).
- ט. ה' נותן את סיחון מלך האמורי ואת עוג מלך הבשן, בידי עם ישראל (כא, כא-לה).
- י. בני ישראל חונים בערבות מואב מעבר לַיַרְדֵּן וַיִּרְחוּ.



האם הטיפה הראשונה, הצליחה לעשות משהו לסלע? היא לא הזיזה לסלע במאומה, פשוט אין לה משמעות! ומאחר והטיפה הראשונה לא הצליחה לעשות כלום, אז עכשיו כשבאה הטיפה השנייה, יש לה דין של טיפה ראשונה. ומאחר וגם הטיפה השנייה לא הצליחה לעשות כלום, אז גם לטיפה השלישית שתבוא עכשיו, גם לה דין של טיפה ראשונה! אז אם לכל הטיפות יש דין של טיפה ראשונה, איך נהיה חורר! מוכרח שהטיפה הראשונה עשתה משהו. אני לא רואה כלום, וזה אפילו לא נמדד במיקרוסקופ... אבל היה כאן משהו, זה ודאי! היום בחורים אומרים: קשה לי בלימוד... לא הולך לי! אומר להם ר' עקיבא: אין דבר כזה לא הולך!!! גם אם אתה חושב שכל היום שלך בישיבה מבוזבז, ושאתה לא עושה כלום, דע לך שזה משפיע עליך... משהו פה פועל! נכון, זה אמנם הולך לאט, זה אפילו לא נקרא זוחל... אבל זה זז. אל תחכה שזה ישפיע... אתה תעמול בתורה, ובסוף זה יגיע! אבל יש כאן עומק עוד יותר גדול מזה... כמה טיפות עשו חור באבן של ר' עקיבא? מאה אלף? שלוש מאות אלף? בואו נגיד אפילו מיליון... כמה טיפות יש בדלי מים מלא? נגיד חצי מיליון. אז בשני דליים של מים, יש לנו מיליון טיפות! ניקח את שני הדליים ותשפוך אותם על הסלע... מיליון טיפות! זה יעשה בסלע חור? זה בקושי ינקה את האבק שיש עליו... למה? כי זו לא הכמות זו העקביות או ההתמדה! אומר ר' עקיבא: אתה חושב שלהספיק הרבה בזמן מועט זה סוד ההצלחה בחיים? ממש לא! כל סוד ההצלחה, זה להתמיד ולהיות עקבי. וזה בכלל לא משנה מה הכמות, זה יכול להיות דף ליום, וזו יכולה להיות שורה של גמרא ביום. אם תתמיד - תצליח! זה הרב אלישיב, זה הרב עובדיה... זו ההצלחה - התמדה!



עד כמה ריכוז יכול להיות בלימוד התורה

כתב בספר 'עבד המלך' (דף ט') שבנוסף לעוון ביטול תורה יש עוד מצוה ללמוד באימה ויראה, ושיהיה כולו מרוכז ושקוע כולו בלימוד, בלי שימת לב לדברים שמסביבו, כמו סוחר בשעת השוק שהכל עומדים מסביבו לקנות, והוא שקוע כולו במסחרו. ע"ש. ומסופר על ראש הישיבה הגאון רבנו עזרא עטיה זצ"ל, שמרוב ריכוזו בלימוד גם בלכתו בדרך היה עדיין אחוז שרעפים בלימוד הסוגיות, והיה צועד ברחוב גם בעת הגשמים העזים, ולא שם לבו לכך שיכל ללכת בצדי הדרכים תחת הגגות שהיו בעיר העתיקה בצדי הדרך. ואירע פעם שמרוב ריכוזו הלך בטעות לכיוון הכפר העוין סילוואן, וברגע האחרון ראהו אחד ממכריו והחזיר אותו לכיוון ביתו. וכמה פעמים ראוהו שהולך לביתו ועובר את הבית וממשיך לכיוון מעלה, וכאשר שם לב שעבר את ביתו היה חוזר לאחוריו להגיע לביתו, ושוב היה ממשיך ועוקף את ביתו מרוב ריכוזו בתורה. ולכן עצה טובה, שקודם הלימוד יסיים אדם את כל עיסוקיו, ואף ילך לצרכיו בבית הכנסת, כדי שבאמצע הלימוד לא תהיה לו שום הפרעה והפסקה, ויוכל ללמוד בריכוז כדבעי. ומסופר על הגאון החזו"א, שפעם אחת נכנסו אליו כמה נערים, ומכח ריכוזו האדיר לא שם לב לכך, עד שניגש אליו רב מסויים ואמר לחזו"א שהתלמידים הגיעו, ורק אז הרים עיניו מהספר, ודיבר עמהם ובירכם. ופעם הגיע רב מסויים לחזו"א, ורצה לשאול שאלה מסוימת, אחד ממקורבי הגאון החזו"א, אמר לו שרב פלוני רוצה לשאול את הרב שאלה, הגאון החזו"א הנהן בראשו לאות הסכמה, ולאחר כרגע נכנסו לחדרו של הרב לשאול את השאלה, והיה הרב שקוע בלימודו ולא שם לב בנוכחותם, והיה צריך להפריעו מחדש. ומעשים אלו ראינו כמעט בכל יום אצל מרן אמו"ר על השקיעות בלימוד, באופן מופלא. [ילקוט יוסף - שבועות עמ' כא]

"זאת התורה אדם פי ימות באהל" (יט, יד)

אומרים רבותינו (מסכת ברכות סג:): אין דברי תורה מתקיימן אלא במי שממית עצמו עליה. נהג ה"חפץ חיים" לספר, כפי ששמע ממנו אחד מתלמידיו, רבי אברהם אבא קוסווסקי, אב"ד ינובה: מעשה באדם שנעשה עשיר גדול, פתח חנויות והצליח מאוד בעסקיו. באחד הימים גמלה בליבו החלטה, שעליו 'לעשות מעשים' גם עבור העולם הבא שלו. "מה יהיה באשר לעסקים?" שאלה אותו אשתו. "לכי לבית הקברות ותדפקי על המצבה שלי", ענה לה. "על מה אתה מדבר?" תהתה "הלא ברוך ה' אתה חי וקיים ונמצא פה!" - נכון, אבל אם הייתי קבור, האם שייך היה שאפתח את העסק? - לא. ומה ברצונך שיהיה כעת? - יש לנו ילדים. ברצוני שהם יכנסו לעסק הזה, ואני מעתה ואילך אעסוק אך ורק בתורה. הילדים הוזעקו, נבהלו לשמע דברי אביהם וביקשו תקופת חפיפה, כדי שיוכלו ללמוד את רזי המקצוע. "לא צריך חפיפה" - סירב אביהם, "גם אין צורך שאעשה חלוקה מסודרת ביניכם. תסתדרו בעצמכם, בדיוק כפי שהייתם עושים אילו הייתי כעת בעולם האמת!" ובאמת, הוא עזב את הכל, בלי שום הודעה מוקדמת, וישב ועסק בתורה יומם ולילה. הוא הספיק לעשות סיום הש"ס ושולחן ערוך! גם קודם לכן זכה לכבוד בשל עושרו הגדול, אולם כעת היו הבריות מכבדות אותו בהיותו תלמיד חכם. ומה היה עם כספו? באו ילדיו ונכנסו לעניינים. בתחילה לא ידעו מאומה אחר כך התייעצו עם אנשים טובים, והחלו להצליח. ברבות הימים, כאשר ראו הבנים כי הערך החשוב ביותר בעיני אביהם הוא התורה הקדושה, באו גם הם בעקבותיו, באומרים: הנה אבינו שידע את כל רזי המסחר והצליח בו, עזבו משום שידע שערכו האמיתי של האדם הוא שיעור גדלותו בתורה! הוסיף הצדיק רבי אברהם אבא קוסווסקי: ה"חפץ חיים" סיפר את הסיפור על אחרים, אבל כך הוא עצמו נהג, הוא פתח חנות מכולת, ואנשים היו באים ועומדים בתור כדי לזכות לקנות במכולת הזו... הוא נהג ביושר מופלג. כשהיה, לדוגמא, אחד הלקוחות קונה דג מלוח, ושוכח לקחתו הביתה, היה ה"חפץ חיים" מחזר על כל בתי ראדיו, מוצא את השוכח ומביא לו את הדג, כדי שלא להיכשל חלילה בגזל. לא לחינם התרבו שם הקונים. אשתו היתה עובדת בחנות, וה"חפץ חיים" היה עוזר לה עם החשבונות. עד שיום אחד החליט שאינו יכול לעשות זאת, ואמר לה שתחשוב כאילו אינו בעולם הזה כבר. מה היתה עושה במקרה כזה? וכי היתה באה לבית הקברות כדי לשאול אותו על החשבונות?!... מה שביכולתה לעשות - תעשה בעצמה, ואם אינה מסוגלת להסתדר, הם יסגרו את החנות. בסופו של דבר החנות נסגרה, והוא ישב וכתב את ספריו יומם ולילה. פרנסתו היתה מן הפרוטות שהרוויח מהם. זאת הכוונה בפסוק שלפנינו; "זאת התורה אדם פי ימות באהל". כאשר יחשוב אדם שהוא נמצא בבית הקברות, הוא יוכל לזנוח את כל ענייני העולם הזה, לשבת ולעסוק בתורה.

האם כל אחד מסוגל ללמוד תורה?

רבי עקיבא היה עם הארץ. הרבנית אשתו רחל רצתה שהוא ילמד תורה, אבל הוא הלך לנסות וראה שזה פשוט לא הולך... הוא לא מצליח! הוא יצא החוצה, וראה מים שמטפטפים על אבן... ועושים חור. דרש קל וחומר בעצמו. אם מים שמטפטפים עוד טיפה ועוד טיפה, מצליחים לנקב את הסלע, אז גם אם אני אלמד עוד יום ועוד יום, בסוף דברי התורה יחדרו לי ללב! כך נהיה רבי עקיבא! אומר רבי ישראל סלנטר: רבי עקיבא ראה שעל הסלע מטפטפות טיפות טיפות אחת אחרי השניה.



”והמת שם...” (כ, א) - איתות מאמא - סיפור

את המעשה המדהים הבא סיפר הרה"ג משה קליגר שליט"א מהעיר 'ביתר עלית': "לפני כשלושה שבועות, בשבת קודש פרשת בהעלותך התש"פ, התבשרנו בבשורה כואבת וקשה. אמנו היקרה, אלה - השיבה את נשמתה ליצורה, כשההלוויה התקיימה במוצאי שבת. ביום ראשון, עם תחילת השבעה, עליתי לנוח את מנוחת הצהריים, ואז כשהתעוררתי מהמנוחה, חיכתה לי הפתעה לא נעימה. התעוררתי עם כאבי שיניים איומים ונוראים. אין לי אפשרות לתאר את הכאב העז שפקד אותי, עד כדי שהרגשתי כי ראשי עומד 'להתפוצץ'. רק שתבינו, כי לפני כן לא היה לי שום כאבי שיניים, ודבר זה היה לחידה ולפלא בעיניי. ואז, בעודי נאנק מכאבים קשים, נזכרתי כי בזמן שנחתי על מיטתי, אמי התגלתה אלי ואמרה לי במילים הללו ממש: **"משה, איך אתה הולך לישון רגוע, ולי יש חוב אצל רופא השיניים!"**

נזכרתי בדבריה של אמי בחלום והזדעזעתי - מי יודע אולי בגלל זה קמתי עם כאבי תופת בשיניים. יצאתי מיד מהחדר וחיפשתי את מספר הטלפון של רופא השיניים של אמי. ארבעה חודשים שכבה אמי בבית חולים לפני שנפטרה.

כעת אני נזכר, כי בשבוע של הפטירה היא דיברה אתי על כספים שמונחים בבית וביקשה שנחלקם לצדקה - ממש כמו נבואה שידעה שהולכת להיפטר, ולבסוף היא חתמה שאקח מכספים הללו - 200 ₪ ובהם אשלם את החוב לרופא השיניים. עכשיו 'נפל לי האסימון' - מכל אחי ואחיותיי, אמי הגיעה דוקא אליי ביום הראשון לשבעה, כי עליי היא פקדה וציוותה לשלם את החוב לרופא השיניים, וממילא אין פלא מדוע קמתי עם כאבי שיניים כה עזים. הבנתי כי עליי לטפל בזה תכף ומיד, על מנת להביא למנוחת נפשה של אמי, ואף אולי שבכך ירגעו כאבי השיניים שנוצרו פתאום והביאו עימם כאבי ראש עצומים. התקשרתי למשרדו של רופא השיניים וביקשתי אותו בדחיפות עליונה. הסברתי לפקיד כי יש פה מקרה חירום מאין כמוהו, וכששמע הרופא שמדובר במקרה חירום, הוא עזב פציינט באמצע הטיפול.

"שלום לך ד"ר, מדבר משה קליגר, בנה אל אמה, המטופלת שלך. לצערנו, אמי נפטרה בשבת האחרונה, ומבקש אני ממך בדחיפות ובכל לשון לבדוק ברשימות שלך אם קיים לאמי חוב אצלך. הדבר חשוב לנו עד למאוד, ולא סובל דיחוי עקב בקשתה של הנפטרת, בכבודה ובעצמה. הרופא ששמע על כך, התפנה במיוחד לדבר ואמר: "דע לך, כי אמך היתה מסודרת ושילמה תמיד בזמן..."

אלא שלאחר שפתח את פנקס הרשימות שלו, הוא השיב ואמר: "כן, יש פה חוב קטן של מאתיים ₪ בלבד".

פשוט מדהים! בדיוק כמו שביקשה ממני אמי לפני הפטירה, ובדיוק איך ששמעתי ממנה בחלום שהיה לפני כמה דקות. "ד"ר אנא ממך, אם תוכל למחול לאמי על האיחור בתשלום, ותיכף ומיד אני שולח לך את החוב", ביקשתי בכל לב, והד"ר כמובן אמר שהוא מוחל בלב שלם ואינו מקפיד על כך. מיד התקשרתי לבני, הלומד בישיבה בשכונת 'בית ישראל', וביקשתי שישגי 200 ₪ וילך למרפאה, הממוקמת סמוך לבית המדרש של דושינסקי, ברחוב שמואל הנביא בירושלים, וישלם מיד את החוב. לאחר רבע שעה החוב כבר שולם.

אך הפלא היותר גדול קרה כעת - מיד כשהודיע לי בני כי החוב שולם, הקשיבו היטיב - **נעלמו לי כאבי התופת בשיניים לחלוטין!** לא ב- 90% ולא ב- 99%, כל הכאבים הנוראיים שזיעזעו את ראשי ולא נתנו לי מנוחה לרגע נעלמו **לג-מ-ר-י-!!!** ראיתי זאת כאות משמיים כי ברגע שגרמתי לאמי נחת מהחוב שרבע עליה, כפי שהבטחתי לה, מיד היא הסירה ממני את צערה והקפדתה.

גלגולה של בת יפתח הגלעדי

בהפטרה שנקרא בשבת זו (שופטים יא, ז) מסופר שיפתח הגלעדי נושל על ידי אחיו מנחלת אביו, ונאלץ לעזוב את ארץ הגלעד.

לימים כאשר נקלעו אנשי גלעד למלחמה מול נחש מלך עמון, ביקשו את עזרתו של יפתח והתחייבו לפניו שיהיה השופט על עם ישראל, וכך היה. יפתח הגלעדי הזעיק את כל ישראל למקום הנקרא 'מצפה', ומשם יצא לקרב מול בני עמון עד שהושיע את ישראל והיה לשופט.

נדרו של יפתח

במהלך הקרב מול בני עמון יפתח נדר שאם ינצח במלחמה, אזי הדבר הראשון שיצא מפתח ביתו בשבוב לביתו, יהיה קרבן לה'. ב'ילקוט מעם לועז' (שופטים יא) מבואר שיפתח התכוון לאילה (נקבת האיל) שהיתה בביתו, שבכל פעם שהיה שב לביתו היתה יוצאת לקראתו, אך לא הגדיר את נדרו בצורה מפורשת אלא נדר בלשון כללית 'כל היוצא מפתח ביתי'.

והנה, בסיומה של המלחמה כאשר חזר יפתח לביתו יצאה לקראתו בתו, וצערו של יפתח היה נורא עד ששמחת הניצחון התהפכה לכאב עצום, וכך הנביא מתאר זאת (שופטים יא, לה): **"וַיְהִי כִּי־אָתָּוּ אוֹתָהּ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר אָהָה בְּתִי הִכְרַעַתְנִי וְאֶת־הַיֵּת בְּעַכְרִי וְאֶנְכִי פָצִיתִי פִי אֶל ה' וְלֹא אוּכַל לְשׁוּב."**

המדרש (תנחומא בחוקתי אות ה) מאריך לתאר כיצד בתו של יפתח השתדלה להניא את אביה מלשוחטה, אך יפתח היה סבור שנדרו איננו בר הפרה, וחיבב הוא לעמוד בדיבורו.

בקשת בת יפתח

כשהבינה בת יפתח שאביה איתן בדעתו, ביקשה מאביה לבכות את צערה שלא תוכל להינשא, ועליה להתבודד מכל אדם במשך חודשיים עד שיקיים את נדרו. בבקשתה ציינה בת יפתח שגם חברותיה יהיו עמה ויבכו יחד איתה.

שואל ה'זרע שמשון', מדוע שיבכו גם חברותיה, הרי הנדר חל רק על בת יפתח ולא עליהן, וגם לא מסתבר שכוונתה לומר שיבכו על צערה מגודל אהבתן אליה, משום שמלשון הפסוק משמע שהבכי יהיה משותף לה ולחברותיה.

ומבאר ה'זרע שמשון' שבדיני נדרים מצינו שחכמים מבררים מהי דעת הנודר (בבא קמא נ). לפי זה כששמעה בת יפתח שאביה רוצה לקיים את נדרו, למרות שברור הדבר שלא התכוון לבתו אלא לאילה שהיתה יוצאת לקראתו כאשר היה שב לביתו, או לדבר אחר שראוי להקריבו על גבי המזבח, הבינה שאין הולכים בנדרים ושבועות אחר כוונת הלב ואומדן הדעת אלא רק אחר מוצא השפתיים, ולכן אם יהיה מקרה שבו בת ישראל תאמר 'אני נשבעת לקבל הצעת שידוך לכל מי שיציע לי כעת', תהיה מחויבת לקיים את נדרה אף אם יציעו לה מוכה שחין כיון שלא פירשה בדיבורה מי הם האנשים שהיא חפצה להינשא להם, ואין הולכים בזה אחר אומדן דעתה. משום כך המעשה עם בת יפתח יכול היה להשפיע על כל בנות ישראל, ולכן אמרה בת יפתח שגם חברותיה צריכות לבכות, מאחר והיא בוכה על נדרו של אביה והן בוכות על ההשלכות של נדר זה, **שלא הולכים אחר אומדן הדעת אלא אחר מוצא השפתיים.**

סופה של בת יפתח ונחלקו הראשונים מה עלה בגורלה של בת יפתח, לדעת המדרש תנחומא, והרמב"ן (ויקרא כז, כט), יפתח עמד בנדרו ושחט את בתו, כמובן שהדבר לא היה לרצון ה' אך יפתח לא בירר זאת, ונענש על כך.

אך לדעת הרד"ק, הרלב"ג, האברבנאל, וכן ה'מצודת דוד', יפתח לא הרג את בתו אך היא התבודדה עד שנפטרה מצומות ותעניות, שאף דבר זה איננו על פי הדין והיה על יפתח לפדות את נדרו בממון, ויתכן שאף ממון היה פטור מלתת בעבורה, משום שהנדר לא חל על דבר שאי אפשר לנדר בו. מכל מקום לפי כל השיטות, בת יפתח לא זכתה להינשא ולהשאיר אחריה זכר ושארית.

וכמובן - מחל לו על אתר, והשיחה הסתיימה באיחולי גמר חתימה טובה' ושברוב מאוד יזכה לערוך שמחה.

לפעמים, סוד קסמו של השלום והאחוה פועל את הישועה מיידית, ובאופן כה בולט.

כבר במוצאי יום כיפור התקשר שדכן, אשר הציע הצעה כלילת מעלות, חתן ייחודי שממתין בדיוק לבתו של בעל הבית... בליל ערב חג הסוכות נשברה הצלחת, והצדדים שתו 'לחיים'. בשמחה, תוך שהאב המאושר אינו יודע איך להודות לבורא העולם על האושר הרב שנפל בחלקו, על הישועה המיידית המוכחת בזכות הבריחה ממחלוקת...

אך סיפורנו לא תם עדיין, לאחר החג, נערכה שמחת האירוסין בהשתתפות, בני משפחה, מכרים, שכנים, ועוד, והנה, בעיצומה של השמחה, בין הברכות המרגשות לטעימות העשירות, הופיע אורח מפתיע במיוחד...

היה זה אותו אורח גלמוד, שאך לפני שבועיים שהה בחו"ל ומשם סלח על הפגיעה בו, והנה, הפלא ופלא - גם הוא כאן בשמחה, נרגש ומרקד, שש ושמח...

האב והאורח לחצו ידיים בידידות, ואז אמר האורח המפתיע, וחשף טפח נוסף עד היכן כוחו של השלום: "אתה בטח מתפלא מדוע הגעתי הנה מחו"ל, וכיצד קרה שמיד אחרי החג באתי לכאן בזריזות ועוד הספקתי להשתתף בשמחתך... ובכן", המשיך האורח והכריז בהתרגשות, "הנני לבשר שבשעה טובה, לאחר שנות בדידות ארוכות, גם אני התארסתי אמש עם כלה מארץ ישראל!"

"מזל טוב!" - הכריז המחותן בהתרגשות, ושב ולחץ את יד אורחו. "זכינו, בסייעתא דשמיא! בזכות המחילה המשותפת, בזכות שמחקנו את פגיעות העבר והתחלנו בחיים חדשים בשלום ואהבה - זכינו לערוך שמחות באותה עת!"

הנה דוגמא, איך ההחלטה למחוק את המחלוקת והפגיעות הישנות ולפתח דף חדש, הביאה לישועה גלויה וברורה. מדהים לראות כיצד מחיקת המחלוקת וטיפוח השלום פתחו עבורם שערי שמים, וזכו כל אחד מהם בישועה.

"וְכָל בְּלִי פְתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צְמִיד פְּתִיל עָלָיו

טְמֵא הוּא" (יט, טו) - **כח השתיקה והמחילה**

מסביר הרבי מקוצק זצ"ל, הפה של האדם הוא הכלי היקר ביותר שיש לאדם, שהעניק לו הבורא ובו ניכר האדם מן הבהמה (חי-מדבר) ולכן, חייב כל אחד להשתמש בכלי יקר זה בזהירות רבה וכך נאמר: "וְכָל בְּלִי פְתוּחַ" - היינו הפה - ש"אין צמיד פתיל עליו" - כלומר ללא כיסוי וסגר, אלא תמיד פתוח לדברי הבל וריק, טמא הוא, וכל המרבה דברים מביא חטא. ובמשלי נאמר (יז, כח): "גַּם אֲוִיל מְחָרֵשׁ - חָכֵם יִחְשֵׁב, אֲטָם שְׁפָתָיו - נְבוֹן".

סיפר הגה"צ רבי אלימך בידרמן שליט"א: זה היה בביתו של איש יקר ובעל חסד. אשר פתח את ביתו לרווחה לכל אורת, חולה ונזקק, תמיד סעדו על שולחנו אורחים שונים ממקומות מגוונים, באהלו מצאו פינה חמה כל סוגי האנשים. על אורחיו הקבועים, נמנה אדם גלמוד ובודד, אשר היה סועד על שולחנו מדי שבת בשבתו.

שבת אחת, בעת הסעודה נפגע האורח שכבר הפך לבן בית. משהו לא היה מספיק לכבודו לפי טעמו, והוא החל זועק וצועק על הפגיעה האיומה בכבודו, ובין היתר - מתפרץ גם על בעל הבית. בתחילה שתק המארח, קיבל באהבה ובהבנה את ההפרעה, וחשב כי בעוד מספר דקות ישכח הדבר ולא ייזכר עוד, אך הלה לא נרגע... התפתח דין ודברים סוער, מריבה של ממש פרצה, ובעיצומה - קם האורח ועזב את הסעודה, ולא שב אל הבית יותר... העניין כמעט שנשכח, אף שעדיין תפס פינה מציקה בלבו של המארח, שהיה באמת יהודי בעל לב טוב, וחרה לו הדבר כיצד הגיע למצב של מריבה והשפלה כלפי אורחו המסכן. אך מה יעשה, כך הצדיק את עצמו, הלא לא נותרה בידו ברירה...

ימי עשרת ימי תשובה הגיעו, ימים בהם כל יהודי עושה חשבון נפש ובודק בחדרי לבו מה עבר עליו בשנה האחרונה. אשתו של בעל הבית נזכרה בסיפור המעשה, ופנתה לבעלה: אולי עכשיו, לקראת יום הכיפורים, תבקש את סליחתו של האורח שנפגע? נכון שהצדק איתך, אך אולי עדיף לוותר, ולשוב ליצור עמו שלום ואחוה? בתחילה סירב לשמוע.

"הן אני כאן בעל הבית, ואורח זה שנהנה פה במשך תקופה, הכריחני בהתנהגותו הנלוזה להשתיקו. שאני אבקש ממנו סליחה?! שאל בתדהמה. אך רעייתו חיכתה לטיעון הזה כדי לשוב ולטעון: "הן כבר תקופה ארוכה יש לנו בת בשידוכים, שמא עניין זה הוא המעכב בעדנו מלחוג את שמחת אירוסיה? הרי נכון שהצדק אתנו - אבל אולי המחלוקת הקטנה עם האורח הזר היא המונעת מהשמחה לפרוץ לביתנו"? האיש השתכנע, והחליט לחפש אחר האורח. 'מי יודע', הרחרר שוב ושוב, אולי המחלוקת עם האורח חמורה כל כך, עד שהיא המעכבת את שמחתנו... אולי שערי שמים סגורים בפניי, רק כי מסתובב יהודי שנפגע ממני... אעשה כל מאמץ לאתר את האורח, ליישב עמו את ההדורים, ובזכות זה אזכה לפתוח לי שערי שמים ולהביא את השמחה אל ביתי! החליט באומץ.

אלא שהמשימה לא הייתה קלה, לאחר חיפוש ארוך, גילה בעל הבית שהאורח עבר להתגורר בחו"ל, רק אחרי מאמץ רב הצליח לייצור עמו קשר, כששמע האורח את קולו של המארח - מעבר לקו, השתררה שתיקה המומה, רגע לפני שפרצו מפיו ביטויי התרגשות עזים. האורח נפעם מגדולתו של המארח שהתאמץ כל כך לאתרו ולבקש את סליחתו,

בברכת התורה

ברינה

דון

"לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה נפתלי בן רוח : סמי בן שמחה : גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן האור אברהם אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : דוד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל : יפה נדרה בת נעימה : רחה בת שמשון מרים בת עזיזה : כתון בת חביבה : אהובה (דייזי) בת טובה חיה בת יוסף : רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה : שמחה בת סרח - י"ד תמו **להצלת:** אריה (לאון) בן מלכה : אליעד יעקב, הדס-הודיה ועל בני פאולה **זיווג הגון** - זוהרה בת אטו : ג'ימי שמואל בן אסתר : נעמה בת אסתר : רחלי בת זוהרה עדינה בת שמחה : אלקנה רחמים בן איריס : בתיה בת אסתר : נעמה בת אסתר



לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית : אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל : אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות : מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה : שושנה בת שדרה רחל בת נואה : רות בת לינה : נורית בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה : שירה בת שושנה מיטל בת לולו : ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל 'ובל' בן שלומית רחל בת חיה : עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מאוצרות הפרשה

שלגופו של ענין היה יכול הבאר להשאיר ולא להפסיק בזכות משה ואהרן, יש כאן איפוא תוספת מוסר השכל שעלינו ללמוד, עד כמה גדול החיוב על האדם להכיר טוב למי שמקבל ממנו טובה (מאיר דוד) **ולמה הבאתם את קהל ה' אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו (כ, ד)**

שואל רבי ישראל סלנטר, אדם הולך למות, הוא חושב על הבהמות שלו? וי"ל ע"פ הסיפור הידוע במעשה דאלכסנדר מוקדון, שאמר אם יורד אצלכם גשם זה בגלל הבהמות, כי אתם לא ראויים לכך, וכמ"ש אדם בגלל בהמה תושיע ה'. וכל זה אם העונש על האדם, אבל בעונש על מקום לא עוזר שהבהמה לא צריכה להיענש, וא"כ הכל מובן, התלונה שלהם היתה למה הבאת אותנו אל המקום הזה שאפי' הבהמות לא עוזרות שבגללן יהיה לנו מים.

שם. "אשריהן הצדיקים שחביבה עליהן בהמתן כגופן" (ילקוט שמעוני) צריך להבין, מה הייחודי בחיבות הממון אצל הצדיקים, הלא כל באי עולם חביב עליהם ממונם? ביאר הגה"צ רבי לייב חסמן זצ"ל מנהל רוחני ישיבת חברון שהבדל גדול יש בין חיבת בני האדם לממון לחיבת הצדיקים לממונם. למה הדבר דומה, לאחד האומר לחבירו, אני מחבב אותך כל כך עד כדי שאני מחפש שיהיו לי עוד חברים כמוך. אמירה כזו תמוהה היא, שכן אם באמת אתה מחבב אותי כל כך, היה עליך להסתפק בחברות אתי ולא לחפש לך חברים חדשים. גם אנו אם היה ממוננו כה חביב עלינו לא היינו עמלים להוסיף עליו עוד ועוד, אלא האמת היא שחביב עלינו ממון אחרים ולכן אנו עושים מאמצים גדולים להעבירו אלינו, תוך סיכון גדול להכשל חלילה בעוון החמור של גזל החמור. זהו ההבדל בין צדיקים שאמנם "ממונם" שלהם חביב עליהם כגופם ממונם ולא ממון אחרים, לפיכך מסתפקים הם במועט ומדקדקים בו לא לפזרו חנם, וכל כך למה, מפני "שאינן פושטים ידיהם בגזל", אין הם מחפשים אחר ממון אחרים מחשש שמא יכשלו בגזל. (אור יהל, הובא בלתיחד עליון)

לא מקום זרע ותאנה ורימון (כה, ה) שואל ה"משך חכמה", מדוע לא הזכירו זית שמן ודבש? ומתוך, טעמים אלו של שמן זית ודבש היו טעמים בכון, שנאמר בו "וטעמו כצפיחית בדבש" "כטעם לשד השמן". ולכן, כשהמרגלים חזרו מארץ ישראל, נשאו רק אשכול, ולקחו מהתאנים ומהרימונים ולא מהזיתים והתמרים, כי את טעמם טעמו בכון. **ויבכו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל (כ, ט)**

כיצד יתכן שכל בית ישראל, ללא יוצא מהכלל, בכמו את מות אהרן? והלא אהרן היה הכהן הגדול, והדין הוא שבמות הכהן הגדול, היו כל הרוצחים בשגגה ששהו בעיר הגלות, שבים לביתם, ומכיון ששיבתם הביתה משמחת אותם עצמם ואת בני משפחותיהם, הרי טבעי הוא שלא יתאבלו ויבכו על מיתת הכהן הגדול? התשובה המוכרחת היא, שבמשך כל ארבעים השנים שהיו ישראל במדבר, לא היה אצלם אפילו מקרה אחד של רציחה בשוגג. מכיון שכך, לא הוצרך אף אחד מהם לגלות לעיר מקלט. אמנם אמרו הז"ל (זבחים קיז). שבעת שהיו ישראל במדבר, שימש מחנה הלוייה גם כעיר מקלט, אלא שבפועל לא הוצרך אף איש לנוס לשם. מכיון שכך, נמצא שאף אחד מישראל לא הפיק שום "רוח" ממותתו של אהרן, ועל כן בכמו אותו "כל" בית ישראל. (משך חכמה הובא בפניני הפרשה לילדי ישראל)

זאת חקת התורה וגו' (ט, א) וברש"י לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצווה הזאת לפיכך כתב בה חקה גזירה היא מלפני אין לך רשות להרהר אחריה. וצ"ב הרי אומות העולם שואלים שאלה של טעם ובמקום לענות להם אומרים גזירה היא מלפני. וי"ל, אומר הכת"ס, דוודאי הטעם הוא כמו שרש"י מביא לקמן לפי שחטאו בעגל ולכן תבוא האם ותקנה צואת בנה וע"י פרה אדומה אנחנו מכפרים על העגל. אך לכאורה קשה הרי כבר נהרגו בחטא העגל כל החוטאים וא"כ מה צריך עדיין כפרה על אותו חטא? וי"ל, ע"פ הרמב"ן, שבחטא העגל נהרגו רק 3000 האנשים שחטאו בפועל בחטא העגל אבל אלו שלא עבדו בפועל אלא רק חשבו לא לעבוד לא נענשו. והנה בעבודה זרה נענשים אף על מחשבה ואלו שחשבו עדיין לא נענשו! והם צריכים כפרה ע"י הפרה. וכעת מובן כל המהלך: אומות העולם שאלו מה צריך כפרה על חטא העגל הרי כבר נענשו כל החוטאים בעגל? ותירצנו ע"ז גזירה שאין להרהר אחריה היינו שבע"ז אסור להרהר ועל שהרהרו באה הפרה לכפר.

והזה הטוהר על הטמא (יט, ט)

והז"ל דרשו טוהר מכלל שהוא טמא למד על טבול יום שכשר בפרה. ותנן (פרה פ"ג) דמטמאין היו את הכהן השורף את הפרה, כדי להוציא מלבן של צדוקים שהיו אומרים במעורבי השמש היתה נעשית. ושמעתי ממורי מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל דיש להעיר מפני מה לא מצינו בשאר דברים תקנות להוציא מלבן של צדוקים, ואמר דדווקא במקום שהצדוקים "מחמירין" יותר מהחכמים בזה יש יותר סכנה שהמון העם ימשכו אחריהן, ובוה דווקא צריך להוציא מלבן. ומצאתי שכבר קדמו בזה הפנ"י ריש יומא, ובאגרות משה (אבן העזר ח"ב יא).

[ויש להוסיף דמצינו ג"כ מנהג ישראל לאכול חמין בשבת, להוציא מלבן הקראים שהיו אומרים "לא תבערו אש ביום השבת" – שלא להאיר אש בביתם כל השבת. וגם שם היו מחמירין יותר ולכך הוצרכו להוציא מלבן. (רבי אליהו דיסקין שליט"א, הובא במוסף ש"ק י"ג)]

ולא היה מים לעדה (כ, ב)

מכאן שכל ארבעים שנה היה להם הבאר בזכות מרים (רש"י) איתא בגמרא (תענית ט). "באר בזכות מרים וכו' מתה מרים, נסתלק הבאר וחזרה בזכות שניהם". צריך להבין אם המשיך הבאר לנובע בזכות משה ואהרן, למה הפסיק בכלל, ראוי היה לכאורה שלא יפסיק לרגע? מבאר המהרש"א (שם) שנסתלק, כדי להורות ולהגיד לישראל שבזכותה היה הבאר עד היום.

הטעם זאת הגאון רבי מאיר אבוביץ זצ"ל גאב"ד נובהרדוק שבדברי המהרש"א ישנו מוסר השכל עצום, עד כמה חובה על האדם להכיר טובת זולתו אם אי פעם קיבל ממנו טובת הנאה, שהרי אילו לא היה מסתלק הבאר לא היה משה בא לידי חטא מי מריבה והיה מכניסם לארץ ישראל ולא היה בית המקדש חרב ולא היו ישראל גולים לעולם. נמצא איפוא שהקב"ה בתבונתו שאין לה חקר ושהכל גלוי וידוע לפניו ואף שיש לאדם את כח הבחירה אין זה סותר ח"ו לידיעתו יתברך, מצא לנכון לפרסם ולהודיע לבני ישראל כי הבאר הוא בזכות מרים על ידי סילוקה כשמתה, אף שסופו של דבר, היה זה גורם עקיף לחטא מי מריבה ולכלל ההפסד הנצחי שבא לעם ישראל שבא בעקבות כך, ואף

'ויגבה ליבו' – לטובת הזולת

וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיִּצְאָנוּ מִמִּצְרָיִם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ בְּקֶדְשׁ עִיר קְצֵה גְבוּלָךְ (כ', ט"ז) וּכְרַשׁוּ: "מלאך - זה משה, מכאן שהנביאים קרואים מלאכים".

לכאורה, עלינו להבין: הלא את הדברים האמורים בפסוקנו שלח משה רבינו עצמו לומר למלך אדום! וכיצד יתכן שמשה, העניו מכל אדם, תיאר את עצמו כ'מלאך' והתהדר במעלה זו? את התשובה נבין על פי המעשה הבא:

ביום מן הימים נודע לגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל על אשה שהתאלמנה מבעלה בגיל צעיר, בעודה מטופלת בשבעה יתומים רכים. דאגות כלכליות – לא העיבו על ליבה של האלמנה כי הוריה היו בעלי אמצעים. אולם הצער והכאב אכלו בה בכל פה וגרמו לה לשקוע בדכאון ובדכדוך, שהשפיעו על תפקודה, וגם הקרינו על הילדים הרכים, עד שהחלו גם הם שוקעים אט אט אל אותו בור שחור של צער ויגון. מששמע זאת רבי שלמה זלמן, קם ועשה מעשה. הוא התקשר בעצמו אל האלמנה, הזדהה בשמו: 'שלמה זלמן אויערבך מירושלים', ולאחר מכן שוחח עמה במשך דקות ארוכות וחזק את ליבה, תוך שהוא מספר לה על אחותו שהתאלמנה אף היא בגיל צעיר, אולם בזכות התחזקותה באמונה ובבטחון זכתה לבנים תלמידי חכמים ולדורות ישרים ומבורכים.

"התחזקי נא, למענך ולמען ילדייך הזקוקים לדמות שמחה ואיתנה שתלווה את צמיחתם הרוחנית!" הטעים הגאון, ולאחר מכן ביקש לשוחח עם כל אחד מהילדים... בזה אחר זה ניגשו שבעת היתומים הרכים אל הטלפון, ורבי שלמה זלמן שוחח עם כל אחד מהם באריכות, התעניין בשלומו ובמעשיו, חיזקו ועודדו, ולסיום לא שכח לציין: "אל תשכח לספר מחר לחבריך, שהרב שלמה זלמן אויערבך מירושלים התקשר אליך אתמול!"... הנה לנו דוגמת מופת לגדול בישראל, אשר ענוותנותו היתה מן המפורסמות, אולם בכל זאת, כאשר נחוץ היה להשתמש בשמו המפורסם כדי להטיב עם הזולת ולהרנין לב אלמנה ויתומים – לא היסס לרגע מלעשות זאת... ומכאן תשובה לשאלתנו: אמנם משה רבינו היה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה, אולם כאשר נחוץ היה להשתמש בקורטוב של גאווה בפני מלך אדום, כדי להטיל עליו אימה לטובתו של עם ישראל – הוא לא היסס מלכנות את עצמו בתואר 'מלאך', על אף שהתייחסות עצמית זו עמדה בסתירה למעלת ענוותנותו...

(מתוך "ללמדך - במדבר" שיצא בס"ד לאור בימים אלו מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

תפלה בטעות

שאלה: מעשה ביהודי בשם ראובן שהגיע לגבאי בית מדרש מסוים, וסיפר: "אני עומד בס"ד לפתוח עסק חדש – חנות אופנים; ברצוני ליתן לאברכי הכולל שלכם תרומה הגונה, והם יתפללו להצלחת העסק החדש שלי במשך שלשת החדשים הקרובים". הגבאי קיבל את סכום הכסף הרב, חילקו לאברכים, ותלה פתק בכניסה לבית המדרש: "נא להתפלל להצלחת חנות הנעלים של ראובן בן יעקב"!!! האברכים התפללו עבור התורם, אלא שכעבור חודשים, פגש ראובן את גבאי בית המדרש, וסיפר לו בצער: "תוכלו להפסיק להתפלל, עסק האופנים נסגר, פשטתי את הרגל...". הגבאי נבהל לנפשו, 'אוי וי, אמר בלבך, מתוך בלבול הוריתי להתפלל עבור עסק נעלים...! עכשיו בא האיש ושואל: "האם יש להשיב לראובן את הכסף, או שמא מכיון שקמי שמיא גליא נגלוי לפני הבורא" שעיקר כוננתו היתה להתפלל עבור הצלחת פרנסת האישה, אם כן, תפלינו בודאי התקבלה במרום, אלא שגזרו משמים, שהאיש לא יצליח בעסק זה?" תשובה: נאמר בפרשתנו (כ"א, א): "וישמע הכנעני מלך ערד ישב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל", ובאר רש"י: "כנעני" זה הוא עמלק, ונקרא 'כנעני', לפי ששינה לשונו לדבר בלשון כנען, כדי שיהיו ישראל מתפללים לה' יתברך ליתן את הכנענים בידם, והם אינם כנענים, ובכך לא תתקבל תפלתם. והדברים טעונים ביאור – הרי עיקר כונת תפלתם של ישראל היתה להנצל מהאויבים שבאו להלחם בהם, ומדוע שלא תתקבל תפלתם אם יתפללו להנצל מאותם עמלקים, בחשבם שהם כנענים? אלא – אומר ה'משך חכמה' – יש ללמוד מכאן, שכיון שהיו מתפללים בטעות, תפלתם לא היתה מועילה. והוסיף, שמכאן הסיקו רבותינו בתלמוד (ב"מ ק"ו), שאם בעל שדה הורה לשוכר השדה: 'זרע את השדה בחטים', והלך השוכר וזרעה שעורים, וארעה 'מכת מדינה', כגון סופת הוריקן, שכילתה את היבול בכל שדות המדינה, ובין השאר עקרה את השעורים שזרע השוכר בניגוד לרצון הבעלים, אזי יכול בעל השדה לטעון כלפי השוכר: אילו היית נוהג כדברי, וזורע חטים, היו מתקיימים בי דברי הכתוב (איוב כ"ב): "ותגזור אמר ויקם לך", כי אני לא התפללתי אלא להצלחת החטים שבשדי, ואילו היית עושה כדברי וזורעה בחטים – לא היתה השדה נשדפת, אבל כעת שזרעת שעורים, לא נתקבלה תפילתי, שהרי לא על זאת ביקשתי! שמענו אפוא מדברי הגמרא, שכאשר אדם מתפלל להצלחת פרנסתו בדבר מסוים, אזי אם יתעסק בדבר אחר, יתכן שהתפילה לא תעלה לו, כי על עסק זה הוא לא התפלל. לאור זאת, לכאורה נצטרך לומר אף בשאלתנו, שהתפילה להצלחת עסק הנעלים לא הועילה עבור התורם, ומשכך יש להשיב לו את כספו. אמנם, למעשה נראה שאין צריך להחזיר לראובן את הכסף, משום שסוף סוף היתה כאן מצד בעל העסק נתינת צדקה ללומדי תורה עניים, שהיא המובחרת והמעולה שבצדקות; ומחמת מעשה הצדקה שלו, הקב"ה, כביכול, נעשה לו כ'לווה' המשעבד להשיב לו טובה וברכה (כפי שאמרו חז"ל במסכת ב"ב י.). וזו הזכות העיקרית שבעבורה מתברך הנותן בסיעתא דשמיא. ממילא ניתן להניח, שלאחר שמעשה הצדקה כבר חל, וזכה הנדיב לזכות העצומה, גם אם ארעה טעות בשגגה, והאברכים צינו בתפלתם עסק אחר, לא יהיה התורם מעונין לעקור את מעשה הצדקה שלו [ולאחשיבה לנתינת 'בטעות'], ולהפסיד בכך את הזכיה האדירה שרכש לעצמו. והגם שלבסוף עסק האופנים לא הצליח, אין לנו עסק בחשבונות שמים, והקב"ה בודאי עושה הכל לטובה, ואי"ה ראובן יראה ברכה במשלח יד אחר. לסכום: נראה שאין צריך להשיב לראובן את כספי הצדקה שחילק. (הגרי"י זילברשטיין שליט"א, מהספר אחת שאלתי)

חידה שבועית

"האם הצודה חלמית? תמחה מטילדה מול הצודה שנקונדיטוריה. אינך יכולה לסמוך עליהם!" **לשה לא אחת הקונות, ההצמיצה על שני הצופדים בחנות, "הם צרביט, ואחד מהם מסקר תמיז. רק השני דובר אחת..."** **"מי דובר אחת?"** **עאלה מטילדה. "אינני יודעת", אמרה הקונה. לצופדים אין סנאי, ומטילדה יכולה לאלף רק אחד מהם עאלה אחת בלפד. כיצד תוודא האם הצודה היא חלמית?**

תשובה על חידה פר"ש: יצהר. **תשובה לחידה:** הבת נהיית בת שתים עשרה והבן עדיין לא בן שלוש עשרה, אז יש לו דין קטן ולה דין גדולה. **שם הזוכה:** נתן צבי וקחי נ"י

מזל טוב

מרכז העיון: משפחות קירשטיין – שרגר להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות קפלן – הרב בקשת לנשואי הבן הנכד
מגיד הדור: משפחות יעקובסון – פלדמן לנישואי הבן הנכד משפחת מרבר לאירוסיו הבן משפחת צויבל לאירוסיו הבת משפחות זיבלר-פינהנדלר להולדת הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר בשבתורה



אזהרה המורה: העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

חוקת

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

מעשה ששהו תלמידים בבית רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. הציץ אחד מהם מהחלון ונדמה היה לו כי הרב מבריסק רבי יצחק זאב סלוביציץ זצ"ל עולה במדרגות הבית. הודרו התלמיד והכריזו: "רבינו, הרב מבריסק עולה עתה לביתנו" מיד נחפו רבי איסר זלמן ולבש לכבוד האורה את מעיל השבת שלו ויצא במרוצה אל המדרגות כדי להקביל פניו. עד מהרה הוברר כי טעות נפלה כאן האיש היה אדם פשוט שבמראהו החיצוני דמה להרב מבריסק. אולם התלהבותו של רבי איסר זלמן לא פגה וכמו כן יראת הכבוד שלבש לכבוד האורה הגדול. הוא המשיך להתנהג כאילו הרב מבריסק הוא אורחו איינך הכניסו בכבוד גדול לביתו, הושיבו בראש השלחן ושאל ממנו ברגשי הכנעה וכבוד. "במה אוכל לכבד את האורה החשוב? אולי ישול ידיי לסעודה? ואם לאו באיזו שתייה נכבדך" האורה נדהם ונבוך והתנצל בפני רבי איסר זלמן: "חלילה לו לרבינו לטרוח בשבילי, מטרת ביקורי היא לבקש המלצה מאת מעלת כבוד תורתו, מאחר שעומד אני לנסוע בקרוב לחוץ לארץ כדי להשיג כספים להשיא את בתי". תיכף ומיד, בכל יראת הכבוד נשל רבי איסר זלמן גליון נייד ועט וערך מכתב חם ונלהב למען האיש. כאשר עזב היהודי את הבית עמד רבי איסר זלמן ללוותו וירד עמו את כל מדרגות ביתו עד לרחוב. וכשחזר שאלוהו בני ביתו ותלמידיו בתמיהה רבתו: "כל כך למה?" השיבם רבי איסר זלמן: "באמת מצוות אורחים מצוה גדולה היא. מצוות כיבוד אדם מישראל יקרה וחשובה עד מאד, עד שמן הצדק היה להתנהג עם כל אדם מישראל — יהיה מי שיהיה — כמו עם תלמיד חכם מופלג. כדרך שכיבד אברהם אבינו את אורחיו המלאכים בעת שחשבים לערביים. אלא מאי, המשיך רבי איסר זלמן ואמר, בעונותינו הרבים נעשו המצוות מוזלזלות בעינינו, ומתוך כך באים אנו לידי אפליה בין יהודי אחד למשנהו. אולם עכשיו כאשר סיבבה ההשגחה העליונה והתכונתי לקבל פני גאון הדור ולחלוק לו כבוד מלכים, ולו אף בטעות, האם עלי לחדול מן הכוונה הטהורה לקיים מצוות הכנסת אורחים בכל ההידורים? האם עלי להפסיד את המעשה הטוב והראוי אך ורק משום שהאורה הינו יהודי פשוט? זאת ועוד; מי יאמר שהוא אכן אדם פשוט, האם יודעים אנו להעריך כמו שראוי אדם מישראל?" לבסוף הפסיד ואמר: "אם קצבו משמים ליהודי זה כבוד במידה גדושה כמו שמגיע להרב מבריסק, הרי בהכרח שסוף הכבוד הזה לבוא אליי". (והזהר בכבוד חברכם)

בעת מסעותיו למכור את ספר "חפץ חיים", נקלע ה"חפץ חיים" רבי ישראל מאיר, באחת השבתות לעיר ידבוונה והתאכסן בביתו של השוחט. כשהתכונן ליטול ידיים לסעודה שלישית, שמע שהשוחט מספר לאשתו שיוסף הקצב רימה את פלוגי והבטיח לו כי הבשר משחיטת אתמול הוא בלי סירכא. רבי ישראל מאיר הסתלק מיד מהבית מבלי לדבר דבר. כשהשוחט הרגיש כי אורחו איננו, החל לחפשו בעיריה, עד שמצאו מיסב לסעודה שלישית באחד הבתים לשאלת השוחט, למה שינה פתאם את האכסניה שלו, השיב לו רבי ישראל מאיר, שאינו יכול להתאכסן יותר בביתו. אם יש למר טענות על הקצב, הרי זו שאלה של איסור והיתור ויש לקרוא אל הרב או יש להוכיחו בעני לבין עצמו, אבל כיצד הוא מספר זאת לאשתו? הרי יש בזה משום לשון הרע. "הנני עוסק במכירת ספרים על הזירות מדיבורים אסורים, וכיצד אני רשאי להתאכסן בבית שמדברים בו לשון הרע?", סיים ה"חפץ חיים" את דבריו. (המאורות הגדולים)

וראוי להנהיג בכל בית ישראל, שהבעל ילמד עם אשתו "שמירת הלשון" ואין לנו להתביש בזה. מי לנו גדול מרבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, צדיק יסוד עולם, והוא היתה לו קביעות של חצי שעה ביום ללמוד הלכה עם הרבנית שלו. (ידיאה ודעת "ירבי יהודה סגל זצ"ל ממנצ'סטר)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

זאת חקת התורה: כותרת זו של "זאת חקת התורה" בראש פרשת פרה אדומה, חוזרת ומשמשת ככותרת גם בפרשה הדנה בניעולי נכרים (במדבר לא כא) נשאלת השאלה מדוע לא נאמר זאת חוקת הפרה וכן גבי כלים זאת חוקת הכלים רבי משה פיינשטיין זצ"ל בספרו "דרש משה" מסיק מכח קושיה זו, שכותרות אלו, ללמד על כל התורה כולה יצאו. ומכאן שבין דברים שאין שייך לדעת טעםם ובין דברים שטעמם פשוט ומובן, עלינו ללמוד כאילו היו חוקים בלי טעם, גם הדברים שגילתה התורה את טעמם, אף אלה שטעמם נאמר בגמרא, וכל שכן הדברים שאת טעמם מצאנו בדברי הגאונים, לכולם יש להתייחס כאילו היו "גזירת הכתוב". כך מצינו מפורש לגבי הדין של "לא ירבה לו נשים" שנאמר על המלך, ושעה בו שלמה המלך, (עיי' סנהדרין כא) כשנתבונן נבחין שטעותו היתה בכך שחשב שהטעם המפורש בתורה מהווה בסיס לדין עצמו. אך האמת אינה כך. המצווה נאמרת לגבי כל אחד. גם אם אין הטעם שייך אצלו. גם קורח ועדתו שגו בהבנת טעם המצווה של תכלת בציצית. נמצא אם כן. שלמוד התורה וקיומה. מחייבים אותנו לדאות כל מצוה כאילו היתה משוללת טעם. ואפילו מצוה בניעולי נכרים. שטעמה ברור לכאורה. להוציא את בליעת מאכלי העכו"ם. מבין דופני הכלי. גם אותה צריך לקיים כחוקה. (ולקוט לקח טוב)

זאת חקת התורה: לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה "חקה" גזירה היא מלפני אין לך רשות להרהר אחריה (רש"י). יש להתבונן מדוע באמת הקב"ה הטיל עלינו מצוה שכזו ללא שום טעם והעמיד אותנו במצב שכזה שאומות העולם ישאלונו מה הטעם יש בה? והענין יובן על פי משל: איש בור ועם הארץ עלה לגדולה והתברך בעושר רב, וכתוצאה מכך הצליח לשדך את בתו עם בנו של רב העיר. לאחר החופה חש אבי הכלה שאין מחותנו הרב מעוניין להאריך איתו בשיחה, ואף משתמש מלהסב בחברתו בתירוצים שונים. שאל האיש את הרב: הרי כבר נעשינו ברוך השם מחותנים זה לזה! מדוע הגך משתדל בכל מיני דרכים להתרחק ממני? השיב הרב לשואל: נכון הדבר שהננו מחותנים, ועל כך יש מקום להביע השתוממות ופליאה, אך בודאי אינך צריך לתמוה על מה, שאין בינינו שפה משותפת והבנה בעניינים שונים... והנמשל, הקדוש ברוך הוא התקשר עם בריה פחותה עם בשר ודם ונתן לו תורה חמודה, ואנו לתומנו חושבים שמכיון שנעשינו מחותנים עם השם יתברך בקבלת התורה, עליו לגלות לנו טעמי המצוות. אך אין הדבר כן, אלא אדרבא עלינו להתפלא איך זכינו שהשם יתברך בכלל התקשר עמנו. ולכן אין לנו בכלל לתמוה מדוע נעלמו מאתנו חלק מטעמי המצוות (אהל יעקב לבוש יוסף)

וַיִּשְׁמַע קְלֶנּוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיִּצְאָנוּ מִמִּצְרַיִם: ורש"י פירש: "מלאך - זה משה" וכו' שואל רבי זלמן סודוצקין זצ"ל: משה רבינו העניו מכל האדם, מכתיב את עצמו, כשהוא שולח שליחים למלך אדום, בתואר מלאך? ותירץ על על פי מעשה שהיה עם הגאון רבי אבלי פוסובולר, שראה באחד הימים עגלון שלעגלתו רתומים פרה וסוס. מיד העיר לו הגאון שהוא עובר על לאו דאורייתא - כלאיים בבהמה. אך העגלון התעלם מדבריו ולא הסכים להפרידם. פנה אליו רבי אבלי והזהירו: דע לך, אני הרב הגדול ביותר בבבל המדינה. אם לא תשמע לקולי תפריד את הפרה מהסוס או להיפך - אכריז עליך חרם בכל המדינה ואיש לא יתעסק עמך מטוב ועד רע. מיד נבהל הכפרי והתיר את הפרה מהעגלה. הרי לנו שרבי אבלי מכריז על עצמו שהוא הרב הגדול ביותר בכל האזור, כדי להפריש יהודי מאיסור, וידע שרק כך ישמע לו. אף משה רבינו, חפץ להזהיר את מלך אדום בדבר שיש בו ממש והכתיר עצמו בתואר מלאך, שמא כך יוכל לשכנעו לתת לישראל מעבר בגבולו. (אזוניים לתורה)

סיפור מההפטרה

כי לא יטש ה' את עמו בעבור שמו הגדול: היה זה לפני כמאה וחמישים שנה. רבה של העיר ראדום שבפולין, רבי יהושע לנדוי, נכדו של ה"נודע ביהודה", קיבל הוראה להתייצב בפני המושל הרוסי בארמון המלוכה בוורשה. הרב נבהל ופחד וידע את אשר לפניו. הרוסים כבשו את פולין, והמשכילים קשרו איתם "קשר רשעים" להלחם במשותף נגד היהודים ודתם. מי יודע מה ההלשנה החדשה, מי יודע מה הם זוממים... בהגיע המועד נפרד הרב מבני ביתו, ונסע לוורשה. הוא נטל עימו את נתיק הטלית והתפילין ותכריכים. מי יודע? אולי נרקמה נגדו עלילה, אולי יוגלה לסיביר, אולי יוצא להורג... בהגיעו עלה לארמון המושל, והוכנס לחדר הקבלה. לתדהמתו מצא שם שניים מחשובי רבניה של פולין. גם הם הוזמנו לפנישה, וגם הם לא ידעו על שום מה. בגבור המתח וההרדה, החלו לפסוע בחדר הלך ושבו. לפתע הבחין הרב לנדוי בספר המונח על הכוננית. התעוררה סקרנותו של הרב למראה הספר, נטלו, וראה שזה חומש עם פירוש ה"אור החיים" הקדוש. מה לחומש זה בארמון המושל הגוי? פתחו וראה שדף אחד מקומט בקצהו, לשם סימן. העיף בו מבט, והבין הכל. פנה אל עמיתיו הרבנים, וביקש שיניחו לו לנהל את השיחה עם המושל ולא יתערבו בה, גם אם דבריו יקוממו אותם, וייראו בעיניהם תמוהים. הרבנים תמחו לפשר הבקשה האמיצה, אך שמחו שהאחריות הוסרה מעל כתפיהם. הדלת נפתחה, והמושל נכנס אל החדר כשאתו קבוצה של משכילים, ביניהם המומר יחזקאל הגה שר"י, ששינה את שמו לסטניסלב קויזימי. מומר נתעב זה כבר המיש גזירת שריפה על ה"שולחן ערוך" - חושן משפט", הכותב שאין להחזיר אבידת הגוי אלא מפני מצוות "קידוש השם". מה זומם הוא עתה...! מבט של להיטות היה בפניהם, מבט של ניצחון. המושל ניגש ישר לעניין: "אתם היהודים לומדים את החומש עם כל מיני פירושים נכון? שאל. שני הרבנים תלו מבטם ברבה של ראדום, שאמר: "אכן כן. פירוש רש"י ורמב"ן, אבן עזרא וספורנו, כלי יקר וה"אור החיים" הקדוש, ועוד". עיני המשכילים נצצו ברשעות. המושל המשיך ושאל: "דבריהם קדושים בעיניכם, נכון? מקובלים ומוסכמים עליכם, הלוא כן?" ורבה של ראדום ענה: "קדושים, כן. אבל מקובלים ומוסכמים? ובכן, במה שנוגע לפסק הלכה מקובלים עלינו דבריהם ללא ערעור והרהור. אבל בכל הנוגע לענייני דרוש ורעיונות, הרשות נתונה לכל יהודי לדרוש ולהביע רעיונות בפירוש הפסוקים מדעתו הרחבה, ואין לומר שהרעיונות מחייבים אותנו!" המשכילים זעמו וחרקו שיניים בועם אין קץ. אחד מהם רץ אל הכוננית, חטף את החומש שעליה, פתחו וקרא בעקום: "ואיך... איך תסביר את מה שכתוב כאן?" אבל המושל השתיקו ואמר: "הלוא שמעת מה הרב אמר, זהו רעיון בלבד, ותו לא". ואל הרבנים אמר: "סליחה על ההטרדה, גם אותי הטרדו כאן לשווא". המשכילים נכלמו והרבנים יצאו מחוייכים. בחוץ, שאלו את הרב מראדום: "מה זה? מה קרה כאן?" השיב הרב: "אירע כאן נס! המשכילים האחרים התנכלו לכל הקדוש והיקר לנו, ורצו לגזול שריפה על כל פירושי החומש. הם גילו את אוזנו של המושל לפידושו של ה"אור החיים" הקדוש בתחילת פרשת "חוקת", המסביר מדוע יהודי מטמא במותו באוהל, והגוי אינו מטמא. ואומר: "משל לשני כלים, האחד מלא דבש והשני מלא בזבל. כשירוקנום ויוציאום החוצה, יתקבצו רוב הזבובים והרמשים לחבית הדבש... כך, אדם מישראל, להיותו מלא קדושה, מתוקה ועריבה, בצאת נפשו יתקבצו אל גופו כל הקליפות ויטמא כל הבא במגע איתו, אבל הגוי במותו לא ימשוך אליו הקליפות הטמאות...". המשכילים ביקשו לטמון לנו מלכודת. להוציא מפנינו הוראה שהספרים מחייבים אותנו, ואז להקריא את הקטע בנגות הגויים, ובכך לגזול חלילה שריפה על כל הספרים, אבל בסייעתא דשמיא השאירו את החומש מסומן באותו דף על הכוננית, וכך הקדמנו רפואה למכה. (לבוש יוסף)

ועל הכל...

"פרפראות"

באחד הימים בלעה בתו של אחד מתושבי בני ברק, מטבע אל תוך גרוגה. הלה רץ להשיח את צרתו בפני אחד מגדולי הדור זצ"ל, אשר הבין, לפי תיאור המקרה, כי לא נשקפת סכנה לחיי הילדה והרגיעו כי עתידה המטבע לצאת. משהבחין כי דעתו של הלה אינה מתיישבת עליו, אמר לו בבדיחותא: לך אל הרב מפוניבו, הוא יודע כיצד להוציא כסף מאנשים..

"ענין של טעם"

הטעם שאנו קוראים "ברב" מצוה" להראות ולרמוז שכיון שנעשה בר חיוב הוא במצוות, דוגמת בן לאביו, שאינו יכול להיפטר מלהיחשב לבנו. ועל מי שעשה עבירה אנו קוראים בעל עבירה, להראות ולרמוז שיכול הוא להיפטר מן העבירה, דוגמת בעל שיכול לגרש ולהיפטר מאשתו. (רבי מאיר שפירא מלובלין ז"ע)

"מפי כתכם"

התורה הקדושה היא נשמת החיים של עם ישראל בפועל ממש. כשאנו אומרים "כי הם חיינו ואורך ימינו" אין זו אמירה של התלהבות, אלא כפשוטו ממש - התורה, ורק התורה, היא החיים של כל אחד ואחד, החיים של עם ישראל בפרט והחיים של העולם בכלל. לא כל אחד שהולך, יושב, אוכל, או רוקד, הוא בגדר "חיי". ולדוגמה - "רשעים בחייהם קרויין מתים" (ברכות יח ע"ב). וכמו זנב של לטאה שנחתך, שהוא מפרסם מצד לצד - למרות שהוא זו - ברור שאין כאן כל חיות, כך חיים ללא תורה אינם חיים כלל! המושג הנכון של אדם חי הוא רק זה שהתורה הקדושה היא נשמת חיינו...

כשאנו באים למשל ללמוד מה עלינו לקחת אתנו ממסכת יומא, ראשית עלינו לדעת את מעמדנו בשעה שאנו לומדים מסכת זו. האגלי"טל' בהקדמת ספרו מחדש - "שכשם ששמירת שבת שקול ככל המצוות, כן ללמוד וללמד בהלכות שבת שקול כללמוד וללמד בכל המצוות". חידוש נפלא חידש כאן האגלי"טל, לימוד הנושא של המסכת קשור באופן ישיר לקדושה של אותו ענין! ובאמת יסוד זה טמון כבר בדברי חז"ל שאמרו (מנחות קי ע"א): "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם", ובקדמונים מובא שכל אחד יכול לקיים את כל התורה כולה על ידי לימוד הסוגיות השייכות למצוות ההן. וא"כ ניתן לומר, שבלימוד מסכת יומא, חוץ מהמסכת והחלק של תורה שנוספים ללומד את המסכת, יש עליה עצומה של קדושה עמוקה השייכת לקדושה של יום כיפור! בשעה שיהודי לומד מסכת יומא הוא כהן גדול הנכנס לפני ולפנים - פשוטו כמשמעו, עומד לפני הארון והכפורת ועובד את העבודה המיוחדת אותה עובדים שם! ולאחר שהוא נכנס ויצא בשלום ממסכת זו - "מה נהדר כהן גדול בצאתו מבית קודשי הקדשים!" עם המסען הנורא והנפלא של מסכת יומא וסעודת סיום על מסכת יומא היא ממש מעין הסעודה שהכהן הגדול היה עושה במוצאי יום כיפור על שנכנס לקודש הקדשים ויצא בשלום (יומא ע ע"א) - כביכול עם הקדושה של השראת השכינה שהיתה שם. (נפש שמשון; רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: הדין הוא שאסור ליטול ידיים לסעודה ממים שעשו בהם מלאכה, כגון מים שהדיחו בהם כלים. איך יתכן שיהיה מותר ליטול ידיים ממים שהדיחו בהם כלים?

תשובה: אם הדיחו במים כלים חדשים שאינם צריכים הדחה, מותר ליטול במים הללו. (שולחן ערוך סימן קס)

מפתחמי אור יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

מדיבורו של אדם ניכרת חוכמתו (מבחר הפנינים)

עושה לשמה, נחשב יותר מאלף שלא לשמה. (רבי יהודה החסיד)

החכם דואג על דבר שהוא יכול לעשות, הכסיל דואג על דבר שאינו יכול לעשות.. (עיקרי אמונה)

פנינו ביה"ל

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

הנשמה היהודית ומעלתה

אומרת התורה "זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר, דבר אל בני ישראל, ויקחו אליהם פרה אדמה" (במדבר יט, ב), ובהמשך מפרטת התורה את כל דיני טומאה וטהרה ופרה אדמה. לכאורה היה צריך לפתוח ב-"זאת חוקת הטהרה", או "הפרה", הרי זה הנידון, טומאת טמא מת וכל שלבי הטהרה. למה פתחה התורה ב-"זאת חקת התורה"?

אחד מן התירוצים הוא, שרצתה התורה לרמוז לנו יסוד גדול. אם נתבונן, הרוצה להטהר במקוה צריך כל גופו להיות בתוכו, ואם אפילו שעה אחת נשארה מחוץ למקוה לא עלתה לו הטיבילה, מאידך בטהרת טמא מת, מזין עליו מי חטאת, ולהלכה נפסק שאין שיעור, אפילו טיפה אחת שמזין עליו הוא הופך לטהור.

מכאן למדים דבר עצום, לפעמים אדם מייאש את עצמו ואומר, אני כבר נכשלתי בכך וכך, ולצאת מהמצב הזה אין סיכוי, וצריך עבודה קשה יומם ולילה רק בשביל לתקן. באה התורה הקדושה ואומרת, גם מי שטמא, לוקחים טיפה אחת ומזין עליו והוא יוצא מטומאה לטהרה, וכך הוא בכל עניין רוחני, אפילו טיפה שווה הרבה, ויכולה להוביל את האדם מטומאה לטהרה, עד עכשיו היה טמא, מחוץ למחנה ומשוקף, והנה דבר אחד טוב שעשה ונהפך לאדם אחר לגמרי, לטהור וקודש קדשים.

אור החיים הקדוש מתרץ תירוץ פשטני יותר, אומר הרב, הרי כל נושא הטומאה וטהרה של טומאת מת, שייך דווקא אצל אדם מעם ישראל ולא אצל הגוי. אם גוי נוגע בטמא מת, ואח"כ ביהודי או בשאר דברים שיש בהם קדושה וטהרה, לא שייך אצלו טומאת מת, זה לא מעלה ולא מוריד. מה בעצם ההבדל בין ישראל לגוים, למה אצלנו זה חמור מאוד, אבי אבות הטומאה, וצריכים טהרה והזאה כדי להטהר?

ההבדל הוא פשוט, כשאנחנו קיבלנו את התורה הפכנו להיות עם סגולה, להיות חלק מהתורה, "עם קדוש אמת לה' אלקינו" (דברים יד, ב), מה שאין כן הגוים, אינם עם קדוש ולא עם סגולה, ולא נחלתו של הקב"ה, אלא טמאים במהותם, אוכלים נבלות וטרפות ושאר איסורים, ממילא לא שייך אצלם הלכות טומאה

וטהרה. אך יהודי קדוש, הוא חלק אלוך ממעל, ושייך למקום גבוה, ואמור לשמור על טהרתו וקדושתו, וממילא כל דבר טומאה כגון טמא מת פוגע בטהרתו, ולו שייך ענין הטהרה.

ממילא אומר אור החיים זה מה שהתורה באה לרמוז לנו, שהכל מתחיל מ-"זאת חקת התורה", הכל מתחיל מהתורה הקדושה, מי ששייך אליה הם עם ישראל שקיבלו את התורה, אצלם שייך הנושא של טומאה וטהרה. נמצא שכל המעלה של היהודי שבמהותו יש קדושה, לא משנה איזה יהודי ובאיזה מצב שלא יהיה, יהודי זה יהלום ודבר מקודש ביותר, וגם אם חס ושלום יהודי נכשל עדיין הוא קשור לקב"ה.

אם כן, יהודי שלפעמים מועד ונופל, זו רק קליפה הדובקת בו, וצריך לקלף ולהוציא אותה, ואחרי שנוריד את השכבות מוצאים יהלום יקר ומלוטש שמאיר וזורח. זו למעשה החשיבות של היהודי, וכך

אומר שלמה המלך, "אל תראוי שפני שפחתך ששפתי שמש" (שיר השירים א), לפעמים רואים אדם מלא בעוונות הנכשל שוב ושוב, אומר שלמה המלך, זה כמו שמש שמקהה את העור, ואפשר לאט לאט להוריד את זה ולגלות אור לבן ואמיתי החבוי פה, וזו הנשמה של היהודי. מסופר על נכדו של הרב גרוסמן שליט"א, שנשלח מטעם האדמו"ר מחב"ד לפני שנים רבות לסין הגדולה, לפתוח שם בית מדרש לקרב יהודים, ובאמת כך עשה במשך שנים. הוא ורעייתו פתחו את ביתם לרווחה, וכל יהודי שנקלע למקום זכה ליהדות השקפה ואמונה. והנה בשעה טובה נולד לו בן, הוא התקשר לבשר לסביו, שמיד אמר 'אני בא לברית'. לעשות ברית מילה בסין הרי זה משהו מיוחד, חיים שם יותר ממיליארד אבל יהודים יש סה"כ כמה מאות, ושומרי מצוות כמעט ואין, וכך הגיע הרב לשבת הסמוכה לברית.

באותו זמן היה יהודי, בחור מסכן הרחוק מתורה ומצוות שטייל בסין, שלא היה מבזבז כסף על נסיעות אלא נוסע רק בטרמפים. והנה בדרכו בטרמפ לאיזו עיר מסוימת נתקלו בעבודות בכביש, הנהג אמר לו, אני לא ממשיך בדרך זו אלא חוזר בחזרה. הבחור ענה, שהוא צריך להתקדם לאותה העיר והעירף לרדת ולהמשיך רגלית, וכך הלך מספר שעות ולשווא ניסה להגיע לישוב, עד שהסתבר לו שנקלע לאיזה יער מסוכן עם חיות טרפות, ה' ירחם. ירדה החשיכה והוא היה במצב של יאוש, וגם לחזור את כל מה שהלך במשך שעות לא היה שייך.

הוא התיישב על אבן והחל להרהר במחשבות, ולפתע נזכר שלפני יותר מ-10 שנים לקחו אותו עם עוד מספר בחורים שרצו להתחזק למגדל העמק, ונזכר בשיר שלימד אותם הרב במקום, "מה שהיה היה העיקר להתחיל מהתחלה, אבא תחדש אותי לגמרי, תדליק לי את הנשמה". השיר היה כ"כ אהוב עליו, והוא פשוט התחיל לשיר, ומרוב ההתלהבות התחיל לרקוד שם ביער החשוך.

באותו זמן עבר בכביש הסמוך ליער קבלן ברכבו, בדרכו לאתר עבודה מרוחק, ובגלל שסגרו את הכביש נסע דרך אותו יער, והנה הוא רואה את אותו בחור רוקד, ומבין שהוא יהודי, וגם הקבלן הזה למרבה הפלא היה יהודי. הבחור סיפר לו שהוא אבד כאן ביער, ענה לו הקבלן, עלה לרכב ואקח אותך לבית חב"ד, במרחק כשעתיים מכאן. כשהגיע ראה הבחור אולם גדוש במאות בחורים, נכנס עם התרמיל פנימה, שם ראה לבסוף לא פחות ולא יותר, את הרב גרוסמן בכבודו ובעצמו, בעודו שר את אותו השיר בדיוק ששמע ממנו לפני שנים רבות.

פלא פלאים, תראה מה הציל אותו, שיר אחד, אבא תאיר לי את הנשמה. ודאי שהנשמה של כל יהודי היא מוארת, לפעמים צריך איזה עזרה משמיים, ולמעשה זה מה שהציל את חייו. רואים מכאן עד כמה המעלה של היהודי נשגבה, לעיתים צריך לנער אותה ולהצית את הלהבה, אז רואים את האור הגדול שבכל אחד ואחד.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה.

יהודי קדוש, הוא חלק אלוך ממעל, ושייך למקום גבוה, ואמור לשמור על טהרתו וקדושתו, וממילא כל דבר טומאה פוגע בטהרתו, ולו שייך ענין הטהרה

ע"פ לוח נ"פ החיים לפי זמני ירושלים

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:12	20:24	21:20



לע"פ יוסף מנחם אליהו בן מסיעדה ואהרון ז"ל	לע"פ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל	לע"פ שאול חי בן מרים ז"ל
-------------------------------------------	-----------------------------	--------------------------

קונדיטור משמיים

השמונה ישמע גם יאזין, ביקש אחמד מר' יצחק שלא יבצע את החיתוך בעצמו כדי שלא יטעה ויהרוס את העוגה היפהפיה... ויניח לו - לאחמד, לבצע את המשימה המורכבת והרגישה כל כך... ר' יצחק כבר הורגל ב'עקיצות' מעין אלה, והניח לאחמד את המלאכה. וכשהניף אחמד את הסכין על העוגה, לפתע חש כאב עז מפלח את ידיו, הוא נחתך באגודלו מהסכין. דם החל לזוב ממנו, והוא נאלץ לעזוב את העוגה ולפנות לטיפול רפואי.

באותו היום לא חזר לעבודה, ומעתה - הכנת האירוע היוקרתי והנכבד הזה, הוטלה על כתפיו של ר' יצחק, שביצע את המלאכה בדייקנות מושלמת וללא תקלות! לא רק באותו יום. גם ביום המחר וגם ביום שאחרי, אחמד לא יכול היה לשוב לעבודה, הוא עסוק בתחבושותיו ובאגודלו. בינתיים ר' יצחק מופקד על המלאכה, מגשים מרהיבי עיניים יוצאים משערי הקונדיטוריה באפס תקלות בסייעתא

למים לא קלים עוברים על העם היהודי באשר הוא. אירועים אסונות ומלחמות אחד אחר השני. אך עם קדוש כעם ישראל יודע היטב שאין יד המקרה פה, וכאשר קורה משהו בעולם, כולנו יודעים שיש לכך תכלית, יש לכך מכוון. אז מה ה' מצפה מאיתנו? מה אנחנו יכולים לעשות כדי לעורר את רחמינו? כיצד נוכל לקדם את פני הרעה ולמונעה? איך ניתן לקרוע את רוע הגזירות? מהי דרך הפעולה שתהפוך את המציאות?!

כדי לענות על השאלות הללו, נתבונן באבותינו הקדושים. חכמינו ז"ל עוסקים בשאלה למה נגזר על אבותינו להמתין שנים ארוכות לילדים, ומאירים שסיבת הדבר היא כי הקדוש ברוך מצפה לתפילתם של צדיקים. הואיל ובורא עולם ציפה ויחל לשמוע את תפילתם, לפיכך הקשה עליהם מתנת הילדים, כדי שיתפללו אליו. דברים אלו הם בגדר 'רעידת אדמה' של ממש. כל קיום העם היהודי, היה תלוי בכך שלאבותינו יהיה דור המשך, דור אחרי דור. הלא אם יצחק לא היה נולד לאברהם, אם יעקב לא היה נולד ליצחק - עם ישראל לא היה נולד כלל, כל קיום העם היהודי היה בטל ומבוטל! ובכל זאת, הקדוש ברוך הוא 'סיכן' כביכול את כל הסיכוי של עם ישראל, רק מתוך רצון וציפייה לשמוע את קול אבותינו מתפללים אליו!

מעשי אבות סימן לבנים. כל יהודי, באשר הוא שם, אביו שבשמים מצפה לשמוע את קולו, מייחל לתפילתו. פעמים רבות, כל סיבת הצרות והקשיים שלנו, היא רק בגלל שבזאת עולם כוסף לשמוע את קולו המתפלל אליו, וכשנעשה זאת - הוא ימרה להרעיף עלינו שפע טובה וברכה!

את היסוד לכך מוצאים אנו בפרשת השבוע, לאחר שדיברו עם ישראל על הקב"ה ומשה עבדו, הענישם ה' בנחשים השרפים, והתרופה היתה מפליאה, ואומרת התורה שעם ישראל הבין את טעותו ואמרו "וַיֵּבֶא הָעָם אֶל מֹשֶׁה וְאֶמְרוּ חָטְאוּנוּ, כִּי דִבְרַנוּ בַה' וְנָבֵךְ, הַתְּפַלֵּל אֵל ה' וַיִּסַּר מַעֲלֵינוּ אֶת הַנֶּחֱשׁ, וַיִּתְּפַלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד הָעָם", הבינו עם ישראל שהסוד ליציאה מן הצרות הוא התפילה. אך לא היה די בכך שיתפללו עליהם משה רבינו, לכן ממשיכה התורה ואומרת "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל נֶס, וְהָיָה כָּל הַנֶּשֶׂאִי וְרָאָה אֹתוֹ וְחָיָה". ידועה פליאתם של רבותינו כמובא ברש"י - "אמרו רבותינו, וכי נחש ממיית או מחיה, אלא בזמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאים". זהו הסוד, לשעבד את ליבנו לאבינו שבשמים ולישא אליו תפילה יומם ולילה שישוענו.

מסופר על ר' יצחק א. שעבר טלטלות ותלאות רבות, עד שמצא את הקונדיטוריה בה החל לעבוד כשכיר, וממנה החל להתפרנס בכבוד. העבודה אינה קלה: מדי יום, במשך שעות ארוכות, הוא ניצב על משמרתו, מכניס מגשי עוגות ומאפים לתנור, מוציא אותם, נכווה מעת לעת, פורס את הטעון פריסה, מצנן את הטעון צינון, מזלף קרם כשהדבר נדרש, וגם עומד בקופה לפי הצורך. הוא התרגל למקום העבודה ולמנהל האחראי עליו, אבל בכל זאת היה משהו שהציק לו.

אחמד. אחמד הוא הישמעאלי שעבד בקונדיטוריה עוד לפניו, וכל העת ניסה להצר את צעדיו. כלפי חוץ הם עבדו בשיתוף פעולה מלא, אולם מתחת לפני השטח שררה ביניהם מתיחות של ממש. אחמד ניסה להבליט את מקצועיותו ונסיגונו הרב, כדי להבטיח שהעובד החדש לא ימצא יותר מדי חן בעיני המנהל. חמור מכך, בכל פעם שהתרחשה תקלה, שומשום התפזר, מגש נשרף, קרם נמרח, וכיוצא באלה - טרח אחמד להדגיש כי זו אשמתו של העובד החדש, שאינו מנוסה מספיק...

יתכן שלעתים היה צודק, ובאמת ר' יצחק לא היה מנוסה די הצורך, כדרכו של עובד חדש. ובכל זאת - הוא ניסה להשקיע את מיטב כוחותיו ומרצו כדי להצליח בעבודה החדשה, והפריעה לו מאוד התנהגות של שותפו לעבודה. מעת לעת גם הבחין כי המנהל האחראי מקבל את דבריו של אחמד ומאמין למעשיותיו, והוא חשש לעתיד העסקתו. ר' יצחק הוא יהודי טוב, טוב מאוד אפילו. הוא יודע מה יהודי צריך לעשות, וזה מה שעשה. הוא החל להתפלל לה' שימצא את הדרך שאחמד לא יטריד אותו בעבודה, פשוט כך. אם הוא לא מסתדר אתו - שיסתלק לו אחמד למקום אחר, ויניח לו לנפשו.

בעיצומו של יום בהיר, נערכו בקונדיטוריה לאירוע יוקרתי במיוחד, והוכנה עוגת ענק שיועדה להיחתך לפטיפורים קטנים. בקול גבוה ותובעני, כשהוא מוודא



ר' יצחק הוא יהודי טוב, טוב מאוד אפילו. הוא יודע מה יהודי צריך לעשות, וזה מה שעשה. הוא החל להתפלל לה' שימצא את הדרך

דשמיא, והמנהל עומד מהצד, מביט ומבין כי העובד החדש מקצוען לא פחות מקודמו, בניגוד לכל הסיפורים שאחמד הלעיט אותו בהם.

עברו כמה ימים, כשהפצע באגודלו של אחמד החל להחלים והוא תכנן לחזור לעבודה - היה זה בדיוק בימים בהם הנגיף התפרץ במגזר הערבי, וגם אחמד נדבק... כעת, היו לר' יצחק שבועיים וחצי נוספים להוכיח עד כמה הוא מוכשר ומנוסה, מצליח להפיק תחת ידיו עבודה מושלמת ולנהל את כל ביצועי הקונדיטוריה בצורה יוצאת מן הכלל, וזה השתלם לו היטב... כי המנהל, בראותו את הצלחת ר' יצחק, וכעבור כמעט חודש בו הוא היחיד שניצב לצידו בעוד אחמד איננו, היטיב את משכורתו, העניק לו יותר שעות ומשמרות, וגם האציל לו סמכויות - כולל סמכויות ניהול על ראשו של אחמד השפוף שחזר לעבודה אבל וחפוי ראש.

כשר' יצחק מספר את הסיפור, הוא מוסיף כי אחמד זה עד עתה מעולם לא נחתך בסכין, ובקושי נכווה כוויית קלות. הוא גם נהג להגיע לעבודה גם כשלא חש בטוב, הכל כדי להוכיח כי אין עובד מסור כמוהו, ואיש לא יקח ממנו את כתר העובד המצטיין. אולם ברגע אחד, כשר' יצחק נשא תפילה מקירות לבו לבורא עולם - אחמד גם נחתך, גם חלה, גם הוכרח לשהות בבדיוד, ולר' יצחק היתה הרווחה!

סיפור מופלא זה, המובא בספר 'טיב הקהילה', מאיר את עיניו של כל יהודי הנתון בצרה או במצוקה: אחים יקרים, יש לנו כתובת. כשיהודי נתון בצרה, נדרש ממנו להתפלל, לשאת לה' עיניים ולבקש מעומק הלב. לעולם לא נדע מתי וכיצד יחיש לנו ה' את ישועתו, אולם דבר אחד בטוח: אם יש לנו קושי בחיים - זה כדי שנתפלל. הבה נתפלל מעומק הלב, נשקיע כוחות, נתרכז בתפילה, נקדיש לה זמן וכוונה ראויה. ככל שתפילתנו תינשא מעומק הלב בצורה טובה ונעלית יותר - כך שומע תפילת כל פה יאזין לשוועתנו ויחיש את פדות נפשנו!

הבית שהוקף בחתולים

"וַיִּשְׁלַח ה' בְּעַם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים" (במדבר כא, ו) ואומר בעל הטורים, שהמילה "את" באה לרבות שאר חיות רעות שנשלחו על ישראל.

שאלה: מעשה בזקנה, שלאחר פטירת בעלה הרגישה בדידות נוראה, לא היו לה ילדים ולא חבורות, וכך החלה לעסוק מידי יום בטיפול בחתולי השכונה, האכילה והשקתה אותם במסירות, טיילה עמם ודאגה לכל צרכיהם, ונקשרה מאוד לחתולים שהיו "קרוביה" היחידים. ביום מן הימים החליטה האשה לעבור דירה, ומצאה יחידת דיור להשכרה במרתף ביתה של הזקנה סמוכה, חתמו על חוזה לשכירות המרתף למשך שנה, ומיד עם כניסתה של הזקנה למקום מגוריה החדש, הצטרפו בעקבותיה גם החתולים הרבים...

למחרת בבוקר, פתח בעל הבית את שער ביתו, וחשכו עיניו כאשר הבחין בגודו של החתולים... לאחר שברר נודע לו במהרה, שהשוכרת הגלמודה היא האחראית לכך... פנה בעל הבית אל הזקנה והודיע לה נחרצות: "אני מצטער מאוד, עליך לסלק מכאן את כל החתולים, ואם אינך מוכנה, תאלצי לעזוב את הבית!".

הזקנה לא עמדה מנגד והשיבה: "החתולים הללו מתורבתים, ואינם אמורים להפריע לאף אחד, אלא רק ממתנים לי בחוץ... לאחר שחתמנו על חוזה השכירות, והעברתי לכם צ'קים למשך שנה, לא תוכלו לסלקני, וגם את ידידי היחידים, החתולים, איני מוכנה בשום אופן לסלק!".

נשאלת השאלה, עם מי הצדק?

תשובה: הכלל בשאלות מעין אלו הוא, שיש ללכת אחר מנהג העולם, ולבדוק כיצד דרך דיורם של רוב בני האדם, וכנאמר בשולחן ערוך (ח"מ קס"א, ה): "אחד מן השותפים בחצר, שביקש להעמיד בהמה או רחיים, או לגדל בה תרנגולים, חברו מעכב עליו. וכן שאר דברים שאין דרך בני המקום לעשותם בחצרותיהם, כולם השותפים מעכבים זה על זה".

כלל נוסף כתב השולחן ערוך (ח"מ רל"ב, ו) שדבר המוסכם על בני המדינה שהוא מום או פגם, מחזירים עליו את מקומו. ואם אינו נחשב מום, ואדם נושא ונותן סתם בלי לפרש מה ירצה בעניין זה, על מנהג המדינה הוא סומך.

סיכום: המשכיר רשאי לטעון שהסכם השכירות שלו נחשב כמקח טעות, ולדרוש מהזקנה לסלק את החתולים, או לחלופין לחפש לעצמה מקום מגורים אחר. (ובודאי שינהג עמה ברגישות, ויסייע לה למצוא מקום אחר המתאים לצרכיה, מבלי לפגוע בה או לחלופין יוותר לה אם יוכל).

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

במי התורה מתקיימת?

"זאת התורה אדם כי ימות באהל" (במדבר יט, יד) בפשטות מדברת התורה על דיני טומאה כאשר ישנו מת באוהל או בבית, וכל אדם הנמצא שם נטמא בטומאת מת. אבל ברובד הדרש, רבו הדרשות על הפסוק הנפלא הזה. הגמרא אומרת (שבת פג): אמר ריש לקיש אין דברי תורה מתקיימין, אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר: 'זאת התורה אדם כי ימות באוהל'. רבי חיים מברסק זצ"ל הוסיף נופך נפלא לדרשתנו, ובשביל להבינו, נספר סיפור שהרי הוא כמשל על רבי עובדיה יוסף זצוק"ל.

בימי השבעה על מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל הגיע הגאון רבי דוד עוזרי מארה"ב, וסיפר לנוכחים סיפור על שקידתו העצומה של הרב. כשהתארח הרב אצלו בארה"ב, בערב שבת שאל הרב האם אפשר לדאוג למנורת לילה בחדר כדי שיוכל ללמוד מעט, והוסיף לבקש שלא יהיה אור גדול כדי שרעיותו הרבנית ע"ה, תוכל לישון ללא הפרעה. לאחר בדיקה קצרה פנה הגר"ד עוזרי לרב ואמר שישנה אפשרות אחת, בתוך הארון הגדול שבחדר יש אור קטן, ואם יפתח את הדלת יוכל ללמוד בלי להפריע את הרבנית בשנתה. רבינו בדק את האור ואמר כי טוב הוא, אבל עדיין חושש שאולי האור יפריע לרבנית. למחרת סיפרה הרבנית לכולם מה עשה הרב, לקח כיסא והכניסו לתוך הארון, ואת הדלת סגר אחריו, וכך ישב ועסק בתורה כל הלילה.

וזהו פירושו של הגר"ח מברסק זצ"ל: דמיינו לעצמכם שיום אחד הוחלט בשמים להרשות לכל הנפטרים לקום למשך שעה אחת מקבריהם, ובאותה שעה רשאים הם לעשות כרצונם. כשידעו קרוביהם באו מיד לבית הקברות להיפגש עם יקיריהם ולדרוש בשלומם. אך מיד שהקברים נפתחו קמו כל הנפטרים מקברם ורצו במהירות לבתי המדרשות ללמוד בהתמדה עצומה ונוראה, ולא רצו להביט ולדבר עם שום אדם בעולם.

זוהי כוונת חז"ל 'אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה', כלומר אין התורה מתקיימת רק אצל מי שמתייחס לזמן בעולם הזה כמו הזדמנות לקום מקברו ולשעה קלה ומיד רץ לבית מדרש... כך עשה רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל כל העת, המית את עצמו "באוהלה" של תורה, עד כדי ששום דבר אחר לא היה חשוב בעיניו, ומשום כך היה מוכן אפילו לסגור עצמו בארון החדר בשביל ללמוד במשך הלילה ללא הפרעה לרעייתו הרבנית.

השקפה לבית היהודי

רצוננו בפרנסה מסודרת ומובטחת

בפרשה מפורש, שבמהלך שהות העם במדבר קצרה נפשם ובתוך כך פנו בטרוניה כלפי הקב"ה ומשה רבינו ואמרו: "וַיִּדְבֹר הָעָם בְּאַלְקִים וּבַמִּשֶׁה, לְמַה הֶעֱלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לְמוֹת בַּמִּדְבָּר, כִּי אֵין לָחֵם וְאֵין מַיִם וַנִּפְשְׁנוּ קֶצֶה בְּלָחֵם הַקָּלָקָל", ומיד הגיעה הענישה ככתוב "וַיִּשְׁלַח ה' בְּעַם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים...", רש"י מביא את דברי חז"ל ומבאר את תלונתם, לפי שהמן נבלע באיברים קראהו קלוקל, ואמרו עתיד המן הזה שיתפח במעינו. אך הדברים עדיין תמוהים, כיצד אמרו אין לחם ואין מים, בשעה שהקב"ה ממטיר להם בכל יום ויום מן השמים, ובאר מים מסובבת סביבם.

רבנו בחיי מרחיב את היריעה ואומר: טענתם היתה, שהנהגה כל אומות העולם יש להם לחם לשובע נפשם, מבלי שייצטרכו לשאול 'מה נאכל', וכל זה אינו תלוי אם הם זכאים או חייבים, ואמרו בני ישראל, מה נשתנינו מכל אומה ולשון, שניתן לנו 'מן' - לחם מן השמים מידי יום ביומו, ואפילו המים נסתלקו מאיתנו לזמן מה כשמתה מרים, ומוטל עלינו להזהר ולהשמר שיהיו כל מעשינו לרצון לפני הבורא יתברך בכדי שיומשך לנו



שפע ופרנסה. רצוננו בפרנסה מסודרת ומובטחת!

כלומר אמרו בני ישראל, אנו רוצים לחם ומים בלי שום קשר למצבנו הרוחני ולקרבת האלוקים שלנו. אבל דווקא משום כך נענשו, שהם כפרו בכך שהמן והמים באים להם לפי ערכם, שהרי הם היו דור המדבר וראו מראות אלוקים, ורצה ה' שהמן יבוא מידי יום ביומו, בשביל שיהיו עיניהם תלויות תמיד אל ה', כי זה עיקר מעלת האדם, והיה להם להרגיל נפשם במידת הבטחון והאמונה בה' יתברך, ולישא עיניהם תמיד אל ה'.

ממשיך הרב שלכן נענשו בנחשים השרפים, ה-נחשים בהא- הידיעה, לומר לך שהנחשים היו שם במדבר עוד קודם לכן, אבל עתה שהסירו אמונתם בה' והתלוננו על כך שהם תלויים בה' יתברך, ורצו לחיות כמו שאר האומות בהנהגה של הטבע, ממילא הענן הפסיק להגן עליהם ונשכחו הנחשים השרפים כדרכו של עולם.

כל זה הוא מוסר השכל עצום עבורנו, עד כמה חשובה האמונה והבטחון בו יתברך, דווקא בשעת נסיון, אם יתרעם האדם יושלך חלילה לפגעי הזמן והטבע, אך אם יתחזק ויבין שהקב"ה רוצה שישא אליו את עיניו ולו ייחל, אז יזכה לסיעתא דשמיא והגנה מעל לדרך הטבע.

זה עיקר מעלת האדם, היה להם להרגיל נפשם במידת הבטחון והאמונה בה' יתברך, ולישא עיניהם תמיד אל ה'

רבי אלחנן וסרמן זצ"ל

בי"א תמוז, יום שני הקרוב, ימלאו 80 שנה להירצחו של רבי אלחנן וסרמן הי"ד על קידוש ה', שהיה תלמידו המובהק של החפץ חיים, וממנהיגי היהדות החרדית באירופה בדור שלפני השואה. עמד בראש ישיבת 'אהל תורה' בברנוביץ' שבליטא, שהייתה ישיבה לבחורים צעירים, ובתקופת עמידתו בראשה עשתה לה הישיבה שם כאחת הגדולות והזהרות בעולם התורה והשפעתה היתה על כל רחבי אירופה.

אודות אותו קידוש ה'

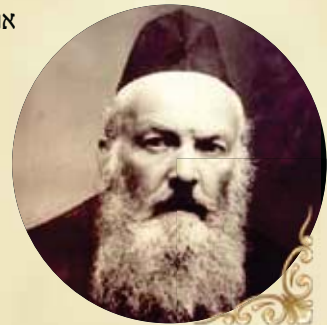
עם פרוץ המלחמה השנייה, כבר בתחילת המלחמה נפגעה העיר ברנוביץ' קשות. רבי אלחנן הי"ד יחד עם קבוצת בחורים הגיעו אחרי תלאות רבות לליטא, לעיר קובנה, אבל אחרו את המועד, קובנה אף היא נכבשה ע"י הגרמנים זמן קצר לאחר מכן. תוך כדי הרדיפות מסר הרב אלחנן וסרמן שיעורים על קידוש ה', וכאשר נלקח עם רבנים ותלמידים מגטו קובנה בי"א בתמוז תש"א למצודה ממנה הוצא להורג, נשא דברים על כובד משקלה של הכוונה באותם רגעים, עד כדי כך שמחשבה בלתי ראויה עלולה לפסול את קידוש ה'.

זה לא הכיוון שלי

סיפר אודותיו רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: אדם שלמד עם הרב וסרמן זצ"ל בישיבה פנה למסחר, הצליח בעסקיו, התעשר ועבר לגור בעיר ורשא. לימים הגיע לבקר את רבי אלחנן בביתו שליד הישיבה. בהגיעו, ראה אותו גביר את העניות בביתו של רבי אלחנן, פנה אליו ואמר לו: "רבי אלחנן, קשה לי לראות את הדלות בביתך, הרי אני מכיר את כישרונותיך הגדולים, בטוחני שאם היית נכנס למסחר היית מתעשר יותר ממני".

רבי אלחנן לא השיב לו על דבריו אלא המשיך לשוחח עימו על עניינים אחרים. כשסיים את ביקורו, לווהו רבי אלחנן לתחנת הרכבת לכיוון ביתו. רציף הרכבת לכיוון ורשא היה עמוס בנוסעים. פנה אליו רבי אלחנן ואמר: "עיניך הרואות, הרכבת לורשא צפופה ואלו הרכבת לכיוון השני ריקה כמעט לגמרי. למה לך לעלות על הרכבת שעושה דרכה לורשא, תעלה על הרכבת השניה, תוכל להתרווח במושבך ולהנות מנסיעה נעימה". השיב הסוחר בפליאה "אבל היעד שלי הוא ורשא. אין לי מה לנסוע ברכבת השניה".

פנה רבי אלחנן אל הגביר ואמר לו: "ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר, אתה מוכן להידיחך ולהצטופף כדי להגיע ליעד. אתה לא מוכן להנות ולשבת בנוחות אם זאת לא הדרך. גם אני יכול לשלוח את ידי במסחר, יהיה לי נוח יותר, ורווח והצלחה. אבל הנוחות הזאת לא שווה לי כלום, זאת לא הדרך, בשביל להגיע ליעד שלי אני מוכן להצטופף ולהידיחך, העיקר שאגיע אל היעד".



שנת האוזון

אתם חושבים שאתה יודעים הרבה על העולם בו אנו חיים? בפרט האם אתם יודעים מהי שכבת האוזון העוטפת את כדור הארץ ומהו תפקידה? ובכן, שכבת האוזון היא שכבה באטמוספירה באזורים שבין 15 ל-35 ק"מ מעל פני הקרקע, בשביל לסבר את האוזון מדובר בגובה של כפעמיים עד 4.5 פעמים מגובה הר האוורסט! הריכוז הגבוה ביותר של שכבת האוזון קיים בסביבות 25 ק"מ גובה. שכבת האוזון מהווה חלק מהסטרוטוספירה שגובהה בין 10 ל-50 ק"מ מעל פני הקרקע, הסטרטוספירה היא בעצם השכבה האמצעית באטמוספירה העוטפת את עולמנו.

החשיבות באוזון היא יכולתו לספוג את רוב הקרינה העל-סגולה הנשלחת לעבר כדור



הארץ מקרני השמש. קרינה זו מסוכנת מאוד לרקמות חיות, ובעצם שכבת האוזון חיונית והכרחית לצורך היתכנות החיים הקיימים על פני כדור הארץ.

בסוף המאה ה-20 התגלה חור גדול בשכבת האוזון בעיקר מעל אנטארקטיקה, אך התגלתה גם הידלדלות של השכבה באזורים אחרים. הסברה הרווחת (והמוכחת לדעת רוב המומחים) היא שהחור הזה הוא מעשה ידי אדם, או יותר נכון נוצר בעקבות הזיהום הנוצר בידי האדם ע"י אורח החיים של כולנו. על פי חוקרים התומכים בטענה זו - התעשייה המרובה ופליטת מזהמים שונים פגעה והרסה שכבה זו. המזהמים העיקריים מעשי ידי אדם הפוגעים באוזון הם תרכובות גזים מסוימות, שאינם רעילים ולכן השתמשו בהם רבות בתעשייה. הבעיה הגדולה במולקולות אלו הוא זמן פעולתן הארוך - עשרות שנים, הגזים הורסים מולקולות אוזון רבות לפני שהם מתפרקים בעצמם.

החור הגדול ביותר באוזון נמדד לפני כ-15 שנה, ושטחו כ-30 מיליון ק"מ, בעקבות מסע ציבורי נרחב המגובה במדענים נוצרו תקנות המגבילות את השימוש בתרכובות מסוכנות כאלו. לאחרונה, עם פרסומן של התקנות והתקדמות במניעת התפשטות הגזים הרעילים גדול של החור נבלם ואפי' הצטמצם, אך עדיין מדובר בחור בגודל של כ-20 מיליון ק"מ ריבועיים. לשם השוואה מדובר בחור שהירח יכול לעבור דרכו! חוקרים מעריכים ששכבת האוזון תחזור למצב שהוגדר כתקין רק בעוד למעלה מ-30 שנה. האיום הנשקף יבשת אנטארקטיקה נותר בעינו, וזאת מחשש שקרחונים יפשירו בקצב מואץ ויגרמו להצפות של איים ויבשות.

נוק נוסף שקיים בעקבות החור באוזון הוא התחממות כדור הארץ, מחקרים מראים שכדור הארץ הולך ומתחמם בכל שנה, וזאת מלבד הנוק שנגרם מהקרינה החודרת דרך אותו חור באוזון.



בס'ימ' אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסיעות והוצאות הכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקים



רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום | פרטים ותיאום מועד התרשמות: 054-422931 // 054-3551383 // 02-6540906 | שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

בית לוי
מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיין יסודי מידי יום ע"י חברת נקיין

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ - 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)
לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM
לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

פניני הפרשה

חוקת

עלון מס'

1091

שנה כ"ב התשפ"א

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

חרב פיפיות

מצות פרה אדומה פלאית ביותר, ונמצאת למעלה מכל שכל והיגיון. יש בה סתירות פנימיות – מטהרת טמאים ומטמאת טהורים, וכל עניינה סתום וחתום. וכמו שתמה המדרש (במדבר רבה, פרשה י"ט) "העוסקין בפרה מתחילה ועד סוף מטמאין בנדים, היא גופה מטהרת בנדים?! אמר הקב"ה: חוקה חקקתי, גזירה גזרתי, אי-אתה רשאי לעבור על גזרתי!".

ב'דעת זקנים' מובא ששאל מין אחד את רבי שמואל איך פרה אדומה כל מעשיה סותרים? ענהו רבי שמואל: כמו כח האש שמשתמשים בו לצרוף את הזהב ולהוציא את הסינים שבו, והזהב מתברר ונהיה נקי, ומצד שני כשלוקחים זהב ושמים אותו בכור ההיתוך הוא מתקלקל. כך פרה אדומה מצד אחד יש לה כח לטהר, ומצד שני היא מטמאת את הטהורים. וכן אפשר לדמות זאת לתרופה נגד היידקים, שמי שהוא חולה התרופה מועילה לו, ומי שהוא בריא היא מזיקה לו.

אותו רעיון אפשר לומר גם על לימוד התורה. אם לומדים את התורה כדי להיטהר על ידה ולהתקרב יותר לקב"ה, אז הלימוד מטהר את האדם, אך אם לומדים אך ורק לשם צבירת ידע, התורה יכולה להפוך לסם המוות. כמו דואג האדומי שנטרד מן העולם, לפי שתורתו היתה מן השפה ולחוץ, והוא לא רצה להפנים את אשר למד.

*

בזמן החפץ חיים זצ"ל היו כמה משכילים שהיה להם ידיעות בתורה, ופעלו להוציא בחורים מהישיבה בלשון חלקלקה. החפץ חיים לחם בהם בכל כוחו, והודיע בשער בת רבים כי אין להתפעל מידעיותיהם כלל ועיקר, לפי שכל תורתם הולכת לסטרא אחרא.

דרכי הפרד"ס <small>אפנים במיוש התורה</small>	עצה טובה
<p>צורת הניקוד</p> <p>דוגמא לרמז כזה מצאתי בספר "בית נאמן" (בראשית מ, י): בפסוק "אֶשְׁתַּךְ כִּגְפֵן פּוּרִיחַ" (תהלים קכה, ג), המלה "אֶשְׁתַּךְ" באה בסגול בניגוד לכל הפעמים בתנ"ך שבאה בחיריק, לרמזו בסגול שהוא שלש נקודות כנגד שלש פגולות שסימנם גפ"ן – געזונט (בריאות באידיש) פרנסה נחת, שהכל ע"י האשה ובזכותה.</p>	<p>מי שמניח תפלין באופן קבוע על ראש רטוב או שיער מזיע, רצוי מדי פעם בפעם לשמן קלות את עור בתי התפלין בשמן פרפיץ או שמן זית, לצורך שמירת רעננות העור. (מתוך "יותר מסת"ם").</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"ידוע הדבר ומפורסם הענין גודל חיוב המצוה על כל אחד מישראל לגדל את בניו ולסדרם ולנהלם ולהשתדל עמהם בכל כחו להיותם נאמנים לה' ולתורתו ולהקים זרע אחריו מבנים ובנות קדושים וטהורים אוהבי תורה ובעלי יראת ה' ושלמים במדות טובות והנהגות ישרות, עד שכל רואיהם יכירו כי הם זרע ברך ה' לעשות צדקה ומשפט".
 ("מגיד חדשות" ח"ט עמ' קל"ח)

הופיע!!!

הספר "הכתב והמכתב" ח"ב – פרטים בעמ' 3

וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום כה אמר אחיך ישראל וגו' – יש לדקדק, מדוע ציינה כאן התורה את המקום שממנו שלח משה מלאכים? ואפשר לומר בס"ד שמושה רבנו ע"ה רצה לרמוז למלך אדום, שכמו שהקב"ה לא ויתר לי על שפגעתי בכבודם של ישראל וקראתי להם המורים, אף אתה יש לך ללמוד קל וחומר ולהיזהר לבל תפגע בנו. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

בתוך הגולה

בענייני רפואה שהובאו לפתחו.

בזמן שהותו בדרום אפריקה, מרן התארח בבית יהודי אחד מאנשי הקהילה בשם **מנשה רז**, ישראלי ממוצא מרוקאי שירד לדרום אפריקה. באחד הימים לפני הניתוח, חלמה בעלת הבית חלום מוזר, ובו ראתה שנשיא אמריקה "בוש" ורעיתו הגיעו לביתם, כדי לצפות על משחק כדורגל מול החלון המזרחי... נזכרה שיש רב גדול בביתה, וביקשה ממרן לפתור לה את החלום. שאל מרן: "באיזה כיוון בית-החולים שאנחנו צריכים לעשות שם הניתוח?". אמרה: "מול החלון המזרחי במרחק עשרה ק"מ". "אם כן פשוט", הסביר מרן "זה פתרון החלום: **בוש** בגימטריא 308, עם 3 אותיות עולה 311 כמנין שמי **מאיר מזוז** (כלי אל"ף). עכשיו באתי אני ורעיתי, להסתכל ב"משחק כדורגל" מול החלון המזרחי, כי שם בבית החולים הזה משחקים בנפשות, זה ימות וזה יחיה, פעמים הניתוח מצליח ופעמים שלא". אמרה: "ככה? אם כן אני צריכה לכבד אתכם כמו הנשיא בוש"..." לאחר שעה, הגיע הרב פוייפר. סיפרו לו את החלום ופתרונו, אמר: "מה, כמו הנשיא בוש? מי זה הנשיא **בוש לעומת ת"ח? ! ת"ח** מגיע לו הרבה יותר כבוד!".

שנתיים לאחר הביקור, ביום ראשון י"א באייר התשנ"ג, למרבה הצער הסתלק הגר"א פוייפר באופן פתאומי בתאונת דרכים מחרידה בעוה"ר, והוא בן 45 שנים. 18 שעות לפני פטירתו התקשר אל מרן, דרש בשלומו, וביקש להזכירו בתפלה.

הביקור בדרום אפריקה נמשך שבועיים וחצי, במהלכו עברה הרבנית את הניתוח בהצלחה ב"ה. והעיד מרן שהיו אלו ימים יפים שלא ישכחם לעולם. ביום האחרון לשהותו שם - ב' לפרשת דברים ד' מנחם-אב, מרן היה הקורא בתורה בשחרית, ואחד הפסוקים שקרא היה "רב לכם שבת בהר הזה, פנו וסעו לכם!" (דברים א, ו). תוך כדי קריאה עלה בדעתו: "יוהנסבורג" פירושה המילולי: "בורג-יוהנס", הר של יוהנס (שם אדם), והמלה הזו עולה בגימטריא 17, "רב לכם שבת בהר הזה", ישבתם כבר ביוהנסבורג 17 ימים, כעת הגיע הזמן לחזור הביתה. "פנו וסעו לכם!".

היה זה לפני שלושים שנה בתמוז התשנ"א. מרן ראש הישיבה הגר"מ מאזוז שליט"א הוצרך לטוס לדרום אפריקה לצורך ניתוח לב פתוח סבוך לרבנית ע"ה.

בשדה התעופה קיבל את פניהם הגאון רבי אהרן פוייפר זצ"ל (רב קהלת מהרש"א ביוהנסבורג דרום אפריקה), שעל פי בקשת הרב אלימלך פירר הי"ו ארגן את כל הדרוש לביקור, וליווה את מרן בעזרה רבה, כשהוא מעמיד לרשותו רופאים מומחים בהתנדבות. עד שרמז לו מרן **ורפא ירפא** אותיות ר' א. פוייפר (ע"פ דרשת חז"ל: מכאן נתנה תורה רשות לרופא לרפאות). ופעם אמר לו **דרא"פ** (ר"ת דרום אפריקה) נוטריקון: דרוש ר' אהרן פוייפר.

לאחר שירד מהמטוס, התפלל שחרית. בתפלת העמידה הרגיש סחרחורת מהשפעת הטיסה, וברעיונו הבריק מוסר השכל מעניין: הרי אנחנו בכדור הארץ שטס במהירות כפולה מהבואינג (כדור הארץ מסתובב בשעה במהירות של 1666.6 ק"מ, והמהירות של הבואינג בערך 875 קמ"ש), ובכל זאת אנו הולכים יציבים ואיננו מרגישים שום סחרחורת. וזאת למרות שבואינג יחסית למטוסים אחרים הרבה יותר נוח, "בואינג" בגימטריא "חסד"...

והנה באמצע התפלה של שבת כשקרא נשמת כל חי, פתאום האירו אל עבר פניו המלים: "המנהג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים". המלים הללו קיבלו לפתע פירוש חדש: "המנהג עולמו", הקב"ה מסובב את כדור הארץ שלו, "בחסד" - ב' חס"ד, גימטריא "בואינג", דהיינו כפול ממטוס בואינג, ובכל זאת "ובריותיו ברחמים"! מליארדי בני אדם הנמצאים על כדור הארץ, מרגישים ברחמים - בלי סחרחורות, בלי בחילות, ובלי כיסי אויר. פלא פלאים!

במהלך הביקור, נפשו של הרב פוייפר נקשרה בנפש מרן יבדל לחיים טובים, והיה מנצל כל זמן שהיה שם כדי לדבר עמו בלימוד. בתחילה חשב הרב פוייפר שעיקר עסקו של מרן בקבלה כמו חכמי הספרדים שהכיר, והחל לדבר עמו בענייני קבלה. בהמשך, שמח לראות שמרן ידיו רב לו גם בהלכה ובעיון, ומצא לו חבר לשטוח בפניו הכרעות הלכתיות

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

השפעת הסביבה

רבי שלום שמע את הדברים, וכתלמיד נאמן החליט לשמוע את חוות דעתו של רבו.

בהכנעה מרובה שח על אודות הצפיפות בבית, ועל האפשרות לעבור דירה, הרכין ראשו והמתין לשמוע את דברי קדשו של הרב.

הרים הצדיק את עיניו ופנה אליו בשאלה גורלית: רבי שלום, במה תחפוץ בדירה או בילדים? אם טובת הילדים לנגד עיניך, שיזכו להתחנך בדרך התורה והמצוות, עליך לוותר על הדירה בשכונת "שמואל הנביא"!

רבי שלום לא היסס אף לרגע, חינוך הילדים עמד בראש סולם העדיפויות שלו, והוא הכריע - המשפחה המשיכה להתגורר בדירה הצפופה כמקודם, כשכל בני הבית חוסים ומתחממים באורו של הצדיק רבי מרדכי שרעבי דצ"ל שגר בשכונתם.

הצדיק רבי שלום רפאלי דצ"ל, שמשו של המקובל רבי מרדכי שרעבי דצ"ל, חי בעניות בדירה בת שני חדרים, בה נאלצו להצטופף אחת עשרה נפשות ביתו. לימים קיבל הצעה ממשרד השיכון, לעבור לדירה מרווחת מאד בשכונת שמואל הנביא.

ההצעה היתה מאוד מפתה, אבל רבי שלום היסס... הצפיפות אמנם מכבידה, המטבח והשירותים מצויים בחוץ, הגשם דולף פנימה, ודרך הסדקים חודרת רוח קרה המצמררת את הגוף, אבל, הבית מצוי באזור המבורך בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, מהם מהדהד קולו של יעקב בתורה ובתפלה.

ידידיו של רבי שלום, ששמעו על הזדמנות הפז שנקרתה לידו, דחקו בו להיענות בחיוב להצעת משרד השיכון, ופרטו באוזניו את מעלותיה של הדירה החדשה, המרחיבה דעתו של אדם.

תמיד רצית להפוק את כתיבתך למקצועיות ומרתקת?

כעת הדבר מהישר ידך!

הופיע!!!

הספר הנפלא

הכתב והמכתב

ח"ב

פרקי הנחיה והדרכה באמנות הכתיבה התורנית
יחד עם אוצר מליצות וביטויים לשימוש בכתיבה עם פירושם ומקורותיהם

הספר החדש כולל הדרכה בכל סוגי הכתיבה: מאמרים, שאלות ותשובות, חידושי מקרא, חידושי ש"ס, פסקי הלכה, סיפורים, ביוגרפיות, מכתבים, מודעות ושירים, כתיבת הערה, קושיא ותירוץ, כללי פיסוק ור"ת, טיפים והדרכה בהוצאת ספר לאור וההדרת ספרים.

ניתן להשיג בהנויות הספרים

הפצה ראשית "אור החיים"

לביירוים - 052-7654216

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(פתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: אדם שאטם את נגו כדי למנוע קינון יונים, וכיון שהיו כמה יונים שלא רצו לצאת השאיר אותם בתוך הגג. כעת הוא מתייסר על כך שגרים להם למות. האם נהג כהלכה, ואם לא, מה דרך תשובתו? תשובה: לא נהג כהלכה. אינני יודע דרך תשובה. אולי לפזר מדי פעם אוכל ליונים המשוטטים ברחוב (כמו שנוהגים בשבת פרשת בשלח).

שאלה: האם מותר לספר לאחרים על אירוע מצער שפורסם בחדשות, או שיש בזה משום "מוציא דבה הוא כסיל"? תשובה: מותר, כי כבר פורסם ברדיו, וכל שכן שיש בזה תועלת.

שאלה: בספר "בנין יהושע" על אבות דרבי נתן פרק ל"ז הלכה ב' [בש"ס וילנא] כתב בשם הרמב"ם שאם לא נדבר בתינוק הנוול שבע שנים שום דיבור, כאשר יגדל ידבר מאליו לשון הקודש. עכ"ל. ורציתי לשאול את כת"ר שליט"א היכן כתב הרמב"ם דבר זה? תשובה: זה שקר, ולא אמר הרמב"ם זה מעולם. ועיין בשו"ת מים חיים משאש (ח"א סימן נ"ד) שדחה דעה זו בשתי ידיים.

שאלה: בליל שבת מברכים גם את הבנות "ישימך אלקים כשרה רבקה רחל ולאה". ולכאורה מנין לקוח נוסח זה, שהרי בתורה נאמר רק "ישימך אלקים כאפרים וכמנשה" (בראשית מח, כ)? תשובה: כדי שלא לקפח את הבנות. ואם לא היה כתוב בתורה כאפרים וכמנשה, היינו מברכים לבן: ישימך אלקים כאברהם יצחק ויעקב.

שאלה: האם יש ענין להדליק נרות בבית לכבוד נשמת הצדיקים? תשובה: אין ענין בזה, רק חסידות יתירה, ולעת הצורך או ביום יארציית של הצדיק.

שאלה: מהיכן לקוח המנהג של אלה השמים שערות זקנם שנתלשו בתוך הספרים? תשובה: אומרים שכך נהג הבעל שם טוב ע"ה.

שאלה: מה המקור לומר בסוף תפלת העמידה פסוק ששם המתפלל מופיע בו? והאם צריך שגם האות האחרונה בפסוק תהיה זהה לאות האחרונה בשמו? תשובה: הגהה בפירוש רש"י (מיכה ו' ט') על הפסוק "ותושיה יראה שמך". לכתחילה לוקחים פסוק שמתחיל ומסיים, ואם לא נמצא לוקחים פסוק שהשם מופיע בו.

שאלה: האם לספרדים יש מקורות קדומים להפסקות בקריאת התורה, או שכלל לא הקפידו על מקום מסוים להפסקה רק שיהא במקום שניתן להפסיק בו על פי ההלכה? תשובה: אין מקורות קדומים, רק הקפידו תמיד לסיים בדבר טוב. וזכורני בספר "דרכי חיים ושלו"ם" (לאדמו"ר ממונקאטש) ששינה הרבה הפסקות ממה שכתוב בחומשים, וכתב שהמציין בחומשים היה מקרי דרדקי ועשה הרבה טעויות. ע"ש.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לרפואת דורון בן שרה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקרה שטפנישט



מצבת הרה"צ רבי אהרן יצחק ווסרמן זצ"ל רב ביהכ"נ המרכזי הדר כרמל בחיפה נסתלק א' דר"ח תמוז תשל"ח ומנו"כ בבית העלמין חוף הכרמל בחיפה על המצבה נחרט: "הכם חרשים ונבון לחש צנוע עניו רב פעלים"

מצבת הרה"צ רבי מנחם אליהו ווסרמן זצ"ל רב קהילת דוורווי נסתלק ט"ז טבת תשנ"ז ומנו"כ בהר המנוחות ירושלים, על מצבתו נחרט: "עמד על משמרת הקודש מתוך מסירות נפש ושמר על גחלת ישראל שלא תכבה"

מצבת הרה"צ רבי יחיאל מיכל ווסרמן זצ"ל רב בחולון נסתלק ח' סיון תשמ"ח ומנו"כ בחולון, על המצבה נחרט: "זה הקבר אשר כריתתי לי ולרעייתי בחיים בשנת תשל"ח, כריתי תרתי במשמע"

<<
מצבת הרה"צ רבי אלתר ישראל ווסרמן זצ"ל רב שכונת נוה דוד חיפה נסתלק י"ב סיון תשד"מ ומנו"כ בהר הזיתים



משפחת הרבנים לבית ווסרמן זצ"ל

הרה"צ רבי יחיאל מיכל ווסרמן זצ"ל רב בחולון
נסתלק ח' סיון תשמ"ח ומנו"כ בחולון

הרה"צ רבי אהרן יצחק ווסרמן זצ"ל
רב ביהכ"נ המרכזי הדר כרמל בחיפה
נסתלק א' דר"ח תמוז תשל"ח ומנו"כ בחיפה

הרה"צ רבי מנחם אליהו ווסרמן זצ"ל רב קהילת דוורווי
נסתלק ט"ז טבת תשנ"ז ומנו"כ בהר המנוחות ירושלים

הרה"צ רבי אלתר ישראל ווסרמן זצ"ל רב שכונת נוה דוד חיפה
נסתלק י"ב סיון תשד"מ ומנו"כ בהר הזיתים

באר בשדה - שטפנישט

השבוע בחרנו להציג במדורינו "מצבות מספרות" אודות משפחת הרבנים לבית ווסרמן, שהיו מהיושבים ראשונה במלכות שטפנשט ומחשובי משפחות הרבנים ברומניה, ששלושה מהם חלים ימי הילולתם בחודש סיון-תמוז.

אבי המשפחה הגה"ה רבי משה חיים ווסרמן זצ"ל



יושבים מימין לשמאל הרה"צ רבי משה חיים ווסרמן ראש השושלת, רבי תנחום בן, העומד הוא הרה"צ רבי אלטר ישראל ווסרמן נכדו של רבי משה חיים ווסרמן

מ מ ש פ ח ה
מיוחסת היה
רבי משה
חיים ווסרמן,
מ צ א א י
הרה"ק רבי
וואלף קיצעס
ת ל מ י ד
ה ב ע ש " ט
הקדוש, כבנו
רבי משולם
זוסיא ונכדיו
הרבנים קנה
חכמה ודעת
ולמד בישיבת
ק י ש י נ ו ב ,
לימים עסק
ב מ ל א כ ת
הקדוש והיה

לתת דין וחשבון רק על בין אדם למקום, ואילו אני אצטרך לתת דין וחשבון גם על בין אדם לחבירו... נענה ר' משה חיים ואמר לו: האמן לי, כשאני מטיף עוף לאשה עניה אינני ישן שבועות שלמים... זה לך העולם הזה שלי... וגם לעולם הבא לא אוכל לכפר על זאת, אפילו אם היה לי כל העשירות שלך...

רבי משה חיים דאג רבות לרוחניותם של יהודי הכפר שלא על מנת לקבל פרס, ואף דאג לשלוח את בניהם ללמוד בישיבה, ואכן בפעילותו עשה פירות וכמה וכמה בחורים טובים בישיבת קשינוב חייבים את עלייתם בתורה ויראה לרבי משה חיים ששלחם לישיבה ועשו בה חיל.

בנו הגה"ה רבי משולם זוסיא יהודה ווסרמן זצ"ל

בנו הגאון החסיד רבי משולם זוסיא ווסרמן נולד בשנת תרל"ג באהריוב שבמחוז בסרביה ובגיל ילדות נודע לכל כי לגדולות נוצר, בהיותו בגיל שבע נכנס ללמוד בישיבת קשינוב פאר יהדות בסרביה רומניה. בישיבה כינוהו הכל בשם "זוסיא אהריווער" והיה ידוע כמתמיד גדול, לימים סיפר לבניו של רבי זוסיא אחד מתלמידי הישיבה באותן שנים, בזה"ל: הרבה לילות נדדה שנת השכנים מחמת אביכם זצ"ל... והסביר כי לרבי זוסיא היה קול ערב מאוד שובה לבבות וכשהיה לומד בלילות היו השכנים קמים משנתם ויושבים ומאזינים לקול למודו הערב...

רבי משולם זוסיא יהודה זצ"ל הוצא להורג על ידי חיילים ברחובה של עיר ונתעלה למרומים בכ" כסלו שנת תרפ"ג (ה"א תר"פ) הי"ד, מנ"ח בקישינוב שבבסרביה (ואולי יתכן באהריוב), אלמנתו מרת רבקה

נטלה על שכמה את עול חינוכם וגידולם של היתומים ובזכותה עלו ונתעלו במעלות רבות בעולם התורה והרבנות. אודות חשיבות משפחת ווסרמן ברומניה מסופר כי כשהגיע הגר"י הלפרין שליט"א רב דרמות ירושלים לאדמו"ר מסקווירא שליט"א עת שהיה בארה"ק להתברך לקראת חתונה במשפחתו עם בת הרה"צ ר' שלמה ווסרמן שליט"א רב דחסידי לעלוב בירושלים, התבטא האדמו"ר שליט"א ואמר: "דער טוטע האט גזאגט" אבי אמר שמשפחת ווסרמן היו מהמשפחות היפות והחשובות בכל רומניה. ואכן כאשר הגיע הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זצ"ל לחתונת בנו אדמו"ר שליט"א שהתקיימה בארה"ק, הגיעו לקר"פ שלושת האחים למשפחת הרבנים ווסרמן, הרבי התרגש לראותם חיים וקיימים בארה"ק כאשר הוא זכר אותם מקלארש שבבסרביה שם שהו במחיצתו, ואז התבטא ואמר: "דאס איז מיינע מענטשען", אלו אנשים שלי, וכשחזר לארה"ב הפליג לספר כי פגש בארה"ק את האחים הרבנים ווסרמן וזשה היה לו שמחה גדולה.

לרבי משולם זוסיא היו ארבעה בנים שזכו לעלות לארה"ק ברינה ועליהם נסוב מאמריו זה (ובנוסף היו לו עוד שני בנים שנותרו בבסרביה) אשר כמוהו הבאנו כדרכינו ממה שדלינו באוצרותינו ואספנו ממקורות נאמנים ומארכיון חכמי רומניה שברשותנו, מכיון שכפי הנראה זו הפעם הראשונה בה נכתבים ומרוכזים תולדות הרבנים הללו יחדיו אל פונדק אחד יתכן ולא הגענו אל כל פרטי התולדות ואנו אין לנו אלא לקוות כי מאמריו זה יעורר את בני המשפחה הענפה וכן את רבים ממכירי ומוקירי הרבנים הללו להוסיף ולרכו לתעד ולפרסם עוד ועוד מקורות העבר למען יידע דור אחרון צדיקים מה פעלו.

1. הרה"צ רבי יחיאל מיכל ווסרמן זצ"ל רב בחולון

בנו הגדול של רבי משולם זוסיא ווסרמן היה רבי יחיאל מיכל ווסרמן, כאביו זקינו גם הוא גדל בתורה בישיבת קשינוב ואף קיבל היתר הוראה ולימים אף מסר שיעורים בישיבה. לימים התמנה כרב בסעועין ברומניה, בזכות שעבר מבסרביה לרומניה לא גורש לטרנסנסטרסיה כשאר יהודי קשינוב והיו חייו לשלל.

מספר הגה"צ רבי משה מרדכי טוביאס שליט"א אב"ד קדימה וחתנו של הרה"צ רבי פנחס אליהו ווסרמן: כאשר אבי האבד"ק פיאטרא ניאמץ זצ"ל למד בקישינוב היו שם כמה מסלולים, מסלול הוראה ומסלול גפ"ת, הגאון רבי משה'לה דיין היה מלמד הוראה, והבחורים הצעירים למדו גפ"ת, אבי למד עד שנת תרצ"ו-ז בישיבה בקישינוב, אבא היה מתאר איך שר' משה'לה לימד את לימודו, היה זה בלי ניגון, והיה מדגים את סדר לימודו בקולות וברקים, גם הודו רבי מעכל אמר לי שכשלמדו חולין, היה ענין שלם מהשיעורים, דהיינו עסק גדול להגיד שיעור בגפ"ת, ואחיו של ר' מעכל רבי ישראל שמע שיעורים שם בישיבה מר' מעכל, מכיון שר' מעכל התמנה לרב בסעועין שברומניה הוא ניצל מהגירוש לטרנסנסטרסיה, שהיה בתש"א-ב אולם האח רבי אהרן יצחק (שכונה אריקה) כן גורש לטרנסנסטרסיה, זכורני מספר הרב טוביאס, בביתנו שרד פתק קטן שכתב אריקה, בו הוא ביקש עזרה לגולי טרנסנסטרסיה, כמו כן כתב שמעולם לא הבין את הפסוק מספר דברים "מוי רעב" והתרגום תרגם "נפוחי כפן",



הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל אבד"ק פיאטרא ניאמץ רוקד מצווה טאנץ עם ידידיו ורועי הגאון רבי יחיאל מיכל ווסרמן



מצבת זוגתו הרבנית בסמוך לקברו בחולון



הרה"צ רבי מעכל ווסרמן זצ"ל בנישואי אחיינו



משמאל הרה"ק מרימניץ משוחח עם הרה"צ אלטר ישראל ווסרמן זצ"ל. מימין נראה האדמו"ר מסעטע ויוניץ זצ"ל משוחח עם ראש ישיבת סאטמאר בחיפה הג"ר חיים אליהו שטרנברג זצ"ל



משמאל הרה"ק מרימניץ משוחח עם הרה"צ אלטר ישראל ווסרמן זצ"ל. מימין נראה האדמו"ר מסעטע ויוניץ זצ"ל משוחח עם ראש ישיבת סאטמאר בחיפה הג"ר חיים אליהו שטרנברג זצ"ל

הרבנית: הרבנית פיגא כשהיתה בגולה בשנות המלחמה, היא החזיקה את הבנים של ר' ישראל, שהיו קטנים, ולמדה עמם א' ב' וברכות, ולאחר מכן באו לדורותיו לאבא וסבא שלי שהתגוררו שם.

כשעלינו לארץ ישראל ללא ההורים שנשאר ברומניה, הלכנו להתגורר ביתו שבחולון, הוא היה האח הגדול של אבינו, שם שהינו ימים ושבעות רבים, והיה לנו כבית השני, וכולנו יצאנו לחופה מהבית שלו.

ראינו בחולון איך שהוא היה אהוב מאד על האוכלוסיה הגדולה של חולון, גם היהודים מבני עדות המזרח מאוד אהבו אותו, שלא לדבר על האשכנזים שלא עשו דבר בלא לשאול בדעתו, הן החסידים והן הליטאים. בכל ליל שבת היו עולים אליו בני העיר והיו לומדים אור החיים הקדוש. כאשר הגיע הרב לנדמן לחולון, עם ילדיו קטנים, הוא היה עוזרו לו הרבה ושמו שהגיע לכהן ברבנות בחולון ובכך תפתח חולון מבחינה רוחנית. הרב מעכל ווסרמן האריך ימים והיה כבן פ"ו שנה.

היה לנו בן דוד רבי פנחס שלום ווסרמן זצ"ל נפטר בט"ז כסלו חודש בדיקו לפני פטירת אבי הוא גם טמון בהר המנוחות הוא היה חסיד שטפנשט נלהב והיה מביא הרבה נצרכי ישועות להתפלל בציון הקדוש בגבעתיים.

גלב"ע ח' סיון תשמ"ח ונטמן בחולון



הרה"צ יחיאל מעכל ווסרמן במרכז משוחח (מימין) עם הג"ר חיים אליהו שטרנברג ראש ישיבת סאטמאר בחיפה שהיה גיסו של הגר"א פריינד ועם (משמאל עם המשקפים) הג"ר שמואל אהרן שוויי זצ"ל מזכיר ביה"ד הרה"ר בירושלים

ר' מיכל ווסרמן ור' אהרן ווסרמן גידלו וחינוכו אותו, ר' מיכל היה הרבי של אבי ושל חמי הרב מפיאטרא [מרוך מוהר"ש טוביאס זצ"ל] בישיבה בקשינוב, שם הם למדו יחד באותה שיעור.

אבי ואחיו ר' ישראל היו הצעירים, ואמם הסבתא רבקה הביאה אותו לישיבה, כדי שילמד שם בתלמוד תורה, ור' מיכל היה הרבי שלהם.

הרב סלמון: ר' מיכל היה נשוי לבתו של ר' יוסף אברהם מבוהוש, ור' יוסף היה חתנו של רבי שמואל האגנר זקינו של המהר"ש טוביאס זצ"ל אבד"ק פיאטרא ניאמץ, אמרו שהיה לו "מלאך שלמד עמו מן השמים".

עד שראה כמו עיניו אנשים מתנפחים מרעב ברחובות הגלות בטרנסניסטריה. בתש"ב נהרג המהר"ל צירלון זצ"ל ראש הישיבה והישיבה התפרזה לכל עבר.

מוסיף הגאון רבי אלימלך ווסרמן שליט"א אב"ד בירושלים: בישיבה בקשינוב למד הדוד רבי יחיאל מעכל עם האדמו"ר מרימניץ זצ"ל, והיה נחשב לרבו בנגלה. פה כשעלה מרומניה לארה"ק בשנות החמישים כיהן רבי מעכל ברכנות חולון בשכונת ג'סי כהן, הוא עצמו היה גר בפרופסור שור, רבי מעכל לא זכה לזש"ק, והוא גידל בבית את בת משפחתו שהייתה לו כבת.

בשיחה נוספת שערכנו עם הגה"צ הגרמ"מ טוביאס שליט"א אבד"ק קדימה והרבנית תח"י אודות דודם הגאון הרב מעכל ווסרמן וכן על משפחת ווסרמן הוסיפו לנו פרטים נוספים מזכרונם.

הרב טוביאס: אני הכרתי את הרב יחיאל מיכל ווסרמן, הוא היה תלמיד חכם, והוא היה אומר שיעור יומי בישיבת קשינוב, היה בעל הוראה, הוא נפטר בח' סיון ומג"כ בחולון, והוא הדוד של הרבנית.

הרבנית: ר' מיכל עלה לארץ ישראל בסביבות שנות ה-50. הוא עלה מסעווען, שם היה הרב גם לאחר שחזרו מהמחנות.

אבי רבי פנחס אליהו התייתם מאביו בגיל קטן, אחיו

2. הרה"צ רבי אהרן יצחק ווסרמן זצ"ל רב ביהכ"נ המרכזי הדר כרמל בחיפה



הרה"צ אהרן יצחק ווסרמן זצ"ל משוחח עם אישיות תורנית רבת הוד, תמונה זו הגיעה מביתו של רבי יואל ברנדווין זצ"ל מסטרעטין, הרה"צ רבי נחום מאיר פנט זצ"ל האדמו"ר מדעעש אה"ב ויהא את התמונה כדיקונו של האדמו"ר מבאראן זצ"ל, לדעת מבינים נראה הרב ווסרמן משוחח עם הגאון באר חיים מרדכי מניאמץ זצ"ל, ולקוראים הנבונים פתרונים

ביהכנ"ס המרכזי בהדר הכרמל ועוד בתי כנסת מרכזיים, נסתלק בכ"ח סיון דשנת תשל"ח, כשהוא מתיר אחריו ספר בעניני דרוש וכתבי ידות בענינים שונים. נטמן בבית העלמין חוף כרמל חיפה.

נאם בחדס עליון כשהוא מפליג בידענותו בפסוקי התנ"ך מדרשי התורה וסיפורים יהודיים בעלי ניהוח קדום. כמו"כ הוסמך לרבנות ע"י גאונה של יהדות רומניה ראש הישיבה המהר"ל צירלסון, והגאון האדיר הרב מטעפליק אף הוא מקשינוב, היה הולך בדרכי החסידות והיה קשור לרבינו הק' משטפנשט, ולימים אף הסתופף בצילו של האדמו"ר רבי יעקב יוסף מסקווירא עוד בימיו בקאלראש.

בהגיעו לפרקו נלקח אחר כבוד כחתנו של הרב מסעלטין, הגאון רבי יהושע פרנקל הי"ד.

בשנות השואה הוגלה עם הגולה שהוגלתה לטרנסניסטריה, אחרי שחזר מגלות זו הגיע לבוקרשט הבירה, שם נרתם מיד לעסקנות ועסק בכתיבת מאמרי חזון חזקת הארית הפליטה וליהודי הגולה, וכן פעל רבות בגיוס כספים עבור אחבנ"י.

בשנת תש"ו, התארגנה בראשותו בקוצה של בני נוער שעלו לארצנו הק' תוך מסירות נפש, ולאחר טלטולי דרך הגיע עמם להולנד ומשם לארץ ישראל.

עם הגיעו לארץ הקודש התיישב בחיפה, למחיתו כיהן כמזכיר ראשי בבית הדין הרבני האיורוי וכרב



הרה"צ אהרן יצחק ווסרמן זצ"ל שושבין בנישואי אחיינו

השני מארבעת הבנים היה רבי אהרן יצחק שלא זכה לזש"ק, כאביו רבי משולם זוסיא ושאר אחיו היה תלמיד בישיבת קשינוב שבסברביה רומניה, שם רכש ידיעות מופלגות בכל מקצועות התורה, במשך שנותו בישיבה היה ליד ימינו ונושא כליו של ראש הישיבה הגאון הגדול המהר"ל צירלסון זצ"ל, שהכיר בכישרונו ושלחו הרבה פעמים לאירועים בבתי הכנסת ובקהילות שברחבי בסברביה, היה

3. הרה"צ רבי פנחס אליהו ווסרמן זצ"ל רבה האחרון של קהילת דורוהי רומניה



הרה"צ פנחס אליהו ווסרמן זצ"ל רבה של דורוהי בעת תפילתו בקרב בני קהילתו בדורוהי רומניה

לא זכה להכיר, שכן הוא נפטר בדמי ימיו, ור' פנחס אליהו היה בסך הכל ילד קטן כבן שש-שבע, אבל אמו ז"ל אשת חיל הקדישה את כל כוחה ומרצה, וכאלמנה, גידלה בניה לתורה וליראת שמים במסירות נפש.

בגיל צעיר מאוד, כבן שמונה, הגיע לישיבת קשינוב שבסברביה, בראשותו של הגאון הצדיק החכם השלם כמוה"ר יהודה לייב צירלסון זצ"ל והי"ד, בישיבה זכה להתקרבות מיוחדת שכן כיהנו בה אחיו הגדולים כמג"ש אחיו הרה"צ רבי יחיאל מיכל ווסרמן זצ"ל אשר מאוחר יותר שימש עשרות שנים ברבנות בחולון. ואחיו הרה"צ רבי אהרון יצחק ווסרמן זצ"ל שניהם היו

הבן השלישי למשפחת ווסרמן הוא הרה"צ רבי פנחס אליהו ווסרמן זצ"ל נולד בשנת תרע"ז, לאביו המופלג הרה"צ רבי משולם זוסיא יהודה ולאמו הצנועה והחסודה מרת שרה רבקה זצ"ל.



הרה"צ פנחס אליהו ווסרמן זצ"ל מדורוהי

את אביו זצ"ל

מגדיי שיעור וכיהנו בראשות הישיבה, מאוחר יותר שימש כרב בית הכנסת הגדול בחיפה ומזכיר ביה"ד הרבני בעיר זו.

רבי פנחס מספר על עצמו: "בישיבה קדושה זו קיבלתי את ראשית חינוכי ומבשפת אחי הרבנים עליתי במעלות התורה, ולמדנו יחד עם חברים שכעבור שנים גדלו והצליחו וגם עשו פרי והתפרסמו כרבנים מובהקים ודיינים יושבי על מדין.

בגיל 17 התחלתי כמנהג הימים ההם, ללמוד שולחן ערוך אצל הדיין המצויי הגאון ר' משה גינסבורג זצ"ל, וכעבור שנתיים של לימוד בהתמדה ראיתי ברכה בעמלה של תורה, הוסמכתי לרבנות ע"י הדיין הנ"ל וע"י הגה"צ המהיר צירלסון ראש הישיבה.

בשנת תש"א ואני בן 24 הגעתי לדורוהוי, שם כיהנתי כרב, שוחט מוהל וחזן, כל ענייני הדת בקהילה עברו תחת ידי, הימים ההם היו תקופה קשה על עם ישראל השואה האיומה על כל מוראותיה מכלה ומשמדיה את מיטב בניה, סלתה ושמנה של היהדות, רדיפות, גירושים, רציחות, והם לא פוסחים על עירנו דורוהוי, פוגרום קשה פגע בנו תחילה, אחר כך גירושים לטרנסניסטריה ורק בחסדי שמים נותרתי לפליטה והקהילה מדולדלת ומרוקנת מיהודיה היקרים, ואני ראה ראית את עני עמי.

בשלהי המלחמה, ואני בתוך הגולה, בעירנו דורוהוי ושם איתנו הרה"צ המופלא כמוה"ר חנוך העניך פרנקל זצ"ל אדמו"ר מדורוהוי, הוא לקחני אחר כבוד כחתן לבתו ה"ה רעייתי מרת סימא רייזל ע"ה, יחד הקמנו את ביתנו ובתוך קן משפחתנו גידלנו כע"ה ארבע בנות ושני בנים מאנשים לתורה

וליהדות, עלי לציין ולהדגיש שלגדל ילדים - בפרט בנות - בתנאי משטר קומוניסטי ללמדם חכמה ודעת ולדאוג שישארו מאנשים לה ולתורתו, דבר נדיר הוא לצערנו בימים ההם ובתנאי הזמן".

רבי פנחס אליהו ווסרמן כיהן כחמישים שנה במסירות נפש את קהילתו בדורוהוי את ילדיו גידל במשטר הקומוניסטי של רומניה, ולימים יספרו בניו בזכרונותיהם כיצד הדיד האבא את רגליו בימות החורף המקפאים מעיר לעיר ומכפר לכפר כדי לשחוט בקר ועופות ליהודים שחיפשו אוכל כשר. "כשהיה חוזר הביתה, היינו מקלפים גלידי קרח מזקנו העבות", סיפרו בני המשפחה.

הקהילה המקומית בדורוהוי, נחשבה ל"שמורת טבע יהודית", בתוך ים המערבולות הגויי שמסביב. למרות שערייה זו מרוחקת מבוקרשט הבירה, מרחק של 12 שעות נסיעה ברכבת, לא המיץ אף אחד מהאורחים היהודיים הרשמיים, מישראל ומהתפוצות, את הביקור בשמורת הטבע בדורוהוי. באף קהילה אחרת ברומניה, ובמדינות השכנות, אי אפשר היה למצוא באותן השנים את כל מוסדות הדת היהודיים עומדים על תילם ומתפקדים כהלכה וזאת בזכותו של הרב ווסרמן זצ"ל.

למרות הנסיבות המיוחדות של המשטר הקומוניסטי שרדף וניסה לחסל את מתנגדי המשטר, נהג הרב ווסרמן בגבורה עילאית ומילא את תפקידיו הרבניים במסירות נפש שלא תתואר. קהילתו השתמרה במשך יובל שנים כקהילה יהודית טיפוסית שהרבנים היהודיים הראשיים, שרי הממשלה, נציגי הגוינות וראשי הסוכנות היהודית- ציינו אותה תמיד

בהתפעלות רבה. די אם נזכיר, בנוסף לכל מה שצויין, את מספרם הרב של ה"שטיבלעך" שהתקיימו בה, את חגי ישראל שנחוגו כמיטב המסורת היהודית, את בית החיפה המהודר ואת שיעורי התורה שנמסרו מידי יום בהמון רב, כל זה בא אל קיצו ביום בהיר אחד של שלהי חודש אב תשמ"ט, הרב ווסרמן וזונתו הרבנית עלו לארץ לביקור קצר לבקר את בני המשפחה, אולם בבוקרסט חששו שהם ברחו לצמיתות, וכך שלחו אולטימטום לרב שיחזור תוך יממה, אחרת כל רכשו יולאם לטובת אוצר המדינה, הרבנית ע"ה לקחה אל ליבה את האיום ולקחה בליבה, וכך נאלצו הרב והרבנית להשאר בעל כורחם בארץ האבות, מאבקם המפורסם של בני המשפחה לשחרור ההורים מהשבי ברומניה ואח"כ המאבק לשחרור והחזרת הרכוש היהודי ההיסטורי שנאסף בעמל רב בשנות דור שהולאם נתפרסם בראש כל חוצות, האשם העיקרי נפל על הרב הראשי לרומניה באותם ימים, מי שכונה הרב הכולל ד"ר דוד משה רוזן ז"ל שלהגנתו טען בראש גלי כי אם יתיר לרב ווסרמן לעלות לארץ תתפרק הקהילה, וליהודי האיזור לא יהיה שירותי דת וקהילה, מה שאכן התברר בצודק, אולם הסוגיה האם ראוי לעכב בעד הרבנים ברומניה מלעלות לארץ בשל טענה זו לא הוכרעה עד היום.

כך מרחשוון תשפ"א נסתלק בנו הרה"ח משולם זוסיא יהודה ז"ל שהיה מחדש האדמו"רות של זקינו מדורוהוי, נסתלק בשיא פריחתו באמצע העשיה הברוכה, זכה לשמח אלוקים ואנשים בשירי רגש ונשמה, בלב רגש ובנפש הומיה בהלחנת ניגונים בהפצתם לרבים, יהי זכרו ברוך.

4. הרה"צ רבי אלתר ישראל ווסרמן זצ"ל רב שכונת נוה דוד חיפה

ברכת הצדיק משפנשט לזש"ק

על הקשר לשפנשט מספר לנו בנו הדיין הגאון רבי אלימלך ווסרמן שליט"א מירושלים (באר בשדה גליון 281): אבי הרה"צ רבי אלתר ישראל ווסרמן זצ"ל קיבל בצעירותו ברכה מהרה"ק משפנשט זיע"א בהיותו בגיל 10 (הוא נולד בתר"פ וזה היה בערך בשנת תר"ז) וביקש מהצדיק מטבע לשמירה, הרבי נתן לו ואז הוא ביקש עוד מטבע שאלו הצדיק לשם מה לך עוד מטבע, ענה לו אבי כי הוא מבקש בשביל אחיו הג"ר פנחס אליהו לימים רבה של דורוהוי ברומניה, (בני דודים של החסיד המפורסם רבי פנחס שלום ווסרמן שהיה מחשובי חסידי שפנשט מירושלים ולא זכה לזש"ק, אודותיו נביא בעז"ה בגליון ההילולא שבוע הבא) כשיצא אבי הוא הצטייר בשבח לבקש עוד 2 מטבעות שמירה עבור שני אחיו הגדולים הג"ר יחיאל מיכל ואחיו הג"ר אהרן יצחק שניהם לא זכו לזש"ק.

של צדיקי הדור ומחדש המסורת להעלאת נר התמיד בציון הרה"ק מרימינוב בפולין.

גלב"ע י"ב סיון תשד"מ ומנו"כ בחלקת שאץ שבבית העלמין הר הזיתים על ידי קברה של זקנתו הרבנית פועלת הישועות בת הרה"ק ר' מאיר'ל מפרימישלאן זצ"ל

נוסה מצבת קברו בהר הזיתים

פ"ג הרב אלתר ישראל בן הרב משולם זוסיא יהודה זצ"ל ווסרמן חתן הרה"צ ר' מאיר שמרלר זצ"ל מגורא הומורא פרימישלאן רבה של שכונת נוה דוד חיפה
אבן זאת מצבת קבורת אביו רועיני ליישיבה של מעלה נתבקש למגינת לביו טוב טעם ודעת לימד את בני קהילתו רבים השיב מעון ולאורו הלכו בני עדתו ישר לב עם הבריות ונקי כפים שש לקרב לבות ישראל לאבינו שבשמים רחים ומוקיר רבנו להם דלתותיו פתוחות אורחים הכנים לביתו בסבר פנים יפות לברכה י-ה' זכר צדיק לחיי העולמות גלב"ע בשם טוב ביום ג' י"ב סיון תדש"מ תנצב"ה



ברוך לחופת הג"ר אלימלך ווסרמן שליט"א אב"י ירושלים נראים משמאל אביו הרה"צ אלתר ישראל ווסרמן זצ"ל ומימין המתחן הרה"צ ר' אשר פריינד זצ"ל



הרה"צ רבי אלתר ישראל ווסרמן בריקוד עם אדמו"ר הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוכ בחתונת בנו הרה"צ רבי שלמה שליט"א רב חסידי לעלוכ

תפעל בשבת בשכונתו ואכן זכה לכך והתחבורה הציבורית שובתת בשכונתו.

בהיותו חתן האדמו"ר רבי מאיר שמרלר זצ"ל מפרימישלאן גורה הומור ברומניה זכה להקים את ביתו עם זוגתו הרבנית מרת רבקה הענא שנקראה על שם אמו של השר שלום מבעלזא, שהייתה לו לעוז רב בכל מפעלותיו הברוכים להפצת היהדות ולקרוב הרחוקים, אף היא נטמנה בסמוך אליו בחלקת שאץ פרימישלאן בהר הזיתים.

הותיר אחריו זרע ברך השם, רבי זוסיא מאיר זצ"ל מתמיד עצום שנסתלק בדמי ימיו, וילחט"א הגאון רבי אברהם יעקב שלמה שליט"א חתן האדמו"ר מלעלוכ ורב קהילת לעלוכ בירושלים, הגאון רבי אלימלך שליט"א חתן הרה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל ואב"ד בירושלים, רבי דוד דוב בער שליט"א חביבם

מקורות: יישר כח להנה"צ רבי משה מרדכי טוביאס שליט"א אב"ד קיימה ולרבנית תחי' להנה"צ רבי אלימלך ווסרמן שליט"א אב"ד ירושלים, להרה"ח רבי דוד זובער ווסרמן, להרה"ג חנוך ווסרמן בן הרב משולם זוסיא זצ"ל רב קהילת יעמח ישראל כפר יונה, שעורו וסייעו לנו בסיופי תולדות הרבנים, התמונות מארכיון מבית תורת אמת שפנשט.

{ אז נדברו }

פרשת חוקת תשפ"א | לסדר: "ומדבר מתנה" | גליון מספר: 517

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

אנחנו אקראית הוצאה לאור (וסקס)
 8 הסקס: אהבתי

ובקוים אכמה שקוים: אצוה
 הציני

572683095 - 57 ידועי און

סדרת בדיקות מקיפות... מה כ"כ מפריע לי בממשלה החדשה?

בימים אלו יש כאב ותסכול וגם דאגה בציבור החרדי על הקמתה של ממשלת זדון שכל מגמתה להעיק לשכינה ולקעקע את היידישקייט... **אז בא... בא נעשה סדר במחשבות... בא נניח את הדברים על השלחן כמות שהם...** אז ככה: לי באופן אישי מאוד כואב הלב ש-קמה כזו ממשלה... ואני כל הזמן מנסה לנבור לעצמי עמוק בפנים... למה?? למה זה כ"כ כואב לי?? מה באמת באמת כ"כ מפריע לי בזה?? (אני יודע שיש כאלו שלא מבינים בכלל מה השאלה... מה אתה לא מבין... אבל אני דווקא!!! דווקא מתעקש להעמיד את השאלה על השלחן) **אז לא נעים לי להציג את המסקנות...** הייתי מאוד שמח אם הייתי מגיע למסקנה המתבקשת שכואב לי על מיעוט כבוד שמים ועל הפגיעה ביידישקייט... הלוואי וזה היה הכאב שלי... **דא עקא שצור לי... התברר שלא בדיקו!!!** התברר לי ששמונים אחוז מהכאב שלי זה בסה"כ יושב על תחושת עלבון ותבוסה טבעית של בן אדם שהקבוצה שלו הפסידה במערכה!! כן... כמו בכל משחק כדורגל... יש צד שמונצח ויש צד שמפסיד... אז גם כאן בסופו של דבר מפלגה זו הרי שייכות קבוצתית... והקבוצה שלי הפסידה... ולהפסיד זו תחושה מרירית ולא כ"כ נעימה... וזה הסיפור האמיתי!!! כמוכן בלי לטייח... (וכמדומני שחשוב לחדר את זה!! כדי לא לערוב אור וחושך... שלא יהיה מישהו שידמיין לרגע שהצער שיש לו כעת זה צער על גלות השכינה... על זה נאמר: "שב בלול...") יש פה צער טבעי של תבוסה והעדד נצחון... **ואני כמוכן מדבר עלי ועל חברים שלי!!!** (אני לא מדבר לא על אנשים באמת מרוממים שבאמת אכפת להם רק כבוד שמים ויש כאלו... ובמקביל אני גם לא מדבר על אנשים שמרמים את עצמם... לא בבית ספרנו!!!)

ואם אכן כך.. אם 80% מהכאב יושב על תחושת ההפסד.. אם ככה... **אז דבר ראשון: לא נורא!!!** צריך לדעת גם להפסיד בכבוד... צריך לדעת לבלוע כדורים גם אם הם קצת מרים וקשים לבליעה... **דבר שני:** אם לא מתאים לי התוצאות הפוליטיות יש מה שנקרא לפרוש מהחיים הפוליטיים... בכל רגע נתון אני יכול לעזוב את המגרש הלא יציב הזה ולחפש הימורים אחרים שיחרצו את גורל המצב רוח שלי... ולכן תשמע לי... היות ואני אוהב אותך... תשמע בקולי ותפסיק לקרא עיתונים בתקופה הקרובה... חבל עליך... אני מודיע לך מראש שבתקופה הקרובה העיתון הולך להשרות אורית נכאים עד כמה אנחנו עשוקים ורצוצים כל הימים ורק רוצים לחסל אותנו... מי שרוצה מידי בוקר להרוס לעצמו את המצב רוח שיערב לו... **אני לא!!!** מילא אם הייתי יכול לפעול... מילא אם היה כעת ערב בחירות ורוצים לנער אותי מהאדישות נו... יש טעם להיכנס למסע ההפחדה הזה... אבל אם אני בלאו הכי לא יכול לעזור... אז מה העניין להיכנס כל יום לדכאון הזה?? (את העיתון אני מבין... את הנציגים שלנו אני בודאי מבין, הם צריכים לייצג אותנו! הם צריכים להיאבק ולמחות על כל פגיעה אבל ממני לא ביקשו... אז למה לצער אותי לחינם... מישהו משלם לי על זה??)

התחדשנו בס"ד:

מהיום ניתן שוב לקבל את
 הגיליון בשירות פקס
 באמצעות שיחת טלפון:

0795319191

(ניתן לפעול לפי ההוראות
 המפורטות שם...)

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדריים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,
 חיפה

תודה מראש!!!

עד כאן טיפלתי בשמונים אחוז כאב!!! השמונים אחוז של תחושת התבוסה הטבעית... אז סיכמנו שני דברים: דבר ראשון: מותר גם להפסיד... דבר שני: מותר לפרוש מהחיים הפוליטיים וטוב יום אחד קודם... **כעת נעבור לעשרים אחוז הטהור והנקי שלי!!!** סו"ס אני גם יהודי ערלעכער... ואיכפת לי כבוד שמים ואיכפת לי שבת קודש ויידישקייט וכשרות... ובאמת כואב לי שקמה ממשלה שכל מגמתה לחבל בכל הקדוש והיקר לנו... להרבות חילולי שבת ולפרק את מערכות הכשרות ולהכניס תכנים לא טהורים למחוזותנו... **אוהו... כאן אנחנו מתחילים לדבר!!!** נו... באמת מה עושים?? סו"ס כואב לי באמת כבוד שמים... כואב לי על רמיסת היידישקייט...

אז כאן תסלח לי!!! דווקא כאן... יש לי איזושהי טענה שהיא אמנם ישנה נושנה... אבל דווקא כאן מצא בעל דין לגבות את חובו!!! כן... נכון... נכון שקמה כאן ממשלה שרוצה להילחם ביידישקייט... נכון שיש פה כוונות זדון להתיר תחבורה ציבורית בשבת ונישואי תערובת וכ' וכו'... **אבל!!! כאן מגיע האבל הגדול!!!**

מה נעשה... ש... ש... שאנחנו עסוקים בפניות קודמות!!!

מה נעשה שהממשלה הזו... כמה שהיא נלחמת ביידישקייט... אבל עדיין **היא האחרונה ברשימה!!!** יש לפנייה המון המון מעיקים לשכינה שנמצאים בתור הרבה הרבה לפנייה... יש אצלנו בפנים התמודדויות הרבה יותר קשות ומשמעותיות שהם בידינו ובשליטה שלנו... שזה אמור להטריד אותנו הרבה יותר... ש... שממשלת הזדון הזו עם כל הכוונות הרעות שלה... היא חיוורת לידם... **אני רוצה להשתמש בדוגמא שמאוד מציקה לי באופן אישי:**

אני לא מבין: למה כשאני צועק גיוואלד על פגעי הטכנולוגיה ועל וואצפ שזו פירצה אמיתית בתוכנו... זה לא חתימות והסכמים... זה לא הצעות חוק ולא מחכה לקריאה ראשונה או שליטת... אנחנו פוגשים את זה כאן ועכשיו בתוך הציבור שלנו... אז למה כשאני מדבר על פגעי הטכנולוגיה חברים שלי מתלוננים עלי ובצדק!!! תפסיק לדבר על זה... זה לא נוגע אלינו... נכון שיש כזו בעיה בשולי המחנה... אבל זה השוליים... זה לא נוגע אלינו... תפסיק לצעוק על זה... תפסיק להכניס את המושג הזה למחנה... **אין בעיה!!! קבלתי!!!** אני מקבל את הטענה הזו! **אבל למען ה'!!!!** למה כשקמה ממשלת שמאל הונציגים שלנו צועקים שוד ושבר... אוי ואבוי... כעת יתירו גיור רפורמי... ותהיה תח"צ בשבת בכמה ערים חילוניות נוספות... למה כאן כולם נזעקים יחד איתם... למה כאן פתאום לכולם אכפת?? איפה אתם כשזועקים על בעיות אמיתיות כאן ועכשיו?

המשך בעמוד 6 בגיליון זה.



הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד... מי הם האחים?

כתוב בפרשה שהקב"ה העניש את משה ואהרן באותו עונש... על שניהם נגזר ביחד שהם לא יכנסו לארץ ישראל!!! משה רבינו כידוע התפלל כמנין ואתחנן וקרע את השמים בתפילות כדי לזכות כן להיכנס לארץ... והוא לא הפסיק להתפלל עד שהקב"ה אמר לו: רב לך, לעומת זאת אהרן הכהן... שקט!!! דממה!!! לא ידוע לנו שהוא התפלל על זה בכלל... אפילו לא תפילה אחת... אדרבה... כתוב בפרשה שהקב"ה אומר לאהרן לעלות להורו ההר ואהרן עולה להורו ההר ללא אומר ודברים... מה הפשט בזה??? איך יכול להיות שמשה רבינו מתפלל 515 תפילות ואילו אהרן הכהן לא מתפלל אפילו תפילה אחת???

אלא כאן רואים את שתי ההנהגות השונות שיש בעבודת ה'!!!

משה רבינו הוא הנהגה של גילוי... משה רבינו מראה לנו אותות ומופתים... משה רבינו זה והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי... משה רבינו הוא הצדיק שפועל ישועות... כשיהודי מגיע לבקש ברכה ממשה רבינו... משה רבינו פורש כפיו השמימה ומתפלל... וצדיק גזר והקב"ה מקיים... ממשה רבינו יוצא עם ישועות... אבל אהרן הכהן??? זו הנהגה אחרת!!!

כל המהות של אהרן הכהן זה וידום!!! מה שה' עושה הכי טוב!! אהרן הכהן הוא הכלה של הקב"ה... כן... אהרן הכהן הוא הכלה הנאמנת של הקב"ה שמה שה' עושה אני איתו... לא מתווכח... אני לא מנסה לשנות לקב"ה את התכניות... אם הקב"ה החליט שאהרן לא יכנס לארץ ישראל... אהרן לא מנסה להתווכח... מה שה' רוצה אני איתו בכל מצב... לא לחינם אהרן הכהן נכנס לקודש הקדשים... כי הוא הכלה שנכנסת עם חתנה לחדר יחוד!!! ושם בקודש הקדשים יש מקלו של אהרן שזה זר פרחים... שהכלה מגישה לחתן ואומרת לו: אני שלך! אני איתך!! מה שתעשה אני איתך... זו ההנהגה של אהרן הכהן...

אהרן הכהן היה המנהיג של עם ישראל בגלות מצרים!!! כל זמן שמשה רבינו לא הגיע, אהרן הוא המנהיג... יהודי שבור ורצוף מגיש קוויטל לאהרן הכהן... אהרן מבטיח לו ישועות? לא!! ממש לא!! אהרן אומר לו: בא נקבל את ה'... לא נתלונן... אנחנו הכלה של הקב"ה... ואם כעת רצון ה' שיהיה שעבוד... אז וידום... נלך אחריו באש ובמים... נקבל באהבה...

ואז!!! אז הקב"ה רוצה לגאול את עם ישראל והוא שולח לנו את משה רבינו... משה רבינו מגיע ובבת אחת המנגינה משתנה במאה שמונים מעלות... יהודי מגיע למשה רבינו עם קוויטל... משה רבינו מיד מראה לו ישועות... "היה אתה לעם מול האלוקים..."

עכשיו תנסה לחשוב: בדור המדבר יש שתי צדיקים גדולים... אצל שניהם יש קבלת קהל... לשניהם אפשר להגיש קוויטל... יש משה ואהרן!!! תנחש אצל מי היה תור יותר ארוך???

ברור שכולם אצל משה רבינו!!! למה?? כי אצל משה רבינו יש ישועות... אם אתה מגיע למשה רבינו ומתלונן על משה... הוא מברך... מעתיר... ותגזר אומר ויקם לך... ואילו אהרן הכהן?? אוי... אני רק רואה את אהרן הכהן אני נזכר בימים הקודרים אי שם במצרים... שאני מגיע לאהרן ואני בוכה לו על כל הבעיות ואהרן מעודד אותי... תדע לך שאנחנו הכלה של ה'... ואם אנחנו נלך אחריו בכל מצב ונקבל אותו... הרי יהיה לקב"ה שידוך... ואם נתלונן... הקב"ה יפסיד את השידוך... לא יהיה לה' בן זוג שמוכן ללכת איתו בכל מצב... אוי... אני נזכר במשפטים האלו... כן... בשעתו זה בהחלט נתן לי כח ותעצמות... אבל כעת... כשאני עומד מול השטפון של אהבה והישועות והרחמים והענני כבוד שיש לנו ממשה רבינו... אני מעדיף ללכת למשה רבינו... זה הרבה יותר שווה מאהרן הכהן...

נו... ומה האמת???

מה שנכון נכון!!! מי שרוצה תוצרת... מי שמחפש כספומט... הרי משה רבינו הוא איש האלוקים... הוא העומד מצד החתן... המזומנים נמצאים אצלו... המפתחות בידיים שלו... ואתה יכול למשוך כמה שאתה רוצה... אבל לזכות להיות הכלה של ה'?? לזכות להיות הכלה שעומדת עם זר פרחים מול קודשא בריך הוא ולהגיד זכיתי להיות הכלה של ה'...

אה... מה אתה אומר?? מה יותר שווה?? מה יותר ריווחי?? שאלה!!! שאלה קשה!!!

מצד אחד יש לי פה כספומט... מה שאני רוצה להוציא מה' אני יכול... מצד שני: להפסיד את הכל... ובמקום זה להרויח להיות הכלה של ה'!!! אה... התלבטות מאוד גדולה...

אם אני הולך אחרי משה רבינו... יש לי ביטוח!!! אם מגיע פרעה... משה רבינו מטביע אותו בים סוף... אם מגיע סיחון משה רבינו הורג אותו... אם יש בעיות... מגיעים למשה רבינו... מתלוננים והכל מסתדר... אבל אם אני מגיע לאהרן... אצל אהרן אין שום ביטוח... הוא לא מספק לך שום חסיון... לא מבטיח לך שום ישועה... אז כן... אתה כלה של ה'... אבל תכל'ס... מה יהיה איתי? אם יהיו בעיות?? אם פתאום מישהו יבא וילחם מי ישמור עליי???

ואז יום אחד... לפתע... וימת שם אהרן!!! אהרן הכהן מת... ואז!!! לפתע קרה דבר מפתיע ביותר... לפתע ענני הכבוד הסתלק... בום!!! כעת לראשונה מתברר שהענני כבוד האלו ששמרו עלינו במשך ארבעים שנה... בזכות מי הם היו? בזכות אהרן!!!

כן... אהרן הכהן... זה שלא מוכן לתת שום ביטוח... הוא אף פעם לא מבטיח שמשלתם להיות יהודי... הוא אף פעם לא הבטיח שמי שיהיה צדיק ה' ישמור עליו ויסך ויגונן עליו... לא!!! אהרן הכהן תמיד ידע להגיד שאני הכלה של ה' שהולכת אחריו בכל מצב... באש... ובמים... בחום... בקור... בערפל... בעליות ובמורדות... וכעת מה מתברר?? שאחרי כל המשפטים האלו של אהרן הכהן... הרי הענני כבוד הגיעו דווקא בזכותו!!!

מה מתברר?? שדווקא הכלה הנאמנת הזו שמוכנה ללכת אחרי בעלה בכל מחיר וללא תנאים... מה אתה חושב?? שבעלה נשאר שאנן? אתה חושב שהרש"ע נשאר חייב??

הקב"ה משיב אהבה בכפליים ומסוך את כולנו בענני כבוד בזכותו של אהרן!!! אם הוא מוכן ללכת אחרי ה' בכל מצב... אז ה' במקביל עושה הכל שיהיה לו הכי נוח... אהרן הכהן בעצמו לא העלה על דעתו שהענני כבוד האלו היו בזכותו... כי הוא מצידו הולך תחת השמש הקופחת אחרי ה'... מי שחושב רק על אבא שבשמים... הרי אבא שבשמים חושב רק עליו... ותכל'ס... אנחנו צריכים את שניהם!!! גם את ההנהגה של משה רבינו וגם את ההנהגה של אהרן!!! ס"ס משה רבינו הוא המנהיג העיקרי... בסופו של דבר ה' רוצה לתת לנו ולהעניק לנו ולהרעיף עלינו מלא חפניים ישועה ורחמים... ובשביל זה יש לנו צדיקים ופועלי ישועות... בשביל זה יש לנו תפילה... ואם רק תתפלל בעז"ה"ש תקבל... אבל במקביל! לא לשכוח שלמשה רבינו יש אח!!! יש את אהרן הכהן שהוא הולך אחרי ה' ולא מתלונן... הוא מקבל מה שה' נותן לו באהבה... נו... אז מה הכי נכון?? משה או אהרן?? נו... מה התשובה? הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד!!! לתפוס את שתי ההנהגות של שני האחים גם יחד... ולדעת איך לתמרן ביניהם... מצד אחד להתפלל ומאידך לקבל מזה ומזה אל תנח ידך

לקראת ימי הקיץ הבאים עלינו לטובה ניתן לקנות את הספר "וימאן" העוסק בנושא התמודדות בשמירת העיניים והמסתערף.

כמו כן את הספר "אהבתי" (כי ישמע ה' קולי...) העוסק בענייני תפילה ופתיחות רגשית בנימה אישית מול אבינו שבשמים עד בא הישועה בע"ה.

ואת הספר "ואהבת" (את ה' אלוקיך) העוסק בקבלת מלכות ה', כיצד לקבל ולשמוח ולגדול מתוך הנתונים שה' מעמיד בפני כל אחד מאיתנו

כל זה במוקדי המכירה של גיליון זה. ובפלא:
0548446691 0527683095

הסגולה הבדוקה שכמעט לא נבדקת

אף אחד לא העיז לעשות את הצעד הדרמטי שחזקיהו עשה!!! מדובר באחד מהנכסים הכי יקרים לעם ישראל... נחש הנחושת!!! זה הנחש שמשה רבינו בכבודו ובעצמו עשה אותו בציווי ה'... והיה נחש הזה סגולה מיוחדת של רפואה ש'והיה כל הנשון וראה אותו וחי..."

ואכן במשך הדורות היו מאות ואלפי יהודים שהיו חולים במצב קשה והביאו אותם עם טיפול נמרץ לנחש הנחושת והם מיד נתרפאו... וחזקיהו החליט באופן שרירותי לכתת את נחש הנחושת!!! הוא מזלזל בו... הוא קורא לו נחושת... איך הוא מעיז לכתת דבר שמשה רבינו בכבודו ובעצמו עשה אותו בציווי ה'???

אבל אצל חזקיהו אין עניינים... אין נפתל ועיקר... חזקיהו יודע דבר אחד: שכל המטרה של הנחש שעומד על נס היא שבשעה שישראל מסתכלין כלפי מעלה משעבדים את ליבם לאביהם שבשמים... ואם כעת הנחש לא עושה את הפעולה הזו... אדרבה... במקום שישראל מסתכלים כלפי מעלה... הם רצים לסגולה של הנחש שתעזור להם... חזקיהו לא חושב פעמיים!! הוא מכתת את הנחש!!! מי יתן לנו את חזקיהו בדורנו אנו... בדור הסגולות... כן... יש סגולות מאוד טובות... סגולות בדוקות ומנוסות... הכל נכון... אבל אם הסגולה הזו גורמת לי שבמקום שאני אשא עיניים מצפות לה'... במקום זה אני רץ לסגולה שתעזור לי... כאן צריך לכתת את נחש הנחושת ולהגיד נכון... הסגולה הזו מאוד חשובה ויסודתה בהררי קודש... אבל בסופו של דבר ה' רוצה אותי!! ה' רוצה תקשורת איתי!!! ה' לפעמים מזמין קשר... הוא משתוקק לשמוע את הקול הנעים שלי... ואני לא אתן לסגולה ולנחש הנחושת לעשוק מאבא שבשמים את התקשורת הבריאה איתי...

די לחסימה הרגשית מול הרבש"ע... די לברוח כל היום סחור סחור ולחפש סגולות... פה!!! בתוך הבית!! בחדר השקט והסגור... עשר דקות של "ישפוך שיחו..." עשר דקות של תקשורת נורמלית עם אבא שבשמים... יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה... מה אני בסה"כ רוצה ממך?? הראיני את מראייך השמיעיני את קולך!!! אני רוצה לשמוע את הקול שלך... אני רוצה שתסתכל כלפי מעלה ותבין שאני הכתובת לכל דבר... מומלץ בחום!!!

זו הסגולה הכי בדוקה! דא עקא שהיא הכי פחות נבדקת...

מאמר שמיועד נטו ללומדי בית

המדרש...

אחת השאלות הנצחיות שמלוות אותי (ומסתמא גם אותך) בלימוד הגמ'... כשאנחנו פוגשים נניח את רב רבי יוחנן בגמ'... אז אנחנו אמנם פוגשים אותם במסכת יומא או יבמות... אבל אל תשכח שהם בעצמם!! הרי להם לא היה את המסכת יומא שלנו על פ"ח דפיה... **אז מה כן היה להם???** מול איזה ספר הם ישבו בסדר א'?? **בא נשאל את זה ככה:** אביי אומר: כי חזינא צורבא מרבנן שעושה סיום מסכת עבידנא יומא טבא לרבנן... ואני שואל: איזה מסכת התלמיד של אביי למד שהוא עשה סיום?? בשלמא אני... אני למדתי את מסכת בבא מציעא שיש בה 120 דפים... כשהגעתי לדף 116 אני יודע שעוד ארבע דפים אני מסיים... אבל לאביי ורבה בעצמם... הרי עדיין לא היה להם את מסכת בבא מציעא שלי... **אז איזה מסכת כן היתה להם??** איזה דפים היה לתלמיד של אביי שהוא ידע להגיד... הנה... סיימתי... הגעתי לדף האחרון?? אתה מבין את השאלה: אני מעביר לנגד עיני את האמוראים בעצמם... ואני מנסה להבין לאן הם חתרו... מה היה המדד של תלמיד חכם?? אני לכה"פ... אבא שלי הראה לי יום אחד את המדף של התלמוד בבלי ואמר לי... אתה רואה... אם אתה לומד את כל זה אתה נהיה תלמיד חכם... ויפיי... מאז יש לי כיוון!! אני יודע לאן פני מועדות... יש לי אלפיים שבע מאות דפי גמ' ואז אני נהיה מרא דכולא תלמודא... **אבל מה אצלם??** בחור שנכנס לשיבה ורצה לצאת תלמיד חכם... איזה מדף הראו לו?? איך הסבירו לו מה צריך לדעת בשביל להיות תלמיד חכם?? זה לא סתם מטריד אותי כ"כ!! יש לי סיבה למה זה כ"כ מטריד אותי... **נו... אז באמת מה התשובה??**

מוכרחים לומר שבזמנם התורה לא היתה מובנית על סך מסוים של דפים ולא על כמות חומר מסוימת וגם לא על מדף או ארון ספרים... אז על מה כן?? **כל אחד היה עומד מול התורה הקדושה כמות שהיא!!** לכל אחד היה את הספר תורה שלו... את החמשה חומשי תורה שלו!! וכעת צריך להבין כל מילה ומילה... צריך להבין כל יתור וכל מיעוט...

אז בא ניקח לדוגמא: נחמיה העמסוני היה דורש כל אתין שבתורה... אתה יודע מה זה כל אתין שבתורה?? תפתח חומש ותנסה לספור כמה פעמים כתוב "את"!! ונחמיה העמסוני הבין ש"את" זה יתור... נו... אם "את" זה יתור המשמעות היא שכל "את" שבתורה זו מגירה פנויה!! מגירה ריקה!! שאמורים למלאות אותה בדרשה!! אז אם נניח יש 2300 אתין שבתורה אז יש כעת לנחמיה העמסוני 2300 מגירות ריקות שצריך למלאות אותם בגופי תורה... חכה... זה רק "את" מה עם אינספור יתורים ומיעוטים... ואתין ורקין והשמר ופן ורק וחוקה ומושבתיים ולדורותיכם ושאר תיבות ויתורים וכל מילה כזו היא מגירה ריקה!! הנה!! זה הש"ס של נחמיה העמסוני...

לדוגמא: יש משא ומתן מאוד מוכר בגמ'... סוג של העברת כדור מאחד לשני... נניח יש מחלוקת רב

ורבי יוחנן... ואז הגמ' שואלת: מאי טעמא דרב? דכתיב כן וכך... נו... אם ככה... אז מה רבי יוחנן שחולק על רב... מה הוא ידרוש על הפסוק הזה (הרי לשיטתו הדרשה הזו מיותרת) עונה הגמ': ההוא מיבעי ליה לרב... כלומר: יש לרבי יוחנן דרשה אחרת מהיתור הזה... נו... אם כך, כעת הכדור חוזר לרב... מאיפה רב ילמד את הלימוד של רבי יוחנן? (הרי לרב הדרשה הזו כבר "תפוסה") עונה הגמ': יליף לה מקרא אחר... (רב לומד את זה מפסוק אחר) ואז שוב הכדור עובר לר' יוחנן... נו... ומה ר' יוחנן דורש על הפסוק הזה, (שהרי הוא כבר למד את הדרשה הזו מפסוק אחר)?? וכן הלאה וכן הלאה... איך אתה מסביר את סוג המשא ומתן הזה?? מה... מה זה הדבר הזה??

אז ככה: לצורך העניין אני אנסה להמחיש את זה:

תאר לעצמך שאנחנו עושים כמין תרגיל מעניין: אני לוקח ארבעה בחורי ישיבה ומצייד אותם כל אחד בכמה מזוודות עמוסות בהמון פריטי בית שימושיים שצריך אותם בבית... כולם מקבלים את אותה תכולה!!

ואז אני לוקח את ארבעתם לצימר... כל אחד מקבל חדר נפרד משלנו!! עכשיו ככה: בכל חדר יש ארונות וכלי איכסון גדולים ומרווחים... ארון אחד גדול עם הרבה מדפים... יש גם שידה עם מגירות עמוקות... כוננית עם תאים וגם נישות... יש גם ארגז כלי מיטה... בקיצור: יש שם כלי איכסון בשפע בכל חדר!! **וקדימה... כעת ניגש לאתגר...**

כעת כל בחור מקבל משימה להיכנס לחדר הפרטי שלו... וכעת המשימה היא לפתוח את המזוודות ולהתחיל לשים כל פריט במקומו המתאים לו... דא עקא!!! שיש בכלי האיכסון מקום מדויק כדי להניח שם את כל תכולת המזוודות... **לא פחות אבל גם לא יותר!!** צריך להיות מחושבן... אי אפשר סתם לדחוף דברים בארונות (כמו שהייתי עושה בישיבה)... צריך לנצל כל מגירה פנויה עד תום... כי מצד אחד יש אמנם מקום לכל דבר אבל יש **מקום מדויק!!** מדויק בשביל לרוקן את כל תכולת המזוודות!!

יש פה שתי משימות נוקשות: א. כל תכולת המזוודה צריכה להתרוקן ולהיכנס לתוך הארונות!! ומאיך: כל הארונות צריכים להיות מלאים!!

אם אחד משתי המשימות לא הושלמו... יש פה כשלון!!! צריך להתחיל הכל מחדש... הבנת את המשימה?? ואכן ארבעת הבחורים נכנסו עם המזוודות... התמקמו כל אחד בחדרו... והתחילו במלאכת פירוק המזוודות והסידור בארונות... ואז אחרי שהם סיימו את המבצע בהצלחה... יופי!! כעת ארבעת הבחורים נפגשו והתחילו להחליף חוויות... תגיד לי: מה שמת במדף הראשון בארון מימין?? **את החולצות!!** מה... את החולצות??... מעניין... אני מבין שזה המקום של המגבות... (ההוא מיבעי ליה למגבות...) רגע... אם שמת שמה את המגבות אז **איפה אתה שמת את החולצות??** (והוא דסבר מגבות... מנא ליה חולצות) את החולצות שמת **במגירה השלישית של השידה...** (מפיק לה מקרא אחר... אה ככה...?? זה מה ששמת במגירה הזו? אצלי המגירה הזו כבר תפוסה אצלי לבגדי חורף (והאי מגירה לחולצות הוא דאמא הא מיבעי ליה לבגדי חורף) ואז השלישי נכנס לשיחה ואומר... מה הבעיה...

אני הצלחתי להכניס גם את זה ואת זה באותה מגירה (יליף לה ממצח מצחו... דבר וכל דבר... וכיוצ"ב) ואז שניהם מסתערים עלי: מה. הכנסת את שניהם ביחד?? לא... לא מקובל עלינו. (והאי תנא מצח מצחו לא משמע ליה... לא דריש ליה) וכן הלאה וכן הלאה. **הבנת את המשל והנמשל?? מה אני מתכוין לומר??**

כשאני מגיע לבית המדרש ואני שואל מה מפריד ביני לבין תלמיד חכם?? מראים לי מדף של עשרים ספרים בארון שנקראים ש"ס... ואומרים לי כשהטקסט הזה יהיה בראש שלך אז אתה תהיה תלמיד חכם...

אבל תנא או אמורא שהתחיל ללמוד תורה... אצלו המגרש היה עסק הרבה יותר אישי ופרטי!!! הוא היה מקבל בנין רב קומות אבל ריק לגמרי לגמרי!!! והנה... בבקשה... תנסה... אתה רואה?? זה הבנין שלך!!! **זו התורה האישית שלך!!** וכעת תתחיל לאבזר אותה... הנה... אתה רואה את החדר והארון הזה והנישה והמגירה הזו... הכל כעת ריק!! וקדימה... כל זה צריך להתמלאות... דבר דבור על אפניו... וקדימה... צא לדורך... תתחיל לאבזר את הבית הזה... תתחיל למלאות אותו...

יש בידיים שלך ספר תורה שלם!!! בכל פסוק יש לך יתורים ומיעוטים והקשות וי"ג מידות שהתורה נדרשת בהם... והכל כעת חומר גלם!!! יתור בתורה הוא כמו מגירה פנויה... ואתה צריך למלאות... לאבזר...

ואז האמורא ר' אבימי לוקח מזוודה גדולה ומתחיל למלאות... למזוודה הזו קוראים **תורה שבעל פה...** ר' אבימי מתחיל לעשות שימוש תלמידי חכמים... הוא אוסף ואוגר עוד שמעתתא ועוד גופי תורה 'מפי השמועה'. וכשר' אבימי שומע שהשליח רב דימי הגיע מארץ ישראל... הוא רץ כל עוד נשמתו בו... כדי לשמוע איזה גופי תורה חדשים יצאו מרבי יוחנן... ואז רבין מגיע מארץ ישראל ושוב כולם רצים להתעדכן מה ר' ינאי ור' יצחק ורבי אמי ור' אסי דורשים בתורה... ולאט לאט המזוודה של הראש מתחילה להתמלאות בהמון המון פריטים... ואז ר' אבימי מגיע עם מזוודה עמוסה וכעת צריך להתחיל למלאות את הארונות עד שהם יתמלאו לגמרי... **אז לדוגמא:** בבנין הפרטי של ר' אבימי יש קומה שלימה שנקראת **נגעים!!** כן... כל פרשת נגעים על קט"ז פסוקיה!! שבכל פסוק יש כך וכך יתורים ומיעוטים והקשות וגז"ש... מה שנקרא מגרות פנויות... ור' אבימי עשה שימוש אצל רבי עקיבא... והוא כעת מגיע לכאן עם מזוודה מלאה ב-842 דרשות בנגעים וכעת צריך לסדר את זה במדפים של ביתו- תורתו... ואז הוא מתחיל למלאות את הקומה של נגעים... (והנה... את זה הוא מכניס ב-בו בעורו... ואת זה ב'והיא הפכה' ואת המיעוט הזה בנגע צרעת **הוא!! והייתה לבנה היא כל בשור!!** טהור **הוא!** צרעת **הוא!** המכווה **הוא!** וטימא **אותו!** נתק **הוא!** בחרתי בכמה יתורים מדגמים... אבל זה אחד מאלף) והנה כבר כמעט כל הכלי איכסון מלאים... כמעט כל מילה נדרשת בפרשת נגעים... אבל עדיין!! עדיין חסר לו כמה עשרות דרשות בודדות... (רק לשבר את האוזן: יש ניח 105 פעמים **המח** בפרשה!! 98 הכהן הוא כבר דרש... ושבע עדיין לא...) אה... ככה?? אם ככה... אביי כבר ממחר למטבח ומכין את הרעבצען להתחיל לבשל

נקרא מסכת...

אבל לא!!! בשורה התחתונה אני חוזר ביי!!! אבל מסיבה אחרת לגמרי לגמרי!!! מי שחסר לו במסכת כתובות כמה וכמה דפים (ולא משנה איזה... אפילו דפים של אגדה) הוא לא יכול לעשות סיום... זה לא נקרא שהוא סיים... ואתה יודע למה?? לא תאמין למה... כי כשאתה לומד תלמוד בבלי מסכת כתובות!! אתה כעת מתארח בבית של רבינא ורב אשי... ויש כלי: **כשאתה מתארח, אתה צריך לכבד את בעל הבית**... ופה בבית הזה שנקרא "תלמוד בבלי", רבינא ורב אשי הבינו והחליטו שאלו ואלו התכנים של מסכת כתובות!!! למה?? ככה... שבביל זה הם רבינא ורב אשי...

וממילא אם אתה רוצה לעשות סיום ולהכריז שאתה השלמת את הספר הזה שנקרא גמ' מסכת כתובות... כאן אתה לא יכול לחתוך מפה ומשם לפי הבנתך... זה לא ספר שלך... זה ספר של רבינא ורב אשי!!! כאן הם קובעים את התכנים של המסכת... לא אתה!!! תכבד את המעמד!!!

אתה לא רוצה...?? לא מתאים לך? אין בעיה... תלמד משהו אחר... יש לימוד שנקרא עיון... בעיון לא לומדים גמ'... לומדים סוגיות... לומדים הרייעד... אין בעיה... בעיון אתה יכול לדלג בבת אחת ולקפוץ מפרק לפרק... אותו דבר בהלכה... בהלכה אתה יכול לקפוץ מפה לשם... כי אתה לומד גמ'... אלא הלכה!! אבל אם אתה רוצה לעשות סיום על גמרא מסכת שבת? לגמרא הזו יש מבנה מסוים!!! יש כן וכך תכנים שרבינא ורב אשי הבינו שזו מסכת!! אין לך רשות להיכנס לבית של רבינא ורב אשי ולהתחיל לתלוש דפים ולסנן לפי מה שמתאים לך ומה נראה לך חשוב ומה לא... לא!! זה לא הבית שלך!! פה לא אתה קובע!!!

עכשיו... אתה מבין לבד שאני לא מדבר פה נטו מזוית של חושן משפט שיש פה כאילו זכויות יוצרים לרבינא ורב אשי... לא זה הנושא... יש פה משהו קצת... קצת יותר עמוק... סו"ס תלמוד בבלי הוא ספר הספרים של תורה שבע"פ... אם הגמ' כ"כ חשובה ונשפך עליה כ"כ הרבה דיו והוקצ עליה כ"כ דם של עמל התורה... כנראה שזה לא סתם... כנראה שאלו שחיברו את הש"ס ידעו מה שהם רוצים... ומהמקום הזה אנחנו אמורים לכבד את התכנים שהם הבינו שצריך להכניס שם... עכשיו לגופו של עניין: זה לא סתירה שאם אחרי ההבהרה הזו תתחיל שוב לשאול אותי אם חסר לי שלושה דפים... עשרה דפים... זה לא סתירה שאני שוב אתעצבן עליך... כי גם כאן יש היגיון... ותן לחכם ויחכם עוד...

אחד שמקפיד לספור כמה דמעות יצאו לו מהעיניים על אדם כשר... כי הוא רוצה לדעת כמה דמעות נמצאות בבית גניזו של הקב"ה... ההלו... אל תשכח שהתלמוד בבלי עצמו **גם!!!** חותר לאיזשהו יעד... מסכת זבחים רוצה להבין את פרשת עולה וחסאת ושלמים, ופרשת מנחות רוצה לדרוש כל תיבה בדיבורא דמנחה...

אז נכון שאנחנו לומדים מסכת ואנחנו כן צמודים לדפים מסוימים וכן חשוב להעצים את ההספק והדפים והכל נכון... אבל מותר במקביל להיכנס לבית המדרש של אביי ורבא ולזכור שכשהם למדו מסכת יומא... הם עמדו מול ארון גדול של שלושים פסוקים בפרשת אחרי מות שאני לבד סיכמתי בו למעלה מ-215 דרשות ויתורים... זאת אומרת: יש שם 215 מגירות ותאים ריקים... ואביי ורבא מילאו אותם בדרשות...

עכשיו: למה כ"כ חשוב לי להגיד את זה?? אני אתן לך דוגמא מוכרת: עוד מעט מסיימים מסכת יומא... ומישהו אמר לי ביאוש: מה אעשה... אין לי זכרון... מאוד קשה לי לזכור 88 דפי גמ'... לא נשאר לי כלום ממסכת יומא... אמרתי לו: אתה משקר!!! אמרת שאתה לא זוכר כלום ממסכת יומא... רוצה שאני אוכיח לך שאתה זוכר כמעט הכל??

תביא חומש ויקרא... תפתח פרשת אחרי... קדימה: **בזאת** יבא אהרן... **בפר** תקרא את הפסוק בעיון ותגיד לי מה דורשים מהפסוק?? **בזאת** במה שאמור בעניינא דמילואים (ד. **בפר** - ולא בדמו של פר מחלוקת בדף נ. כמות בד בד וכו'... בגדי קודש הם - הושוו כל הבגדים וכו'... פלוגתא דרבי ורשב"ש... בקיצור: הבן אדם היה בהלם מעצמו!!! הוא קרא איתי פסוק פסוק וזכר את כל הדרשות שכתוב בגמ' על כל מילה בפרשה... אמרתי לו: אדוני!!! **זה!!! זה מסכת יומא!!!** מסכת יומא בסה"כ חותרת להבין מה כתוב בפרשת אחרי ב"ג מידות שהתורה נדרשת בהם... ואתה יושב לי כעת ומונה אחד לאחד מה הגמ' דורשת בדף נג ומה בדף ז'... ואתה עדיין לא דלגת על דרשה אחת...

אז למה אתה מעליל עלילות?? למה אתה אומר שאתה לא זוכר מסכת יומא?? אתה זוכר את כל הגופי תורה של יומא!!! (כמובן שיש גם את הכך וכך דינא דרבנן שעל זה לא דיברנו...) אני אגיד לך מה אתה לא זוכר... אתה לא זוכר דפים!!! אתה לא זוכר את המשא ומתן... בסיידר... אז יש כאלו שזוכרים מדויק את כל הת"ש ואת המאי הווה עליה... ואיכא דאמרי ותנ"ה... **ואת זה אין לך!!!** קשה לך לזכור את המשא ומתן... קשה לך לזכור דפים... מה שאין לך אין לך... אבל מכאן ולהגיד שאתה לא יודע פרשת יומא?? אתה יודע את המסכת יומא שעליה!!! עליה אביי עשה יומא טבא לרבנן!!! כמדומני שיש כאלו שהמידע הזה יכול לפקוח להם את העיניים... דא עקא שבמקביל זה עלול לבלבל אחרים... לכן----

את הסעודה... יומא טבא לרבנן... יש פה תלמיד שהולך **לסיים** מסכת נגעים!!! הבנת?? המסכת נגעים הזו היא לאו דווקא כך וכך דפים... אלא מדובר **בבית** שנקרא תורה!!! בבית הזה יש קומה שנקראת נגעים!! והקומה הזו הייתה ריקה וברגע שימלאו אותה עד הסוף זה **שלימא מסכתא**. "ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונגעים"

למה חשוב לי להגיד את האריכות המתישה הזו???

כי אם הצלחתי איכשהו להמחיש את זה (והלוואי...) אז תסכים איתי... שיש הבדל תהומי בין איך שאנחנו ניגשים ללימוד התורה לבין איך שתנא או אמורא ניגשו לגמ'... אנחנו, שלא באשמנתו ניגשים לפעמים ללימוד גמ' ממקום די מתכת... אנחנו עומדים מול טקסט שצריך ללמוד אותו... יש פה כן וכך דפים שצריך ללמוד אותם... ויש כאלו **שיותר מידי** נצמדים לדפים ולטקסט ומספרי דפים וחצאי ש"ס... וזה טוב!!! אבל ההלו... לא לסיים שם! לא להיתקע שם!!! **אתה יודע איפה אני פוגש את זה בצורה הכי בולטת ומעצבנת???** בשאלות המוכרות של הסיימי מסכת בתשעת הימים או בערב פסח... ניגש אלי אחד: למדתי את כל מסכת יבמות אבל נשארתי לי כמה חורים... ויש גם עשר דפים שלא למדתי בכלל... נו... זה נקרא סיום או לא נקרא?? עכשיו... אני שואל בכנות: נראה לך שיש תשובה על כזו שאלה?? בינינו... אתה באמת חושב שמי שיש לו כמה חורים במסכת זה נקרא שהוא **לא סיים** מסכת?? וכי מסכת של גמ' זה דין כמו הלל השלם שיש כאן מטבע שטבעו חכמים וצריך להגיד כל מילה בדקדוק חסרות ויתרות מתחילת המסכת עד סופה?? **ברור שלא!! נו... אז מה כן?**

נו... אז נתחיל להמציא כל מיני הגדרות... שאם חסר עשר דפים זה לא בעיה... נו... אבל חסר חמישים דפים... זה כבר כן בעיה?? אולי נחליט שזה עניין של אחוזים?? נו... אז כמה אחוזים?? נו... אתה מוכן לענות על השאלות מהסוג הזה?? לא יודע!!! אין על זה תשובה... **דבר אחד אני יודע: שכולנו מבינים שיש משהו מעצבן וצורם בכל הנימה של השאלה** אתה יכול להסביר במקומי מה מעלה לי את העצבים בשאלות האלו??

כי נכון שיש נ"ו דפים למסכת סוכה... לא פחות וגם לא יותר... אבל עדיין... מותר להבין שזה לא טקסט מרובע שצריך לעבור בבר קוד!! מותר להבין שבסופו של דבר למסכת יש נושא... יש יעד... ומסכת סוכה בתלמוד בבלי חותרת לדרוש ולהבין את החמשה פסוקים בפרשת אמור שמדברים על סוכה ולולב... (וכמובן עוד כמה דינא דרבנן בשמעתא דסוכה) ובגדול מי שהקיף את כל התורה שבעל פה שדורשת את עניינא דסוכה ולולב וניסוך המים וערבה... זה נקרא שהוא סיים מסכת סוכה!!

(חכה... עוד מעט אני אסתייג לגופו של עניין... אבל כעת תבין אותי...) **אתה מבין כעת מה מפריע ליי?** כשיש יותתתו מידי הרבה שיח סביב הספקים של מספרי דפים... וכל הנושא מסתובב סביב זה... זה לפעמים מאבד את גבול הטעם הטוב ונשמע כמו

העלון טעון גניזה
עלון מס' 575
שבת פר חקת
שנת תשפ"א

העלון מוקדש לעילוי נשמת
 יוסף בן רבקה ז"ל
 ושושנה בת אסתר ז"ל
 רבקה בת אולגה זימבול ז"ל
 שלמה בן ויקטוריה ז"ל

לרפואה שלמה
 אולגה זימבול בת אמילי



ע"ש הצדיק המלוב"ן רבי ינון חורי זצוק"ל, זיע"א
יוצא לאור ע"י ארגון "חסדי ינון" 03-6182992

זמני שבת
פרשת חקת

ירושלים	פלג המנחה	הדלקת נרות	צאת שבת	רבינו תם
6.17	7.13	8.30	9.06	
6.19	7.30	8.32	9.03	תל אביב
6.21	7.21	8.34	9.04	חיפה
6.17	7.27	8.30	9.01	באר שבע

הפטרה: "ויפתח הגלעד"

ההלכה השבועית

הלכות שבת - בורר וזורה

א. הנותן מעט יוגרטי (לבן) מערב שבת לתוך כוס חלב להקפותו, להיות יוגרטי, וביום השבת ראה שעדיין לא נגמרה הקפאתו לגמרי, מותר להעביר למקום קר יותר או שיכסה אותו בבגדים כדי להשלים הקפאתו. וכן מותר לתת חומץ או חתיכת לחם בתוך חלב בשבת כדי שיעשה יוגרטי. ולא שייך בזה דין בורר, הואיל והכל נעשה גוש אחד. ולא דמי לעושה גבינה מהחלב שאסור בשבת, ששם הקום (חלב קרוש) נבדל מן החלב, והוי בורר, מה שאין כן כאן.

ב. מותר לתת שומשומים ואגוזים לתוך הדבש בשבת, אבל לא יפרידם בידו מן הדבש, משום בורר. ולצורך אכילה לאלתר מותר.

ג. מותר לזלף בשבת פליט להברייח זבובים ויתושים מן הבית, כשהחלון פתוח, ועל ידי ריח הפליט הזבובים נמלטים מן הבית. וגם בתנאי שלא יזלף על הזבובים עצמם, אלא רק כנגד האויר, ואין בזה איסור משום זורה. וכן הסכימו האחרונים. ומותר להשתמש בשבת גם בספריי של מטהר אויר, שיהא ריח טוב בבית.

(חזון עובדיה)

מטעמים לשולחן

לא תעבר בי פן בחרב אצא לקראתך (כ, יח)

סרובם של האדומים לעם ישראל לאפשר להם לעבור בארצם והאיום המפורש שבתשובתם בא לידי בטוי בהזדמנויות שונות במהלך השנים, בכל פעם הוא לובש לעצמו צורה אחרת, אולם המסר המשותף הוא דחיה לעם ישראל וגרוש מן הארץ הנכריה שבו מצאו מנוח לכף רגלם. גרוש ספרד הנו הגרוש המפורסם ביותר מבין הגרושים השונים, אך, למעשה, כל המדינות הרחיקו את היהודים מאדמתם, או שתכננו לעשות זאת, לפחות פעם אחת, והקב"ה הצילנו מידם ושמר על שארית ישראל לבל תאבד. אחד מן הגרושים שהתבטלו באורח נס היה גזרת גרוש יהודי פראג, כפי שמסופר בספר **"אוצר מעשיות"**: היה זה בתקופת המהר"ל מפראג. בזמן זה היתה עמדת הקיסר לטובת יהודי ארצו, אולם עמדת אשתו והשרים היתה נגדם. באחד הימים אספה הקיסרית את הסנט והעבירה החלטה על גרוש יהודי המדינה. הכל היה מוכן ומודפס ורק חתימת המלך עדין חסרה. באה המלכה ובקשה ממנו לחתום, 'אני עיף כעת' התחמק המלך מהחלטה, 'תשאירי את הענין לבקר'. העכוב לא מצא חן בעיני המלכה, אולם כל בררה אחרת לא נותרה בידיה, ובכל אופן תחבה את צרור הדפים תחת כרית המלך, על מנת להבטיח ששום דבר לא ישתבש, ומיד בבקרו של יום-יחתום המלך. באותו לילה חלם המלך חלום נורא. בחלומו ראה עצמו יוצא למלחמה, מפסיד בה ונלקח בשבי. במשך ארבע עשרה שנה ישב בציונוק, חי ממנות זעומות שנזרקו לעברו מדי פעם, ובמשך כל אותן שנים ארוכות לא הסתפר, לא רחץ עצמו ולא גזז את צפורניו. לאחר ארבע עשרה שנה עברה בסמוך לאותו ציונוק אשת המהר"ל. היא זתה את המלך ומיד קראה לאנשים נוספים ובכוחות משותפים פרצו את הכלא והוציאו את המלך. המלך המשוחרר הובא לפני המהר"ל מפראג. הביט המהר"ל בשערותיו ובצפרניו אשר גדלו פרא ושמע מן המלך את כל קורותיו. "קודם כל עליך להתרחץ" אמר המלך, מיד הובאו למקום שתי קערות-בתוך קערה אחת הניחו את השערות שגזרו לו, ובתוך קערה שניה הניחו את הצפרנים שגזרו לו, והמלך נשלח לרחוץ עצמו. המלך התעורר בבעתה מן החלום המוזר, ולתדהמתו הבחין ליד מיטתו בשתי קערות: האחת מהן היתה מלאה בשערות והשניה - בצפרנים...בפחד איום ונורא הורה המלך למשרתיו להזעיק אליו את המהר"ל, ספר לו את דבר החלומות ושאל: "מה באו הדברים להביע?" "אינני יודע" השיב לו המהר"ל- "אולם יתכן שיש משהו לא טוב מתחת ראשך, והוא שגרם לך לחלומות הללו". באותו רגע שלף המלך את ספר הגזרה, שעמד והמתין לחתימתו, וקרעו לגזרים, ומאותו יום לא עלה עלה בדעתו ובדעתה של המלכה לבצע את הגרוש.

באו חשבון (כא, כז)

באו ונחשב חשבוננו של עולם (בבא בתרא ע"ב)
 ה"בן איש חי" לומד מן ההוראה 'לחשב חשבוננו של עולם', שעל מנת לנצח את היצר הרע צריך האדם לגיס לעזרתו תחבולות שונות, ולא לעבוד בתמימות. לחזוק דבריו הביא את המעשה הבא: מעשה היה באדם שהיה חברו הטוב של מלאך המות. באחד הימים פנה האיש אל מלאך המות ואמר לו: "ברצוני לדבר אתך משהו אישי". כשפנה לו מלאך המות מזמנו, אמר לו: "יודע אני כי כל האנשים בעולם צריכים למות בסופו של דבר, ולכן אינני מבקש מאומה לגבי ענין זה, אך בכל זאת דבר אחד אבקש ממך-הבטח לי בתקיעת כף שלא תקח אותי לפני שאומר ודוי". "אין בעיה"-תקע לו המלאך כף- "עשינו עסק, מזל וברכה". יצא האיש מלפני מלאך המות שמח וטוב לב וערך מסיבה לכל שאר חבריו. "חי אני לעולם", הסביר את פשר שמחתו הגדולה, "מעתה לא אומר ודוי לעולם, לא בתפילה, לא ביום חול ולא ביום כפור". חלפו שנים והנה בא יומו של אותו אדם, בא מלאך המות לקחת את נפשו, ולא יכול. תקיעת כף נתן לו שלא יקח אותו ללא וידוי, והוא אינו מתודה לעולם. "צחוק עשה ממני", אמר מלאך המות, "אך עקש תתעקש- ואני עוד אצליח איתו"...הלך והתחפש לאדם גוסס ושכב באמצע הדרך לבית הננסת. כשהבחין האיש באדם השוכב למרגלותיו, מהר לרכון לעברו והבחין שהוא גוסס ממש. "א...א...ני...הו...לך..למות" הצליח הגוסס בקושי להוציא את המלים. והסביר בשארית כוחותיו שהוא לא יכול לחשוב על כך שימות ללא וידוי, אך הוא עם הארץ גמור ואינו יודע את נוסח הודוי בעל פה והתחנן שיאמרו איתו. מיועדנו שכח את כל ההצהרות הקודמות הנוגעות לעניני וידוי, ואמר את כל נוסח הוידוי מילה במילה. מיד כשסיים קם מלאך המות ממקום רבצו והושיט לו יד לשלום... "מה עשית לי?" הבין האיש כי כלתה אליו הרעה, אך מלאך המות לא התרגש: "עשיתי לך כנגד מה שעשית אתה לי..." המשך בעמ' האחרון

אהבתם את העלון? רוצים לקבל אותו כל שבוע עכשיו גם בדוא"ר?

שלחו אלינו את כתובתכם למייל: tifaret@hasdeyinon.org או הכנסו ל- www.hasdeyinon.org

לא בא איתנו לחתונה או בר-מצווה, ותמנע ממך עוגמת הנפש" כך אני מחליט, והוא משיב בחכמתו "שהיא לא תבוא". דבריו מכעיסים אותי, ואחרי דקה של מחשבה ועידון הנפש אני גוזר עליו גזירה "אני קובע נחרצות, שהיא תבוא, אבל אתה לא תבוא. אני מבטיח לך, בפעם הבאה אתה לא בא איתנו, מילה של אבא!". "למה?" הוא שואל. "כי לפי שיטתך, אם בפעם הבאה אחותך השנייה תקיא, אז תאמר שגם היא לא תבוא, ומכאן שלנסיעות משפחתיות - כל מי שסובל מהקאה - צריך להישאר בבית מחוץ למשפחה. לא חמוד שלי, אתה זה שלא בנוי לנסיעה משפחתית!!! אתה הוא זה שצריך להישאר! יש משפחה, יש לה צרכים, יש רגישויות ואלרגיות וצריך לדעת להתמודד עם מצבים לא נוחים. אנחנו לא נוותר על ילד בגלל שהוא חש ברע, זה לא מקובל עלי! ואם אתה חושב שאתה צודק ואני טועה, בבקשה - בני הבכור - אני מוכן לשמוע ממך הסבר, למה אני טועה ואתה צודק!". דום שתיקה. לאחר מספר דקות הבן מפטיר בלחש "אבא אני אתמודד, אני מקבל על עצמי לעמוד בנסיון הקשה הזה, ותאמין לי שהוא קשה", כלומר הוא מבקש שאבטל את גזרתי, ואני מסמן לו שאחשוב בנדון. לא יאמן, דקות ספורות לפני שהגענו לביתנו הילדה שוב הקיאה, ומה הבן היקר שלי עשה? הוא הציע את עזרתו לאחותו, הגיש לה מגבונים ונייר טישו. הרגיע את האווירה וניחם אותה במילים חמות "לא נורא, כבר הגענו, תלכי לישון ותרגישי טוב...". ממש מתק שפתיים. ירדתי מן המכונית עם תחושה עמוקה של מסר! כל ישראל אחים, אנחנו משפחה אחת גדולה. כולנו נמצאים בנסיעה אחת ארוכה, ואם יש מי שלא נוח לו בחברתו של השני, אם יש יהודי שסובל ממציאותו של האחר, הרי הוא חושב לעצמו "הלוואי שיתרחק ממני כבר, לא יכול לחיות איתו, כמה כבר אפשר לסבול אותו". ואז הקב"ה משיב לו "או קיי, לא טוב לך עם אחיך, אין בעיה! תדע לך, שיש סיכוי שבעולם הבא, כמו בעולם הזה, המקום שלך הוא ממש בסמוך למקום שלו, אבל אני - מלך מלכי המלכים - לא מתכוון לוותר עליו, הוא בני יחידי אהובי ואם לא נוח לך לידו, אין בעיה, אתה מבחינתי תישאר מחוץ לנסיעה, ולמטרה לא תגיע. אם אינך יכול להתמודד עם המצב, אז מקומך מחוץ למשפחה!". נורא נוראות. חשבתי אדון לוי, שעכשיו, על סיפו של ראש השנה, שצריך מאוד להתחזק באהבת ישראל ולהגביר סובלנות וסבלנות, לא רק מן הסיבה שהשני הוא אח שלך, ולא רק בגלל שהתורה מצווה, אלא בגלל החשש שמא תישאר מחוץ למשפחה. לא חבל?

מילים שכדאי להניף:

כמה ימים אחרי שפקס זה יצא מן המכשיר לתוכני משרדי הקטן, הוזמנתי לפרש בסיכסוך משפחתי של עמך בית ישראל באחת משכונות העיר. הו, הו, הטונים הגבוהים פילחו את השמים, ההאשמות היו קשות ונחרצות, כאשר המותקף הינו בן הזקונים של המשפחה אשר "חטאו הגדול" היה שעשה מעשים טובים למען אביו שנפטר, ולכן קיבל בונוס קטן (באמת קטן) נוסף, אחרי החלוקה של הירושה. "הוא גנב, הוא שקרן, הוא סובב את הראש של אבא... אנחנו יכולים עם עורכי הדין שלנו לנשל אותו מה-ה-כ-ל!!! חצי פרוטה הוא לא יקבל, את הבונוס הוא לא לוקח!!!" קבעו אחיו בפסקנות. ההוא ניסה להגן על עצמו, אך לשווא. הללו איימו עליו "תתעקש על הבונוס, תפסיד הכל!!!". מה אגיד לכם, הרגשתי מיותר, אלא שפתאום צץ לי הסיפור שקראתם זה עתה. גרדתי מהבידעם את מיטב כשרון הסיפורת שלי והכנסתי אותם לנסיעה המשפחתית הלא נעימה, וסיימתי במילים "תקשיבו חמודים, הקב"ה הוא הנהג והוא בעל-הבית, אם תתעקשו להוריד את אחיכם מן הנסיעה, הקב"ה יעיף אתכם מן הנסיעה... ישאיר לכם כמה פרוטות ביד, אבל יותר אתכם הרחק הרחק מחוץ למשפחה. עין טובה, עין מפרגנת, לא תזיק לכם... היידה תמשיכו לנסוע ביחד, ותשמחו שאיכם קיבל בונוס". לא יאמן, הם ירדו מהעץ, ושולם על ישראל.

באדיבות המחבר- הרב קובי לוי הי"ו

לפעמים בשעות הקטנות של הלילה, אני הולך ונבוכ לי בין טיוטות וקרעי נייר ופינקסים דהויים. הולך ומחפש את הסיפור הבא שיעצב את השבת של המשפחה היא, שמעבר לחדרו של הסופר. סורק בעיני ראשי פרקים של חוויות טובות, ולעיתים טראומות של אנשים ונשים הצועדים במנהרת הזמן של עולמם. פעם למעלה פעם למטה. פעם עצובים אחר כך שמחים. עוצם את עיני כחושב כיצד לעצב את דמויות הגיבורים, את מי להעצים, את מי להעלים, את מי לחדד ואת מי להקחות. והעייפות מאיימת על עפעפיי ודורשת את שלה - מנוחה, כאומרת, "הלו אדון סופר לך לישון, אולי מחר יעלה בחכתך סיפור מצויין הרבה יותר ממה שאתה מעלעל בין ידיך. הלו סופר יקר, אל תפחד מן הדד-ליין, תמיד ישנה סיעתא מופלאה כזו שמויחדת לסופרים מן הזן שלך, אז לך לישון!". מודאג ותשוש אני פונה מחדרי הקטן אל חדר השינה. שתיים לפנות בוקר, ואז הפקס משמיע לפתע את צפצופו המיוחד. מי שולח לי ד"ש? מי מתעניין בי בשעה הזו? מכתב! עם סיפור! נהדר. הוא כתוב יפה, תיקון פה חידודון שם, ויש לך סיפור מתוק עם מוסר השכל שהורתו ולידתו מתוך כור ההיתוך השמימי של הסיעתא דישמיא. הנה הוא לפניכם. המכתב המפוקסס. לרב לוי שלום. מקצוע ההורות כידוע, לא נלמד באף בית-ספר מקצועי, ובכל פעם מחדש, עלינו ההורים, להיחלץ חושים, למצוא ולאלתר ולייחל לפתרונות או לתשובות שיתנו מענה למצב החינוכי המחודש שמתגלגל לפתחנו. ישנם זוגות צעירים חסרי ניסיון, שהמורכבות החינוכית הזו מתישה אותם, ולכן יש ונוחתים עליהם גם רגעי ייאוש וצער. זוגות יותר מנוסים, אשר נוהגים לשוחח בינם לבין עצמם על הבעיות החינוכיות המתחדשות, מסגלים לעצמם הנהגות ותשובות חכמות, שמצליחות לעגל פינות במקרה הפחות טוב, או לרומם את נפשות הילדים במקרה המבורך. אינני מתיימר להיות מורה-דרך של אף הורה, אלא להאיר את עיננו, שעצם העובדה שמלאכת החינוך לא נלמדת באף מוסד, מלמדת שהקב"ה הטמין בנו, בתוכנו, בשכלנו ליבנו ונפשנו, את נוסחאות ההתמודדות עם כל מצב ועניין. מה שעלינו לעשות הוא להתפלל ולייחל, שבתזמון הנכון יורידו לנו משמים את המילים המדוייקות, את תנועת-היד המדוייקת ואת ניד-העפעף שיחולל נפלאות. הסיפור שלי אמיתי והתרחש הלילה. זה סיפור קצר, אבל יש בו מסר לכל אחד. אם תרצה לשפץ אותו כמיטב כישרוך הטוב שחנן אותך ד', אז שפצו אם לא, גם טוב. זה קורה בכל משפחה. לעיתים צריכים לנסוע לחתונה או לאיזה אירוע של שמחה, לפעמים מספיק שאחד מבני הזוג מגיע כנציג המשפחה, לפעמים שני בני הזוג חייבים להתייצב, לעיתים רחוקות האירוע מחייב את כולם. למה? כי הסבתא ביקשה, כי הדודה מצפה... ויש לרצות את כולם, כי גדול השלום. הלילה נתבקשנו להגיע בהרכב מלא לחתונה, אבל הנסיבות לא אפשרו לנו אלא להביא ארבעה ילדים מתוך שישה שיחיו, וכן ירבו. לאן נוסעים? שעה וחצי לירושלים. כידוע, יש ילדים שרגישים לנסיעות ארוכות (גם קצרות), והרגישות הזאת גורמת להם להקאה. לנו במשפחה יש שתי בנות עם הרגישות הזאת. ובאמת, מיד כשהחניתי את הרכב מול האולם, הבת בת ה-8 החלה מקיאה. איזהו חכם - הרואה את הנולד ומקדים תרופה למכה - הבאנו שקיות, שהתמלאו, והמכונית נותרה נקייה וגם הנוסעים. אותה עת, מי שיכול היה לפרוק את עצמו מהרכב, עשה זאת במהירות הבזק, מסיבות מובנות. היה נחמד בחתונה. אכלנו שבענו הותרנו וברכנו. חוזרים הביתה. נכנסנו לתוך הרכב והתחלנו את הנסיעה. הפעם זה התרחש כ-20 דקות לפני שהגענו לבית, הילדה 'מביעה' את רגישותה לנסיעה, אלא שהפעם - עם כל הצער שבדבר - משמים, חלק ניתז החוצה מן השקית, ואז החלה מהומה לא קטנה במושב האחורי של הרכב, ואני שואל אותם "מה קורה שם מאחור?". עונה לי הבן הבכור "היא מתיזה עליי! זה נורא ואיום". "נו, אז מה קרה?!" אני מתעניין. "אי אפשר ככה, הנוכחות שלה בלתי נסבלת!" נשמעת תשובתו רוויית הנירגנות של בני. "או קיי, בפעם הבאה אתה

סגולת שבת



מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיוענכ"א

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע"א

אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט] זי"ע, אמר: מי שרצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות מאולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

ליל שישי פרשת חקת תשפ"א

ליל 35

הנהגות יירות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום מתורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

יסוד ושורש העבודה הוא לעקור כל נדנוד תענוג שישי לו מעבודת הבורא

ושורש העבודה הוא להיות האדם עוקר ומשבר מעיקרא דלבא כל נדנוד התענוג והמתיקות שישי לו לעצמו מעבודת הבורא ברוך הוא ותמיד יהיו עיניו פקוחות על זה בחקירה ודרישה הדק היטיב היטיב הדק, בקרב מקורו וחושיו, אם כל אחד ואחד מחושיו הוא עולה לה' כולו כליל בקדושה וטהרה ואין בו שום מגע נכריה^[1], ולכל יהיה עור בעין שכלו מלהיות משטה עצמו חלילה בבחינה זו, רק בכל תנועה ותנועה שמתנוועע בחושיו יפסל מעגל רגליו להיכן תמצית הנקודה מתלקחת ובווערת אם הוא קודש

"זאת התורה אדם כי ימות באהל" [במדבר יט

ה-] אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה^[1]. הנה מה מאוד יפלא מאמר דברי קודש זה, כי הלא אדרבה 'וחי בהן'^[2]. אמנם ביאור הדברים הוא, כי הנה התורה מלמדת את האדם דעה בינה והשכל שידע איך לגשת אל עבודת הקודש פנימה כי הנה האמת הוא כי בכל הבחינות ובכל הדרגות שהאדם מהלך בהן בעבודת הבורא ברוך הוא, מדיטא התחתונה עד רום המעלות, היסוד

השלמות וציונים

פ' דברי זקינו הרה"ק מרוז'ן זי"ע, וזה לשון קדשו: איתא בגמרא (נדרים לה.) "לא העשיר משה אלא מפסולתן של לוחות, שנאמר פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים, פסולתן שלך יאה". והוא פלא, איש קדוש כזה, שהיה משולל מכל העולם הזה, ונדבק רוחו ונפשו וגם גופו רק באצילות - הכי זאת היתה מגמתו לצבור כעפר כסף? אך נראה לי לתרץ ולהסביר הדבר עם מאמר אחד מזקני הקדוש מרוז'ן זצ"ל, שסיפר לו פעם אחת חסיד ישיש, מה שאמר הרב הקדוש בעל התניא זצ"ל, שאמר שכל אחד פועל אך למענו, ואף הקב"ה עושה אך למענו, כמאמר הכתוב (משלי טז ד) "כל פעל ה' למענהו", אך ההפרש הוא, שאם ה' עושה למענו הוא לכבוד ה', ואם האדם עושה למענו הוא למען האדם השפל. ואמר זקני הקדוש זצ"ל, כי זה מרומז בשני כתובים הדומים זה לזה, כתוב (שמות כ ד) "לא תעשה לך פסל", כלומר לא תעבוד למענך שהוא כמו פסל, אלא זאת תעשה "פסל לך", כלומר פסל ה'לך' שלך, ותעבוד הכל למען השי"ת. ובה נראית לי כוונת הגמרא, שמשא רבינו ע"ה זכה למדריגותיו הגדולות עבור ענוותנותו, שהיה עניו מכל האדם, ע"כ זכה שידבר ה' עמו פה אל פה, וזה היה עושרו, לא כסף וזהב, ורק זו היתה כל מגמתו. וזהו שרמוז: 'מפסולתן של לוחות', כלומר משני הכתובים שהנם מרמזים לזה, "לא תעשה לך פסל" ו"פסל לך" - נתעשר משה רבינו ע"ה וזכה לכל מדריגותיו הגדולות. עכ"ל.

שהיה לו לעצמו תפארת, איך יתכן דבר זה, והלא מן האדם' הלא הוא בעצמו יודע שאינו אלא אדם, ואיך יקח לעצמו התפארות ממעשיו. עד כאן לשונו.

ובדרך זו מצאנו דברים כדברונות שאמר הרה"ק מרוז'ן זי"ע בענין זה שעיקר הכוונה צריך להיות לשם שמים, כמובא בס' כנסת ישראל (יח.): פעם אחת בא הרה"ק מרוז'ן למקום שבת החסידים שישבו ושתו י"ש כדרך החסידים, והנה לא הראה להם פנים שוחקות, ונדמה להם כאילו לא יעלה לרצון לפני רבם עסק שתייתם. וסיפר אחד מהם בשם הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זלה"ה אשר ישיבת החסידים בשתיית י"ש דומה ללימוד התורה ע"כ. והשיב מן הרה"ק צ"ג אמר איני סותר את דברי הרב מקאריץ, אף על פי כן לא כל אנפין שוין בדבר, וכן מצינו בתורה הקדושה שיש תיבה בתורה שמשמשת פעם קודש ופעם חול. כתיב "פסל לך" (שמות לד א) וכתב גם "לא תעשה לך פסל" (שם כ ד). רק נחזה אגן ההפרש שביניהם, שבמקום שמשמש קודש כתיב תיבת 'לך' אחר תיבת 'פסל', ובמקום החול כתיב 'לא תעשה לך פסל' שתיבת לך קודם, היינו שאם עושה איזה דבר טוב ואינו חושב מקודם הנאת עצמו שמרומז בתיבת 'לך', אזי הוא משמש קודש, על כן כתיב 'פסל לך' שתיבת לך היא אחר כך, ולהיפך חס ושולם אם חושב הנאת עצמו קודם הוא בבחינת לא תעשה 'לך' פסל, וד"ל.

[1] עיין בגמרא (ברכות סג: שבת פג: גיטין נז:)' הסכת ושמע ישראל' (דברים כז ט) כתתו עצמכם על דברי תורה כדאמר ריש לקיש דאמר ריש לקיש מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר (במדבר יט יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל.

[2] 'ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם' (ויקרא יח ה). ואמרו חז"ל (יומא פה:)' וחי בהם ולא שימות בהם'.

[3] ראה באגרת הקודש להרה"ק בעל התניא זי"ע (יב) שכתב בזה הלשון: לשון 'עבודה' אינו נופל אלא על דבר שאדם עושה בידיעה עצומה נגד טבע נפשו, רק שמבטל טבעו ורצונו מפני הרצון העליון ברוך הוא, כגון לייגע עצמו בתורה ובתפילה עד מציץ הנפש כו'. עכ"ל.

[4] דברים אלו היו לאבני יסוד בדרכו של הרה"ק מרוז'ן זי"ע בנו של רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע, וכמו שהובא משמו בספר אור הגנוז (עמ' מג) בפירוש דברי המשנה (אבות פרק ב משנה א) 'רבי אומר איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם': שאל הרה"ק רבי ישראל מרוז'ן ז"ל דלכאורה יפלא שרבי מלמד אותנו הדרך של בעלי בתים איך לקבל התפארות מהאדם, אבל הכוונה היא 'איזהו דרך ישרה, כל שהיא תפארת לעושיה', היינו שכל מה שיעשה יראה שיהיה מזה תפארת להבורא עולם ב"ה, כי 'ותפארת לו' אם האדם יכוין במעשיו

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעלים מהעבר הלא רחוק)

פרק ס"ט "מי הדליף את המזימה?"

תקציר עיניי:

מולי פלד (שמואלק אייזנבאך) מקבל הודעה מאדם אנונימי שמזהיר משני חתרנים שזוממים להביא לניתוק קשר האיחוסן שלו עם ליור. השניים נפגשים ביום חמישי בשעה 8 במסעדת האחים אמסל, מקום יוקרתי מאוד בתל אביב. בהתלהב הוא מנסה מאד לגשת למקום, בגלל שזה מקום בו רח"ל אומרים מאכלות אסורות אבל לאור שהוא מוצא פתק נוסף בערימת המסמכים במשרד פתק מאחסנת בו היא מזמינה אותו למסעדה הזו היום והשעה שמקבעה זהים, זה מדליק במוחו מרה אדומה, הוא מתחיל לחשוף שאחסנת משתפת פעולה עם הגורם החתרני, משום מה הוא לא חושב שמהלך כזה הוא אידיוטי לחלוטין, אם אחסנת משתפת פעולה עם אותו גוף לא הייתה מזמינה אותו בדיוק באותו רגע כדי שיתפוס שהיא נגד, אבל כשהוא מלא חששות, הוא לא שם לב לטעות הזו.

הסקרנות אומלת בו בכל פה, לבסוף הוא מחליט להתחפש ולהגיע למסעדה, הוא מקבל חלחלה לראות את כל בלייני חוצות מוצאים שם מקום כדי לבלות את יומם תוך שקיעה בזלילה, כשמלצר בא לשאול אותו למבקשו הוא מדבר עמו באנגלית כאלו הוא אירפאי, הוא מזמין שתי מוגות לעת עתה, הוא מתיישב במקום שיתצפת את הצד המערבי של המסעדה, מקום בו אמורים לשבת זוג החותרים, אלא שהם לא נמצאים, גם ליור לא מגיעה למסעדה, ברגעים הראשונים הוא חש עצמו מטופש שהתפתה להגיע למסעדה ולהוציא כסף רב על האיפור, הוא מחליט להמתין פרק זמן של שעה, ההמתנה משתלמת, ליור מגיעה בחצי שעה של איחור, היא מקבלת שולחן לא הרחק ממנו, היא לא מבחינה בו בגלל האיפור, מולי גם מסתיר את עצמו על ידי עיתון אנגלי שהיה בו חריר הצצה, כדי שלא יבחו שהוא עוקב אחר אנשים.

בשעה תשע מגיע אדם צעיר לבוש בהיזור רב, הוא מתקבל בכבוד מלפניו, הוא מושב בשולחן בצד מערב שנשמר במיוחד בשבילו, כמה דקות אחר כך מגיעה קצינה למסעדה היא מתיישבת במקום הם מקבלים סכנת זיטה שתסתיר אותם מעיני הסועדים האחרים, הם מדברים בקול נמוך מה שמלמד שהם יושבים לשיבה סודית ולכן הם לא מעוניינים שישמע את הדברים, מולי מגלה שהבחור היה מקולקל וישראלני תכור לשעבר.

ליור מבחינה בקצינה, היא מזהה את חברתה הדס שהיא ענה מחדה ולא יסלה להרשות לעצמה לבקר במקום כה יוקרתי, היא מבחינה שהיא מתיישבת במקום שמועד לאחמ"ם דבר שמגבר את סקרנותה, לאחר שהם היו מוסתרים בסכנת היטה התקרבה חרש לשולחן פניו נוסף שהיה ממש בקרבת מקום, היא הקשיבה לשיחה ומה ששמעה הביא אותה לבלהה עצמה, היא גלתה כי הדס חברתה פעלת בהדרסה של אותו צעיר להחסי את הקשר שלה עם אחסה, מתבבלה היא מרחת מהמסעדה תוך שהיא משאירה את התיק שלה.

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

כשיצאה לינור מהמסעדה גילתה לתדהמתה הרבה כי התיק שלה יחד עם הארנק ומסמכים חשובים נשכחו במסעדה, היא התלבטה מה לעשות, התיק חשוב לה מאוד, אבל כרגע מסוכן לחזור, אם הדס לא גילתה אותה עד לרגע זה, היא עלולה לגלות אותה עתה, גם האנשים יתמהו על כל הסצנה ההיא, הפחד שלה מהדס היה חזק מאוד, היא לא ידעה מה יהיו הצעדים הבאים שלה, היא מאוד חששה מפניה, מי יודע מה עוד היא עלולה לזמום כנגדה כשתדע שתוכניותיה נחשפו.

לאחר ששקלה את צעדיה בזהירות, החליטה שמסוכן מאוד לחזור אל המסעדה, היא תשוב לשם למחרת, לאחר גמר המשמורת שלה, היא תתנצל שקיבלה ידיעה חשובה שאילצה אותה לצאת מהמסעדה בפתאומיות, כתוצאה מכך שכחה את התיק.

כששבה לחדרה הייתה שפופה מאוד, מאודה לא הרגישה את עצמה טיפשה כפי שחשה עתה, תמיד שקלה את צעדיה בזהירות ואילו לאחרונה מתגלה שהיא עושה מעשים בלי תיכנון דקדקני, בשל זה יתכן שנחשפה כעת להדס בצורה מאוד לא זהירה, היה עדיף שלא הייתה יודעת שהיא גילתה אותה, כך הייתה מקדימה אותה בצעד אחד, עכשיו היא לא יודעת איך יהיו צעדיה הבאים של הדס כלפיה.

בשעות מאוחרות היא שומעת דפיקות חרישיות בדלת, היא ניגשה בחשש אל הדלת וגילתה להפתעתה את מולי ניצב על מפתן הדלת עם התיק האבוד בידו.

"מאיפה יש לך את התיק?" שאלה בתימהון.

"הייתי במקום בו שכחת את התיק, ראיתי שיצאת מהמסעדה בלי התיק, החלטתי לקיים מצוות השבת אבדה."

"אבל לא ראיתי אותך במסעדה, חשבתי שלא הגעת, או שבאת מוקדם ולא ראית אותי, המתנת איזה זמן וכשראית שהתאחרתי מידי החלטת לעזוב את המקום" השיבה לינור נבוכה לחלוטין, היא התפלאה איך זה שלא ראתה את מולי במסעדה.

"האמת שהייתי לא הרחק ממך, ענה בארשת רצינית ביותר.

"אני לא מבינה, אתה יכול קצת יותר לפרט?" השיבה כולה נבוכה.

"טוב אספר לך את זה על קצה המזלג, קיבלתי איזה פתק מחזר שגרם לי להיות זהיר מאוד במעשי" השיב בארשת רצינית.

הוא הוציא את הפתק שקיבל מהאלמוני שהזהירו על זוג חתרנים שרוצים להביא לידי פירוד ביניהם, הם נפגשים כבר מספר פעמים במסעדה ומתכננים איך מביאים את לינור לתעב את מולי עד כדי עזיבת השידוך.

"הפתק הזה הביך אותי מאוד, די פחדתי לעשות מעשה, לדרך במסעדה של טריפה, הדבר האחרון שהייתי עושה בחיים, לא יודע על סמך מה בנה האלמוני שאתפתה ללכת למקום.

אלא שזה נפל ביחד עם עוד איזה פתק שקיבלתי ממך, גם זה היה משונה בעיני מאוד, בחיים לא עשית מעשה כזה, להכניס זאת בתוך ערמת המסמכים ועוד להזמין אותי לכה מקום, בניגוד לכל ההסכם שלנו. הפלא הגדול שהיה לי שבאותו זמן שהחזמנתי על יד החזמנתי על ידי האלמוני, התזמון הזה הדליק אצלי נורה אדומה, דבר זה גרם לי לחשש שאולי יש כאן איזו מזימה כפולה שלא עמדתי על טיבה, דבר זה גרם לי לנקוט באמצעי זהירות ולהתחפש, כך שלא ידעת שלמעשה הייתי לא הרחק ממך.

מספורי המגיד

עקבתי בעניין אחרי הזוג שהגיעו בזה אחר זה, בהפרש של כעשר דקות, עקבתי גם אחרי התגובות שלך בעת שעזבת את המסעדה, הסקתי מך שאת עצמך מזועזעת מהגילוי, לכן ברחת מהמקום כל עוד רוחך בנפשך, מה שהביאך לשכוח את התיק, באתי על כן להשיב את האבדה לבעליה" השיב מולי בחיך דקיק.

"אכן נישת היטב כדרך את כל צעדי, הייתי מופתעת מאד לגלות את הדס שחשבת אותה עד לאותו רגע כחברה טובה שלי, היא כל הזמן הזהירה אותי מפניך, שאני עושה שטות גדולה בזה שאני ממשיכה את הקשר המזוה, הלא המפריד גדול מעל המאחד, היא הזהירה אותי שתוך תקופה קצרה ניפרד, אחרי כן אכנס לתהליך גירושין ארוך ומכאיב ביותר, היא סיפרה לי סיפורי בלהות על כל מיני מקרי גט שמסתבכים בבתי הדין, שנים של עגינות מביאות להרס כל החיים היפים, היא גרמה לי לחלחלה, כמעט חשבת להיפרד, אבל לא רציתי לעשות את מעשי בחופזה, אני יודעת שיש בך חלקים טובים מאד שגוברים על החלקים החלשים, רציתי על כן לבחון איתך ביחד את המשך דרכנו.

ידעתי שאתה סוחר אותי עם תארך הנישואין וזה גרם לי לפחד עצום שאתה לא שלם עם ההחלטה להינשא, לפתע קיבלת רגליים קרות בשל חוסר ההתאמה באורחות חיינו. היא הכניסה בי כאלו פחדים במומחיות רבה, לא הרגשתי שהיא פשוט באה להרוס את חיי ואין לה בכלל כוונות טובות, הייתי מאד מזוכזכת בשבועות האחרונים, לבסוף גמלה בלבי החלטה לעשות בירור אמיתי, עד כמה אתה מוכן לקבל אותי כחילונית חסרת דת.

לא התכוונתי לכפות עליך, לאכול את המאכלים הלא כשרים שבמסעדה, הבנתי שאתה לא תעשה זאת בשבילי, ההזמנה הייתה יותר לבדוק, עד כמה אתה מקבל אותי כחילונית, על כל המשמעות שבדבר, אני לא רוצה יותר להסתיר את עצמי מהילדים, מותר לילדים להבין שיש לי אג'נדה שונה משלך וזה דבר לגיטימי לחלוטין.

השיחות שהיו לי עם הדס הבהירו לי שהפיצוץ יבוא כבר בתקופה הקרובה, לכן החלטתי לבדוק את חוק הקשר שלנו על ידי הזמנה כביכול פרובוקטיבית, אמרתי לעצמי שאם אתה תגרום לפיצוץ, זה יוכיח את צדקת טענתה של הדס שאתה לא בשל להינשא לאתאיסטית (כופרת) מוחלטת, כשלא ראיתך במסעדה הייתי בלחץ אימים, לא ידעתי איך הגבת להזמנה שלי.

אבל עוד יותר גרוע אירע, גיליתי את הפרצוף האמיתי של הדס שהיא חותרת תחת, כנראה שהיא שונאת או מקנאת בי, היא לא יכולה לפרגן שלי יש סידור לחיים ואילו היא תמיד תהיה עניה ועלובה גורל, כשהגיעה למסעדה הייתי בתדהמה, אני מכירה אותה כתפרנית שאין לה אגורה שחוקה לבזבזים.

ומה אני רואה? היא בגודל טבעי במסעדה שאני עצמי בקושי יכולה להרשות לעצמי, ולא סתם, היא מתחברת לאיזה טיפוס שמאד לא מצא חן בעיני, הוא היה נראה לי יצור אפל מסוכן ביותר, הדס מתרועעת עמו על מה ולמה? מי ידע מה זוממים שניהם, הם הקיפו את עצמם עם סככה שעוד יותר החשידה אותם, לא עמדתי בפיתוי לצוות להם ומה ששמעתי זעזע אותי, גילתי את האמת לאמיתה שלא טובתי עומדת בפניה אלא הריסת כל העתיד שלי.

דבר זה גרם לי שלא יכולתי להישאר יותר במקום, גם החשש שהיא תראה אותי ומי ידע מה יתכנו אם ידעו שגיליתי אותם, דבר זה הביא אותי לברוח מהמקום בחופזה, לכן לא שמתי לב ששכחתי את התיק שלי, אבל אולי יצא מזה דבר טוב, כך יצא שהבאת את התיק ועכשיו נוכל לדבר בחופשיות על כל מה שמעיק עלי.

אומר לך בכנות, מצד אחד אני נאמנה לכל מה סיכמנו, במילים אחרות אני רוצה להתחתן ולהקים איתך בית, אבל לא פחות מך חשוב לי שתדע שאני רוצה, בית פתוח לחלוטין, בו תהיה לי דעה שווה לשלך, אני לא מוכנה שאתה תכתוב לי שום דעה בשום נושא, זה יהיה בית שווה זכויות לשני הצדדים, לכן זכותי המלאה לחיות את חיי לפי השקפתי.

אני מצד, לא אכתוב לך את החיים שלך, אם תרצה להיות חרדי לעצמך, אתה רשאי, את הילדים נחך על קו האמצע, הם לא יהיו דתיים, אבל תהיה להם מסורת, אני אשה טולרנטית (סובלנית) מאד אבל מבקשת גם ממך לנהוג בי כן, לכן חשוב לי מאד שלא יחביאו את המציאות שלי.

לסיכום אומר מה אני רוצה: חשוב לי מאד לקבוע כבר כעת את תארך החתונה, בכך אדע שאתה שלם עם הסכמתך ולא התחרטת באמצע. שנית, אתה מוכן לכך שאני לא מחביאה את מציאותי מהילדים, יש לנו בית שמושתת על שתי אג'נדות.

כל עוד אין לי תשובה מלאה על כך, אני לא רגועה ולא מוכנה להמשיך את הקשר המעיק, במילים אחרות, אם אתה לא עונה לי תשובה, נראה את ההסכם כלא קיים" סיימה לינור את דבריה, כשדמעות זולגות מעיניה ללא הפוגה.

"אני לא מבין, האם את סוברת שאני נוהג בהונאה כלפיך, האם הסכמת הראשונה לא תקפה?" הגיב מולי כביכול בתדהמה.

בתוכו חשב לעצמו, אולי באמת הגיע הרגע שיפרדו בהסכמה מלאה, הרי טוב לא יצא מהשידוך הזה. אבל הוא לא היה זה שיכול להוציא את ההחלטה לפועל, הוא העדיף שלינור תהיה זו שתתן את גט הכריתות.

"חלילה וחס לא אמרתי כן, להיפך אחרי שגיליתי את פרצופה האמיתי של חברתי, אני בטוחה שלא היו לה כוונות טובות, אבל היא הצליחה לזרוע בי פחדים וספיקות ואני רוצה שתיטע בתוכי זרעי אמון חדשים, כדי שלא אסתובב בפנים חמוצות חודשים ארוכים". השיבה לינור בפנים מכורכמות.

"האם תוכלי לומר לי מה נקרא אצלך "דד-ליין" תארך סופי שזה ירגיע את רוחך הנסערה" שאל מולי בעניין, הוא לא ידע איך יוכל לצאת מהסיפור בצורה חלקה בלי להכאיב ללינור.

מספורי המגיד

"אני מוכנה לחכות שנה עד שנה וחצי, כי אני רוצה לשפץ את הבית מהמסד עד הטפחות וגם לרהט אותו מחדש, לכן לא בוער לי כרגע להינשא, אבל אני רוצה לשמוע על תאריך סופי".

מולי חשב מספר דקות, ככל שעבר הזמן ראה את הטעות שעשה בהסכמתו להינשא לחסרת דת לחלוטין, אין כל קו משותף שיכול להחזיק את הבית הזה למשך כל החיים. אבל במצב זה הוא לא יכול לומר לה כי חזר בו מכל וכל, הוא יראה בעיניה אדם לא אמין, אבל דחיה של שנה וחצי היא פרק זמן שניתן לחשוב ולהחליט על המשך הדרך, זה לא נוגע לעכשיו, עד אז הוא מקוה למצוא נוסחה איך לחמוק מההסכם בצורה יותר חלקה,

"טוב כדי שהדברים יהיו חדים, נסגור על שנה וחצי מהיום, נכתוב מחדש את ההסכם. אני אשב במשרד שלי ואכתוב מחדש את הנוסח שיהיה מקובל גם עלייך, אבל אני מבקש שיתור אל תביאי אותי למסעדות כאלו שממש גרמו לי לבחילות עזות, נס שהייתי מחופש עד שאיש לא יכול היה להכיר אותי, אחרת הייתי מסוגל להתגלות".

"מי מכיר אותך, הדס? יש לך איזה קשר איתה?" נעורה הפרנויה (תסביך של חששות שוא) אצל לינור מחדש.

"חלילה וחס, מעולם לא ראיתי את הדס עד לאותו רגע שהגיעה למסעדה, אבל הצדיק שהיה עמה מוכר לי היטב מימים עברו".

"מי הבחור המטורף? (מגונדר) מאיפה אתה מכיר את הבחור המגוחך הזה?" שאלה בעניין.

"ובכן הוא מהשכונה שלי לשעבר, הבחור היה אחד מ'ל'ו הצדיקים הנסתרים ביותר" שדאגו לרוחניות של ירושלים, מהיום הראשון שהכרתי אותו סלדתי מזמנותו המעוותת, השתדלתי להתרחק מהשפעתו המזיקה, אבל הוא ידע לעבוד על אנשים, עובדה שהוא היה אחד מהגורדיה של "שומרי החומות".

ר' ליבל ווערקער מאד קירב אותנו, הוא עשה בשבילו כל מיני עבודות, הוא סיכן בקר הרבה אנשים, כל מי שרצה חיים שקטים דאג לא להיות על הכוונת שלו. שנים שעזבתי את ירושלים, בשל היותי חייל בצה"ל, קד לא ידעתי מה עבר על אותו צדיק, אבל עכשיו התברר לי שהוא עשה חייל, לא סתם חייל, הוא הפך לאיש בוהמה מהסוג זל ביותר, איך אומרים אצלנו לרדת לדיטוא התחתונה ביותר.

"אז נראה לך שהוא רוצה להכאיב לך, לכן יזם את הקשר שלו עם הדס? הדס היא בחורה מסכנה שמחפשת איזה פטרוץ עשיר, היא באה ממשפחה דלפנית שמעולם לא ראו פרוטה מיותרת, תמיד ציינה את זה שהיא רוצה לברוח מהאומללות שמלווה את משפחתה, אולי כעת נקלעה לה הזדמנות להתחכך עם שועי ארץ, אז בתמורה היא מכרה את עצמה לשטן, מי ידע אולי זו הסיבה שנרתמה למשימה המרושעת הזאת".

"יתכן מאוד, אין לי מושג מה עשיתי לו רעה, מעולם לא ניסיתי להתעמת איתו, שנים שאני לא מצוי בירושלים, אין לי מושג מתי ראה אותי בצבא, מהיכן ידע עלי ומה בדיוק מציק לו שגרם לו להציב אותי כמטרה לחיצי, עד כדי להרוס לי את החיים. אבל עלינו להתעלם מהשפעתם הרעה, לדעתי עליך להתרחק מהדס ולא להתייחס יותר לרכילות הזולה, עליך לבטוח ביציבות הקשר, אם הקשר עמד במבחן כבר חמש שנים, אין סיבה שלא יעמוד במבחנים אחרים".

"אז בימים הקרובים אני רואה הסכם מנוסח ברהיטות ובו הכל מובהר תאריך נישואין מסוכם וניסוח מזדיק של הסטטוס שלנו". רצתה לינור לשמוע דברים ברורים מהחתן החמקן.

"אכן כן, כבר בימים הקרובים הדברים ינוסחו לשביעות רצונך המלאה".

לינור שמחה שהמשרד חלף מאחוריה, עתה יודעת היא שיש לה כבר תאריך נישואין, אמנם מרוחק, אבל יש תאריך סופי, מעתה יכולה היא לעשות ספירה לאחור. היא סימנה ווי על המטרה שהציבה, היא שמחה שלא סיכנה את הקשר, עוד יותר שמחה שגילתה מבעוד מועד את פניה האמיתיות של הדס, מעתה לא תתן לה מדוך כף רגל.

התדהמה שאוחזת את צמד הנוכלים:

הדס מויאל הייתה בשוק, היא גילתה את לינור עוקבת אחריה במסעדה, עיני הנץ שלה יכולות היו להבחין בעצמים אפילו בחשכה וודאי שבד יוטא לא יטשטש את דמותה, היא ראתה אותה מתקרבת חרש מאחורי הפרגוד ומקשיבה לשיחתם, באותו רגע הייתה בהלם מוחלט, היא לא חלמה לראות שתפגוש את חברתה הקמצנית ביותר במסעדה כה יוקרתית, משהו בגד בה והדליף את הסוד שהיא נפגשת עם אביב שונטי אבל מי זה? היא שמרה את סודה בקפידא, אוחזים לכותל, משהו אולי צותת.

מעולם לא נפגשה עם אביב במקומות שיכולים היו להחשידה, המקום היחיד בו העיזה להיפגש עמו היה במסעדה זו, איש מהסועדים לא היה מבין מכריה, הפגישות הממושכות הניבו לה תשואות נאות, היא זכתה לא רק בסעודות יוקרה אלא גם להפקדות כספיות נאות בחשבונה המצומק, לא אחת תהתה לעצמה, על מה ולמה משקיע אותו אביב בתוכנית שלו, מה חשוב לו כל כך שמולי יעזוב את השידוך. הוא לא רצה להסביר לה את טיב יחסיו עם אותו מולי, למרות זאת עשתה זאת בחפץ לב בשל קנאתה העזה בלינור, בפרט שעוד יוצאת מקד מורוחות.

אבל עתה נגמר הסיפור, לינור הייתה במסעדה, היא ראתה אותה יחד עם אביב ולא עוד היא באה מהצד וניסתה להאזין לשיחות שלהם, אביב היה כל כך עסוק עם עצמו, עד שלא שם לב למצותת הסקרנית, אבל הדס הבחינה בקי היטב, היא ניסתה לרמוח לו שיש להם מאזן מסוקן, אבל משום מה היה עסוק בתכנונים שלו ולא היה ערני לרמזים. כשראתה שלפתע לינור בורחת מהמסעדה כמפני אוב, בטוחה הייתה שלינור קלטה את כל הפרטים במדויק, אין לה ספק שהיא קלטה חלק מהתכנית, עתה היא יודעת שהיא שלוחה מטעם אביב לחבל במערכת היחסים שלה עם מולי.

מספורי המגיד

"תשמע אביב, הסיפור שלנו נגמר, אני יותר לא בתמונה" צעקה בפתאומיות לגודל חרדתה.

"מההה עובר עליך? נזעק אביב בכעס רב, את לא יכולה לעשות לי את זה, אחרי כל מה שהשקעתי בעניין".

"מישהו הדליף ללינור על כל מה שאנו עושים יחד, היא הייתה לפני זמן קצר במסעדה, היא ראתה ושמעה את שנינו רוקמים את הסיפור יחד, היא כבר לא אותה פתיה שאוכלת כל מה שמלעיטים אותה, כנראה שהיה אחד שהדליף את הקשר שיש בינינו, היא נכנסה למסעדה לעקוב אחרינו".

"מי אמר לך? את סתם חשדנית, אולי היא באה לסעוד עם החבר שלה, היא עשתה זאת בתמימות ולא היה לה כל מושג עלינו, היות ואנחנו מוקפים עם סככה".

"קודם כל היא ישרה לבדה, הארוס שלה בכלל לא היה במסעדה, בשביל מה באה לבדה? דבר שני מרגע שראיתי אותה לא הייתי רגועה, עקבתי אחריה כל הזמן, ראיתי אותה אך היא מתקרבת אלינו ועומדת מאחורי הסככה, מי יודע מה הצליחה לקלוט, אבל אני בטוחה שקלטה חלק גדול מהתוכניות שלנו".

"אם ידעת שהיא עוקבת אחרינו, למה לא הזהרת אותי מראש?" מעס אביב מאד.

"מי אומר שלא הזהרתי אותך? אתה פשוט לא הקשבת לאיתותים שלי" השיבה הדס בחמיצות רבה.

אביב היה מוטריד מהגילוי, כל התוכנית שורקם לקלקל למולי את השידוך עומד לקרוס בשל איזו הדלפה, מי הוא המדליף? הוא לא האמין שמולי לבד הצליח לעלות על זהותו, הוא מסתתר ומחליף זהויות זמן רב, כדי שמולי לא יעלה על זהותו האמיתית.

התחום שהתמקצע במיוחד, אך להחליף זהויות ומקומות, עד שהיה לחמוק מתחת לפנס בלי שיוכלו לזהותו, לא אחת עמד ליד מולי והוא לא חשד בו, לכן לא האמין שמולי יעלה על זהותו, אבל הדס זה סיפור אחר, היא מעולם לא החליפה זהות ואם לינור ידעה לבוא למסעדה הזו אין ספק שעשתה זאת עקב הדלפה מכוונת ממישהו שרצה להרוס לו את התוכנית.

מה הביא את חיים שלום להתרחק מאפרים זלמן:

החוצפה של בנג'י גברה מיום ליום, כשראה שחיים שלום לא מראה כל התפעלות מפניו החליט לקדם צעדים, הוא ניגש אל אל"מ מ. ותבע ממנו שיזמן את חיים שלום אליו לנזיפה בכל חומרת הדין ואף לאיים עליו במשפט בשל מעשיו במחתרת.

אל"מ מ' חשש להגביר את הלחץ, בלי גיבוי מלמעלה, הוא זכר את חוסר שימת הלב של אלוף חיים לסקוב לכל התיק שעזרם כנגד חיים שלום. אבל בנג'י לא היה מוכן לוותר לו, הוא הפעיל את כל מערכת הלחצים שבידו עד שאל"מ מ' נכנע, הוא קרא לו בדחיפות לביחור על ההיעלמות הרבות שלו בלא הסברים מספקים.

השיחה הייתה טעונה וקשה ביותר, אל"מ מ' טען שחיים שלום מנצל את מסגרת מעמדו ותפקידו לצרכים שאינם עולים בקנה אחד עם צרכי הצבא, היו אלו מילים מכובסות לאשמה "חתירה מתחת לאושיות הצבא" אשמה כזו יש בכוחה להביא למאסר ואף לזריקה מהצבא בלי כל פיצויים.

חיים שלום היה במבוכה עזה, הוא טען בכל עוז כי הוא נאמן לצבא עד כדי מסירות נפש, הוא הודה שיש לו חבר נעורים חרדי עמו הוא שומר קשר, אבל זהו הקשר המשפחתי היחיד שיש לו, מאז שמשפחתו נידתה אותו בשל התגייסותו לצבא אין לו משפחה מדדגה ראשונה, כפי שיש לכל החיילים, לכל חייל יש זכות למפגשים עם משפחתו, עד לאחרונה לא ניצל את הזכות הזו בשל היותו חסר משפחה, עתה שמצא את ידיו נפשו הוא מחשיבו לקרוב משפחה מהדדגה הראשונה, הלך זכותו המלאה להיפגש עמו אחת לשבועיים שלוש.

אבל אל"מ מ' שהיה מוסת על ידי בנג'י דחה מכל וכל את דברי חיים שלום, הוא טען שישנן הוכחות כי הפגשות הן במגמה לחזור בתשובה וניצול מעמדו כדי לגרום לשינוי באווירת הצבא, דבר שיכול לגרום לאנרכיה ודמורליזציה (שחיתות) בתוככי הצבא, הוא הזהירו כי אם הקשר יתמשך יעוד לו משפט מהיר שיגרור אולי למאסר ולפיטורין מהצבא בלי כל פיצויים.

חיים שלום נדהם מהגישה הקשה שנקט כנגדו אל"מ מ' המושחת, הוא הבין שבנג'י מהזק את טבעת החנק כנגדו, מי יודע אם בקרוב לא יעצר כל הקידום שלו עליו הוא בונה רבות, החששות שלו גברו, אין לו יחידים קרובים איתם יוכל להתייעץ מה עליו לעשות בנתון זה, עד שיגיע לאלוף חיים לסקוב כדי להתלונן כנגד המפקד האכזר יתכן שיסב לו נזק חמור, ישיבה בכלא מהווה כתם מחפיר לקצין שמתכונן לבנות לעצמו קריירה נקיה. עליו להיות נקי מכל רבב, משפט כזה יכול לגרום לו לנזקים בלתי הפיכים.

בחשכת לילה ישב וכתב מברק מהיר לאפרים זלמן, כדי שאיש לא יוכל לקרוא את הכתוב ניצל את ידיעותיו בשפות זרות, הוא החליט לכתוב בגרמנית מסולסלת, מעטים הם האנשים שיודעים לקרוא כתב גרמני מסולסל, הוא רק יחתום את שמו בעברית כדי שאפרים זלמן ידע שהמכתב הגיע ממנו, הוא סמך שיעביר את המכתב לאביו, הוא לא ידע בביחור עד כמה שיש לרב משה יוסף שליטה בגרמנית, אבל בחוכמתו ידע לאן להביא את המכתב. הוא קיווה שמכתב זה יבהיר את מצבו העגום, כאב לו שמעוהו יפסק הקשר לתקופה בלתי מוגדרת, הוא קיווה שבאיזה שלב בנג'י ירד ממנו ויחפש לעצמו קרוב אחר.

~~~~~

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>



# לקראת שבת מלכתא



לקבלת הגליון למייל: [dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 280

פנינים לפרשת חקת

**לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת, לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-[info@dirshu.co.il](mailto:info@dirshu.co.il) או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת**

**"תהיתי ביני ובין עצמי, מה היתה הזכות שבגינה ניצלתי ממות, מדוע חסו עלי משמים ונותרה לי נפשי לשלל, וגם זכיתי לבנים וחתנין רבנן, ולבנות מוסדות תורה וחסד? מצד שני הבנתי, שחייב להיות משהו שבגללו ניצלתי ואני חושב שזאת עמדה לי, שאף פעם לא באתי בטרוניה כלפי מעלה, וכל גל וגל שעבר עלי נענית לו בראשי ואמרתי 'גם זו לטובה'"**

הגה"ח רבי דוד נתנאל שוורץ שליט"א, בעל 'פלאי התורה' ומו"ץ באשדוד, דלה לנו מעט מאוצרותיו סיפורים פלאיים על כ"ק מרן האדמו"ר מצאנז זיע"א

## ישראל וייס



בשבת קודש הבעל"ט חל יום ההילולא של כ"ק מרן האדמו"ר מצאנז זצ"ל, אשר האיר כלפיד האש לפני המחנה, והיה ממכונני עולם התורה לאחר השואה הנוראה. את כל אשר לו איבד הרבי זצ"ל בשנות הזעם, ובכל זאת לא פסק לרגע אחד מלהודות ולהלל לקב"ה על החסדים שגמל עמו בשואה, ועל כך שהוא עצמו זכה להינצל, גם אם בעירום ובחוסר כל. שוחחנו עם הגה"ח רבי דוד נתנאל שוורץ שליט"א, נואם בחסד עליון ובעל 'פלאי התורה', שדלה לנו מעט מאוצרותיו סיפורים פלאיים מהרבי מצאנז זיע"א, שסיפר בהקשר זה סיפור מופלא: פעם, באחת השיחות שמסר הרבי זצ"ל הוא שיתף את שומעי לקחו בתחושותיו בעניין זה: "מכל המשפחה שלי והמשפחה של הרבנית שלי, לא נותר איש אחד, רק אני לבדי נותרתי", אמר הרבי, "ותהיתי ביני ובין עצמי, מה היתה הזכות שבגינה ניצלתי ממות, מדוע חסו עלי משמים ונותרה לי נפשי לשלל, וגם זכיתי לבנים וחתנין רבנן, ולבנות

מוסדות תורה וחסד - ישיבות מפוארות, מפעל הש"ס ובית חולים 'לניאדו' ועוד? וכי אני כזה צדיק יותר מכל קדושי השואה שנהרגו?

הדירה הצרה, תשמח במה שיש, נכון שהיום קשה מאוד לקנות דירה, זה נראה בלתי אפשרי, אבל 'היד' תקצר' חלילה? תשמח במה שיש לך, והקב"ה כבר יוסיף לך כהנה וכהנה!"

## סלקו מכאן את התרופות

הדבר שהכי בלט באישיותו של הרבי מצאנו זצ"ל, הוא אהבת התורה המופלאה שלו...

"הרבי היה אדם חלוש וחולני", מספר הרב שוורץ. הוא סבל ממחלות שונות, והיה צריך לבלוע כל יום כמות נכבדה של כדורים, כמעט כל שעה או שעתיים הוא היה צריך לבלוע כדור, ולכן הכדורים עמדו בקביעות על השולחן שלו, כדי שהוא יוכל לבלוע בזמן, בלי לטרוח וללכת לחפש איפה הם נמצאים. כך היה הרבי מקבל קהל ולומד, וכל הנהגותיו נעשו כשתרופות מונחות על שולחנו.

"פעם אחת נכנסו לפניו מנהלי 'מפעל הש"ס', הארגון המופלא שהוא עצמו ייסד, ושהעמיד תלמידי חכמים עצומים במספרים גדולים במיוחד.

"הגיעו המנהלים עם דו"חות של מספר הדפים שנלמדו בחודשים האחרונים, והציונים שהתקבלו במבחנים. הנה אברך שנבחן על 70 דף וקיבל 100%, כאן יש אברך שנבחן בחודש החזרה על 210 דף וקיבל 95%, ועוד אברך שנבחן בפעם הראשונה 30 דף וידע לענות על כל השאלות בלי שום טעות, וכן על זה הדרך..."

"פניו של הרבי אורו, הוא זרח מאושר, עיניו התרחבו בשמחה. הוא תפס את הערימה של התרופות, נתן לגבאי שלו ואמר לו: 'תוציא את זה בבקשה מהחדר שלי... אני כבר לא צריך תרופות כימיות. לימוד התורה מרפא אותי, כשאני מקבל כאלו דיווחים משמחים, זה מרפא אותי, זה מאזן לי את הסוכר ואת הלחץ דם ומסדיר את קצב פעימות הלב! אני לא צריך שום דבר מעבר לזה... רק עוד ועוד דפים של גמרא'.

"כזאת אהבה היתה לו ללימוד, עד שהוא היה לומד בכל מצב, גם כשסבל ייסורים קשים ומרים, והייסורים היו מנת חלקו כל ימי חייו. הוא סיפר פעם שמאז שהיה בן שנתיים, לא עבר עליו יום אחד בלי שסבל מכאבי ראש עזים.

"פעם אחת התגברו כאבי הראש שלו, עד כדי כך שהוא לא הצליח לצאת למסור שיעור בחומש רש"י. היה זה ביום חמישי בלילה, הוא היה מוסר את השיעור בקביעות ב'ליל שישי', ואנשים היו באים ממרחקים כדי לשמוע את השיעור, אבל הרבי סבל מכאבי ראש נוראיים ולא הצליח לצאת החוצה.

"הוא נח קצת, ואחרי שעה הרגיש הטבה מסוימת. יצא החוצה ומסר את השיעור בקולות וברקים כהרגלו, כאילו לא אירע דבר. כשהוא סיים את השיעור וניסה לקום ממקומו הוא נפל בחזרה אל הכסא, לא הצליח לעמוד על רגליו מרוב כאבים.

"לא היתה ברירה, לקחו הגבאים את הכסא, הרימו אותו יחד עם הרבי, וככה הכניסו אותו לחדר, כדי שיוכל לנוח.

"עברה שעה נוספת, והרבי החל להתאושש מעט. פנתה אליו הרבנית ואמרה לו שיש בחוץ כמה אנשים שרוצים להיכנס לרבי.

וכי יש לי זכויות גדולות יותר מכל אלו?", והוסיף בענוותנותו הגדולה ואמר - "וכי פעם עשיתי איזה דבר טוב להשם יתברך?"

"מצד שני הבנתי שחייב להיות משהו, שבגללו ניצלתי ואני חושב שזאת עמדה לי, שאף פעם לא באתי בטרוניה כלפי מעלה, וכל גל וגל שעבר עלי נעניתי לו בראשי ואמרת 'גם זו לטובה', גם כשלקחו לי את האשה, גם כשלקחו לי את אחד עשר ילדי, גם כשלקחו את אחי, את בית אבי ואמי, את בית חמי וחמותי, גם כשנותרתי בלי החירות שלי, מעונה ומושפל, לא באתי בטרוניה כלפי מעלה ובטחתי בקב"ה שהוא עושה את הטוב ביותר עבורי, רק בגלל הנהגה זו זכיתי שניצלתי מגיא ההריגה."

"אנחנו מדברים על יהודי ענק שבענקים", אומר הרב שוורץ. "מי שראה את הרבי זצ"ל מתפלל, יודע מה זה ענק שבענקים. איזה רגש עצום היה לו לכל דבר שבקדושה. איזו אהבת ה' אדירה פעמה בקרבו, איזו אהבה לתורה, איזו מסירות לכל דבר שבקדושה. הוא היה רב העיירה קלויזנבורג לפני השואה, הוא התחנך בקדושה ובטהרה, וכל חייו היו מסכת אחת של קדושה לפני השואה ולאחריה, וגם במהלכה כמובן, ובכל זאת, הוא לא מצא בעצמו שום זכות להינצל ממות, אלא רק הנושא הזה שלא בא בטרוניה כלפי מעלה..."

"זה מלמד אותנו שני דברים: קודם כל אנחנו לומדים מזה, כמה גדולה היתה ענוותנותו של הרבי זצ"ל, אבל זה גם מלמד אותנו כמה גדולה המידה הזאת של לקבל גזירת שמים באהבה.

"בתקופה בה התגורר בארה"ב והקים שם עולה של תורה, היתה לרבי ישיבה פורחת ומשגשגת עם בחורים שקדנים שעמלו והגו בתורה, אבל לא היה לישיבה בניין של קבע, ואחת לתקופה היו צריכים להיטלטל ולעבור למבנה אחר, לשלם דמי שכירות גבוהים וכל החסרונות שיש בפעילות במבנה מושכר.

"עד שהגיעה הישועה, ותרומות נדיבות אפשרו קניית קרקע ובניית מבנה מתאים לישיבה, השמחה כמובן היתה גדולה מאוד והתרגשות גדולה אחזה בכל בני הקהילה.

"לפני שיצאו מהמבנה הישן, ערך הרבי זצ"ל 'לחיים טיש', שתו לחיים ודיברו דברי תורה כדי לחגוג את המעבר לבניין החדש.

"באותו מעמד אמר הרבי ווארט חזק מאוד, על פסוק מהפרשה הבאה עלינו לטובה: 'מה טוב אוהליך יעקב משכנותיך ישראל', והרעיון היה שמי שמתגורר באוהל שהוא דירת ארעי, ולא זו בלבד אלא שהאוהל קטן וצר, כמו שכתוב 'כי קטון יעקב ודלד', ובכל זאת אומר דמו טובוד, כמה טוב לי כאן וכמה אני מאושר שיש לי את האוהל הזה למעלה מראשי, אדם כזה זוכה שהקב"ה נותן לו 'משכנותיך ישראל', מקום משכן קבוע וגם גדול ומרווח, כי 'ישראל' מכוון למצב של גדלות והרחבה.

"זה בעצם המשך של אותו עניין, מי שמנענע בראשו על כל גל וגל, מקבל על עצמו דין שמים באהבה ולא מתווכח עם הקב"ה כביכול, אז הקב"ה משפיע עליו טובה וברכה בלי גבול.

"וזאת גם סגולה לפתרון מצוקת הדיור. כשאני מדבר בשבע ברכות או בשבת אופרוף וכדו', אני תמיד ממליץ לחתן: אל תתלונן על

תבוא לסעודה ונוכל להמשיך את השיחה? אתה תהיה אורח הכבוד שלי, יהיה זה כבוד גדול עבורי אם תתארח בסעודה שלנו".

"העגלון הנרגש הודיע שהוא כמוכן יבוא, וכבד את הרב בנוכחותו, ואכן במוצאי שבת הוא הופיע, ישב לסעודת מלווה דמלכה והרבי קירב אותו מאוד.

"לימים הפך העגלון הזה לאחד הגבאים של הרבי, והיה יהודי חסידי ירא שמים לכל דבר ועניין. אם הרבי רק היה מגיב בגערה "שייגעע! מחלל שבת!", כמו שבעצם הגיע לאותו עגלון מחוצף, זה לא היה משנה אותו בכלל, אבל החיוך, הושטת היד לשלום, השיחה הלבבית, אלו חוללו מהפך של ממש בנפשו של העגלון.

"ואכן, ההנהגה הזאת של לראות רק טוב בכל אחד, היתה מאוד חזקה אצלו. לפעמים אני שואל בתוכניות 'פלאי התורה' שאני מוסר, בה אני מציג דברים תמוהים לכאורה, אני מציג סיפור כזה של יהודי שרוצה ללכת לבית הכנסת להתפלל, ואנחנו אומרים לו שלא יילך, שיישאר בבית.

"היהודי מתעקש, הוא רוצה ללכת להתפלל במניין, אבל אנחנו נגיד לו: לא אדוני שמעני, אנחנו ניתן לך כסף כדי שתישאר בבית... "זה נשמע מאוד תמוה, אבל הרבי מצאנו זצ"ל אמר שהוא מוכן לשלם כסף לאנשים, שלא יבואו לבית הכנסת, אם בבית הכנסת הם רואים רע באנשים אחרים ומדברים לשון הרע עליהם!

"אם אדם מגיע לבית הכנסת", היה הרבי אומר, "ומסתכל שם על ההוא שמתפלל מדי מהר, וההוא שמתנהג לא יפה לאבא המבוגר שלו, או מישהו אחר שגוער בילדיו ומתנהג עימם בקפדנות יתירה, אחד כזה, יותר טוב שיישאר בבית והייתי משלם לו שיישאר בבית, כי לראות רע ביהודי זה יותר גרוע מלהתפלל ביחידות". וכ"ק מרן אדמו"ר מצאנו שליט"א אמר באחת ההזדמנויות - שבשנים האחרונות של אביו האדמו"ר זצ"ל, היו רוב דרשותיו עוסקות בלימודי זכות על "כלל ישראל".

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, ויה"ר שנוכח לילך בדרכיו הקדושים.

כך היה מקובל שאחרי השיעור החומש ורש"י היו אנשים שנכנסו אליו להתייעץ ולהתברך, בעיקר אנשים שגרו רחוק, ובאו במיוחד להתברך מפיו, עשו זאת בסמוך לשיעור כדי שייזכו לשמוע גם את השיעור.

"הרבי השיב בשלילה: 'אני לא מסוגל לקבל קהל עכשיו. כאבי הראש חזקים מדי...'!

"הרבנית התפלאה מאוד. הרי מקודם הרבי התאושש קצת מהכאבים, ויצא למסור שיעור בקולות וברקים, ועכשיו מה הוא צריך לעשות? לשבת על כסא, לשמוע אנשים ולברך אותם. זה לא כזה קשה, לא צריך להתאמץ במיוחד. אז למה הרבי לא יכול?"

"הרבי שמע אותה והשיב לה במתק שפתי: 'יותר קל לי למסור עשרה שיעורים בקול גדול, מלשמוע צרות של יהודי אחד בודד'..."

## קח כסף ואל תבוא לבית הכנסת...

"עוד לפני השואה, בעת שכיהן כרב בעיירה קלויזנבורג, צעד הרבי פעם ברחובה של עיר בעצם יום השבת, והנה למולו עגלון יהודי שנוסע על עגלה הרתומה לסוס בבגדי עבודה, רח"ל..."

"העגלון שראה את רב העיירה מתקרב אליו, כנראה הרגיש קצת לא בנוח עם מעשיו, ובמקום להתבייש, החליט להחציף פנים, הוא הצליף בסוסיו, עבר על יד הרבי זצ"ל ואף קרא לעברו בקול גדול "גוט שבת רבי!..." בהנאה מופגנת ובעזות מצח בלתי מצויה.

"הרבי הרים את עיניו וראה את המחזה המזעזע, של יהודי שמחלל כך שבת בלי שום בוש... הוא התקרב כמה צעדים לעברו של היהודי, ואיחל לו בחום "גוט שבת!!! מה שלומך? איך אתה מרגיש...?"

"העגלון נבוך מעט, והשיב שהוא מרגיש בסדר גמור, ברוך ה', בריאותו טובה והכל בסדר איתו... הרבי שאל אותו לשמו, והוא השיב איך קוראים לו. כך הוסיף הרבי לשוחח עמו כמה דקות..."

"אני צריך להמשיך בדרכי", אמר לו הרבי, "אבל בלילה, במוצאי שבת, נערוך בעזרת ה' סעודת מלווה דמלכה כמו כל שבוע. אולי

\* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

\* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

\* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

\* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

**הכל במקום אחד**

קו השיעורים של 'דרשו' \*4992 או 077-2222-666



# המשטר - בריתות



- מדהים איך נפתלי בנט לא בקיא בהלכות:  
ביום שני הוא ברך 'שהחיינו' והיו לו שתי טעויות  
1. שלא מברכים שהחיינו על נעלים חדשות.  
2. שהם לא ממש חדשות הם היו של ביבי נתניהו...

השבוע החליפו סוס בשני חמורים....

רה"מ בנט מבקש מהח"כים החרדים שלא ילמדו אותו מה זה יהדות.  
סליחה, אם הם לא ילמדו אותך, איך תדע מה זה יהדות???

זהו זה סופי!!! הוחלט שנתניהו לא יעשה חפיפה לבנט כי יש לו קרחת....

מישהו אמר לי הערב שהימין צריך לדעת להפסיד בכבוד. אמרתי לו שזה יקרה  
שהשמאל יידע לנצח בכבוד...

## מודעת ועד הבית בני-ברק

יום ראשון ג' תמוז תשא"ף

תשלום ועד הבית רחוב הרב ש"ך 2

"על ארבע בנים דיברה תורה"

**אחד חכם:** זה שנותן צ'קים מראש מתחשב גם בועד הבית וגם מתחשב בעצמו ומנוע טרדות.

**אחד תם:** זה שרואה את הפתק הראשון ומיד רץ לשלם.

**אחד שאינו יודע לשאול:** זה שהפתק הראשון לא עוזר לו כמו שנאמר "את פתח לו..." צריך פתק שני ושלישי ואולי אפילו לעזור לו, אבל לפחות הוא משלם.

**ואחד.....** זה שתמיד מפגר בתשלומים תמיד הוא חייב חודש ולא עוזר מה שמדברים איתו הוא יודע שהקופה ריקה אומרים לו בפה מלא, אבל זה לא מענין אותו, בהגדה כתוב "אף אתה הקהה את שיניו" אולי נשקול את זה

בברכה

הצועקה ואינו נענה

ניתן לשלוח את החומר

המצחיק שלכם

לחייל:

a0503210@gmail.com

עד ליום שני בערב.

שימו לב!

כרגע הגיליון רק במייל.

ניתן לקבל את הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' לחייל:

a0503210@gmail.com

# פרשת חקת

## המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת ט' תמוז התשפ"א

| הדלקת נרות | צאת השבת | י-ם    |
|------------|----------|--------|
| 19:32      | 20:24    | 21:20  |
| 19:30      | 20:21    | 21:17  |
| 19:33      | 20:25    | 21:021 |
| 19:30      | 20:21    | 21:17  |

ת"א  
חיפה  
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה  
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

**השפת אמת: "הקב"ה בטובו מחדש בכל יום מעשה בראשית והאדם צריך לחפש למצוא זאת ההתחדשות..."**

**מעשה** בילד קטן ואביו, שחצו נהר גואש... האבא **שפחד** על בנו ביקש ממנו מתוק בבקשה תחזיק את היד שלי שלא תיפול לנהר, הילד הקטן השיב, לא אבא **תחזיק אתה** ביד שלי. מה ההבדל? שאל האב המבולבל. "יש הבדל גדול" ענה הילד אם אני אחזיק בידך ומשהו יקרה לי, רוב הסיכויים **שאעזוב** את ידך, אבל אם אתה תחזיק את היד שלי, אני יודע **בודאות** שלא משנה מה יקרה, אתה לעולם לא תעזוב את ידי.....

**הילולת ה"אור החיים" הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א יום של ישועות**

**השמחה מאפשרת לך להגיע לדברים - שהיו נראים קשים מדי להשגה.**

**ההילולה המרכזית**  
הננו שמחים להזמין את הציבור להילולת הצדיק הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

**ביום חמישי**  
י"ד בתמוז - 24 יוני

**בשעה 8:00 בערב**  
**בהיכל ישיבת אור החיים**  
ברח' עזרא 1 ירושלים

נעים את הערב הפייטן המפורסם אשר בן דוד ולהקתו המורחבת

**בבדניב** ובסביבתה, היו חורשות גדולות. מאוד של עצי תמר, מהם הפיקו תושבי האיזור את ה"מאחיה" (יי"ש) שהיה משקה מאד מקובל. אדמו"ר **הבבא סאלי** זצ"ל בחפשו אחר מקורות כספיים להחזקת ביתו עם הישיבה שבתוכה, וכן לפעולות הסעד הכבירות עליהם הוציא **ממון רב**, הגה רעיון, לנצל את עצי התמר למקור הכנסה.

**כך היה** לימודו של הרב **מרדכי אליהו** זצ"ל. מי שקרא את פסקיו ראה שלעיתים הוא היה פוסק פסק שנראה לכתחילה שונה ממה שמקובל בעיני האחרים. עם הזמן, שהיו מתבוננים בפסק הזה פעם אחר פעם, היו רואים שהוא **צדק מלכתחילה**, אם תתבוננו תראו שלא היה פסק אחד של הרב אליהו, שהוא פסק ואח"כ היה צריך לחזור בו. וזהו פלא הגדול. אבל כל זה בא לו בעקבות **העיון העמוק** שהיה לו. הוא לא פסק שום דבר כבדרך אגב, כל פסיקה הייתה רק אחרי לימוד מעמיק ורק אחרי שהיה חוזר על התורה שלמד כמה וכמה פעמים. הוא לא היה סומך על כח הזיכרון שלו, אלא **היה חוזר** פעם אחר פעם כל ימי חייו, כך שהדברים היו אצלו חיים כל הזמן כאילו הוא למד אותם בזה הרגע בעיון עמוק ביותר.

באמצעות משמשו, בא בדברים עם משקיע נוסף, ופתח בית חרושת ליצור מאחיה מתמרים. השותף היה זה שטיפל בכל הקשור לבית החרושת תמורת תשלום, ואדמו"ר קיבל **בכל חודש** סכום הגון כחלקו ברווחי בית החרושת. ל"מאחיה" שנמכרה מבית החרושת יצאו מוניטין בשל שותפותו של אדמו"ר, והמכירות היו מעל המצופה. אותו בית חרושת החזיק **מעמד הרבה שנים**, עד לאחר שאדמו"ר עזב את מרוקו, והרבה מעשה חסד והחזקת תורה, נתאפשרו ע"י הרווחים שהכניס.

**הגמרא** מספרת על **רבי יוסי** שהעיד על עצמו: מעולם לא אמרתי דבר וחזרתי לאחורי. לא בגלל שלא הייתה לו יכולת **להודות בטעות**, אלא בגלל שהוא לא היה אומר דבר מבלי **לבדוק אותו** כמה פעמים ורק אז היה אומר.

דברים לזכרו של הצדיק ישא מן ראש הישיבה

**הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א**

ראש ישיבת "אור החיים" ומוסדותיה

עזרת נשים פתוחה כולם מוזמנים

כל כמה **שעמלים יותר** בחיים - הפירות **משזבחים ומרנינים!**

**דרך** הרע אינו מתחיל בדברים גדולים אלא בצעד קטן **פתי הלב** מעט כבר הוא מות ורע, וכאשר אינו שקוע באהבת השי"ת הרי זה כבר פיתוי הלב שהוא דרך הרע. וכבר **סכתנו גזירה** שיוכל להגיע לכלל ונדחת והשתחיות לאלוקים אחרים.

**פקודיה לפתחשבתה**

מספרים על שמשון, הוא חי לו בכפר הנידח שלו ובעוד כל אנשי הכפר עבדו, הוא רק ישב על שפת המעיין, **רגל על רגל** ועישן נרגילה. בוקר קיצי אחד עבר בכפר איש. השמש קפחה על ראשו בחזקה - הוא הסתובב בכפר ולא ראה איש עד שנתקל בשמשון. איש העסקים פנה לשמשון בנמרצות ואמר: "הרכב שלי התקלקל! אני מסתובב בכפר הזה כבר למעלה מ שעה וחם לי מאד. אפשר בבקשה לקבל כוס מים?" שמשון העיף מבט חטוף לעבר האיש ואמר: בבקשה, ומייד מזג לו כד **מים קרים וטריים היישר מהמעין**. איש העסקים שתה בצמאון עד שרווה, הודה לשמשון ובשיא הטבעיות שאל: "כמה עליי לשלם?" שמשון העיף מבט מופתע באיש ובשיא הטבעיות ענה: "כלום". האיש הודה לשמשון בשנית ועמד לעזוב את המקום כשלפתע עלה במוחו רעיון: "של מי המעיין הזה?" שאל את שמשון. "שלי כמובן" השיב שמשון. "ובכן", אמר א, "לו אני הייתי במקומך והמעין הזה היה שלי, הייתי **כסף** על כל כוס שהייתי מוכר והייתי צובר לי הון קטן". שמשון שלא היה משכיל וגם בכפרו לא נחשב חכם במיוחד, הביט מופתע באיש העסקים ואמר: "ומה אז?" "אז", המשיך איש העסקים בהתלהבות: "לו אני הייתי במקומך והמעין הזה היה שלי, הייתי מנצל את ההון שצברתי **ובונה כאן קיוסק** וכך אנשים היו באים מכל האיזור וקונים עוד מים והייתי צובר הון גדול יותר".

שמשון שלא היה משכיל וגם במחוז כולו לא נחשב חכם במיוחד, התחיל להראות סימני עניין ואמר: "ומה אז?" "אז", המשיך איש העסקים וחידך על פניו: "לו אני הייתי במקומך והמעין הזה היה שלי, הייתי מנצל את ההון שצברתי, חופר כאן בור, ממלא אותו במי המעיין **ויוצר בריכה** של מים קרים וצלולים. הייתי מוכר כרטיסים לכל מי שהיה רוצה לטבול בבריכה וכך הייתי צובר הון גדול מאוד". המשיך איש העסקים שביעור רצון: "לו אני הייתי במקומך והמעין הזה היה שלי, הייתי מנצל את ההון שצברתי ובוונה **בית מלון** עם מאות חדרים וכך הייתי צובר הון עצום". שמשון שלא היה משכיל וגם בעולם כולו לא נחשב חכם במיוחד, התלהב מאוד ואמר: "ומה אז?" "אז", אמר בתרועת ניצחון: "לו אני הייתי במקומך והמעין הזה היה שלי, הייתי פשוט יושב לי רגל על רגל על שפת המעיין ומעשן נרגילה". שמשון חיך חיך קטן ואמר: . אבל את זה אני עושה גם היום?.

קצת מצחיק אבל הרדיפה אחרי **הכסף והתענוגות**. אדם רץ ורץ. ועוד רץ ולא...?? (העורך)

**בינים** מן הימים שלח רבי יהודה זאב ל"בוביץ" צ"ל לקרוא ולהבהיל אליו את מקורביו בני משפחה מסוימת. שום סיבה הגיונית לא נראתה לעין והשלוחים לא יכלו לומר להם את סיבת הדבר.

משבאו לבית רבינו אמר להם, כי קרובם רבי... מצוי **בסנת חיים**, מאחר שנכנס לתוככי כפר ערבי. רבנו אף הורה להם על מספר פעולות שיעשו לזכותו ולהצלתו.

כעבור מספר שעות שב רבי יהודה לביתו, ובהתרגשות גדולה סיפר על אשר חווה באותו יום ובאותה שעה בהיכנסו לכפר עיון, עד שרק ניסים גלויים הצילוהו ממות שנשקף לו כמעט בבטחה. אם חשב הקרוב להפתיע את בני ביתו **בנס ההגלה** המופלא, עד מה הופתע הוא לגלות כי בני המשפחה מעודכנים כבר בכל המוצאות אותו...

**בשבת** כל אחד זוכה לחוות בעוצמה מסוימת השגות אלוקיות, ועל ידי זה הכלי הרוחני של נתינה ואהבה לזולת גדלים. כלי הנתינה, **ההעניקה והאהבה** של אדם קשור לדרגת השגותיו. וכאשר הוא משפיע אהבה לסובבים אותו, הוא זוכה לקבל אהבה משמים. לכן, שבת הוא יום חשוב מאוד בחיי הנישואין, משום שהוא היום המושלם ביותר **להעמקת הקשר בין בני הזוג**, וכן העמקת הקשר של כל התא המשפחתי. לכן, כל התנאים להשגת שלמות זו קיימים והם בהישג ידו של האדם.

**חבל על הזמן אפשר לקחת גמרא**

מעולם לא התעניין רבי **משה חיים העשין** צ"ל בפוליטיקה ובענייני העוה"ז מעולם לא קרא עיתונים כלל וכלל מכל סוג שהוא אפילו לא את העלונים המחולקים בערבי שבתות בבתי כנסיות גם כן לא קרא באומרו שלנו יש את התורה וזה מיותר. ואילו העלונים מיועדים לנשים הנמצאות בבתיהן וכדרכו בקודש התבטא: **"חבל על הזמן** אפשר לקחת גמרא או משנה ברורה וכד'". ולא היה שייך לשמוע ממנו **דברים בטלים** רק עוד איזה ווארט טוב

**במקום שעוסקים בתורה  
בהנחה מטפחים מידות  
טובות ושלום ביניהם.**

**אס** תשמור את העיניים, תזכה למידות טובות ומתוקות, לשמחה, אהבה, ענווה, כוח ברכה-מה שתברך יתקיים. תמצא את **החינוך שלך** ויהיה לך שלום בית. יהיו לך בני צדיקים. אז יוצא שכאשר אדם שומר את עיניו מקבל עולם הזה והבא (בעולם הבא יהיה לך תורה, תפילה, תשובה).

חז"ל אמרו, אין טוב כמו אישה טובה ואין טוב כמו ילד טוב, ולהיפך, אין רע כמו אישה רעה ואין רעה כמו ילד רע.

אם אתה **שומר על עיניך** יהיה לך שלום בית ואם לא, אשתך תהיה מתנגדת לך.

**דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים"  
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א**

זאת תקת התורה אשר צנה ה' לאמור... (במדבר יט, ב).

**אמר** הקדוש ברוך הוא חק חקקתי גזירה גזרתי אי אתה רשאי לעבור על גזרתי (במדבר רבה ט). פעמים שהתורה הקדושה לא נתנה טעם והסבר למעוותיה, וגם בחלק מהמעוות שנתנה התורה טעמיה ישנם עוד טעמים רבים וסודות בכל חלקי ורבדי התורה, וזאת כדי שלא יבוא האדם לטעות ולפרש שזהו רק הטעם ויפעל על פי שכלו, וכשם שמעינו בשלמה המלך שהרבה לו נשים בחושבו של לא יטו את לבבו.

**משולחן גבוה**

**לדני** יש התקפי דיכאון כי הוא חושב שהוא קניבאל ובגלל זה המשפחה חשבה להציע לו ללכת לפסיכולוג... לאחר שדני חזר מהפסיכולוג, בני המשפחה שואלים אותו: "נו, איך היה, מה דעתך על הפסיכולוג? דני רגוע מאד ענה: **טעים**"



**למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!**

**בואו והצטרפו לרשימת תפוצה**  
hamaor.net@gmail.com

**מידת הכרת הטוב** הגנה הוא כליל המעלות מי שיש לו המעלה של הכרת הטוב אינו מתחשב עם כוונת הנותן כל כך, וכן אינו מסתכל במה שהשיג ממנו אם זה הוא שלו לגמרי או של זולתו רק הלא השיג על ידו טובה, וזה נותן לו להיות **מכיר תמיד** הטובה אשר קבל על ידו.

**להצלחת ורפואת הדסה צביה בת אביגיל וזיווג והצלחה רפאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אבישלום בן אורה**

**איש** אחד בא לרופא ואמר לו: "דוקטור יש לי בעייה...בלילה אני שומע את הכינים בראש מדברות ואומרות יופי בוא נמצוץ לו הכל... ואני לא יודע איך להיפטר מהם..." הרופא אמר לו "לך תעשה מקלחת קפואה ותראה איך הם יעלמו" האיש חזר לביתו ועושה כדברי הרופא... בלילה הוא שומע את הכינים מדברות ואומרות ה"היה לנו חורף קשה אבל עברנו את זה..."

למחרת שוב חזר האיש לרופא ואומר לו: "עשיתי כל מה שאמרת ועדיין אני לא מצליח להיפטר מהם..." והרופא אומר לו: "או הפעם תעשה מקלחת רותחת והם ימותו מהחום"

האיש חזר ועושה כדברי הרופא בלילה שוב הוא שומע את הכינים מדברות ואומרות: "היה לנו קיץ חם וקשה אבל עברנו את זה..." בבוקר שוב בא האיש וחזר לרופא ואומר לו את אותו דבר והרופא עונה לו: "... הפעם תתקרב לראש של מישוה אחוה... זה חייב לעבוד..." האיש עושה כדברי הרופא ובלילה הוא שומע את הכינים מדברות ואומרות: "הייתה לנו מלחמה קשה... אבל לקחנו שבויים..."



**אין אוהב להפכפך ולא אמונה לעבד ולא מנוחה לחמדן ולא סלסול לנזלי ולא חברה לכעסן**

**לעילוי נשמת:** ניסים בן רימה, שרה בת תורשיד, דינה בת רחב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעדיה, סעדיה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יוסף אברגיל, הרב יהודה איר, ישראל בן שמחה סגב, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה

**רבי** משה סופר - החת"ם סופר - רב ופוסק; נולד בפראנקפורט דמיין ז' תשרי הקכ"ג (1762) (ומת בפרעשבורג ב"ה תשרי ת"ר (1839) ויהוהו לבעל ילקוט שמעוני שהיה מרע רש"י. **בהיותו בן תשע** כנס לשיבת רבי נתן אדלר בפפ"ם, ובהיותו בן 13 **דרש ברבים** בענייני הלכה. למד אצל הרב רבי פנחס הורוויץ, מחבר ספר הפלאה, ואצל רבי טיבילי-שייער במאיניץ. רבי נתן אדלר והרב רבי מרדכי בנעט סמכוהו להוראה. בתחילה סירב לקבל תפקידי רבנות, אך מחוסר פרנסה הוכרח לקבל משרת רבנות בעיר דרעניץ, ובשנת 1798 נבחר לרב בעיר מטרסדורף בהונגריה, ושם החזיק ישיבה. בשנת 1803 נקרא להיות רב בפרעשבורג שהיא קהילה גדולה בהונגריה, שם יסד ישיבה גדולה, ומכל הארצות נהרו אליו תלמידים, עד שהגיע מגיינם לחמש מאות. שמו יצא לתהילה בכל תפוצות ישראל, שימש כרב הגליל וריש מתיבתא כ-36 שנים עד יום מותו, כתשע שנים אחרי בואו לפרעשבורג. מתה עליו אשתו, והוא נשא את בתו של רבי **עקיבא איגר** ושמה שרה לו לאשה. בשנת 1819 החלה תנועת הרפורמה מהמבורג, ורבי משה סופר התנגד בכל כוחו לתיקונים שרצו לתקן בדת. הוא התנגד לייסוד בית ספר לריפורמים בפרעשבורג בשנת 1827. עד יום מותו נלחם ברפורמים. מחשש להתדרדרות בשמירת המצוות, **התנגד לכל שינוי**, ועמד על כל מנהג, אפילו אין לו שורש בתלמוד.

הגוזלים שלכם  
פורשים כנף  
ומתעופפים להם  
מהקן, יוצאים  
לדרך ארוכה...



## הזמנות לחתונה מדפיסים בגרפומט

מגוון גדול  
של סוגי ניירות

ניתן לקבל  
קטלוג הזמנות  
למייל

הדפסת  
200 הזמנות  
לכלה, חינם

60 אגו' להזמנה

הדפסה בשחור  
או אפור, מינימום  
1000 יחידות,  
לא כולל עיצוב

משלוחים  
לכל חלקי  
העיר

שרות  
מהיר  
במיוחד

מחירים  
נוחים  
במיוחד

כל סוגי  
ההדפסות  
וההפקות

הדפסות  
באיכות  
גבוהה